

URZĄD STATYSTYCZNY W LUBLINIE
STATISTICAL OFFICE IN LUBLIN

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
LUBELSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE LUBELSKIE VOIVODSHIP*

2012

ROK XXXVII LUBLIN

YEAR XXXVII LUBLIN

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO**

**EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE**

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Krzysztof Markowski

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Waldemar Dymek
Jerzy Greszta
Zofia Kurlej
Elżbieta Łoś
Andrzej Matacz
Aneta Olszewska-Welman
Kazimierz Tucki
Paweł Wroński

Redakcja, tłumaczenia i skład komputerowy
— Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych

Editing, translation and setting
— *Lublin Centre for Regional Surveys*

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1895-6017

PRZEDMOWA

Szanowni Państwo, z przyjemnością oddaję do rąk Państwa przygotowane przez zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Lublinie kolejne - trzydzieste siódme wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Lubelskiego”.

Wprowadzeniem do Rocznika są tablice przeglądowe przedstawiające ogólny obraz województwa na tle kraju w 2011 r. oraz najistotniejsze dane w ujęciu retrospekcyjnym za lata 2000, 2005, 2010, 2011. Zasadniczą część publikacji stanowią 24 działy tematyczne prezentujące zarówno społeczną, jak i gospodarczą sytuację województwa. Poprzedzono je uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Zamieszczony materiał statystyczny wzbogacono ilustracją graficzną w formie kartogramów i wykresów. W bieżącej edycji Rocznika zaprezentowano wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Rocznik poza wydaniem książkowym, dostępny jest także w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/lublin/> oraz na płycie CD w postaci plików w formacie .pdf i .xls. Natomiast Czytelnicy zainteresowani danymi o podstawowych jednostkach podziału terytorialnego województwa mogą je znaleźć w publikacji pt. „Województwo Lubelskie 2012 - Podregiony, Powiaty, Gminy”, która stanowi uzupełnienie niniejszego Rocznika. Szczegółowe informacje z poszczególnych dziedzin społeczno-gospodarczych dostępne są również w Urzędzie Statystycznym oraz na stronach internetowych GUS w Banku Danych Lokalnych.

Mam nadzieję, iż publikacja ta pozwoli użytkownikom informacji statystycznych zapoznać się z podstawowymi zjawiskami i faktami, jak również będzie przydatna dla wielu pogłębionych ocen, analiz i porównań dotyczących procesów społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz zmian w środowisku przyrodniczym, jakie zaistniały w województwie lubelskim w ostatnim okresie. Korzystając z okazji pragnę także podziękować wszystkim osobom i instytucjom za cenne uwagi i wnioski, a przede wszystkim tym, którzy wzbogacili naszą publikację dostarczając dane z zakresu swojej działalności.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie
Krzysztof Markowski
dr Krzysztof Markowski

Lublin, grudzień 2012 r.

PREFACE

Ladies and Gentlemen, I am pleased to hand prepared by employees of the Statistical Office in Lublin subsequent - the thirty-seventh edition of the „Statistical Yearbook of the Lubelskie Voivodship“.

Review tables depicting the overall picture of the Voivodship against the background of a country in 2011 and basic data presented in retrospection for years 2000, 2005, 2010, 2011 constitute the introductory part of the Yearbook. The most fundamental part of the publication is made up of 24 chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information used in the publication. Statistical data were enriched by interestingly prepared charts and maps. In this edition of the Yearbook, preliminary results of the Population and Housing Census 2011 are included.

The Yearbook, apart from printed edition, is also available on the Office's website <http://www.stat.gov.pl/lublin/> and on CD-ROM as Acrobat Reader and MS Excel. The readers who are interested in data for the basic units of territorial division of voivodship could find them in publication "Lubelskie Voivodship 2011 - Subregions, Powiats, Gminas", which is supplement of the present Yearbook. Detailed information on particular socio-economic areas is available in the Statistical Office in Lublin and at the CSO Internet website in Local Data Bank.

I hope the publication will allow the statistical information users to get to know basic phenomena and facts, and it will be suitable for various evaluations and accurate analyses and comparisons of social, economic and cultural processes and environmental changes which have recently taken place in the Lublin Voivodship. Hereby, I would sincerely like to thank all individuals and institutions for their valuable comments and conclusions, especially those who have enriched our publication by providing us with essential information about their business activity.

*Director
Statistical Office
in Lublin
Krzysztof Markowski
Krzysztof Markowski, PhD*

Lublin, December 2012

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2011 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2011)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej
XXIV. Inne

CONTENTS

Preface	3—4
List of tables and graphs	6—22
Symbols. Abbreviations	23—24
General notes	25—30

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2011</i>	31— 36
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	37— 48

CHAPTERS

<i>Geography</i>	49— 50
<i>Environmental protection</i>	51— 79
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	80— 89
<i>Public safety. Justice</i>	90— 95
<i>Population. Religious denominations</i>	96—127
<i>Labour market</i>	128—164
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	165—173
<i>Household budgets</i>	174—181
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	182—199
<i>Education</i>	200—229
<i>Health care and social welfare</i>	230—251
<i>Culture. Tourism</i>	252—263
<i>Science and technology. Information society</i>	264—275
<i>Prices</i>	276—280
<i>Agriculture and forestry</i>	281—307
<i>Industry and construction</i>	308—320
<i>Transport and communications</i>	321—328
<i>Trade and catering</i>	329—334
<i>Finances of enterprises</i>	335—352
<i>Public finance</i>	353—360
<i>Investments. Fixed assets</i>	361—372
<i>Regional accounts</i>	373—377
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	378—386
<i>Other</i>	387—389

Strona
Page

SPIS TABLIC I WYKRESÓW
LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1	49
Powierzchnia i granice	<i>Area and borders</i>	2	49
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	50
Dane meteorologiczne (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Meteorological data (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	4	50
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	51
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2011, 2012)	<i>Geodesic status and use of voivodship land (2011, 2012)</i>	1 (5)	58
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	2 (6)	59
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	3 (7)	60
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych (2001, 2006, 2011, 2012)	<i>Exploitable underground water resources (2001, 2006, 2011, 2012)</i>	4 (8)	60
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	5 (9)	61
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	6 (10)	61
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	7 (11)	62
Jakość wody dostarczonej ludności do spożycia z wodociągów w 2011 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2011</i>	8 (12)	62
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (13)	63
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	10 (14)	63
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Waste water treatment plants (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	11 (15)	64
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Emission and reduction of industrial air pollutants (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	12 (16)	65
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza według rodzajów substancji (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Emission of industrial air pollutants by types of substances (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	13 (17)	66
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	14 (18)	68
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Generated and accumulated waste and their storage yards areas (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	15 (19)	69

		Tablica Table	Strona Page
Odpady według źródeł powstawania (2000, 2005, 2010, 2011)	Waste by sources of generating (2000, 2005, 2010, 2011)	16 (20)	70
Odpady według rodzajów w 2011 r.	Waste by type in 2011	17 (21)	72
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2010, 2011)	Legally protected areas possessing unique environmental value (2000, 2005, 2010, 2011)	18 (22)	72
Parki narodowe (2000, 2005, 2010, 2011)	National parks (2000, 2005, 2010, 2011)	19 (23)	73
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2010, 2011)	Scenic parks (2000, 2005, 2010, 2011)	20 (24)	73
Rezerваты przyrody (2000, 2005, 2010, 2011)	Nature reserves (2000, 2005, 2010, 2011)	21 (25)	74
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2010, 2011)	Nature monuments (2000, 2005, 2010, 2011)	22 (26)	74
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2010, 2011)	Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds (2000, 2005, 2010, 2011)	23 (27)	75
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2011)	Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2011)	24 (28)	75
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	Outlays on fixed assets for environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]	25 (29)	76
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na wsi w 2011 r.	Investment outlays on environmental protection and water management in rural areas in 2011	26 (30)	77
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2010, 2011)	Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2010, 2011)	27 (31)	78
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	General notes	x	80
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2010, 2011)	Administrative units of voivodship (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (32)	82
Gminy w 2011 r.	Gminas in 2011	2 (33)	82
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2011 r.	Powiats and cities with powiats status in 2011	3 (34)	83
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2011 r.	Councillors of organs of local self-government entities in 2011	4 (35)	83
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2011)	Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2011)	5 (36)	85
Wykaz jednostek podziału terytorialnego w 2011 r.	List of territorial division entities in 2011	6 (37)	86
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	General notes	x	90
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw (2000, 2005, 2010, 2011)	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by type of crime (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (38)	92
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (2000, 2005, 2010, 2011)	Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes (2000, 2005, 2010, 2011)	2 (39)	93
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2010, 2011)	Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2000, 2005, 2010, 2011)	3 (40)	93
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2011 r.	Incoming cases in common courts in 2011	4 (41)	94
Sprawy rodzinne w sądach okręgowych w 2011 r.	Family cases in regional courts in 2011	5 (42)	95

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	General notes	x	96
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego (2002, 2011)	Population aged 15 and more by de facto mari- tal status (2002, 2011)	1 (43)	102
Ludność w wieku 13 lat i więcej według pozio- mu wykształcenia (2002, 2011)	Population aged 13 and more by education level (2002, 2011)	2 (44)	103
Ludność według głównego źródła utrzymania (2002, 2011)	Population by main source of maintenance (2002, 2011)	3 (45)	104
Ludność według płci i kraju urodzenia (2002, 2011)	Population by sex and country of birth (2002, 2011)	4 (46)	105
Ludność według płci i obywatelstwa (2002, 2011)	Population by sex and citizenship (2002, 2011)	5 (47)	105
Ludność według miejsca urodzenia i obywatelstwa (2002, 2011)	Population by place of birth and citizenship (2002, 2011)	6 (48)	106
Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etnicznych w 2011 r.	Population by structure of national-ethnic identity in 2011	7 (49)	106
Ludność (2000, 2005, 2010, 2011)	Population (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (50)	107
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2010, 2011)	Population by sex and (2000, 2005, 2010, 2011)	9 (51)	107
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyj- nym (2000, 2005, 2010, 2011)	Working and non-working age population (2000, 2005, 2010, 2011)	10 (52)	108
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r. (2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	Working and non-working age population projection until 2035 (2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	11 (53)	109
Miasta i ludność w miastach (2000, 2005, 2010, 2011)	Towns and urban population (2000, 2005, 2010, 2011)	12 (54)	110
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2000, 2005, 2010, 2011)	Gminas and rural population (2000, 2005, 2010, 2011)	13 (55)	110
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	Vital statistics (2000, 2005, 2010, 2011)	14 (56)	111
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2000, 2005, 2010, 2011)	Marriages contracted and dissolved (2000, 2005, 2010, 2011)	15 (57)	112
Małżeństwa zawarte w 2011 r. według wieku nowożeńców	Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2011	16 (58)	112
Małżeństwa zawarte w 2011 r. według po- przedniego stanu cywilnego nowożeńców	Marriages by previous marital status of bride- grooms and brides contracted in 2011	17 (59)	114
Małżeństwa zawarte wyznaniowe (2000, 2005, 2010, 2011)	Church or religious marriages (2000, 2005, 2010, 2011)	18 (60)	115
Separacje orzeczone w 2011 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powódz- twa	Separations adjudicated by age of spouses at the moment of filling petition for a separation in 2011	19 (61)	115
Separacje orzeczone według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2000, 2005, 2010, 2011)	Separations adjudicated by the number of un- derage children in the marriage (2000, 2005, 2010, 2011)	20 (62)	116
Rozwody w 2011 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2011	21 (63)	117
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2000, 2005, 2010, 2011)	Divorces by the number of underage children in the marriage (2000, 2005, 2010, 2011)	22 (64)	118
Urodzenia (2000, 2005, 2010, 2011)	Births (2000, 2005, 2010, 2011)	23 (65)	119
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziec- ka oraz wieku matki (2000, 2005, 2010, 2011)	Live births by birth order and age of mother (2000, 2005, 2010, 2011)	24 (66)	119

		Tablica Table	Strona Page
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	25 (67)	120
Zgony według płci i wieku zmarłych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	26 (68)	120
Zgony według przyczyn w 2010 r.	<i>Deaths by causes in 2010</i>	27 (69)	121
Zgony niemowląt według płci i wieku (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Infant deaths by sex and age (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	28 (70)	122
Zgony niemowląt według przyczyn w 2010 r.	<i>Infant deaths by causes in 2010</i>	29 (71)	122
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Suicides registered by police (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	30 (72)	123
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	31 (73)	123
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	32 (74)	124
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	33 (75)	125
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	34 (76)	126
Niektóre wyznania religijne w 2011 r.	<i>Selected religious denominations in 2011</i>	35 (77)	127
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	128
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age on the basis of census in 2011</i>	1 (78)	139
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of census in 2011</i>	2 (79)	140
Pracujący	<i>Employment</i>		
Pracujący (2005, 2010, 2011)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2011)</i>	3 (80)	142
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2011)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2011)</i>	4 (81)	143
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2011)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2011)</i>	5 (82)	144
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2011)	<i>Full- and part-time employment (2005, 2010, 2011)</i>	6 (83)	145
Wolne, nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy w 2011 r.	<i>Vacancies, newly created and liquidated jobs in 2011</i>	7 (84)	146
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2011)	<i>Hires (2005, 2010, 2011)</i>	8 (85)	147
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2011)	<i>Terminations (2005, 2010, 2011)</i>	9 (86)	148
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2005, 2010, 2011)	<i>School leavers starting work for the first time (2005, 2010, 2011)</i>	10 (87)	149
Nakłady pracy w gospodarstwach rolnych w roku 2009/10	<i>Labour input on agricultural holdings in 2009/10</i>	11 (88)	150
Pracujący wyłącznie lub głównie w gospodarstwach rolnych w czerwcu 2010 r.	<i>Persons employed exclusively or mainly on agricultural holdings in June 2010</i>	12(89)	151

	Tablica Table	Strona Page
Bezrobocie		
	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	13 (90) 152
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	14 (91) 152
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	15 (92) 153
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	16 (93) 154
Wydatki Funduszu Pracy (2010, 2011)	<i>Labour Fund expenditures (2010, 2011)</i>	17 (94) 155
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011]</i>	18 (95) 156
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011]	<i>Events and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011]</i>	19 (96) 157
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2000, 2005, 2010, 2011) ..</i>	20 (97) 159
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Persons working in hazardous conditions (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	21 (98) 159
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup czynników zagrożeń (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Employment working in hazardous conditions by groups of hazardous factors (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	22 (99) 161
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2011)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2011)</i>	23 (100) 162
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	24 (101) 163
Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Occupational accidents and occupational diseases compensations (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	25 (102) 164
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 165
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Wynagrodzenia brutto według sekcji i składników wynagrodzeń (2005, 2010, 2011)	<i>Gross wages and salaries by sections and components (2005, 2010, 2011)</i>	1 (103) 168
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly gross wages and salaries by sections (2005, 2010, 2011)</i>	2 (104) 170

		Tablica Table	Strona Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów ekonomicznych (2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly gross wages and salaries by economic sectors (2005, 2010, 2011)</i>	3 (105)	171
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Retirees and pensioners (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	4 (106)	172
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	5 (107)	173
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	174
Gospodarstwa domowe (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Households (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (108)	179
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly per capita available income of households (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	2 (109)	179
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	3 (110)	180
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	4 (111)	180
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Households furnished with selected durable goods (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	5 (112)	181
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	182
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Water-line and sewerage systems (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (113)	188
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	2 (114)	189
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011)	<i>Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2010, 2011)</i>	3 (115)	189
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2011)	<i>House-heating (2005, 2010, 2011)</i>	4 (116)	190
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2011)	<i>Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2005, 2010, 2011)</i>	5 (117)	190
Komunikacja miejska (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Urban transport (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	6 (118)	191
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Municipal waste and liquid waste (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	7 (119)	191
Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2011 r.	<i>Municipal waste selectively collected in 2011</i>	8 (120)	192
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Generally accessible and estate urban area green belts (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (121)	192

		Tablica Table	Strona Page
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Dwelling stocks based on census data (2002, 2011)</i>	10 (122)	193
Struktura mieszkań według powierzchni użytkowej na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Structure of dwellings by useful floor area based on census data (2002, 2011)</i>	11 (123)	193
Struktura mieszkań wyposażonych w instalacje na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Structure of dwellings fitted with installations based on census data (2002, 2011)</i>	12 (124)	194
Struktura mieszkań według stosunków własnościowych w 2011 r.	<i>Structure of dwellings by type of ownership in 2011</i>	13 (125)	194
Struktura mieszkań według liczby izb na podstawie spisów (2002, 2011)	<i>Structure of dwellings by number of rooms on census data (2002, 2011)</i>	14 (126)	195
Mieszkania oddane do użytku (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Dwellings completed (2000, 2005, 2010, 2011) ...</i>	15 (127)	196
Mieszkania oddane do użytku według liczby izb (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	16 (128)	198
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Administration of grounds for dwellings construction (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	17 (129)	198
Zawarte transakcje kupna-sprzedaży lokali, budynków, nieruchomości gruntowych i zabudowanych w 2011 r.	<i>Reached purchase-sale transactions of the premises, buildings, land real estates and built-up real estates in 2011</i>	18 (130)	199
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	200
Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Education by level (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	1 (131)	205
Szkoły według organów prowadzących (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Schools by school governing authority (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	2 (132)	207
Współczynnik skolaryzacji brutto w roku szkolnym 2011/12	<i>Gross enrolment rate in 2011/12 school year</i>	3 (133)	210
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2011/12	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2011/12 school year</i>	4 (134)	210
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych w roku szkolnym 2011/12	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults in the 2011/12 school year</i>	5 (135)	211
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	6 (136)	212
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii (2000, 2005, 2010, 2011) .	<i>Special education centres, rehabilitation-education centres youth education centres and youth social therapy centres (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	7 (137)	212
Internaty i bursy dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2011/12	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth in 2011/12 school year</i>	8 (138)	213
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Level art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	9 (139)	214
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2011/12	<i>Personal computers in schools for children and youth an in post-secondary schools in 2011/12 school year</i>	10 (140)	214
Wychowanie pozaszkolne w 2011 r.	<i>Extracurricular education in 2011</i>	11 (141)	215
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Primary schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	12 (142)	216
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Lower secondary schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	13 (143)	217

	Tablica Table	Strona Page
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	14 (144) 218
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2010/11, 2011/12)	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2010/11, 2011/12)</i>	15 (145) 218
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	16 (146) 219
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	17 (147) 219
Technika dla młodzieży i ogólnokształcące szkoły artystyczne [2010/11, 2011/12]	<i>Technical secondary schools for youth and general art schools [2010/11, 2011/12]</i>	18 (148) 220
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży i ogólnokształcących szkół artystycznych według grup kierunków kształcenia [2010/11, 2011/12]	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth and general art schools by fields of education [2010/11, 2011/12]</i>	19 (149) 220
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12]</i>	20 (150) 221
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2010/11, 2011/12]	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2010/11, 2011/12]</i>	21 (151) 221
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Higher education institutions (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	22 (152) 222
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Students of higher education institutions by study systems and type of schools (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	23 (153) 222
Studenci szkół wyższych według podgrup kierunków studiów (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Students of higher education institutions by fields of educational (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	24 (154) 223
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2010/11)	<i>Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2010/11)</i>	25 (155) 224
Absolwenci szkół wyższych według podgrup kierunków studiów (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2010/11)	<i>Graduates of higher education institutions by fields of educational (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2010/11)</i>	26 (156) 225
Studia podyplomowe i studia doktoranckie 2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	27 (157) 226
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według typów szkół (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Foreigners — students and graduates by type of schools (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	28 (158) 226
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Academic teachers in higher schools (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	29 (159) 227
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	30 (160) 227
Domy i stołówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Student dormitories and canteens (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	31 (161) 228
Szkoły dla dorosłych (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Schools for adults (2000/01, 2005/06, 2010/11, 2011/12)</i>	32 (162) 228
Wychowanie przedszkolne (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Pre-primary education (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	33 (163) 229

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	230
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2010, 2011)...	<i>Medical personel (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (164)	235
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Out-patient health care (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	2 (165)	235
Podstawowa opieka zdrowotna (2005, 2010, 2011)	<i>Basic health care (2005, 2010, 2011)</i>	3 (166)	236
Specjalistyczna opieka zdrowotna (2005, 2010, 2011)	<i>Specialized health care (2005, 2010, 2011)</i>	4 (167)	237
Lekarze specjaliści (2005, 2010, 2011)	<i>Specialist doctors (2005, 2010, 2011)</i>	5 (168)	238
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>In-patient health care (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	6 (169)	239
Szpitala ogólne (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>General hospitals (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	7 (170)	240
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2011)	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2011)</i>	8 (171)	241
Placówki lecznictwa uzdrowiskowego (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Facilities of health resort treatment (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (172)	242
Placówki opieki zdrowotnej typu opiekuńczo-leczniczego w 2011 r.	<i>Health care centres providing chronic medical treatment in 2011</i>	10 (173)	242
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	11 (174)	243
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	12 (175)	243
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	13 (176)	244
Osoby leczone w poradniach zdrowia psychicznego (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Persons treated in out-patient mental health clinics (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	14 (177)	245
Osoby leczone w poradniach odwykowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Persons treated in anti-addict out-patient clinics (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	15 (178)	246
Żłobki (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Nurseries (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	16 (179)	247
Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2010, 2011) ...	<i>Round-the-clock care and education centres for children and young people (2005, 2010, 2011) ...</i>	17 (180)	247
Rodziny zastępcze (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Foster homes (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	18 (181)	247
Pomoc społeczna (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Social welfare (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	19 (182)	248
Mieszkańcy zakładów stacjonarnych pomocy społecznej według wieku i źródła finansowania w 2011 r.	<i>Residents of stationary social welfare facilities by age and sources of financing in 2011</i>	20 (183)	249
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Social welfare benefits (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	21 (184)	251
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	252
Kultura	Culture		
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2010, 2011]</i>	1 (185)	254
Muzea (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Museums (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	2 (186)	254
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2011)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2011)</i>	3 (187)	255

		Tablica Table	Strona Page
Galerie sztuki (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Art galleries (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	4 (188)	255
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	5 (189)	256
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice w 2011 r.	<i>Cultural centres and establishment, clubs, community centres in 2011</i>	6 (190)	256
Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Monumental facilities recorded in register of monuments (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	7 (191)	257
Kina stałe (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Fixed cinemas (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	8 (192)	257
Wybrane instytucje kultury dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Selected cultural institutions accessible to the disabled moving on wheelchairs (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (193)	258
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Radio and television subscribers (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	10 (194)	258
Turystyka	Tourism		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	11 (195)	259
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Catering outlets in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	12 (196)	261
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourists accommodation establishments (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	13 (197)	262
Turyści zagraniczni w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania według obywatelstwa (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Foreign tourists in tourist accommodation establishments by citizenship (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	14 (198)	263
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	264
Nauka i technika	Science and technology		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Units and employment in research and development activity (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (199)	268
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2011)	<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2011)</i>	2 (200)	269
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]</i>	3 (201)	270
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]</i>	4 (202)	271
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	5 (203)	271
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według rodzajów działalności innowacyjnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Expenditures on innovation activities in industry by type of innovation activity (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	6 (204)	272

		Tablica Table	Strona Page
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle (2005, 2010, 2011)	<i>Means for automating production processes in industry (2005, 2010, 2011)</i>	7 (205)	273
Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przemyśle w 2011 r.	<i>Net revenues from sales of new or significantly improved products in the industry in 2011</i>	8 (206)	274
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Domestic inventions and utility models (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (207)	274
Spółeczeństwo informacyjne	Information society		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2010, 2011)	<i>Enterprises using selected information and communication technologies (2010, 2011)</i>	10 (208)	275
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	276
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Price indices of consumer goods and services (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (209)	278
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Retail prices of major goods and services (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	2 (210)	278
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	3 (211)	280
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Average market-place prices received by farmers (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	4 (212)	280
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	281
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (213)	287
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (2010, 2011)	<i>Land use in agricultural holdings (2010, 2011)</i>	2 (214)	288
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	3 (215)	289
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	4 (216)	289
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Sown area (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	5 (217)	291
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Selected crop production and yields (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	6 (218)	292
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	7 (219)	293
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Area, production and yields of tree fruit (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	8 (220)	294
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Area, production and yields of berry fruit (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (221)	295
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	10 (222)	296
Drób (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Poultry (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	11 (223)	298
Produkcja żywca rzeźnego (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	12 (224)	298

		Tablica Table	Strona Page
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	13 (225)	299
Produkcja mleka i jaj (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Production of milk and eggs (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	14 (226)	299
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	15 (227)	300
Zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2009/10, 2010/11)	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2009/10, 2010/11)</i>	16 (228)	300
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]</i>	17 (229)	301
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	18 (230)	302
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010, 2011]	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2010, 2011]</i>	19 (231)	303
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Forest land (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	20 (232)	304
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	21 (233)	305
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Removals (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	22 (234)	306
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	23 (235)	307
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	308
Przemysł	Industry		
Podstawowe dane o przemyśle (2005, 2010, 2011)	<i>Basic data on industry (2005, 2010, 2011)</i>	1 (236)	311
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Sold production of industry (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	2 (237)	311
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle w 2011 r. (ceny bieżące)	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry in 2011 (current prices)</i>	3 (238)	312
Produkcja ważniejszych wyrobów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Production of major products (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	4 (239)	313
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2010, 2011)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in industry (2010, 2011)</i>	5 (240)	314

		Tablica Table	Strona Page
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Construction and assembly production by groups (current prices) [2005, 2010, 2011]	6 (241)	315
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2011]	7 (242)	315
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2010, 2011)	Buildings completed (2000, 2005, 2010, 2011).....	8 (243)	317
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2010, 2011)	Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2010, 2011)	9 (244)	318
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2010, 2011)	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2010, 2011)	10 (245)	320
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	General notes	x	321
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2010, 2011)	Railway lines operated (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (246)	323
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2010, 2011)	Hard surface public roads (2000, 2005, 2010, 2011)	2 (247)	323
Obiekty mostowe na drogach publicznych (2000, 2005, 2010, 2011)	Bridge buildings on public roads (2000, 2005, 2010, 2011)	3 (248)	324
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2010, 2011)	Registered road vehicles and tractors (2000, 2005, 2010, 2011)	4 (249)	324
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2010, 2011)	Regular bus transport lines (2000, 2005, 2010, 2011)	5 (250)	325
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2010, 2011)	Hire or reward road transport (2000, 2005, 2010, 2011)	6 (251)	325
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2010, 2011)	Road traffic accidents (2000, 2005, 2010, 2011)	7 (252)	326
Wypadki drogowe oraz ich skutki (2000, 2005, 2010, 2011)	Road traffic accidents and their effects (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (253)	326
Wypadki drogowe spowodowane pod wpływem alkoholu oraz ich skutki (2000, 2005, 2010, 2011)	Road traffic accidents caused by persons under the influence of alcohol, and their effects (2000, 2005, 2010, 2011)	9 (254)	327
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe (2000, 2005, 2010, 2011)	Basic postal services (2000, 2005, 2010, 2011) ..	10 (255)	328
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2010, 2011)	Fixed subscribers and telephone sets (2000, 2005, 2010, 2011)	11 (256)	328

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	329
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	1 (257)	332
Sprzedaż detaliczna towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Retail sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	2 (258)	332
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011]</i>	3 (259)	333
Sklepy i stacje paliw według form organizacyjnych (2005, 2010, 2011)	<i>Shops and petrol stations by organizational forms (2005, 2010, 2011)</i>	4 (260)	333
Gastronomia (2005, 2010, 2011)	<i>Catering (2005, 2010, 2011)</i>	5 (261)	334
Targowiska (2005, 2010, 2011)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2011)</i>	6 (262)	334
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	335
Bilans finansowy przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Financial balance of enterprises in 2011</i>	1 (263)	340
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	2 (264)	341
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	3 (265)	342
Koszty przedsiębiorstw w układzie rodzajowym według sekcji (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Costs of enterprises by types by section (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	4 (266)	343
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Enterprises by obtained financial results (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	5 (267)	344
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Economic relations in enterprises (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	6 (268)	345
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Current assets of enterprises (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	7 (269)	346
Aktywa trwałe przedsiębiorstw (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Fixed assets of enterprises (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	8 (270)	348
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	9 (271)	350
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Initial capital (joint stock) of enterprises (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	10 (272)	351
Zobowiązania przedsiębiorstw (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Liabilities of enterprises (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	11 (273)	352
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	353
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	1 (274)	356
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2011 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2011</i>	2 (275)	358
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	3 (276)	359
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2011 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2011</i>	4 (277)	360

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	361
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2011]	Investment outlays (current prices) [2010, 2011]	1 (278)	365
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011]	Investment outlays in enterprises by ownership sectors (current prices) [2005, 2010, 2011]	2 (279)	366
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup w 2011 r. (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by groups in 2011 (current prices)	3 (280)	367
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2011 r. (ceny bieżące)	Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities in 2011 (current prices)	4 (281)	368
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2011]	5 (282)	369
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2010, 2011]	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2005, 2010, 2011]	6 (283)	370
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2011 r. (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities in 2011 (current book-keeping prices)	7 (284)	371
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2011 r.	Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities in 2011	8 (285)	372
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	373
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010]	Gross domestic product (current prices) [2000, 2005, 2010]	1 (286)	376
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2010]	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2002, 2005, 2010]	2 (287)	377
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2000, 2005, 2010)	Nominal income in the households sector (2002, 2005, 2010)	3 (288)	377
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	378
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2011 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2011	1 (289)	380
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2011	2 (290)	380

	Tablica Table	Strona Page
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią oraz zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	3 (291)	381
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.	4 (292)	381
Podmioty gospodarki narodowej		
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (2000, 2005, 2010, 2011)	5 (293)	382
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według form prawnych i sekcji PKD (2000, 2005, 2010, 2011)	6 (294)	383
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według liczby pracujących i sekcji PKD (2000, 2005, 2010, 2011)	7 (295)	385
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji PKD (2000, 2005, 2010, 2011)	8 (296)	386
 DZIAŁ XXIV. INNE		
Požary zarejestrowane przez straże pożarne (2000, 2005, 2010, 2011)	1 (297)	387
Osobowy ruch graniczny (2000, 2005, 2010, 2011)	2 (298)	388

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Położenie geograficzne województwa lubelskiego	<i>Geographic location of lubelskie Voivodship</i>	48
Podział administracyjny województwa lubelskiego i przejścia graniczne w 2011 r.	<i>Administrative division of lubelskie voivodship and border crossings in 2011</i>	49
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Water consumption for needs of the national economy (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	50
Odpady wytworzone (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Waste generated (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	50
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń (w % zanieczyszczeń wytworzonych) (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems (in % of pollutants produced) (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	51
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection (2000, 2005, 2010, 2011)</i>	51
Ludność według płci i wieku w 2011 r.	<i>Population by sex and age in 2011</i>	106
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w 2011 r.	<i>Working and non-working age population in 2011</i>	107
Ruch naturalny ludności (1997-2011)	<i>Vital statistics (1997-2011)</i>	107
Struktura pracujących w 2011 r.	<i>Structure of employed persons in 2011</i>	138
Stopa bezrobocia rejestrowanego według miesięcy (2005, 2010, 2011)	<i>Registered unemployment rate by months (2005, 2010, 2011)</i>	138
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w 2011 r.	<i>Structure of registered unemployed persons in 2011</i>	139
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń w 2011 r.	<i>Employees working in hazardous conditions by groups of hazard in 2011</i>	139
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2011/12	<i>Education by educational level in the year 2011/12</i>	204
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2011 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2011</i>	205
Towarowa produkcja rolnicza w 2010 r.	<i>Market agricultural output in 2010</i>	205
Dochody jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2011 r.	<i>Revenue of local self-government entities by type in 2011</i>	360
Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2011 r.	<i>Expenditure of local self-government entities by type in 2011</i>	360
Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2011 r.	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities by division in 2011</i>	361
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	<i>Institutional sectors and their relationships</i>	386
Schemat procesu prywatyzacji	<i>Plan of the privatization process</i>	386
Podmioty gospodarki narodowej według sektorów i form własności w 2011 r.	<i>Entities of the national economy by sectors and ownership forms in 2011</i>	387
Podmioty gospodarki narodowej według sektorów i sekcji PKD w 2011 r.	<i>Entities of the national economy by sectors NACE sections in 2011</i>	387

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

- Kreska (–) - zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
- (0,0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ - oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 29.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 29.
- Znak * - oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.
data revised.
- Znak # - oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which”
- Comma (,) - used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty <i>zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka <i>piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin <i>volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	l	= litr <i>litre</i>
g	= gram <i>gram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>

hm ³	=	hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	=	punkt
kW·h	=	kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	tabl.	=	tablica <i>table</i>
MW·h	=	megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	ust.	=	ustęp
GW·h	=	gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
GJ	=	gigadżul <i>gigajoule</i>	i in.	=	i inni
TJ	=	teradżul <i>terajoule</i>	itp. <i>etc.</i>	=	i tym podobne = <i>and the like</i>
PJ	=	petadżul <i>petajoule</i>	m.in. <i>i.a.</i>	=	między innymi = <i>among others</i>
°C	=	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	np. <i>e.g.</i>	=	na przykład = <i>for example</i>
h	=	godzina <i>hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	=	to jest = <i>that is</i>
d	=	doba	ozn. <i>i.e.</i>	=	to znaczy = <i>that is</i>
24h	=	24 hours	tw.	=	tak zwany
r.	=	rok	ww.	=	wyżej wymieniony
ceg	=	cegła przeliczeniowa mate- rialów ściennych	PKP	=	Polskie Koleje Państwowe
brick	=	<i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	S.A.	=	Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r	=	ton rocznie	ZOZ	=	Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
t/y	=	<i>tonnes per year</i>	NTS	=	Nomenklatura Jednostek Teryto- rialnych do Celów Statystycz- nych
art.	=	artykuł <i>article</i>	NUTS	=	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cd.	=	ciąg dalszy	EKG	=	Europejska Komisja Gospodarcza
cont.	=	<i>continued</i>	ECE	=	<i>Economic Commission for Europe</i>
dok.	=	dokończenie	EUROSTAT	=	Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich
cont.	=	<i>continued</i>		=	<i>Office Statistique des Commu- nautes Européennes</i>
Lp.	=	liczba porządkowa	ONZ	=	Organizacja Narodów Zjedno- czonych
No.	=	<i>number</i>	UN	=	<i>United Nations</i>
Kk	=	Kodeks karny	UNESCO	=	Organizacja Narodów Zjedno- czonych do Spraw Oświaty, Na- uki i Kultury
kl.	=	klasa		=	<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organiza- tion</i>
nr (Nr)	=	numer			
No.	=	<i>number</i>			
poz.	=	pozycja			

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te powodowały brak porównywalności danych również przy niezmiennych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności**:

– sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału podmiotów sektora publicznego,

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2 PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remain unchanged.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

– public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),

- sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz według sektorów instytucjonalnych opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podsta-

- *grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

*3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:*

- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *more than 49 persons.*

*4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as by institutional sectors, are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

*6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

*1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the*

wie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1662), w miejsce stosowanej do 31 XII 2010 r.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta** i **wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) replacing the classification valid until 30 VI 2010;

- 2) *the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;*
- 3) *the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 4) *the Polish Classification of Types of Construction (PKOB), on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*
- 5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT), on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622), in place of the classification used until 31 XII 2010.*

8. *Information on voivodship as well as by urban and rural area, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area – as the remaining territory of the voivodship.*

9. *Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności faktycznej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

*In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.*

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the actually population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za 2000, 2005 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r., od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Dane za 2010 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated, unless otherwise indicated, for the years 2000 and 2005 on the basis of the Population and Housing Census 2002, but for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002, and since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011, but for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

Data for 2010 have been changed in comparison with those published in previous edition of the Yearbook.

13. *Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

14. *Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

15. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

16. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.*

17. *The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE rev. 2

sekcje
sections

Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych X	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

* *
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem	Polska = 100	
	total	Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	25122	8,0	Area in km ²
Powiaty	314	20	6,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	4	6,2	Cities with powiat status
Gminy	2479	213	8,6	Gminas
Miasta	908	42	4,6	Towns
Miejscowości wiejskie	52744	4054	7,7	Rural localities
Sołectwa	40540	3714	9,2	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	57,5	2,4	4,2	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1664,9	33,8	2,0	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3143	268	8,5	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2261	228	10,1	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	827	31	3,7	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	123524,1	5196,8	4,2	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b w tys. t	9827,6	345,3	3,5	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe służące (ceny bieżące): ochronie środowiska:				Investment expenditures (current prices): for environmental protection:
w mln zł	12158,2	532,9	4,4	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,0	5,2	x	in % of total investment outlays
gospodarce wodnej:				for water management:
w mln zł	3136,2	150,6	4,8	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,3	1,5	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
 PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1159554	51471	4,4	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	301	237	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ...	68,7	73,9	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem		Polska = 100
	total		Poland = 100

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys...	38538,4	2171,9	5,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23385,8	1009,2	4,3	urban areas
wieś	15152,6	1162,7	7,7	rural areas
w tym kobiety.....	19883,9	1118,9	5,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	86	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	56	58	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,34	-0,74	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,11	-2,36	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13911,2	803,6	5,8	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.....	3403,51	3066,32	90,1	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1982,7	122,4	6,2	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) ^b w %	12,5	13,2	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) ^b in %

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej)...	278249,1	19856,4	7,1	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej	117743,8	4851,8	4,1	sewerage
gazowej ^c	135121,3	8104,7	6,0	gas-line ^c
Zasoby mieszkaniowe ^d :				Dwellings stocks ^d :
mieszkania w tys.	13495,4	734,4	5,4	dwellings: in thous.
przeciętna:				average:
liczba izb w mieszkaniu	3,76	3,78	x	number of rooms per dwelling
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	70,2	74,5	x	usefull floor area per dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tys.	131,0	6,4	4,9	in thous.
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	3,4	2,9	x	dwellings
izby	14,8	13,6	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	364,1	314,7	x	usable floor space of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe ^b Patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 136. ^c Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2 na str. 182. ^d Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

^a By actual workplace and kind of activity; for private farms in agriculture estimated data. ^b See general notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 136. ^c See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2 on page 182. ^d Results of the National Population and Housing Census as of 31 III 2011.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego <i>EDUCATION^a — as of beginning of the school year</i>				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2187,2	125,4	5,7	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1210,0	72,3	6,0	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	10,4	0,6	6,1	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych.....	210,9	10,2	4,8	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących	606,1	43,5	7,1	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceach ogólnokształcących.....	2,4	0,4	18,7	<i>supplementary general secondary</i>
liceach profilowanych.....	26,6	2,3	8,8	<i>specialized secondary</i>
technikach	528,8	29,7	5,6	<i>technical secondary</i>
technikach uzupełniających	3,2	0,6	19,0	<i>supplementary technical secondary</i>
ogólnokształcących artystycznych ^c	12,7	0,8	6,1	<i>general art^c</i>
policealnych	330,6	23,8	7,2	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^d :				<i>Children attending pre-primary education establishments^d:</i>
w tys.....	1160,5	61,3	5,3	<i>in thous.</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat ...	730	697	x	<i>per 1000 children aged 3—6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^{e,f} :				<i>Medical personnel^{e,f}:</i>
lekarze.....	80358	5142	6,4	<i>doctors</i>
dentyści	12797	1170	9,1	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^g	186566	11540	6,2	<i>nurses^g</i>
Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej ^h	19151	1086	5,7	<i>Health care institutions out-patient care^h</i>
Szpitala ogólne	814	45	5,5	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. ...	180,6	11,3	6,3	<i>Beds of general hospital in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ⁱ	11713	798	6,8	<i>Public pharmaciesⁱ</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 1-3 na str. 200. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Dające uprawnienia zawodowe. ^d Patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 17 na str. 203. ^e Łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, Pielęgniarskich. ^f Łącznie z lekarzami odbywającymi staż. ^g Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^h Czynne w dniu 31 XII. ⁱ Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

^a See general notes to the chapter "Education", item 1-3 on page 200. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Leading to professional certification. ^d See general notes to the chapter "Education", item 17 on page 203. ^e Including individual medical and nurses practises registered at Chamber of Physicians. ^f Doctors including inters. ^g Including master nurses. ^h Opening 31 XII. ⁱ Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8290	600	7,2	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	132534,2	6276,5	4,7	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	777	46	5,9	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	24917,9	935,9	3,8	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	448	27	6,0	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	39616,3	1269,9	3,2	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	606,2	18,2	3,0	Collective tourist accommodation establishments in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	21476,6	655,1	3,1	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej w tys. ha	14780,2	1415,8	9,6	Agricultural land in good agricultural condition in thous. ha
pod zasiewami ^a	10576,0	1062,8	10,0	sown area ^a
grunty ugorowane	468,4	36,9	7,9	fallow land
uprawy trwałe	390,4	72,9	18,7	permanent crops
w tym sady	362,1	69,2	19,1	of which orchards
łąki i pastwiska	3291,0	233,6	7,1	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów w tys. ha:				Sown area in thous. ha:
zboża	7803,0	832,5	10,7	cereals
ziemniaki	393,0	35,8	9,1	potatoes
warzywa gruntowe	155,8	19,0	12,2	field vegetables
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	26767,4	2588,3	9,7	cereals
ziemniaki ^b	9111,0	851,7	9,3	potatoes ^b
warzywa gruntowe	4803,2	532,5	11,1	field vegetables
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	34,3	31,1	90,7	cereals
ziemniaki ^b	232	238	102,6	potatoes ^b
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9143,3	579,4	6,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w mln zł	1137372,8	28666,4	2,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	29522	13181	44,6	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^c (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^c (current prices):
w mln zł	103228,2	3848,0	3,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	2679	1769	66,0	per capita in zł

^a Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^b Bez produkcji w ogrodach przydomowych. ^c Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Excluding permanent crops other than orchards, kitchen gardens and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^b Excluding kitchen gardens. ^c Realized by construction units — by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 persons.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	

TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII
 TRANSPORT. COMMUNICATIONS — as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km.....	280400,5	21325,1	7,6	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %.....	91,9	95,6	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe.....	18125,5	953,3	5,3	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe.....	3130,7	152,4	4,9	lorries and road tractors
Placówki pocztowe operatora publicznego.....	8383	569	6,8	Post offices of public operator
Telefoniczne łącza główne ^a :				Fixed main line ^a :
w tys.	6915,3	332,0	4,8	in thous.
na 1000 ludności.....	179,4	152,9	x	per 1000 population
w tym standardowe łącza główne..	5861,1	294,8	5,0	of which standard main line

HANDEL — stan w dniu 31 XII
 TRADE — as of 31 XII

Sklepy	344982	17420	5,0	Shops
Liczba ludności na 1 sklep.....	112	125	x	Population per shop

FINANSE PUBLICZNE
 PUBLIC FINANCE

Budżety gmin ^b				Budgets of gminas ^b
Dochody:				Revenue:
w mln zł	75830,7	4600,8	6,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	2926	2813	96,1	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	79686,9	4899,8	6,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	3075	2996	97,4	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w mln zł	23551,6	1473,3	6,3	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	909	901	99,1	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	24058,8	1549,7	6,4	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	928	948	102,1	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w mln zł	56859,8	2152,9	3,8	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	4509	3991	88,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	61510,5	2345,1	3,8	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	4877	4348	89,1	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w mln zł	15067,1	851,3	5,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	391	391	100,1	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	16338,6	896,8	5,5	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	424	412	97,2	per capita in zł

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern operators of the public telecommunication network. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2011 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem		Polska = 100
	total		Poland = 100

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w mln zł	243346,2	10332,1	4,2	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	6316	4751	75,2	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w mln zł	2701110,7	116385,7	4,3	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	70089	53588	76,5	<i>per capita in zł</i>

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5897	297	5,0	<i>State owned enterprises included in the privatization process^a</i>
skomercjalizowane	1761	70	4,0	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2195	131	6,0	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2117	119	5,6	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1941	96	4,9	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1122	50	4,5	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3869897	162095	4,2	<i>Entities of the national economy recorded in the REGON register (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	121871	5726	4,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3748026	156369	4,2	<i>private sector</i>

RACHUNKI REGIONALNE W 2010 R.

REGIONAL ACCOUNTS IN 2010

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w mln zł	1416585	54042	3,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	37096	25079	67,6	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w mln zł	1247651	47597	3,8	<i>in mln zł</i>
na 1 pracującego w zł	90193	62843	69,7	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w mln zł	885184	40494	4,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	23180	18792	81,1	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2011 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2011; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII).....	25114	25122	25122	25122	Area in km ² (as of 31 XII)
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody - w % poboru ogółem - na cele:					Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)	34,1	32,3	30,6	32,6	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b .	25,8	24,2	24,1	23,0	exploitation water-line system ^b
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ :					Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :
na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	13,5	13,6	13,9	14,0	for needs of the national economy and population
do produkcji przemysłowej	4,8	4,5	4,4	4,7	for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^c	96,9	97,6	99,3	99,7	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c
Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³ ...	0,1	0,1	0,0	0,0	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca ^d z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	48,4	50,9	52,9	53,5	Population using ^d waste water treatment plants in % of total population
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t:					Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:
pyłowych	0,3	0,3	0,1	0,1	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1,6	1,5	1,3	1,3	gases (excluding carbon dioxide)
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:
pyłowych	97,7	98,2	98,5	98,5	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	41,5	84,7	81,6	84,2	gases (excluding carbon dioxide)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	168,9	205,2	193,5	206,9	Waste (excluding municipal waste) ^e generated (during the year) per 1 km ² in t
Odpady komunalne zebrane przez zakłady oczyszczania ^f na 1 mieszkańca w kg	256	155	142	161	Municipal waste collected by purification plants ^f per capita in kg

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Odprowadzone do wód (do 2002 r. — do wód powierzchniowych) lub do ziemi. ^d Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. ^e Patrz uwagi ogólne do rozdziału "Stan i ochrona środowiska", ust. 7 na str. 55. ^f Dane szacunkowe; do 2001 r. określone jako odpady stałe wywiezione.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water system. ^c Discharged into waters (until 2002 — into surface waters) or into the ground. ^d Estimated data; until 2000 defined as served population. ^e See general notes to the chapter "Environmental protection", item 7 on page 55. ^f Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem – na:					Investment outlays ^a (current prices) – in % of total outlays – for:
ochronę środowiska	4,6	5,2	4,9	5,2	environmental protection
gospodarkę wodną	1,5	1,3	1,8	1,5	water management
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):
w % powierzchni ogólnej	22,7	22,8	22,7	22,7	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	2584	2625	2616	2625	per capita in m ²
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY					
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	54673	61358	47783	51471	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	248	281	219	237	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	61,9	66,6	72,5	73,9	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %
LUDNOŚĆ^b POPULATION^b					
Ludność (stan w dniu 31 XII)	2206200	2179611	2178611	2171857	Population (as of 31 XII)
miasta	1028876	1016865	1013036	1009175	urban areas
wieś	1177324	1162746	1165575	1162682	rural areas
z liczby ogółem kobiety	1133397	1121605	1122260	1118871	of total females
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	88	87	87	86	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					Population of age (as of 31 XII):
produkcyjnym	1287529	1348586	1377527	1372171	working
poprodukcyjnym	354234	360090	381963	389457	postworking
Małżeństwa na 1000 ludności	5,67	5,93	6,10	5,59	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	0,77	1,29	1,14	1,29	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności ...	10,42	9,75	10,38	9,82	Live births per 1000 population
Zgony ^c na 1000 ludności	10,48	10,58	10,56	10,57	Deaths ^c per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,05	-0,84	-0,18	-0,74	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,00	7,31	4,68	4,45	Infant deaths per 1000 live births
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	69,1	69,9	71,2	71,7	males
kobiety	78,5	79,9	81,0	81,1	females
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,39	-2,24	-2,25	-2,36	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

^a Do 2005 r. określane jako wydatki inwestycyjne. ^b Patrz uwagi ogólne działu "Ludność. Wyznania religijne", ust. 1 na str. 96. ^c Łącznie ze zgonami niemowląt.

^a Until 2005 defined as investment expenditures. ^b See general notes to the chapter "Population. Religious denominations", item 1 on page 96. ^c Including infant deaths.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^a :					<i>Employed persons^a:</i>
ogółem: w tys.	979,1	729,6	794,1	803,6	<i>total: in thous.</i>
w tym kobiety	485,2	347,1	384,7	388,2	<i>of which women</i>
na 1000 ludności	443,8	334,7	369,0	370,0	<i>per 1000 population</i>
z liczby ogółem w %:					<i>of total number in %:</i>
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo ; rybactwo	38,2	38,8	38,3	<i>agriculture, hunting and forestry</i>
przemysł i budownictwo	18,2	17,5	17,9	<i>industry and construction</i>
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	17,9	17,9	18,0	<i>trade; repair of motor vehicles ^Δ; transport and storage, accommodation and catering ^Δ; information and communication</i>
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2,6	2,6	2,5	<i>financial and insurance activities; real estate activities</i>
pozostałe usługi ^b	23,2	23,2	23,3	<i>other services^b</i>
pracujący w sektorze prywatnym	77,6	74,0	77,3	78,0	<i>employed persons in private sector</i>
Przeciętne zatrudnienie:					<i>Average paid employment:</i>
w przemyśle:					<i>in industry:</i>
w tys.	90,6	99,5	99,3	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	41,3	45,7	45,7	<i>per 1000 population</i>
w budownictwie:					<i>in construction:</i>
w tys.	18,6	26,4	29,6	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	8,2	12,1	13,6	<i>per 1000 population</i>
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):					<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>
ogółem: w tys.	159,7	156,8	119,7	122,4	<i>total: in thous.</i>
1999 = 100	107,8	105,9	80,8	82,7	<i>1999 = 100</i>
z liczby ogółem w %:					<i>of total number in %:</i>
kobiety	52,4	50,0	49,6	50,8	<i>women</i>
w wieku do 24 lat	34,6	26,7	24,7	23,6	<i>up to age 24</i>
długotrwale bezrobotni	48,7	68,1	51,7	56,0	<i>long-term unemployed persons</i>
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	14,0	17,0	13,1	13,2	<i>Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %</i>

^a Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. Od 2004 r. według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe). ^b Sekcje: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca ^Δ; administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna; działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; pozostała działalność usługowa.

^a As of 31 XII; by actual workplace. Since 2004 by actual workplace and kind of activity, with the employed persons on private farms in agriculture (estimated data). ^b Sections: professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; public administration and defence; compulsory social security; education; human health and social work activities; arts, entertainment and recreation; other service activities.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w zł	1678,50	2076,81	2922,60	3066,32	Average monthly gross wages and salaries in the national economy in zł
1999 = 100	112,3	138,9	195,5	205,2	1999 = 100
w tym: przemysł	2067,01	3068,17	3221,43	of which: industry
budownictwo	1740,54	2356,25	2445,56	construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^a w tys.	601,9	564,5	543,9	533,4	Average number of retirees and pensioners ^a in thous.
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	353,1	344,9	360,3	356,6	from non-agricultural system of social insurance
rolników indywidualnych	248,8	219,6	183,6	176,9	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł:					Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	726,42	988,02	1404,45	1474,64	from non-agricultural social security system
rolników indywidualnych ^c	596,42	749,45	947,04	979,17	farmers ^c
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA					
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej) ..	14813,7	17484,7	19402,8	19856,4	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej	2380,4	3366,4	4432,1	4853,6	sewerage
gazowej ^d	5820,2	7403,6	7988,4	8104,7	gas-line ^d
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water-line systems:
w hm ³	60,0	57,2	57,2	57,7	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	27,2	26,2	26,2	26,6	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach:					electricity in urban areas:
w GW·h	594,7	647,9	687,0	681,3	in GW·h
na 1 mieszkańca w kW·h	577,9	636,2	676,6	673,8	per capita in kW·h
gazu z sieci:					gas from gas-line system:
w hm ³	142,9	140,8	161,8	153,7	in hm ³
na 1 odbiorcę w m ³	598,2	510,6	548,8	514,7	per consumer in m ³
Zasoby mieszkaniowe ^e (do 2001 r. – zamieszkane, stan w dniu 31 XII):					Dwellings stocks ^e (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):
mieszkania:					dwellings:
w tys.	674,3	700,8	727,7	734,4	in thous.
na 1000 ludności	305,6	321,5	334,0	338,1	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	62,9	73,5	74,7	74,5	average usefull floor area per dwelling in m ²

^a Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych; bez zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^d Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2 na str. 182. ^e Na podstawie bilansów; w 2011 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

^a Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. ^b Excluding retirement pay and pension paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pension execute under international agreements; excluding family and nursing benefits. ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund. ^d See general notes to the chapter "Municipal infrastructure. Dwellings", item 2 on page 182. ^e Based on balances; in 2011 data from the National Population and Housing Census as of 31 III 2011.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)					
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)					
Mieszkania oddane do użytku: mieszkania:					<i>Dwellings completed: dwellings:</i>
w tys.	3,0	5,3	5,7	6,4	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	1,4	2,4	2,6	2,9	<i>per 1000 population</i>
izby na 1000 ludności	5,7	11,4	12,1	13,6	<i>rooms per 1000 population</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>
na 1000 ludności	116,1	255,4	279,9	314,7	<i>per 1000 population</i>
przeciętna 1 mieszkania	85,1	105,7	107,7	107,7	<i>average per dwelling</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE EDUCATION^a					
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>
podstawowych	195,7	156,1	127,8	125,4	<i>primary</i>
gimnazjach	72,2	97,9	75,3	72,3	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	x	0,4	0,6	0,6	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych	29,1	10,9	11,0	10,2	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących	65,1	51,7	46,0	43,5	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceach ogólnokształcących	x	0,4	0,3	0,4	<i>supplementary general secondary</i>
liceach profilowanych	x	13,0	3,1	2,3	<i>specialized secondary</i>
technikach	60,2 ^c	30,6	30,8	29,7	<i>technical secondary</i>
technikach uzupełniających	x	0,9	0,7	0,6	<i>supplementary technical secondary</i>
ogólnokształcących artystycznych ^d	x	1,4	0,8	0,8	<i>general art^d</i>
policealnych	11,8	19,8	20,8	23,8	<i>post-secondary</i>
Absolwenci szkół ^b w tys.:					<i>Graduates in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	73,7 ^e	30,9	23,9	22,5	<i>primary</i>
gimnazjów	x	32,9	27,0	25,0	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	x	0,0	0,1	0,1	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych	11,1	3,7	3,8	3,7	<i>basic vocational</i>
liceów ogólnokształcących	13,1	17,1	16,1	15,5	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceów ogólnokształcących	x	x	0,1	0,3	<i>supplementary general secondary</i>
liceów profilowanych	x	4,6	1,6	1,1	<i>specialized secondary</i>
techników	11,6 ^c	9,9	7,1	7,3	<i>technical secondary</i>
techników uzupełniających	x	x	0,2	0,2	<i>supplementary technical secondary</i>
ogólnokształcących artystycznych ^d	x	0,2	0,2	0,1	<i>general art^e</i>
policealnych	4,0	6,1	5,8	6,2	<i>post-secondary</i>
Absolwenci szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych na 1000 ludności	16,2	16,2	16,2	15,9	<i>Graduates of upper secondary (post-primary) and upper secondary schools per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu "Edukacja i wychowanie", ust. 1-3 na str. 200. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z artystycznymi. ^d Dające uprawnienia zawodowe (do roku szkolnego 2002/03 zaliczane do ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych); patrz uwagi ogólne do działu "Edukacja i wychowanie", ust. 20 na str. 204. ^e Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI (klasa VI – 34,9 tys.).

^a See general notes to the chapter "Education", item 1-3 on page 200. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including art schools. ^d Leading to professional certification; until 2002/03 schools year rate to vocational secondary (post-primary) schools; see general notes to the chapter "Education", item 20 on page 204. ^e Data include graduates of 8th and 6th grade (6th grade – 34,9 thous.).

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION^a (cont.)					
Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	87,1	104,2	98,5	94,7	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.
Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	14,5	21,4	28,7	29,4	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	12,2	8,0	10,9	11,6	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.
Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,6	3,4	1,9	2,6	Graduates of schools for adults in thous.
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	31,8	31,2	41,4 ^d	43,8 ^d	places in nursery schools in thous.
dzieci w tys.:					children in thous.:
w przedszkolach	32,0	30,1	40,4 ^d	42,2 ^d	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	16,2	13,8	15,0	19,1	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	299	340	474 ^d	480 ^d	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^{ef} (stan w dniu 31 XII):					Medical personnel ^{ef} (as of 31 XII):
lekarze	5437	4622	5148	5142	doctors
dentyści	935	915	976	1170	dentists
pielęgniarki ^g	13243	11423	11641	11540	nurses ^g
Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	55,4	50,8	51,8	52,0	Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population
Leczeni w szpitalach ogólnych ^h na 10 tys. ludności	1683	1873	2003	2080	In-patients in general hospitals ^h per 10 thous population
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	626	747	973	1086	Health care institutions (as of 31 XII)
Apteki ogólnodostępne ⁱ (stan w dniu 31 XII)	642	760	793	798	Public pharmacies ⁱ (as of 31 XII)
Liczba ludności na 1 aptekę	3436	2868	2747	2722	Population per 1 pharmacy

^a Patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 1-3 na str. 200. ^b Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 — z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 18 na str. 204. ^d Łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. ^e Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, Pielęgniarskich. ^f Łącznie z lekarzami odbywającymi staż. ^g Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^h Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ⁱ Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

^a See general notes to the chapter "Education", item 1-3 on page 200. ^b Including sections, branch departments and consultative units, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. ^c From the previous school year, and in 2000/01 schools year — the calendar year; see general notes to the chapter "Education", item 18 on page 204. ^d Including pre-primary education groups and pre-primary points. ^e Since 2002 including individual medical and nurses practises registered at Chamber of Physicians. ^f Doctors including interns. ^g Including master nurses. ^h Excluding inter-ward patient transfers. ⁱ Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria.

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA (dok.) HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE (cont.)					
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a na 1 mieszkańca	6,3	6,8	7,7	8,1	Consultations provided within the scope of out-patient health care ^a per capita
lekarskie	5,5	5,9	6,6	6,9	doctors
stomatologiczne	0,7	0,8	1,1	1,2	dentists
Dzieci w żłobkach ^b (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	13,7	13,8	18,3	22,2	Children in nurseries ^b (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	642	610	597	600	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3404	3170	2902	2890	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	203	198	175	175	Public library borrowers per 1000 population
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: na 1000 ludności	3800	3761	3430	3443	Public library loans in vol.: per 1000 population
na 1 czytelnika	18,7	19,0	19,6	19,7	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,8	0,9	0,8	0,8	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^c na 1000 ludności	128	101	94	92	Audience in theatres and music institutions ^c per 1000 population
Muzea (stan w dniu 31 XII)	39	39	45	46	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	361	455	435	430	Museum and exhibition visitors per 1000 population
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	37	30	29	27	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,0	3,9	4,5	4,1	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	293	247	507	584	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności: radiowi	221	221	156	155	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population: radio
telewizji bezprzewodowej	214	212	150	149	cordless television
Turystyczne obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	359	331	322	273	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)
w tym hotele	32	30	49	52	of which hotels
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	106	89	93	84	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population
Korzystający z noclegów na 1000 ludności	232	249	305	301	Tourists accommodated per 1000 population

^a Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych. ^b Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ^c Według siedziby.

^a Tips from the scope of ambulatory health care include medical advice given in the emergency rooms of general hospitals. ^b Including nursery wards. ^c According to the seat.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY					
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu)					<i>Agricultural land^a (as of June)</i>
w tys. ha	1682,3	1497,4	1416,6	1452,5	<i>in thous. ha</i>
w tym w dobrej kulturze rolnej					<i>of which in good agricultural</i>
w %			96,4	97,5	<i>condition in %</i>
Powierzchnia zasiewów (stan					
w czerwcu) w tys. ha	1257,0	1117,8	1017,0	1062,8	<i>Sown area (as of June) in thous. ha</i>
w tym w % :					<i>of which in %:</i>
zboża podstawowe (łącznie					<i>basic cereals (including cereal</i>
z mieszankami zbożowymi) ..	70,8	73,2	75,0	75,6	<i>mixed)</i>
w tym: pszenica	25,7	23,6	25,7	28,2	<i>of which: wheat</i>
żyto	13,1	8,6	6,3	8,7	<i>rye</i>
ziemniaki	10,9	4,6	2,8	3,4	<i>potatoes</i>
buraki cukrowe	3,9	4,0	3,3	2,9	<i>sugar beets</i>
Zbiory w tys. t:					<i>Crop production in thous. t:</i>
zboża podstawowe (łącznie z					<i>basic cereals (including cereal</i>
mieszankami zbożowymi)	2185,7	2404,4	2405,0	2472,1	<i>mixed)</i>
w tym: pszenica	967,7	896,1	974,9	1085,6	<i>of which: wheat</i>
żyto	308,7	229,5	150,5	222,4	<i>rye</i>
ziemniaki ^b	2495,5	898,9	823,7	897,8	<i>potatoes^b</i>
buraki cukrowe	1883,3	1738,5	1614,2	1705,7	<i>sugar beets</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża podstawowe (łącznie					<i>basis cereals (including cereal</i>
z mieszankami zbożowymi)	24,6	29,4	31,5	30,8	<i>mixed)</i>
w tym: pszenica	29,9	33,9	37,2	36,2	<i>of which: wheat</i>
żyto	18,7	23,8	23,6	24,0	<i>rye</i>
ziemniaki ^b	182	174	266	234	<i>potatoes^b</i>
buraki cukrowe	387	385	479	545	<i>sugar beets</i>
Zwierzęta gospodarskie:					<i>Livestock:</i>
bydło (stan w czerwcu):					<i>cattle (as of June):</i>
w tys. szt	503,1	434,9	389,1	366,3	<i>in thous. heads</i>
na 100 ha użytków rolnych ^c					<i>per 100 ha of agricultural land^c</i>
w szt	29,9	29,1	27,5	25,2	<i>in heads</i>
trzoda chlewna (stan w końcu					
lipca):					<i>pigs (end of July):</i>
w tys. szt	1197,3	1269,3	1000,7	784,1	<i>in thous. heads</i>
na 100 ha użytków rolnych ^c					<i>per 100 ha of agricultural land^c</i>
w szt	71,0	84,9	70,6	54,0	<i>in heads</i>
Produkcja na 1 ha użytków					<i>Production per 1 ha of agricultural</i>
rolnych ^c :					<i>land^c:</i>
żywca rzeźnego w przeliczeniu					<i>animals for slaughter in terms</i>
na mięso (łącznie z tłuszczami					<i>of meat (including fats)^d</i>
i podrobami) ^d w kg	97,9	142,2	166,5	178,0	<i>in kg</i>
mleka krowiego w l	623,4	691,5	524,1	496,8	<i>cows' milk in l</i>

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych, od 2010 r. według siedziby użytkownika. ^b Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^c Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

^a By administrative borders; excluding non-farm land, since 2010 by the land user's. ^b Including kitchen gardens. ^c Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user. ^d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.) AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)					
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a :					Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^a :
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	289,4	385,6	332,0	334,4	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg
ziemniaki w kg	20,3	16,2	17,9	26,1	potatoes in kg
buraki cukrowe w kg	1117,5	1163,4	1138,8	1169,7	sugar beets in kg
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w kg	68,7	101,7	125,3	126,8	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in kg
mleko krowie w l	321,6	410,8	358,2	356,9	cows' milk in l
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^c w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^c in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,8	99,8	104,3	115,3	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	68,6	62,9	26,9	40,3	lime
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	559,7	572,0	585,8	587,9	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					Forest areas (as of 31 XII):
w tys. ha	551,5	563,6	577,3	579,4	in thous. ha
na 1 mieszkańca w ha	0,3	0,3	0,3	0,3	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %..	22,0	22,4	23,0	23,1	Forest cover (as of 31 XII) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³ ...	234,1	256,2	250,6	285,1	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu ^d :					Sold production of industry ^d :
w mln zł (ceny bieżące)	15999,4	22631,3	26145,4	in mln zł (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	7332	10374	12022	per capita in zł (current prices)

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. ^c W roku gospodarczym. ^d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. ^c In farming year. ^d Data concern economic entities employing more than 9 persons.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):					<i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>
w mln zł	1340,8	3050,6	3848,0	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	614	1398	1769	<i>per capita in zł</i>
w tym sektor prywatny w % ogółem	95,1	98,5	99,0	<i>of which private sector in % of total</i>
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII					
TRANSPORT. COMMUNICATION – as of 31 XII					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe:					<i>Railway lines operated – standard gauge:</i>
w km	1043	1021	1039	1041	<i>in km</i>
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	4,2	4,1	4,1	4,1	<i>per 100 km² of total area in km</i>
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>
w km	18154	18158	20217	21325	<i>in km</i>
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	72,3	72,3	80,5	84,9	<i>per 100 km² of total area in km</i>
Samochody osobowe zarejestrowane:					<i>Registered passenger cars:</i>
w tys. szt	534,3	642,6	905,6	953,3	<i>in thous. units</i>
na 1000 ludności	242,2	294,8	415,7	438,9	<i>per 1000 population</i>
Placówki pocztowe ^b :					<i>Post offices^b:</i>
w liczbach bezwzględnych	672	597	591	569	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	3,0	2,7	2,7	2,6	<i>per 10 thous. population</i>
Standardowe telefoniczne łącza główne ^c :					<i>Standard main telephone line^c:</i>
w tys.	549,9	549,9	342,9	294,8	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	249,3	252,3	157,4	135,7	<i>per 1000 population</i>
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					<i>Retail sales (current prices):</i>
w mln zł	17620,8	19188,7	22592,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	8075	8796	10388	<i>per capita in zł</i>
Sklepy ^d (stan w dniu 31 XII)	23088	22090	16496	17420	<i>Shops^d (as of 31 XII)</i>
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	96	99	132	125	<i>Population (as of 31 XII) per shop</i>

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Do 2001 placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^d Patrz uwagi ogólne działu "Handel i gastronomia", ust. 7 na str. 331.

^a Realized by construction units — by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Until 2001 post offices and telecommunication service offices. ^c Data concern operators of the public telecommunication network. ^d See general notes to the chapter "Trade and catering", item 7 on page 331.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin ^a					<i>Budgets of gminas^a</i>
Dochody:					<i>Revenue:</i>
w mln zł	1785,6	2722,9	4341,5	4600,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1079	1667	2646	2813	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:					<i>Expenditure:</i>
w mln zł	1831,3	2676,4	4918,0	4899,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1107	1638	2998	2996	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów					<i>Budgets of powiatów</i>
Dochody:					<i>Revenue:</i>
w mln zł	768,8	839,6	1441,8	1473,3	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	465	514	879	901	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:					<i>Expenditure:</i>
w mln zł	774,2	857,8	1522,6	1549,7	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	468	525	928	948	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu					<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:					<i>Revenue:</i>
w mln zł	1008,6	1245,8	1949,5	2152,9	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1824	2271	3603	3991	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:					<i>Expenditure:</i>
w mln zł	1044,8	1265,9	2130,7	2345,1	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1889	2308	3938	4348	<i>per capita in zł</i>
Budżet województwa					<i>Budget of voivodship</i>
Dochody:					<i>Revenue:</i>
w mln zł	235,0	302,6	752,5	851,3	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	107	139	345	391	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:					<i>Expenditure:</i>
w mln zł	234,9	365,6	767,2	896,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	106	168	352	412	<i>per capita in zł</i>
INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS AND FIXED ASSETS					
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					<i>Investment outlays (current prices):</i>
w mln zł	4032,9	4347,2	8288,1	10332,1	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1827	1992	3799	4751	<i>per capita in zł</i>
Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:					<i>Share in investment outlays (current prices) in %:</i>
przemysłu	31,9	29,5	<i>industry</i>
budownictwa	3,6	2,7	<i>construction</i>
handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	8,0	6,8	<i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
transportu i gospodarki magazynowej	16,5	20,3	<i>transportation and storage</i>
obsługi rynku nieruchomości ^Δ	14,7	14,9	<i>real estate activities</i>

^a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE (dok.) INVESTMENTS AND FIXED ASSETS (cont.)					
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w mln zł	69964,9	82403,3	108425,0	116385,7	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	31713	37806	49768	53588	per capita in zł
Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:					Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book- keeping prices) in %:
przemysłu	22,8	21,6	industry
budownictwa	1,5	2,6	construction
handlu; napraw pojazdów samo- chodowych ^Δ	5,2	5,4	trade; repair of motor vehicles ^Δ
transportu i gospodarki magazy- nowej	20,3	20,7	transportation and storage
obsługi rynku nieruchomości ^Δ	24,0	23,5	real estate activities
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII					
Ogółem: w tys.	133,9	149,0	164,1	162,1	Total: in thous.
na 1000 ludności	60,0	68,4	75,3	74,6	per 1000 population
Osoby prawne i jednostki organiza- cyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organizational entities without legal personality:
w tys.	28,7	33,2	36,6	37,3	in thous.
1999 = 100	110,3	127,4	140,4	143,3	1999 = 100
w tym:					of which:
przedsiębiorstwa państwowe	0,1	0,1	0,0	0,0	state owned enterprises
spółdzielnie	1,3	1,2	1,2	1,1	co-operatives
spółki handlowe	4,9	7,1	8,8	9,2	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,7	0,8	1,1	1,1	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	11,8	10,5	9,7	9,8	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące dzia- łalność gospodarczą:					Natural persons conducting eco- nomic activity:
w tys.	105,1	115,7	127,5	124,8	in thous.
1999 = 100	102,1	112,4	123,8	121,2	1999 = 100
na 1000 ludności	47,1	53,1	58,5	57,4	per 1000 population
RACHUNKI REGIONALNE REGIONAL ACCOUNTS					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w mln zł	30303	38487	54042	.	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	13728	17637	25079	.	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w mln zł	26959	33908	47597	.	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	12213	15539	22088	.	per capita in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income of household sector:
w mln zł	24383	29670	40494	.	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	11046	13597	18792	.	per capita in zł

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Excluding persons tending private farms.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
Stan w dniu 1 I 2012 r.
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP
As of 1 I 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna).....	Konstantynów	52 ^o 17'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna).....	Lubycza Królewska	50 ^o 15'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia).....	Stężyca	21 ^o 37'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia).....	Horodło	24 ^o 08'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ.....	x	2 ^o 02'	226	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód.....	x	2 ^o 31'	176	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

S o u r c e: data of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE
Stan w dniu 1 I 2012 r.
AREA AND BORDERS
As of 1 I 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	25122	x	<i>Area in km²</i>
Długość granic ^a w km.....	1196	100,0	<i>Length of borders^a in km</i>
z Białorusią.....	170	14,2	<i>with Belarus</i>
z Ukrainą.....	296	24,7	<i>with Ukraine</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
mazowieckim.....	372	31,1	<i>mazowieckie</i>
podkarpackim.....	321	26,8	<i>podkarpackie</i>
podlaskim.....	4	0,3	<i>podlaskie</i>
świętokrzyskim.....	33	2,8	<i>świętokrzyskie</i>

^a Systematyczna weryfikacja przebiegu granic (pozyskiwanie bardziej szczegółowych danych).

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

^a Systematic verification of borders (gathering of more detailed data).

S o u r c e: data of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Kragły Goraj.....	Lubycza Królewska	388,7	<i>Highest point — Kragły Goraj</i>
Najniżej położony punkt (brak nazwy)	Stężycza	106,6	<i>Lowest point (without a name)</i>
Najwyżej położona miejscowość — Łuszczacz.....	Susiec	330 – 350	<i>Highest located town — Łuszczacz</i>
Najniżej położona miejscowość — Piotrowice	Stężycza	106,6 – 110,0	<i>Lowest located town — Piotrowice</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie; na podstawie mapy topograficznej w skali 1:50000.

S o u r c e: *data of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin; on the basis of the topographic map to the scale of 1:50000.*

TABL. 4. **DANE METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL DATA

LATA YEARS STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C <i>Average air temperature in °C</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>	Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecz- nienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>	
Lublin.....	2000	9,0	626	2,7	2035	5,0
	2005	7,8	559	3,1	1846	5,1
	2010	7,5	751	3,0	1689	5,5
	2011	8,3	502	3,2	1906	5,0
Terespol	2000	9,2	576	2,6	1944	5,0
	2005	8,0	443	3,0	1920	5,1
	2010	7,7	724	2,9	1840	5,5
	2011	8,4	506	2,8	2089	5,0

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

S o u r c e: *data of the Institute of Meteorology and Water Management.*

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 121 z 2004 r., poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI utworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V—VI utworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz zbudowanie lub odbudowanie niezbędnych dróg.

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (Unified text: Journal of Laws 2004, No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V—VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów oraz o jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonywanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń — dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczającą wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków.

Jako ścieki wymagające oczyszczenia przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodni-

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of water drawn from these facilities is compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 III 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417 with later amendments); data are compiled on the basis of the results of field and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities — supplying good water (i.e., meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e., not meeting sanitary requirements) are distinguished.

5. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding equipment of waste water treatment plants concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including polluted

czymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Mechaniczne oczyszczanie ścieków polega na poddaniu procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged in surface waters by a separate sewerage system,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowiezione (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

*Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).*

N o t e. Until 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

*Data concerning **the population using waste treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.*

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of the Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.*

Data regarding particulate and gas emissions include organized and disorganized emissions.

*Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.*

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za rok 2000 opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów (wprowadzonym w życie 1 I 2002 r.) opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Przez **magazynowanie odpadów** rozumie się czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** rozumie się odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zreultywowane tereny składowania odpadów** rozumie się tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex 1 to the Act of 27 IV 2001 on Waste (Journal of Laws No. 62, item 628), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for the year 2000 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, since 2002 on the basis of a catalogue of waste (introduced 1 I 2002), based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of rendering waste harmless.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding landfilled up to now (accumulated) waste concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical

przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody i krajobrazu polega na tworzeniu parków narodowych i rezerwatów przyrody, uznaniu za pomniki przyrody poszczególnych tworów przyrody i ich skupień, wprowadzeniu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt zagrożonych w swym byciu lub rzadko występujących, tworzeniu parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu i innych form ochrony, jak: stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne.

Parki narodowe są najwyższą formą ochrony przyrody tworzoną w celu zachowania w niezmiennym stanie najbardziej cennych fragmentów przyrody.

Rezerваты przyrody są obszarami, na których zachowane są w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych lub krajobrazowych.

Parki krajobrazowe są przestrzennie wydzielonymi obszarami o ściśle określonych granicach, poddanymi ochronie ze względu na nieprzeciętne właściwości naturalne środowiska przyrodniczego oraz wysokie walory estetyczne i turystyczne krajobrazu. Na terenie parku obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji, które powodują degradację środowiska.

Obszary chronionego krajobrazu są przestrzennie wydzielonymi jednostkami o ściśle określonych granicach, poddanych ochronie ze względu na mało zniekształcone środowisko przyrodnicze, zachowujące zdolności równowagi biologicznej. Na obszarach chronionego krajobrazu zabronione jest fizyczne i chemiczne zanieczyszczanie środowiska.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe są wyznaczane w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów

characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature and landscape protection consists in creating national parks and nature reserves, acknowledging individual natural objects or their clusters as natural monuments, introducing protection for endangered or rare species of flora and fauna, creating scenic parks, protected landscape areas and other forms of protection such as: documentation sites, natural and scenic complexes and ecological areas.

National parks are the highest form of environmental protection, created for the purpose of maintaining the most valuable natural areas.

Nature reserves are areas in which defined species of flora and fauna and elements of inanimate nature, having a significant scientific, natural, cultural or scenic value, are maintained in their natural or insignificantly altered ecosystems.

Scenic parks are areas with strictly defined boundaries, subject to protection due to the outstanding properties of their natural environment as well as the high aesthetic and tourist value of the landscape. Investment activities which result in a degradation of the natural environment are prohibited in these parks.

Areas of protected landscape are areas with strictly defined boundaries, subject to protection due to the relatively unchanged natural environment and capable of maintaining a biological balance. Physical and chemical pollution of the natural environment is prohibited in these areas.

Documentation sites are sites where geological formations, fossil accumulations or mineral objects occur as well as exploited and discarded opencast and underground workings which are not visible on the surface or can be rendered accessible and are important for scientific and educational reasons.

Natural and scenic complexes are created for the purpose of protecting extremely valuable fragments of the natural and cultural environment and preserving their aesthetic values.

Ecological areas comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significance in maintaining unique gene

genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody lub ich skupiska chronione ze względu na szczególne wartości naukowe, kulturowe, historyczno-pamiętkowe oraz swoiste cechy krajobrazu.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) są to fundusze tworzone z **opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian**, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz z **kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska**, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

10. Dane o nakładach i efektach rzeczowych inwestycji związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIE) wdrożonego przez Unię Europejską.

pools and settlement typology, such as: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks, etc.

***Nature monuments** are individual natural objects, or their clusters, protected due to their scientific, cultural, historic and commemorative values as well as due to their unique landscape characteristics.*

***9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds)** are funds created from income originating from **fees for the use of the natural environment and for introducing changes to it**, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, storing waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing sewage into water or the ground, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes, **finances for violating the requirements of environmental protection** issued for exceeding the permissible norms of released pollutants as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in part or in full, activity connected with environmental protection and water management.*

***10. Data regarding outlays and tangible effects of investments connected with environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERRIE), implemented by the European Union.*

TABL. 1 (5). **STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA^a**

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS AND USE OF VOIVODSHIP LAND^a

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012		SPECIFICATION
	w ha in ha	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2011 increase (+) or de- crease (-) in ha in relation to 2011		
Powierzchnia ogólna	2512246	2512246	-	Total area
Użytki rolne	1773195	1767383	-5812	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	1328225	1323347	-4878	<i>arable land</i>
sady	34686	33998	-688	<i>orchards</i>
łąki trwałe	252972	251922	-1050	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	77433	76417	-1016	<i>permanent pastures</i>
grunty:				<i>land:</i>
rolne zabudowane	58927	60403	+1476	<i>agricultural built-up</i>
pod stawami	9524	10005	+481	<i>under ponds</i>
pod rowami	11428	11291	-137	<i>under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	598635	602969	+4334	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
las	576420	579237	+2817	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	22215	23732	+1517	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	18863	18993	+130	<i>Lands under surface waters flowing</i>
stojącymi	11292	11779	+487	<i>standing</i>
7571	7214	-357		
Grunty zabudowane i zurbanizowane... tereny:	90643	92423	+1780	<i>Built-up and urbanized areas areas:</i>
mieszaniowe	8802	9490	+688	<i>residential</i>
przemysłowe	3887	3951	+64	<i>industrial</i>
inne zabudowane	6595	7099	+504	<i>other built-up</i>
zurbanizowane niezabudowane	1756	1665	-91	<i>urbanized non-built-up</i>
rekreacji i wypoczynku	2411	2446	+35	<i>recreational and rest</i>
komunikacyjne	66538	67092	+554	<i>transport</i>
drogi	59608	60230	+622	<i>roads</i>
kolejowe	6011	5943	-68	<i>railway</i>
inne	919	919	-	<i>other</i>
użytki kopalne	654	680	+26	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	4547	4554	+7	<i>Ecological areas</i>
Nieużytki	22663	22475	-188	<i>Wasteland</i>
Tereny różne	3700	3449	-251	<i>Miscellaneous land</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 51.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes, item 1 on page 51.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	104	130	144	120	GRAND TOTAL
Grunty rolne	93	123	138	103	Agricultural land
w tym użytki rolne	93	123	111	91	<i>of which agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:					<i>quality classes:</i>
I—III	85	117	70	80	<i>I—III</i>
IV	8	5	41	11	<i>IV</i>
V i VI oraz VI RZ i PsZ ^b	—	1	—	—	<i>V and VI as well as VI RZ and PsZ^b</i>
Grunty leśne	11	7	6	17	Forest land
Kierunki wyłączenia:					<i>Directions of designated:</i>
Tereny:					<i>Land:</i>
komunikacyjne	5	53	35	—	<i>transport</i>
osiedlowe	64	43	69	59	<i>residential</i>
przemysłowe	5	20	6	22	<i>industrial</i>
Użytki kopalne	5	4	3	10	<i>Minerals</i>
Zbiorniki wodne	—	—	—	—	<i>Water reservoirs</i>
Inne	25	10	25	29	<i>Other</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 51.

Źródło: w zakresie gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b See general notes, item 1 on page 51

Source: in regard to agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3812	3402	3049	3075	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	3601	3197	2846	2872	devastated
zdegradowane	211	205	203	203	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	62	48	102	24	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	48	29	89	7	agricultural
leśne	13	19	13	17	forest
zagospodarowane	23	26	91	9	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH**
EXPLOITABLE UNDERGROUND WATER RESOURCES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2001	2006	2011	2012	SPECIFICATION
	w m ³ /h		in m ³ /h		
Zasoby wód podziemnych ogółem (stan w dniu 1 I)	126392,8	130455,5	134926,5	135549,3	Total underground water resources (as of 1 I)
z utworów geologicznych:					from geological formations:
Czwartorzędowych	20925,6	21397,6	21967,5	22027,5	Quaternary period
Trzeciorzędowych	11752,8	12101,1	12598,0	12652,0	Tertiary period
Kredowych	92909,1	96151,5	99549,7	100058,5	Cretaceous period
Starszych	805,3	805,3	811,3	811,3	Older

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

S o u r c e: data of Marshals' Office Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 5 (9). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³		w odsetkach in per-cent			
OGÓŁEM	366,3	363,7	370,6	369,6	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem) — z ujęć własnych	124,9	117,4	113,5	120,6	32,6	Production (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	102,7	98,2	95,6	101,2	27,4	surface
podziemne	20,2	17,4	16,2	17,7	4,8	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	146,9	158,4	168,0	164,0	44,4	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	94,4	87,9	89,2	85,1	23,0	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0	waters: surface
podziemne	94,2	87,9	89,1	85,0	23,0	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 6 (10). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³		w odsetkach in per-cent			
OGÓŁEM	339,6	341,0	348,0	351,5	100,0	TOTAL
Przemysł	121,7	114,0	111,7	118,7	33,8	Industry
Rolnictwo i leśnictwo ^a	146,9	158,4	168,0	164,0	46,7	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	71,0	68,6	68,3	68,7	19,6	Exploitation of water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 7 (11). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	14336	7280	5789	4923	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	6604	6730	7019	7280	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	146920	154693	168003	164042	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	8780	3720	3011	4305	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,6	0,5	0,5	0,9	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	138140	154693	164992	159737	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	20,9	22,9	23,5	21,9	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. *b* O powierzchni co najmniej 10 ha. *c* Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. *b* Area of 10 ha and more. *c* Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 8 (12). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW W 2011 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność — w % ludności korzystającej z urządzeń — zaopatrywana w wodę Population — in % of population using facilities — supplied with water		SPECIFICATION	
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym non meeting sanitary requirements		
Wodociągi o wydajności w m ³ /d: poniżej 100		95,2	4,8	Waterworks with a capacity of m ³ /24h: below 100
100— 1000		94,8	5,2	100— 1000
1001— 10000		96,7	3,3	1001— 10000
10001—100000		100,0	—	10001—100000
powyżej 100000		—	—	over 100000

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.
 Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 9 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in per cent		
OGÓŁEM	152,1	137,3	150,0	155,7	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	92,5	86,7	99,9	106,1	68,1	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	70,3	64,6	77,3	86,2	55,4	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	59,6	50,6	50,2	49,6	31,9	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	81,8	72,7	72,7	69,5	44,6	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	79,3	70,9	72,2	69,3	44,5	treated
mechanicznie	12,6	13,5	15,2	12,4	8,0	mechanically
chemicznie	2,1	2,2 ^b	1,9 ^b	2,3 ^b	1,5	chemically
biologicznie	51,3	37,5	14,0	14,4	9,2	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	13,3	17,7	41,2	40,1	25,8	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	2,5	1,7	0,5	0,2	0,1	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,3	0,0	0,5	0,2	0,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	2,2	1,7	-	-	-	discharged through sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions, and waste water. ^b Refers only to industrial waste water.

TABL. 10 (14). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2010	2011	ENTITIES
OGÓŁEM	191	161	134	139	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	98	80	63	64	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	92	76	59	60	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	90	76	57	58	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	2	-	2	2	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	6	4	4	4	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	93	81	71	75	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 11 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial waste water treatment plants
Liczba	2000	112	35	6	69	2	<i>Number</i>
	2005	83	18	7	56	2	
	2010	67	18	3	44	2	
	2011	67	17	4	44	2	
Przepustowość w dam ³ /d.....	2000	153	63	30	57	3	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2005	141	60	31	47	3	
	2010	140	69	23	45	3	
	2011	135	66	23	44	3	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal^a waste water treatment plants
Liczba	2000	187	15	1	159	12	<i>Number</i>
	2005	223	12	–	186	25	
	2010	263	9	–	223	31	
	2011	268	9	–	228	31	
Przepustowość w dam ³ /d.....	2000	433	1	0	336 ^b	96	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2005	362	1	–	221 ^b	140	
	2010	349	0	–	77 ^b	272	
	2011	350	1	–	78^b	271	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	2000	48,4	0,1	0,0	35,8	12,5	<i>Population using^c waste water treatment plants in % of total population</i>
	2005	50,9	0,1	–	31,4	19,4	
	2010	52,9	0,1	–	12,7	40,1	
	2011	53,3	0,1	–	13,2	40,0	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 52. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes item 5 on page 52. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII).....	95	103	94	91	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	75	74	59	58	<i>particulates</i>
gazowych	15	10	9	10	<i>gases</i>
posiadające zagospodarowaną strefę ochronną	8	6	.	.	<i>with managed protective zone</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	31	46	39	33	<i>particulates</i>
gazów	28	43	34	30	<i>gases</i>
emisji	79	95	91	86	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń na 1 km ² w t:					<i>Emission of pollutants per km² in t:</i>
pyłowych	0,3	0,3	0,1	0,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw.....	0,3	0,2	0,1	0,1	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)....	1,6	1,5	1,3	1,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	0,9	0,8	0,5	0,6	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla.....	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	0,4	0,4	0,3	0,4	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 mieszkańca w t:					<i>per capita in t:</i>
pyłowych	0,00	0,00	0,00	0,00	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)....	0,02	0,02	0,02	0,02	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tys. t:					<i>in thous. t:</i>
pyłowe	333,9	371,3	181,6	160,9	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	29,0	212,6	145,9	179,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	97,7	98,2	98,5	98,5	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)....	41,5	84,7	81,6	84,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 13 (17). **EMISJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA^a**
WEDŁUG RODZAJÓW SUBSTANCJI
EMISSION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS^a BY TYPES
OF SUBSTANCES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2011		
	w t in t				2010=100	w odsetkach in percent
OGÓŁEM..... TOTAL	4582611	5290406	5198844	5581185	107,4	100,0
w tym: of which						
Benzo(a)piren..... <i>Benzo(a)pyrene</i>	1	1	1	1	92,6	0,0
Amoniak..... <i>Ammonia</i>	628	934	793	872	110,0	0,0
Dwutlenek siarki..... <i>Sulphur dioxide</i>	21834	19103	13176	13979	106,1	0,3
Dwutlenek węgla..... <i>Carbon dioxide</i>	4533680	5245365	5163079	5544986	107,4	99,4
Metan..... <i>Methane</i>	89	85	77	53	68,8	0,0
Pyły ze spalania paliw..... <i>Particulates from the combustion of fuel</i>	6399	5580	1927	1539	79,9	0,0
Pyły z przemysłu cementowo-wapienniczego i materiałów ogniotrwałych..... <i>Ceramic and lame particulates as well as fire-resistant materials</i>	711	477	129	158	122,5	0,0
Pyły węglowo-grafitowe, sadza..... <i>Carbon-graphite particulates, soot</i>	51	38	21	25	119,0	0,0
Pyły nawozów sztucznych..... <i>Particulates of chemical fertilizers</i>	656	461	557	548	98,4	0,0
Pyły pozostałe..... <i>Other particulates</i>	193	176	91	108	118,7	0,0

^a Z zakładów szczególnie uciążliwych.

^a From plants generating air pollutants.

TABL. 13 (17). **EMISJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA^a**
WEDŁUG RODZAJÓW SUBSTANCJI (dok.)
EMISSION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS^a BY TYPES
OF SUBSTANCES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2011		
	w t in t				2010=100	w odsetkach in percent
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)..... <i>Nitrogen oxides (in terms of NO₂)</i>	10518	10803	8663	9178	105,9	0,2
Tlenek węgla <i>Carbon monoxide</i>	7137	6970	8653	7600	87,8	0,1
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^b <i>Aliphatic hydrocarbons and its derivatives^b</i>	211	162	286	265	92,5	0,0
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne <i>Cyclic, aromatic hydrocarbons and its derivatives</i>	226	117	81	73	89,6	0,0
Alkohole alifatyczne i ich pochodne <i>Aliphatic alcohols and its derivatives</i>	56	64	99	108	109,1	0,0
Etery i ich pochodne..... <i>Ethers and its derivatives</i>	10	1	5	3	57,3	0,0
Ketony i ich pochodne <i>Ketones and its derivatives</i>	32	19	72	70	97,5	0,0
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki <i>Inorganic acids, its salts and anhydrides</i>	14	15	15	27	172,4	0,0
Oleje (mgła olejowa) <i>Oils (oil fog)</i>	6	–	–	–	–	–

^a Z zakładów szczególnie uciążliwych. ^b Z wyjątkiem wymienionych w innych grupach.

^a From plants generating air pollutants. ^b Excluding mentioned in other groups.

TABL. 14 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII						
OGÓŁEM 2000	268	102	124	29	49	48
TOTAL 2005	230	103	108	19	47	38
2010	162	71	137	16	54	33
2011	153	67	146	17	70	34
Skuteczność: Efficiency:						
niska..... 2000	47	3	10	—	40	.
low 2005	29	8	7	—	40	.
2010	34	2	4	—	37	.
2011	33	2	4	—	55	.
średnia..... 2000	78	53	64	8	5	.
moderate 2005	67	36	52	5	3	.
2010	39	28	40	3	4	.
2011	34	25	48	3	2	.
wysoka..... 2000	143	46	50	21	4	.
high 2005	134	59	49	14	4	.
2010	89	41	93	13	13	.
2011	86	40	94	14	13	.
PRZEPIY GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h						
OGÓŁEM 2000	4285	4885	2662	5395	2917	1605
TOTAL 2005	4886	3722	2305	3799	3122	1179
2010	3170	2633	4127	3004	3354	742
2011	3072	2468	4854	3231	3413	802
Skuteczność: Efficiency:						
niska..... 2000	549	139	95	—	2826	.
low 2005	1217	275	142	—	2999	.
2010	538	90	136	—	2821	.
2011	533	90	136	—	2930	.
średnia..... 2000	1323	3076	599	1706	48	.
moderate 2005	1281	1682	624	633	80	.
2010	586	1273	619	462	124	.
2011	511	1112	638	462	74	.
wysoka..... 2000	2413	1670	1968	3689	43	.
high 2005	2388	1765	1539	3166	43	.
2010	2046	1270	3372	2542	409	.
2011	2028	1266	4080	2769	409	.

TABL. 15 (19). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	87	83	90	89	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	4242,6	5155,4	4860,4	5196,8	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi ^b	3368,8	4860,4	3863,9	3157,8	recovered ^b
unieszkodliwione	697,9	247,1	956,8	1788,6	treated
w tym składowane ^c	671,5	207,4	936,8	1782,6	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo ^d	175,9	47,9	39,7	250,4	temporarily stored ^d
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi ^b	79,4	94,3	79,5	60,8	recovered ^b
unieszkodliwione	16,4	4,8	19,7	34,4	treated
w tym składowane ^c	15,8	4,0	19,3	34,4	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo ^d	4,1	0,9	0,8	4,8	temporarily stored ^d
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t	14275,0	14234,7	18429,7	20205,1	Waste landfilled up to now (accumulated ^e ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	119,8	430,3	317,9	–	Waste recovered ^b from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
nie zrehabilitowane (stan w końcu roku)	178,9	132,3	104,3	112,7	non-reclaimed (end of year)
zrehabilitowane (w ciągu roku)	13,8	0,1	2,5	3,0	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 55. ^b Do 2001 r. — wykorzystane. ^c Na terenach własnych zakładów i obcych. ^d Do 2001 r. — gromadzone przejściowo. ^e Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 55. ^b Until 2001 — utilized. ^c On own plant grounds and other land. ^d Until 2001 — accumulated temporarily. ^e On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **ODPADY¹ WEDŁUG ŹRÓDEŁ POWSTAWANIA**
WASTE¹ BY SOURCES OF GENERATING

Kod grupy Code of group	GRUPY ODPADÓW GROUPS OF WASTE a – 2000 b – 2005 c – 2010 d – 2011	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{5,6} w tys. t Waste landfilled up to now (accumulated) ^{5,6} in thous. t	
		ogółem w tys. t grand total in thous. t	poddane odzyskowi ² w tys. t utilized ² in thous. t	unieszkodliwione treated		magazy-nowane czasowo ⁴ temporarily accumulated ⁴		
				razem total	w tym składowane ³ of which stored ³			
								w % ogółem in % of total
	OGÓŁEM	a	4242,6	3368,8	16,4	15,8	4,1	14275,0
	TOTAL	b	5155,4	4860,4	4,8	4,0	0,9	14234,7
		c	4860,4	3863,9	19,7	19,3	0,8	18429,7
		d	5196,8	3157,8	34,4	34,4	4,8	20205,1
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobyciu, fizycznej i chemicznej przeróbce kopalin	a	2045,4	1551,1	24,2	24,2	0,0	7788,4
	Waste generated as a result of prospecting and mining, physical and chemical processing of crude minerals	b	2671,3	2531,9	5,2	5,2	0,0	8001,9
		c	3308,6	2422,1	26,8	26,8	0,0	12800,3
		d	4064,1	2106,8	43,1	43,1	5,1	14550,3
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	a	1508,2	1320,4	2,7	2,6	9,8	91,7
	Waste from agriculture, horticulture, hydroponic crops, fishing, forestry, hunting and food processing	b	1345,3	1252,4	4,4	3,5	2,5	92,2
		c	971,8	950,2	1,3	–	0,9	–
		d	476,5	467,3	1,1	1,1	0,8	–
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	a	36,5	31,4	2,2	–	11,8	–
	Waste from wood processing and production of paperboard wood pulp and furniture, cellulose pulp, paper and particle board furniture	b	32,1	29,0	9,7	–	–	0,5
		c	68,1	65,6	3,1	–	0,6	–
		d	62,9	61,4	1,1	–	1,3	–
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	a	1,7	0,4	76,4	76,4	–	81,2
	Waste from leather, fur, and textile industry	b	–	–	–	–	–	–
		c	–	–	–	–	–	–
		d	–	–	–	–	–	–
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania związków nieorganicznych	a	0,4	0,2	50,0	50,0	–	50,8
	Waste from production, preparing, turnover and using inorganic compounds	b	–	–	–	–	–	–
		c	–	–	–	–	–	–
		d	–	–	–	–	–	–
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	a	21,5	21,2	1,4	1,4	–	–
	Waste from production, preparation, turnover and usage of products of organic chemistry industry	b	0,2	0,2	–	–	–	–
		c	0,2	–	100,0	100,0	–	–
		d	–	–	–	–	–	–
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	a	0,3	–	66,7	66,7	33,3	–
	Waste from production, preparing, turnover and using protective coats (paints, lacquers, ceramic enamels), putty, glues, packing, and printing inks	b	6,2	–	100,0	–	–	–
		c	0,4	0,2	50,0	–	–	–
		d	0,5	0,5	–	–	–	–

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 55. 2 Do 2001 r. – wykorzystane. 3 Na terenach własnych zakładów i obcych. 4 Do 2001 r. – przejściowo gromadzone. 5 Stan w końcu roku. 6 Na terenach własnych zakładów.

1 Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 55. 2 Until 2001 – used. 3 On own plant grounds and other. 4 Until 2001 – temporarily landfilled. 5 As of end of the year. 6 On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **ODPADY¹ WEDŁUG ŹRÓDEŁ POWSTAWANIA (dok.)**
WASTE¹ BY SOURCES OF GENERATING (cont.)

Kod grupy Code of group	GRUPY ODPADÓW GROUPS OF WASTE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{5,6} w tys. t Waste landfilled up to now (accumulated) ^{5,6} in thous. t	
		ogółem w tys. t grand total in thous. t	poddane odzyskowi ² w tys. t utilized ² in thous. t	unieszkodliwione treated		magazynowane czasowo ⁴ temporarily accumulated ⁴		
				razem total	w tym składowane ³ of which stored ³			
						w % ogółem in % of total		
10	Odpady z procesów termicznych..... Waste from thermal processes	a	419,2	365,4	10,1	10,1	2,7	5348,3
		b	509,0	493,5	0,7	–	2,4	4779,0
		c	318,1	307,9	–	–	3,2	4267,3
		d	322,5	308,6	–	–	4,3	4267,3
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchniowej metali i tworzyw sztucznych	a	34,8	30,9	7,2	7,2	4,0	7,0
	Waste from forming and physical and mechanical surface treatment of metals and plastic	b	17,4	17,4	–	–	–	–
		c	12,6	11,8	6,3	–	–	–
		d	17,6	17,6	–	–	–	–
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 18 i 19)	a	5,8	1,2	–	–	79,3	–
	Wasted oils and waste of liquid fuels (excluding eatable oils and groups 05, 18 and 19)	b	1,2	1,2	–	–	–	–
		c	0,2	0,2	–	–	–	–
		d	0,2	0,2	–	–	–	–
15	Odpady opakowaniowe, sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	a	3,8	1,6	7,9	7,9	50,0	0,3
	Waste of packages, sorbents, fabrics, filter and protective materials not mentioned in other groups	b	4,9	3,4	28,6	–	2,0	–
		c	2,9	2,6	–	–	10,3	–
		d	4,3	4,3	–	–	–	–
16	Odpady nie ujęte w innych grupach ... Other waste, not mentioned in other groups	a	22,2	10,8	48,2	22,1	3,2	4,1
		b	1,6	1,1	25,0	–	6,3	–
		c	8,0	6,7	–	–	16,3	–
		d	5,6	5,0	–	–	–	–
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	a	12,3	11,1	6,5	6,5	3,3	2,5
	Waste from construction, refurbishment and dismantling of construction and road objects (including the soil on and under the surface of the earth in contaminated areas)	b	433,2	428,0	1,2	0,2	0,0	1,1
		c	21,8	21,6	0,5	–	0,5	–
		d	111,1	110,6	–	–	–	–
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych..... Waste from waste managing facilities which manage waste generated during sewage treatment and drinking and industrial water purification	a	130,0	22,9	79,6	65,5	–	900,7
		b	132,0	102,3	22,1	16,3	0,4	1360,0
		c	147,7	75,0	37,0	34,5	12,3	1362,1
		d	130,9	74,9	24,9	24,9	17,9	1387,5

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 55. 2 Do 2001 r. – wykorzystane. 3 Na terenach własnych zakładów i obcych. 4 Do 2001 r. – przejściowo gromadzone. 5 Stan w końcu roku. 6 Na terenach własnych zakładów.

1 Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 55. 2 On own plant grounds and other lands. 3 End of year. 4 Until 2001 – temporarily landfilled. 5 As of end of the year. 6 On own plant grounds.

TABL. 17 (21). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2011 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
	w tys. t in thous. t			
OGÓŁEM	5196,8	3157,8	20205,1	TOTAL
w tym:				of which:
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalini.....	4060,0	2102,7	14550,3	Waste from rinsing and cleaning fossils
Osady z oczyszczania i mycia buraków.....	105,3	98,2	–	Sediments from cleaning and washing sugar beets
Nienormatywny węgiel wapnia oraz kreda cukrownicza (wapno defekacyjne).....	83,1	83,1	–	Non-normative calcium carbonate and sugar chalk (defecation lime)
Mieszanki popiołowo-żuźłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	118,8	109,1	4267,3	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Żuźle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	51,5	47,4	–	Slag, furnace ash and particulates from boilers
Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	99,3	71,8	887,7	Stabilized municipal waste sediments

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 55. ^b W ciągu roku. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 55. ^b During the year. ^c On own plant grounds.

TABL. 18 (22). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**

Stan w dniu 31 XII

LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa		na 1 mieszkańca w m ²
					in % of total area of the voivodship		per capita in m ²
OGÓŁEM^a	570019,9	572112,7	570006,1	570005,6	22,7	2625	TOTAL^a
Parki narodowe ^b	18245,1	18245,1	18247,2	18246,6	0,7	84	National parks ^b
Rezerwy przyrody ^b	11378,2	11549,5	11549,6	11549,6	0,5	53	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	231139,4	233594,2	233211,7	233211,7	9,3	1074	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	300980,3	300857,1	299152,7	299152,7	11,9	1377	Areas of protected landscape ^c
Stanowiska dokumentacyjne	17,7	4,5	7,1	7,1	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	768,8	768,8	768,8	768,8	0,0	4	Natural and scenic complexes
Użytki ekologiczne	7490,4	7093,5	7069,0	7069,1	0,3	33	Ecological areas

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gmin. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a Including those created on the basis of gmina resolutions. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape.

TABL. 19 (23). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w ha Area in ha					
	parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protect- ed areas)	
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą of grand total number — strictly protected			
			razem total	w tym lasów of which forests		
OGÓŁEM^a	2000	18245,1	12882,3	921,9	921,0	52137,8
TOTAL^a	2005	18245,1	12882,1	921,9	921,0	52137,8
	2010	18247,2	12901,0	921,9	921,0	52137,8
	2011	18246,6	12898,9	921,9	921,0	52137,8
Poleski.....		9763,8	4797,6	116,0	115,1	14041,9
Roztoczański.....		8482,8	8101,3	805,9	805,9	38095,9

^a Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 20 (24). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
SCENIC PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SCENIC PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			
		lasów forest	użytków rol- nych agricultural land	wód water	
	w ha in ha				
OGÓŁEM	2000	238727,2	112415,2	105889,6	4062,1
TOTAL	2005	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
	2010	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
	2011	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
Skierbieszowski		35488,0	5173,0	29216,0	60,0
Lasy Janowskie.....		35095,0	27812,0	6898,0	324,0
Puszczy Solskiej		21305,0	18884,0	2394,0	27,0
Szczebrzeszyński		20209,0	5625,0	13811,0	—
Chełmski		16457,0	8125,0	5358,0	160,6
Podlaski Przełom Bugu.....		15511,0	3874,2	5420,6	463,1
Kazimierski.....		14961,0	3130,0	10039,0	441,0
Krzczonowski		12421,0	3075,0	9169,0	9,0
Strzelecki		12026,0	7488,0	2053,0	40,0
Pojezierze Łęczyńskie		11816,0	3781,0	6014,0	1182,0
Sobiborski		10000,0	8500,0	700,0	245,0
Krasnobrodzki.....		9390,0	5693,0	3636,0	61,0
Nadwieprzański.....		6261,0	2509,0	3481,0	127,0
Kozłowiecki		6121,0	5315,0	364,0	195,0
Poleski.....		5113,0	380,0	3500,0	765,0
Wrzeliwiecki.....		4989,0	1916,0	2867,0	41,0
Południoworoztoczański		4019,0	3100,0	727,0	52,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

TABL. 21 (25). REZERWATY PRZYRODY
 Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
 As of 31 XII

LATA REZERWATY PRZYRODY	Obiekty <i>Number</i>	Powierzchnia <i>Area</i>			YEARS NATURE RESERVES
		ogółem <i>total</i>	rezerwatów <i>reserves</i>		
			ściśle <i>strictly protected^a</i>	częściowych <i>partially protected^b</i>	
w ha <i>in ha</i>					
OGÓŁEM 2000	82	11378,2	459,5	10918,7	TOTAL
2005	85	11549,5	457,7	11091,8	
2010	85	11549,6	457,7	11091,9	
2011	85	11549,6	457,7	11091,9	
Faunistyczne	11	1086,4	–	1086,4	<i>Fauna</i>
Krajobrazowe	6	636,7	67,9	568,8	<i>Scenic</i>
Leśne	35	6166,1	337,4	5828,7	<i>Forest</i>
Torfowiskowe	15	3134,3	–	3134,3	<i>Peat-bog</i>
Florystyczne	6	153,8	50,2	103,6	<i>Flora</i>
Wodne	1	203,0	–	203,0	<i>Water</i>
Przyrody nieożywionej	3	13,0	1,2	11,8	<i>Inanimate nature</i>
Stepowe	8	156,3	1,0	155,3	<i>Steppe</i>

^a Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. ^b Rezerwaty, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

^a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. ^b Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 22 (26). POMNIKI PRZYRODY
 Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poje- dyncze drzewa <i>Individ- ual trees</i>	Grupy drzew <i>Tree clusters</i>	Głazy narzu- towe <i>Erratic boulders</i>	Skalki, groty, jaskinie i inne <i>Stones, grottos, caves and others</i>	Aleje <i>Alleys</i>	
OGÓŁEM	2000	1545	1106	268	50	75	46
TOTAL	2005	1550	1095	268	50	96	41
	2010	1532	1181	185	38	77	51
	2011	1504	1166	177	39	74	48

TABL. 23 (27). **WYMIAR I WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono <i>Administred</i>	Wpłynęło <i>Income</i>	SPECIFICATION
	w tys. zł	<i>in thous. zł</i>	
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS			
Opłaty	2000 33376,0	41465,8	Payments
	2005 .	36164,7	
	2010 .	67115,0	
	2011 .	66761,1	
w tym za:			<i>of which for:</i>
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	20348,2	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	21955,3	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Gospodarkę odpadami	24007,6	<i>Waste management</i>
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2000 806,7	406,5	Fines for not meeting environmental protection norms
	2005 5920,4	241,7	
	2010 2472,6	138,2	
	2011 1790,1	199,8	
w tym za przekroczenie:			<i>of which for exceeding:</i>
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	1564,1	73,9	<i>Norms of discharging waste water into waters and into the ground</i>
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	6,9	6,9	<i>Permissible emissions of air pollutants</i>
OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH^a AGRICULTURAL AND FOREST LAND PROTECTION^a			
O G O Ł E M — opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2000 8914,1	3859,2	T O T A L — payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2005 7766,4	7327,9	
	2010 6435,8	5909,3	
	2011 9730,3	8195,5	
w tym:			<i>of which:</i>
Roczne	6687,4	5258,5	<i>Annual</i>
Jednorazowe należności	3042,9	2937,0	<i>One-time payments</i>

^a Z dniem 31.12.2010 r. zlikwidowany został Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych. Środki pieniężne zlikwidowanego funduszu stały się dochodami budżetów odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego.

Źródło: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie wymierzonych kar dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a As for 31.12.2010 the Agricultural Land Protection Fund was liquidated. Its funds as well as revenues from payments for exclusion agricultural land from production has gone towards budgets of particular voivodships.

Source: in regard to inflicted fines data of the Inspectorate of Environmental Protection, in regard to the funds for environmental protection and water management — data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund.

TABL. 24 (28). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>		w odsetkach <i>in percent</i>		
O G O Ł E M	61841,5	74125,2	65538,6	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	8608,0	15694,4	7789,9	11,9	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	38025,2	39517,5	48744,7	74,4	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Gospodarka odpadami	3662,1	7841,8	4783,3	7,3	<i>Waste management</i>
Pozostałe	11546,2	11071,5	4220,6	6,4	<i>Others</i>

Źródło: dane Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 25 (29). **NAKLADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	186515,1	225295,3	407091,5	532852,2	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	37403,4	27203,4	62258,7	161522,7	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	30664,6	11550,4	3240,9	3738,4	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	101786,8	179444,0	296818,9	327567,4	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	34213,6	58951,6	66820,9	64396,8	municipal waste water treatment sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	58088,4	85975,0	180878,1	233480,3	
Gospodarka odpadami	30211,3	13345,1	22405,7	24899,0	Waste management
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	3134,7	4735,0	8607,4	3949,7	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	654,0	674,5	90,9	460,8	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	25952,1	6116,1	6301,4	12109,7	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	503,2	264,0	248,9	164,3	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	16570,1	3682,1	835,4	2343,5	Protection and restoration of the value in use of soil, protection of underground and surface waters
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	32,9	41,4	74,3	712,2	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	283,2	137,8	9576,1	6991,5	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	59061,2	58184,1	144969,4	150593,9	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	39379,8	35860,9	87833,7	80913,7	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	4539,8	5593,5	9327,8	9859,2	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	4342,7	7053,7	6058,9	9240,4	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	2035,4	433,8	2955,6	1521,5	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	8763,5	9242,2	38793,4	49059,1	Flood embankments and pump stations

^a Do 2005 r. określane jako wydatki; według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a Until 2005 defined as expenditures; by investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 26 (30). **NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ NA WSI W 2011 R.**
INVESTMENT OUTLAYS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN RURAL AREAS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wodociągi zbiorowe	Kanalizacja zbiorcza	Oczyszczalnie ścieków zbiorcze	Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków	Wysypiska odpadów	SPECIFICATION
	<i>Collective water-line systems</i>	<i>Collective sewerage systems</i>	<i>Collective waste water treatment plants</i>	<i>Individual waste water treatment plants on rural areas</i>	<i>Landfill sites</i>	
	w tys. zł / in thous. zł					
OGÓŁEM	62486,0	124712,7	53837,0	25848,9	563,1	TOTAL
ze środków:						<i>funds from:</i>
Budżetu państwa	–	2,0	–	35,7	–	<i>State budget</i>
Samorządów gmin	34065,3	54897,9	21468,0	12191,6	563,1	<i>Local selfgovernments</i>
Mieszkańców wsi	2365,7	2034,9	–	3363,0	–	<i>Rural residents</i>
Funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	2339,0	21974,9	6742,1	4047,8	–	<i>Funds of environmental protection and water management</i>
w tym pożyczki	2138,0	21156,3	6464,3	3645,3	–	<i>of which loans</i>
Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	22636,7	45525,5	25626,9	6210,8	–	<i>Structural funds of the European Union</i>
Innych ^b	1079,3	277,5	–	–	–	<i>Others ^b</i>

^a Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Sektorowy Program Operacyjny. ^b M. in.: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, RZGW, Ekofundusz.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a European Agriculture Guidance and Guarantee Fund, European Social Fund, Cohesion Fund, Sectoral Operational Programme. ^b Among others: Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund, Agricultural Property Agency, Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, RZGW, Ecofund.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 27 (31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/yr:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/yr:</i>
pyłowych.....	528	335	13	10	<i>particulates</i>
gazowych	311	–	–	–	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewerage system in km for the transport of:</i>
ścieki	159,5	147,0	379,9	467,3	<i>waste water</i>
wody opadowe	6,9	16,8	15,4	15,2	<i>waste water basins</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Waste water treatment plants:</i>
obiekty	9	15	13	15	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne.....	9	14	13	14	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	5	–	2	1	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	14	11	14	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	–	1	–	–	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d.....	981	15133	2605	3704	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	981	14733	2605	3692	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	481	–	475	1096	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	500	3983	2130	2608	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	–	11150	–	–	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	2	562	3126	2154	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	3	555	5457	3722	<i>capacity in m³/24h</i>

TABL. 27 (31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka odpadami					Wastes management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty.....	9	-	-	-	facilities
powierzchnia w ha	10,4	-	-	-	area in ha
wydajność w t/r	19824	-	-	-	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów w t/r	412	20	-	-	Capacity of waste utilization systems in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych w m ³ /d.....	9593	8090	6898	7008	Capacity of water intakes in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	900	505	1866	1166	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km.....	563,7	217,8	589,6	490,7	Water-line system in km
Zbiorniki wodne:					Water reservoirs:
obiekty.....	3	3	1	2	facilities
pojemność w tys. m ³	622	4402	29900	177	capacity in thous. m ³

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2011, aktualizującej dane o radnych zawarte w oświadczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelné i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelné i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2011, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) State **administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

- niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- b) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennej oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.
- *territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspect-orates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);*
- b) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*
- 3) **Self-government appeal council** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.

TABL. 1 (32). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
 Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powiaty.....	20	20	20	20	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	213	213	213	213	<i>Gminas</i>
miejskie	20	20	20	20	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	21	21	22	22	<i>urban-rural</i>
wiejskie.....	172	172	171	171	<i>rural</i>
Miasta.....	41	41	42	42	<i>Towns</i>

TABL. 2 (33). **GMINY W 2011 R.**
 Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2011
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	
OGÓŁEM TOTAL	213^a	—	7	13	58	87	36	7	3	2
Poniżej 2500	4	—	—	—	2	2	—	—	—	—
<i>Below</i>										
2500— 4999.....	72	—	2	2	32	28	7	1	—	—
5000— 7499.....	70	—	1	—	14	39	12	4	—	—
7500— 9999.....	23	—	—	—	5	10	7	1	—	—
10000— 14999.....	20	—	1	—	2	6	6	1	3	1
15000— 19999.....	10	—	1	4	1	1	2	—	—	1
20000— 39999.....	8	—	2	3	1	—	2	—	—	—
40000— 99999.....	5	—	—	4	1	—	—	—	—	—
100000—199999.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200000 i więcej	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
<i>and more</i>										

^a W tym 4 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.
^a Of which 4 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (34). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2011 R.**
 Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2011
 As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		poniżej 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	24	3	—	1	1	7	7	4	1
Poniżej 50000 <i>Below</i>	3	—	—	—	—	2	1	—	—
50000— 74999	10	3	—	—	1	4	2	—	—
75000— 99999	4	—	—	—	—	—	3	1	—
100000— 149999	6	—	—	—	—	1	1	3	1
150000— 199999	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200000 i więcej <i>and more</i>	1	—	—	1	—	—	—	—	—

TABL. 4 (35). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2011 R.**
 Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2011**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	3190	100	408	33	TOTAL
w tym kobiety	682	25	64	6	<i>of which women</i>
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej.....	114	3	5	—	<i>29 and less</i>
30—39.....	530	17	50	3	<i>30—39</i>
40—59.....	2126	56	278	20	<i>40—59</i>
60 lat i więcej	420	24	75	10	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (35).

**RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2011 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES

IN 2010 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

**WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL**

Wyższe.....	841	84	297	30	<i>Tertiary</i>
Policealne.....	93	3	8	–	<i>Post-secondary</i>
Średnie.....	1248	11	96	3	<i>Secondary</i>
Zasadnicze (zawodowe).....	844	2	6	–	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne.....	2	–	–	–	<i>Lower secondary</i>
Podstawowe i pozostałe.....	162	–	1	–	<i>Primary and others</i>

**WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
BY OCCUPATIONAL GROUPS**

Parlamentarzyści, wyżsi urzędni- cy i kierownicy.....	155	33	178	22	<i>Legislators, senior officials and managers</i>
Specjaliści.....	493	35	88	9	<i>Professionals</i>
Technicy i inny średni personel....	312	5	32	–	<i>Technicians and associate professionals</i>
Pracownicy biurowi.....	201	13	30	–	<i>Clerks</i>
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.....	265	4	22	–	<i>Service workers and shop and market sales workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.....	1247	–	44	2	<i>Skilled agricultural and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy.....	198	2	3	–	<i>Craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	135	2	2	–	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
Pracownicy przy pracach prostych	64	1	–	–	<i>Elementary occupations</i>
Siły zbrojne.....	19	–	1	–	<i>Armed forces</i>
Pozostali niesklasyfikowani.....	101	5	8	–	<i>Others unclassified</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (36). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT				
OGÓŁEM	19925	23469	22915	TOTAL
w tym:				of which:
Administracja państwowa	7822	7906	7736	State administration
Administracja samorządu terytorialnego ..	12053	15515	15123	Local self-government administration
w tym:				of which:
gminy i miasta na prawach powiatu	8370	10125	9577	gminas and cities with powiat status
powiaty	2818	3722	3784	powiats
województwo	865	1668	1762	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł				
OGÓŁEM	2699,70	3583,33	3796,69	TOTAL
w tym:				of which:
Administracja państwowa	3074,10	4152,54	4357,85	State administration
Administracja samorządu terytorialnego ..	2447,11	3280,54	3500,09	Local self-government administration
w tym:				of which:
gminy i miasta na prawach powiatu	2551,27	3291,94	3547,43	gminas and cities with powiat status
powiaty	2069,06	3062,86	3196,60	powiats
województwo	2670,87	3695,09	3892,99	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 166.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 166.

TABL. 6 (37). WYKAZ JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

LIST OF TERRITORIAL DIVISION ENTITIES IN 2011

As of 31 XII

Powiaty Miasta na prawach powiatu Powiats Cities with powiat status	Gminy Gminas	Miejskie Urban	Miejsko-wiejskie Urban-rural	Wiejskie Rural
Białski	060101 Międzyrzec Podlaski 060102 Terespol	—	060103 Biała Podlaska 060104 Drelów 060105 Janów Podlaski 060106 Kodeń 060107 Konstantynów 060108 Leśna Podlaska 060109 Łomazy 060110 Międzyrzec Podlaski 060111 Piszczac 060112 Rokito 060113 Rossosz 060114 Sławatycze 060115 Sosnówka 060116 Terespol 060117 Tuczna 060118 Wisznice 060119 Zalesie	
Biłgorajski	060201 Biłgoraj	060205 Frampol 060207 Józefów 060212 Tarnogród	060202 Aleksandrów 060203 Biłgoraj 060204 Biszcza 060206 Goraj 060208 Księżpol 060209 Łukowa 060210 Obsza 060211 Potok Górny 060213 Tereszpol 060214 Turobin	
Chełmski	060301 Rejowiec Fabryczny	—	060302 Białopole 060303 Chełm 060304 Dorohusk 060305 Dubienka 060306 Kamień 060307 Leśniowice 060308 Rejowiec Fabryczny 060309 Ruda-Huta 060310 Sawin 060311 Siedliszcze 060312 Wierzbica 060313 Wojsławice 060314 Żmudź 060315 Rejowiec	
Hrubieszowski	060401 Hrubieszów	—	060402 Dołhobyczów 060403 Horodło 060404 Hrubieszów 060405 Mircze 060406 Trzeszczany 060407 Uchanie 060408 Werbkowice	

TABL. 6 (37). **WYKAZ JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2011 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
LIST OF TERRITORIAL DIVISION ENTITIES IN 2011 (cont.)
As of 31 XII

Powiaty Miasta na prawach powiatu Powiats Cities with powiat status	Gminy Gminas	Miejskie Urban	Miejsko-wiejskie Urban-rural	Wiejskie Rural
Janowski	—	060505 Janów Lubelski	060501 Batorz 060502 Chrzanów 060503 Dzwola 060504 Godziszów 060506 Modliborzyce 060507 Potok Wielki	
Krasnostawski	060601 Krasnystaw	—	060602 Fajstławice 060603 Gorzków 060604 Izbica 060605 Krasnystaw 060606 Kraśniczym 060607 Łopiennik Górny 060609 Rudnik 060610 Siennica Różana 060611 Żółkiewka	
Kraśnicki	060701 Kraśnik	060702 Annopol	060703 Dzierzkowice 060704 Gościeradów 060705 Kraśnik 060706 Szastarka 060707 Trzydnik Duży 060708 Urzędów 060709 Wilkołaz 060710 Zakrzówek	
Lubartowski	060801 Lubartów	060806 Kock 060810 Ostrów Lubelski	060802 Abramów 060803 Firlej 060804 Jeziorzany 060805 Kamionka 060807 Lubartów 060808 Michów 060809 Niedźwiada 060811 Ostrówek 060812 Serniki 060813 Uścimów	
Lubelski	—	060901 Bełżyce 060903 Bychawa	060902 Borzechów 060904 Garbów 060905 Głusk 060906 Jabłonna 060907 Jastków 060908 Konopnica 060909 Krzczonów 060910 Niedrzwica Duża 060911 Niemce 060912 Strzyżewice 060913 Wojciechów 060914 Wólka 060915 Wysokie 060916 Zakrzew	

TABL. 6 (37). **WYKAZ JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2011 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

LIST OF TERRITORIAL DIVISION ENTITIES IN 2011 (cont.)

As of 31 XII

Powiaty Miasta na prawach powiatu Powiats Cities with powiat status	Gminy Gminas	Miejskie Urban	Miejsko-wiejskie Urban-rural	Wiejskie Rural
Łęczyński	—	061003 Łęczna	061001 Cyców 061002 Ludwin 061004 Milejów 061005 Puchaczów 061006 Spiczyn	
Łukowski	061101 Łuków 061102 Stoczek Łukowski	—	061103 Adamów 061104 Krzywdą 061105 Łuków 061106 Serokomla 061107 Stanin 061108 Stoczek Łukowski 061109 Trzebieszów 061110 Wojcieszków 061111 Wola Mysłowska	
Opolski	—	061205 Opole Lubelskie 061206 Poniatowa	061201 Chodel 061202 Józefów 061203 Karczmiska 061204 Łaziska 061207 Wilków	
Parczewski	—	061304 Parczew	061301 Dębowa Kłoda 061302 Jabłoń 061303 Milanów 061305 Podedwórze 061306 Siemień 061307 Sosnowica	
Puławski	061401 Puławy	061404 Kazimierz Dolny 061408 Nałęczów	061402 Baranów 061403 Janowiec 061405 Końskowola 061406 Kurów 061407 Markuszów 061409 Puławy 061410 Wąwolnica 061411 Żyrzyn	
Radzyński	061501 Radzyń Podlaski	—	061502 Borki 061503 Czemierniki 061504 Kąkolewnica 061505 Komarówka Podlaska 061506 Radzyń Podlaski 061507 Ulan-Majorat 061508 Wohyń	
Rycki	061601 Dęblin	061604 Ryki	061602 Kłoczew 061603 Nowodwór 061605 Stężycza 061606 Ułęż	

TABL. 6 (37). **WYKAZ JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2011 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
LIST OF TERRITORIAL DIVISION ENTITIES IN 2011 (cont.)
As of 31 XII

Powiaty Miasta na prawach powiatu Powiats Cities with powiat status	Gminy Gminas	Miejskie Urban	Miejsko-wiejskie Urban-rural	Wiejskie Rural
Świdnicki	061701 Świdnik	061703 Piaski	061702 Mełgiew 061704 Rybczewice 061705 Trawniki	
Tomaszowski	061801 Tomaszów Lubelski	061806 Łaszczów 061812 Tyszowce	061802 Bełżec 061803 Jarczów 061804 Krynice 061805 Lubycza Królewska 061807 Rachanie 061808 Susiec 061809 Tarnawatka 061810 Telatyn 061811 Tomaszów Lubelski 061813 Ulhówek	
Włodawski	061901 Włodawa	—	061902 Hanna 061903 Hańsk 061904 Stary Brus 061905 Urszulin 061906 Włodawa 061907 Wola Uhruska 061908 Wiryki	
Zamojski	—	062004 Krasnobród 062013 Szczepieszyn 062015 Zwierzyniec	062001 Adamów 062002 Grabowiec 062003 Komarów-Osada 062005 Łabunie 062006 Miączyn 062007 Nielisz 062008 Radecznicza 062009 Sitno 062010 Skierbieszów 062011 Stary Zamość 062012 Sułów 062014 Zamość	
MIASTA na prawach powiatu CITIES with powiat status				
Biała Podlaska	066101 Biała Podlaska	—	—	
Chełm	066201 Chełm	—	—	
Lublin	066301 Lublin	—	—	
Zamość	066401 Zamość	—	—	

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji i sądownictwa.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych, uzupełnianych informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police and the courts of law.

2. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by public prosecutor, moreover every revenue-related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information system supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutor's offices and on juvenile proceedings in family courts.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Adult convicts** are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

6. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w tablicy 4 (41) znak „x” oznacza, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

8. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2002 Nr 11, poz. 109, z późniejszymi zmianami).

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in a field of table 4 (42), the “x” indicate that the given regional court does not hear this type of case, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

8. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law,
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-17,
 - c) execution of educative and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (pt. 3a and 3b) are based on the Law dated 26 X 1982 on Proceedings Involving Juveniles (uniform text, Journal of Laws 2002 No. 11, item 109 with later amendments).

TABL. 1 (38). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	54673	61358	47783	51471	TOTAL
miasta	38164	39790	29672	32676	urban areas
wieś	16509	21568	18111	18795	rural areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	2115	1752	1458	1541	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	75	50	41	48	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk	905	696	610	641	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bóje lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk	1066	922	696	719	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	1172	13976	10207	10856	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk ^b	x	13030	9392	10055	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^b
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	} 2366	2164	1606	1590	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		242	191	225	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	130	118	81	100	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	3999	2847	3149	3132	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	x	2183	1818	1793	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko mieniu	35263	30519	21394	23814	Against property

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90. ^b Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a See general notes, item 2 and 3 on page 90. ^b Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 2 (39). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	61,9	66,6	72,5	73,9	TOTAL
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu		87,0	89,6	89,7	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji		99,4	99,4	99,5	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania		94,9	96,5	94,8	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		90,9	89,0	91,2	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece		100,0	100,0	100,0	Against the family and custody
Przeciwko czci i netykalności cielesnej		92,0	90,8	92,5	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu		38,9	48,5	52,3	Against property

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 90.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a See general notes, item 3 and 4 on page 90.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 3 (40). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY Powszechne ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED ON THE BASIS OF AN INDICTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	13657	33723	26503	25462	TOTAL
w tym mężczyźni	12693	31471	24602	23569	of which men
W tym rodzaje przestępstw:					Of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	1655	2787	2303	2098	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	26	42	47	36	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu — art. 156, 157, 158 i 159 Kk	1328	1707	1135	1071	damage to health, participation in violence or assault — Art. 156, 157, 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji		12548	9150	9180	Against safety of transport
w tym za prowadzenie pojazdu na drodze w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk		11818	8659	8716	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	604	981	684	577	Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	47	69	63	49	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	2510	2275	2423	2285	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	1371	1599	1183	1188	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko mieniu	5264	8792	5725	5991	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	1183	2208	1517	1707	property theft — Art. 278 Criminal Code
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk ...	1615	1604	851	888	burglary — Art. 279 Criminal Code
rozbój — art. 280 Kk	489	907	444	355	robbery — Art. 280 Criminal Code

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (41). **WPLÝW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2011 R.**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Okręg District	
		Lubelski	Zamojski
SĄDY REJONOWE DISTRICT COURTS			
Sprawy	2453299	2311333	141966
Cases			
karne z aktami oskarżenia..... <i>criminal with bills of indictment</i>	32687	25123	7564
o wykroczenia z wnioskami o ukaranie..... <i>concerning petty offences with motions for punishment</i>	24212	19191	5021
pozostałe karne i o wykroczenia ^a <i>other criminal and concerning petty offences^a</i>	80661	58295	22366
cywilne..... <i>civil</i>	1964566	1872600	91966
w tym wieczysto-księgowo..... <i>of which involving real estate registry</i>	174490	126748	47742
gospodarcze ^b <i>commercial law^b</i>	255469	253438	2031
rodzinne..... <i>family</i>	64081	51945	12136
z zakresu prawa pracy..... <i>labour law</i>	3644	3094	550
z zakresu ubezpieczeń społecznych..... <i>related to social security law</i>	1878	1546	332
SĄDY OKRĘGOWE REGIONAL COURTS			
Sprawy	39762	30168	9594
Cases			
karne z aktami oskarżenia..... <i>criminal with bills of indictment</i>	536	458	78
pozostałe karne i o wykroczenia ^a <i>other criminal and concerning petty offences^a</i>	18716	13414	5302
cywilne ^c <i>civil^c</i>	11516	8946	2570
gospodarcze..... <i>commercial law</i>	1746	1746	x
z zakresu prawa pracy..... <i>labour law</i>	576	489	87
z zakresu ubezpieczeń społecznych..... <i>related to social security law</i>	6672	5115	1557

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód), bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (among others divorces), excluding registry cases.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (42). **SPRAWY RODZINNE W SĄDACH OKRĘGOWYCH W 2011 R.**
FAMILY CASES IN REGIONAL COURTS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Okręg District	
		Lubelski	Zamojski
OGÓŁEM	20493	15507	4986
TOTAL			
Z tego załatwiono spraw: Of which cases settled:			
o rozwód	3865	2910	955
<i>by divorce</i>			
o separację	250	184	66
<i>by separation</i>			
o alimenty	7163	5365	1798
<i>by alimony</i>			
nietletnich ^a : concerning juveniles ^a :			
w postępowaniu wyjaśniającym: in investigation proceedings:			
w związku z demoralizacją	1828	1384	444
<i>involving demoralization</i>			
w związku z czynami karalnymi	3696	2780	916
<i>involving punishable acts</i>			
na posiedzeniu lub rozprawie ^b : at session or hearing ^b			
w związku z demoralizacją	1531	1280	251
<i>involving demoralization</i>			
w związku z czynami karalnymi	2160	1604	556
<i>involving punishable acts</i>			

^a Dane dotyczą osób. ^b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V

LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:
 - dla lat 2000-2009 - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat - każdorazowy podział administracyjny),
 - od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:
 - for 2000-2009 - the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),
 - since 2010 - the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010-2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18—64 lata, dla kobiet 18—59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18—44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45—64 lata, kobiety — 45—59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Stan cywilny faktyczny został określony wórninie na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego, oraz wzajemnych powiązań między osobami spisanymi.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler/panna,
- żonaty/zamężna - w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner/partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe - bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec/wdowa,
- rozwiedziony/rozwiedziona,
- separowany/separowana - dotyczy osób:
 - pozostających w separacji prawnej i nie tworzących związków partnerskich z innymi osobami,
 - o stanie cywilnym prawnym żonaty/zamężna - niepozostających w związku małżeńskim i nie tworzących związków partnerskich z innymi osobami.

5. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 roku zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

6. Kraj urodzenia (miejsce urodzenia) — zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami kraj

3. *The working age population refers to males, aged 18—64, and females, aged 18—59. In this category the age groups of mobility (i.e. 18—44) and non-mobility (i.e. 45—64 for males and 45—59 for females) are distinguished. The non-working age population is defined as the pre-working age population, i.e., up to the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. *De facto marital status of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, relationships character the given person lives in, i.e. based on information in the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.*

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married - in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- cohabitant (partner) (living in the same household - irrespective of their legal marital status),
- widowed,
- divorced,
- separated - it is related to persons:
 - remaining in a legal separation and not creating relationships (cohabitations) with other persons,
 - legally married but not creating a marriage and not creating relationships (cohabitations) with other persons.

5. *Education level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.*

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: higher, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incomplete primary and without school education.

6. *Country of birth (place of birth) — in accordance with international recommendations the*

urodzenia należało podać biorąc pod uwagę granice państw aktualne w momencie spisu, a nie w momencie urodzenia osoby. Rozstrzygnięcie takie zostało przyjęte w związku z koniecznością zabezpieczenia porównywalności, a przede wszystkim niedublowania danych w skali międzynarodowej.

7. Obywatelstwo oznacza prawną więź pomiędzy osobą a państwem. Nie wskazuje ono na pochodzenie etniczne tej osoby i jest niezależne od jej narodowości. Osoba może mieć jedno, dwa lub kilka obywatelstw. Możliwa jest również sytuacja, że osoba nie ma żadnego obywatelstwa.

Osoba mająca obywatelstwo polskie i inne jest w Polsce traktowana zawsze jako obywatel polski – nie jest cudzoziemcem.

Cudzoziemcem jest każda osoba, która nie posiada polskiego obywatelstwa, bez względu na fakt posiadania lub nie obywatelstwa (obywatelstw) innych krajów.

Bezpaństwowiec to osoba nieposiadająca obywatelstwa żadnego kraju (bezpaństwowcy są zaliczani do cudzoziemców).

8. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

9. Podziału ludności według głównego źródła utrzymania dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów - uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. - 20 V, a dla 2011 r. - 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno nie wymienionych,

- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z pracy zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy-

country of birth should be given taking into consideration the state borders that are actual at the moment of Census, and not those at the moment of person's birth. Such solution was adopted in relation to the necessity to ensure comparability, and first of all in order to avoid doubling of data on the international scale.

7. Citizenship is defined as a particular connection (legal bond) between a person and the State. It does not show the ethnic origin and is not depended on nationality. A person may have one, two or more additional citizenships. It is possible that a person has not any citizenship, i.e. stateless.

The person having Polish and other additional citizenship — in Poland always is a person with Polish citizenship — not an alien.

Alien is every person, which does not possess Polish citizenship, regardless of the fact of having or not the citizenship(s) of other country.

Stateless person is a person not having any citizenship(s) (a stateless person is counting as an alien).

8. Nationality – national or ethnic identity – is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community.

9. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes — obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 — 20 V and for 2011 — 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people in the moment of the national censuses.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,

- **persons maintained (dependents)**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers,

zlecenia, o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r., rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z własności zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych w 2011 r. zaliczono osoby otrzymujące m in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

10. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);

clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including so rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance, who receive: retirement pay including structural pension for farmers in 2011, pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have insufficient incomes.

Population, which earns its living from incomes from property, included persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified in 2011 includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

10. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);
- divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);

- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siórnego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15—49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15—19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45—49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzic z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

- *births — according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siórnego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15—49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15—19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45—49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15—49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

11. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

12. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

13. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

14. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. - zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. - faktycznie zamieszkałej.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

11. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

12. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

13. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

14. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 - registered for permanent residence,
- since 2010 - de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (43). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a**
POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a

STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem <i>total</i>	mężczyź- ni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyź- ni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS							
OGÓŁEM	1779,9	854,2	925,7	1842,5	884,2	958,2	TOTAL
Kawalerowie / Panny	500,1	286,3	213,8	509,6	295,3	214,3	Single
Żonaci / Zameżne	1016,7	507,2	509,5	1014,1	505,4	508,7	Married
Partnerzy / Partnerki	14,0	7,0	7,0	26,9	13,7	13,2	Cohabitant
Wdowcy / Wdowy	180,3	24,9	155,4	189,8	26	163,8	Widowed
Rozwiedzeni / Rozwiedzone	44,1	17,5	26,6	65,2	25,8	39,4	Divorced
Separowani / Separowane	20,3	9,0	11,3	14,3	6,7	7,6	Separated
Nieustalony	4,4	2,2	2,1	22,5	11,3	11,2	Unknown
W ODSETKACH IN PERCENT							
Kawalerowie / Panny	28,1	33,5	23,1	27,7	33,4	22,4	Males
Żonaci / Zameżne	57,1	59,4	55,0	55,0	57,2	53,1	Single
Partnerzy / Partnerki	0,8	0,8	0,8	1,5	1,5	1,4	Married
Wdowcy / Wdowy	10,1	2,9	16,8	10,3	2,9	17,1	Cohabitant
Rozwiedzeni / Rozwiedzone	2,5	2,1	2,9	3,5	2,9	4,1	Widowed
Separowani / Separowane	1,1	1,1	1,2	0,8	0,8	0,8	Divorced
Nieustalony	0,2	0,3	0,2	1,2	1,3	1,2	Separated

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 2 (44). LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ^a WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
 POPULATION AGED 13 AND MORE^a BY EDUCATION LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poziom wykształcenia Education level					Nieustalony poziom wykształcenia Unknown education level
		wyższe higher	poli- cealne ^b i średnie post second- ary ^b and secondary	zasad- nicze zawo-dowe basic voca- tional	pod- stawowe ukończone i gimnazjal- gimnazjal- ne completed primary and lower secondary	podstawo- we nieu- kończone i bez wykształ- cenia szkolnego incomplet- ed primary and with- out school education	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS							
OGÓŁEM 2002	1849,0	173,2	574,0	373,8	618,2	98,7	11,0
TOTAL 2011	1892,2	305,4	596,9	364,8	497,5	35,2	92,4
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2002	100,0	9,4	31,0	20,2	33,4	5,3	0,6
TOTAL 2011	100,0	16,1	31,5	19,3	26,3	1,9	4,9
Mężczyźni Males	100,0	13,5	29,6	24,7	26,0	1,3	4,8
Kobiety Females	100,0	18,6	33,3	14,2	26,5	2,4	4,9
Miasta Urban areas	100,0	23,7	37,5	14,9	16,5	0,8	6,6
Meżczyźni Males	100,0	21,2	35,8	19,2	16,3	0,6	6,9
Kobiety Females	100,0	26,0	39,0	11,1	16,7	0,9	6,4
Wieś Rural areas	100,0	9,4	26,2	23,2	35,0	2,8	3,4
Meżczyźni Males	100,0	7,0	24,4	29,3	34,2	1,9	3,1
Kobiety Females	100,0	11,7	28,0	17,2	35,7	3,7	3,6

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych. ^b Łącznie z kolegiami.

^a Results of the National Population and Housing Censuses. ^b Including colleges.

TABL. 3 (45). **LUDNOŚĆ^a WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA**
POPULATION^a BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002	2011				
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
	w tys. in thous.	w odsetkach		in percent		
OGÓŁEM	2199,1	2175,7	100,0	100,0	100,0	100,0
TOTAL						
Posiadający własne źródło utrzymania ^b	1350,8	1414,7	65,1	65,0	65,4	64,7
<i>Owners own source of maintenance^b</i>						
Dochody z pracy	695,8	787,6	41,2	31,5	36,7	35,7
<i>Incomes from work</i>						
najemnej	451,7	558,6	28,0	23,4	31,4	20,7
<i>hired</i>						
na rachunek własny ^c	244,1	229,0	13,1	8,1	5,4	15,0
<i>own-account workers^c</i>						
Niezarobkowe źródło	654,0	581,0	21,9	31,3	25,8	27,5
<i>Non-earned sources</i>						
w tym:						
<i>of which</i>						
emerytura	328,3	412,0	13,9	23,7	18,2	19,6
<i>retirement pay</i>						
renta	241,5	130,9	6,4	5,7	5,7	6,3
<i>pension</i>						
zasiłki i świadczenia	37,5	38,1	1,6	1,9	1,9	1,6
<i>benefits</i>						
Pozostałe źródła dochodów osobno nie wymie- nione	1,0	45,0	2,0	2,1	2,8	1,4
<i>Other sources of income not elsewhere speci- fied</i>						
Na utrzymaniu	833,4	669,2	30,8	30,7	28,8	32,4
<i>Maintained persons</i>						
O nieustalonym źródle utrzymania	14,8	91,8	4,1	4,3	5,8	2,9
<i>Unknown source of maintenance</i>						

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Łącznie z dochodami z własności. ^c Łącznie z dochodami z wynajmu.

^a Results of the National Population and Housing Censuses. ^b Data include incomes from owning. ^c Data include incomes from rent.

TABL. 4 (46). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I KRAJU URODZENIA^a**
POPULATION BY SEX AND COUNTRY OF BIRTH^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002			2011		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
	w tys. in thous.					
OGÓŁEM TOTAL	2199,1	1068,8	1130,3	2175,7	1054,9	1120,8
Urodzeni w Polsce <i>Born in Poland</i>	2163,0	1053,1	1109,9	2152,6	1045,6	1107,1
Urodzeni za granicą..... <i>Born abroad</i>	22,8	9,3	13,5	22,7	9,1	13,6
w tym: <i>of which</i>						
Ukraina.....	11,4	4,3	7,1	8,9	2,8	6,1
Wielka Brytania.....	0,1	0,5	0,4	2,6	1,3	1,3
Białoruś.....	2,9	1,2	1,8	2,2	0,8	1,4
Niemcy.....	1,6	0,7	0,9	1,7	0,8	0,9
Rosja.....	1,8	0,6	1,2	1,2	0,4	0,8
Włochy.....	0,4	0,2	0,2	1,1	0,6	0,6
Stany Zjednoczone.....	0,3	0,1	0,2	0,6	0,2	0,4
Litwa.....	0,8	0,3	0,5	0,5	0,2	0,3
Irlandia.....	0,0	0,0	0,0	0,5	0,2	0,3
Nieustalone miejsce urodzenia..... <i>Place of birth unknown</i>	13,3	6,4	6,9	0,4	0,2	0,2

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 5 (47). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I OBYWATELSTWA^a**
POPULATION BY SEX AND CITIZENSHIP^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002			2011		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
	w tys. in thous.					
OGÓŁEM TOTAL	2199,1	1068,8	1130,3	2175,7	1054,9	1120,8
Obywatelstwo polskie <i>Polish citizenship</i>	2178,7	1058,9	1119,7	2172,7	1053,6	1119,1
Obywatelstwo niepolskie <i>Non-Polish citizenship</i>	1,2	0,6	0,7	2,7	1,1	1,6
Bezpaństwowcy..... <i>Stateless</i>	–	–	–	0,1	0,1	0,0
Obywatelstwo nieustalone..... <i>Citizenship unknown</i>	19,1	9,3	9,8	0,1	0,1	0,0

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 6 (48). **LUDNOŚĆ WEDŁUG MIEJSCA URODZENIA I OBYWATELSTWA^a**
POPULATION BY PLACE OF BIRTH AND CITIZENSHIP^a

OBYWATELSTWO CITIZENSHIP	2002				2011			
	ogółem	urodzeni w Polsce	urodzeni za granicą	nieustalo- ne miejsce urodzenia	ogółem	urodzeni w Polsce	urodzeni za granicą	nieustalo- ne miejsce urodzenia
	<i>total</i>	<i>born in Poland</i>	<i>born abroad</i>	<i>place of birth unknown</i>	<i>total</i>	<i>born in Poland</i>	<i>born abroad</i>	<i>place of birth unknown</i>
w tys. <i>in thous.</i>								
OGÓŁEM	2199,1	2163,0	22,8	13,3	2175,7	2152,6	22,7	0,4
TOTAL								
Obywatelstwo polskie	2178,7	2155,7	21,6	1,4	2172,7	2152,3	20,3	0,2
<i>Polish citizenship</i>								
Obywatelstwo niepolskie.....	1,2	0,1	1,1	0,0	2,7	0,3	2,4	0,0
<i>Non-Polish citizenship</i>								
Bezpaństwowcy	–	–	–	–	1,0	1,0	–	–
<i>Stateless</i>								
Obywatelstwo nieustalone	19,1	7,2	0,1	11,8	0,1	0,0	–	0,1
<i>Citizenship unknown</i>								

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 7 (49). **LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNYCH
W 2011 R.^a**
POPULATION BY STRUCTURE OF NATIONAL-ETHNIC IDENTITY IN 2011^a

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	Ogółem Total		NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
	w tysiącach <i>in thousands</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	
Ludność ogółem	2176	100,00	<i>Total population</i>
Wyłącznie polska	2117	97,32	<i>Polish only</i>
Polska i niepolska	7	0,30	<i>Polish and Non-Polish</i>
Wyłącznie niepolska	3	0,13	<i>Non-Polish only</i>
Nieustalona	49	2,24	<i>Unknown</i>

^a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.
^a Results of the National Population and Housing Census as of 31 III 2011.

TABL. 8 (50). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	2207417	2182191	2181608	2174791	TOTAL
mężczyźni	1073628	1059642	1057770	1054493	males
kobiety.....	1133789	1122549	1123838	1120298	females
miasta.....	1029020	1018406	1015293	1011169	urban areas
wieś.....	1178397	1163785	1166315	1163622	rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	2206200	2179611	2178611	2171857	TOTAL
mężczyźni	1072803	1058006	1056351	1052986	males
kobiety.....	1133397	1121605	1122260	1118871	females
miasta.....	1028876	1016865	1013036	1009175	urban areas
wieś.....	1177324	1162746	1165575	1162682	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn..	106	106	106	106	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności.....	46,6	46,7	46,5	46,5	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierz- chni ogólnej.....	88	87	87	86	Population per 1 km ² of total area

TABL. 9 (51). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2000	2005	2010	2011					
				ogółem grand total	w tym mę- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mę- czyźni of which males	razem total	w tym mę- czyźni of which males
OGÓŁEM	2206200	2179611	2178611	2171857	1052986	1009175	476395	1162682	576591
TOTAL									
0— 2 lata..... years	69144	62338	69207	66800	34269	30003	15323	36797	18946
3— 6.....	105123	86323	84899	87906	44835	38793	19784	49113	25051
7—12.....	195335	156670	131105	127563	65564	53225	27291	74338	38273
13—15.....	112254	97351	76432	73695	37646	29724	15206	43971	22440
16—18.....	121436	103258	88534	83548	42757	35008	17727	48540	25030
19—24.....	208006	230130	198754	194419	99334	88994	44467	105425	54867
25—29.....	153057	167143	183703	181449	93559	88768	44920	92681	48639
30—34.....	135419	147220	167785	168651	87145	83382	42154	85269	44991
35—39.....	141118	132852	150309	154095	79217	73913	36989	80182	42228
40—44.....	167006	138934	133365	134469	68321	61405	30083	73064	38238
45—49.....	167048	163487	138153	135692	68287	62555	29501	73137	38786
50—54.....	138714	161741	160680	155380	76837	76038	34747	79342	42090
55—59.....	94358	132501	156737	158152	76267	82353	36839	75799	39428
60—64.....	96772	88643	125685	132822	60581	68676	30008	64146	30573
65—69.....	96254	88226	81680	84543	36220	41935	17602	42608	18618
70—74.....	89213	83733	77567	76897	30881	34635	13776	42262	17105
75—79.....	62855	71677	68621	67360	24681	27871	10359	39489	14322
80 lat i więcej ... and more	53088	67384	85395	88416	26585	31897	9619	56519	16966

TABL. 10 (52). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2206200	2179611	2178611	2171857	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	564437	470935	419121	410229	Pre-working age
mężczyźni	289218	241218	214608	210002	males
kobiety	275219	229717	204513	200227	females
Miasta	252475	201812	178284	174232	Urban areas
mężczyźni	129521	103109	91023	88980	males
kobiety	122954	98703	87261	85252	females
Wieś	311962	269123	240837	235997	Rural areas
mężczyźni	159697	138109	123585	121022	males
kobiety	152265	131014	117252	114975	females
W wieku produkcyjnym	1287529	1348586	1377527	1372171	Working age
mężczyźni	668220	698737	724858	724617	males
kobiety	619309	649849	652669	647554	females
Miasta	648716	672514	666491	659937	Urban areas
mężczyźni	320485	333885	337888	336059	males
kobiety	328231	338629	328603	323878	females
Wieś	638813	676072	711036	712234	Rural areas
mężczyźni	347735	364852	386970	388558	males
kobiety	291078	311220	324066	323676	females
W wieku poprodukcyjnym	354234	360090	381963	389457	Post-working age
mężczyźni	115365	118051	116885	118367	males
kobiety	238869	242039	265078	271090	females
Miasta	127685	142539	168261	175006	Urban areas
mężczyźni	38678	44522	49667	51356	males
kobiety	89007	98017	118594	123650	females
Wieś	226549	217551	213702	214451	Rural areas
mężczyźni	76687	73529	67218	67011	males
kobiety	149862	144022	146484	147440	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	71	62	58	58	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
mężczyźni	61	51	46	45	males
kobiety	83	73	72	73	females

TABL. 11 (53). **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2035
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.....	2104,8	2063,0	2011,9	1946,6	1871,1	T O T A L in thous.
mężczyźni	1019,4	999,7	975,3	943,7	908,0	males
kobiety.....	1085,3	1063,3	1036,6	1002,9	963,1	females
Miasta.....	970,5	947,0	918,3	881,5	839,3	Urban areas
mężczyźni	456,4	444,4	430,3	412,8	393,3	males
kobiety.....	514,1	502,6	488,0	468,8	446,1	females
Wieś	1134,2	1116,1	1093,6	1065,1	1031,8	Rural areas
mężczyźni	563,0	555,3	544,9	531,0	514,7	males
kobiety.....	571,2	560,8	548,7	534,1	517,1	females
W wieku przedprodukcyjnym	390,7	384,6	370,4	332,4	290,5	Pre-working age
mężczyźni	200,5	197,5	190,2	170,7	149,2	males
kobiety.....	190,1	187,1	180,1	161,7	141,4	females
Miasta.....	169,5	167,8	161,0	143,9	125,9	Urban areas
mężczyźni	86,7	85,8	82,4	73,6	64,3	males
kobiety.....	82,7	82,0	78,6	70,3	61,6	females
Wieś	221,2	216,8	209,4	188,5	164,7	Rural areas
mężczyźni	113,8	111,6	107,9	97,1	84,9	males
kobiety.....	107,4	105,2	101,5	91,4	79,8	females
W wieku produkcyjnym	1294,6	1212,9	1145,3	1104,1	1057,9	Working age
mężczyźni	689,2	649,9	612,0	591,5	572,8	males
kobiety.....	605,4	563,1	533,3	512,7	485,1	females
Miasta.....	601,3	548,9	512,1	489,8	464,7	Urban areas
mężczyźni	310,2	285,9	266,1	255,2	244,8	males
kobiety.....	291,2	263,1	246,0	234,7	219,8	females
Wieś	693,2	664,0	633,3	614,3	593,2	Rural areas
mężczyźni	379,0	364,0	346,0	336,3	327,9	males
kobiety.....	314,2	300,0	287,3	278,0	265,3	females
W wieku poprodukcyjnym ..	419,5	465,5	496,2	510,1	522,7	Post-working age
mężczyźni	129,7	152,4	173,0	181,6	186,0	males
kobiety.....	289,8	313,1	323,2	328,5	336,7	females
Miasta.....	199,8	230,2	245,2	247,8	248,8	Urban areas
mężczyźni	59,5	72,7	81,9	84,0	84,1	males
kobiety.....	140,2	157,5	163,3	163,8	164,7	females
Wieś	219,8	235,3	250,9	262,3	273,9	Rural areas
mężczyźni	70,2	79,7	91,1	97,6	101,9	males
kobiety.....	149,5	155,6	159,9	164,7	172,0	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	59	65	70	72	77	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
mężczyźni.....	45	50	55	57	59	males
kobiety.....	75	83	87	89	99	females

TABL. 12 (54). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION</i>		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2000	41	1028876	46,6
TOTAL	2005	41	1016865	46,7
	2010	42	1013036	46,5
	2011	42	1009175	46,5
Poniżej 2000		1	1488	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999.....		14	41992	1,9
5000— 9999.....		7	52166	2,4
10000— 19999.....		8	126410	5,8
20000— 49999.....		8	248592	11,4
50000— 99999.....		3	189960	8,7
100000—199999.....		—	—	—
200000 i więcej		1	348567	16,0
<i>and more</i>				

TABL. 13 (55). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION</i>		Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Ludność na wsi <i>Rural population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2000	193	1177324	53,4
TOTAL	2005	193	1162746	53,3
	2010	193	1165575	53,5
	2011	193	1162682	53,5
Poniżej 2000		1	1751	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999.....		86	336193	15,5
5000— 6999.....		58	347500	16,0
7000— 9999.....		30	245605	11,3
10000 i więcej		18	231633	10,7
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 14 (56). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- włał of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2000	12561	9536	35	1712	23111	23228	185	-117
TOTAL								
2005	12994	9767	648	2828	21346	23182	156	-1836
2010	13302	9872	150	2483	22635	23037	106	-402
2011	12150	8693	130	2806	21363	22981	95	-1618
Miasta..... 2000	5781	4086	20	1284	9770	8287	90	1483
Urban areas								
2005	6032	4285	308	1858	9410	8532	68	878
2010	6163	4317	87	1646	10279	8834	54	1445
2011	5593	3812	84	1802	9524	8845	41	679
Wieś..... 2000	6780	5450	15	428	13341	14941	95	-1600
Rural areas								
2005	6962	5482	340	970	11936	14650	88	-2714
2010	7139	5555	63	837	12356	14203	52	-1847
2011	6557	4881	46	1004	11839	14136	54	-2297
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION								
OGÓŁEM 2000	5,67	4,30	1,58 ^b	0,772	10,42	10,48	8,00 ^c	-0,05
TOTAL								
2005	5,93	4,46	29,59 ^b	1,291	9,75	10,58	7,31 ^c	-0,84
2010	6,10	4,53	6,88 ^b	1,138	10,38	10,56	4,68 ^c	-0,18
2011	5,59	4,00	5,98^b	1,290	9,82	10,57	4,45^c	-0,74
Miasta..... 2000	5,67	4,00	1,96 ^b	1,258	9,58	8,12	9,21 ^c	1,45
Urban areas								
2005	5,97	4,24	30,48 ^b	1,839	9,31	8,44	7,23 ^c	0,87
2010	6,07	4,25	8,56 ^b	1,621	10,12	8,70	5,25 ^c	1,42
2011	5,53	3,77	8,31^b	1,782	9,42	8,75	4,30^c	0,67
Wieś..... 2000	5,66	4,55	1,25 ^b	0,358	11,15	12,48	7,12 ^c	-1,34
Rural areas								
2005	5,90	4,65	28,82 ^b	0,822	10,12	12,42	7,37 ^c	-2,30
2010	6,12	4,76	5,40 ^b	0,728	10,59	12,18	4,21 ^c	-1,58
2011	5,63	4,19	3,95^b	0,863	10,17	12,15	4,56^c	-1,97

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b Na 100 tys. ludności. ^c Na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b Per 100 thous. population. ^c Per 1000 live births.

TABL. 15 (57). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a
		ogółem total		przez śmierć by death		przez rozwód by divorce		
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages	męża husband	żony wife	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages	
OGÓŁEM 2000	12561	12362	.	8017	2633	1712	0,8	199
TOTAL 2005	12994	12969	25,2	7783	2358	2828	5,5	-1284
2010	13302	11987	23,2	7213	2291	2483	4,8	-1102
2011	12150	12318	23,8	7199	2313	2806	5,4	-1688
Miasta..... 2000	5781	5150	.	2905	961	1284	1,2	631
Urban areas 2005	6032	5746	23,9	2968	920	1858	7,7	-953
2010	6163	5567	23,2	2909	1012	1646	6,9	-852
2011	5593	5711	23,6	2914	995	1802	7,4	-1423
Wieś..... 2000	6780	7212	.	5112	1672	428	0,4	-432
Rural areas 2005	6962	7223	26,4	4815	1438	970	3,5	-331
2010	7139	6420	23,2	4304	1279	837	3,0	-250
2011	6557	6607	24,0	4285	1318	1004	3,6	-265

^a W 2000 r. po uwzględnieniu salda migracji zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim; od 2002 r. uwzględniono również saldo migracji wewnętrznych.

^a In 2000 after considering net international migration for permanent residence of married persons; since 2002 net internal migration is also considered.

TABL. 16 (58). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2011 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2011

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM GRAND TOTAL	12150	612	4518	4838	1239	452	264	142	85
19 lat i mniej..... and less	101	66	32	3	—	—	—	—	—
20—24.....	2596	369	1822	369	30	5	1	—	—
25—29.....	5792	153	2207	3124	273	29	6	—	—
30—34.....	2231	20	394	1098	585	121	12	1	—
35—39.....	687	4	52	200	251	153	24	3	—
40—49.....	414	—	9	42	86	115	145	15	2
50—59.....	189	—	2	2	14	28	59	72	12
60 lat i więcej..... and more	140	—	—	—	—	1	17	51	71

TABL. 17 (59). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2011 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2011

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	12150	11216	155	779
Kawalerowie <i>Single</i>	11236	10790	47	399
Wdowcy <i>Widowers</i>	113	22	52	39
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	801	404	56	341
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	5593	5057	67	469
Kawalerowie <i>Single</i>	5013	4793	6	214
Wdowcy <i>Widowers</i>	71	17	30	24
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	509	247	31	231
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	6557	6159	88	310
Kawalerowie <i>Single</i>	6223	5997	41	185
Wdowcy <i>Widowers</i>	42	5	22	15
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	292	157	25	110

TABL. 18 (60). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY CHURCHES	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM2000	9536	4086	5450
TOTAL2005	9767	4285	5482
.....2010	9872	4317	5555
2011	8693	3812	4881
Kościół Katolicki.....	8652	3790	4862
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny.....	19	10	9
Kościół Ewangelicko-Augsburski.....	2	1	1
Kościół Ewangelicko-Reformowany.....	1	–	1
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny.....	1	1	–
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego.....	2	1	1
Kościół Polskokatolicki.....	7	3	4
Kościół Starokatolicki Mariawitów.....	1	–	1
Kościół Zielonoświątkowy.....	8	6	2

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 19 (61). **SEPARACJE ORZECZONE W 2011 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW**
W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA
SEPARATIONS ADJUDICATED BY AGE A OF SPOUSES AT THE MOMENT
OF FILING PETITION FOR A SEPARATION IN 2011

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>						60 lat i więcej and more
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	130	11	18	16	26	23	29	7
GRAND TOTAL								
24 lat i mniej..... <i>and less</i>	4	4	–	–	–	–	–	–
25—29.....	14	6	7	1	–	–	–	–
30—34.....	21	1	10	8	2	–	–	–
35—39.....	21	–	1	5	15	–	–	–
40—49.....	26	–	–	2	9	12	3	–
50—59.....	32	–	–	–	–	11	21	–
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	12	–	–	–	–	–	5	7

TABL. 19 (61). **SEPARACJE ORZECZONE W 2011 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)**
SEPARATIONS ADJUDICATED BY AGE A OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION FOR A SEPARATION IN 2011 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						60 lat i więcej and more
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	

W TYM MIASTO
OF WHICH URBAN AREAS

RAZEM..... TOTAL	84	5	14	11	17	13	19	5
24 lat i mniej and less	—	—	—	—	—	—	—	—
25—29	13	5	7	1	—	—	—	—
30—34	16	—	7	7	2	—	—	—
35—39	10	—	—	2	8	—	—	—
40—49	17	—	—	1	7	8	1	—
50—59	20	—	—	—	—	5	15	—
60 lat i więcej and more	8	—	—	—	—	—	3	5

TABL. 20 (62). **SEPARACJE ORZECZONE WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻENSTWIE**
SEPARATIONS ADJUDICATED BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	35	648	150	130	TOTAL
separacje małżeństw:					separations:
Bez dzieci.....	8	83	62	51	Marriages without children
Z dziećmi.....	27	565	88	79	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1.....	12	208	43	33	1
2.....	9	210	31	36	2
3.....	5	91	10	7	3
4 i więcej.....	1	56	4	3	4 and more

^a Poniżej 18 lat.
^a Below age 18.

TABL. 21 (63). **ROZWODY W 2011 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
 WNIESIENIA POWÓDZTWA**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
 FOR DIVORCE IN 2011**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM GRAND TOTAL	2806	259	564	575	451	579	303	75
24 lat i mniej and less	87	68	18	1	—	—	—	—
25—29	462	148	276	34	4	—	—	—
30—34	579	34	210	288	41	6	—	—
35—39	499	5	50	198	214	31	1	—
40—49	683	4	10	51	177	409	30	2
50—59	386	—	—	3	15	132	225	11
60 lat i więcej and more	110	—	—	—	—	1	47	62
MIASTA URBAN AREAS								
RAZEM TOTAL	1802	136	342	369	309	387	207	52
24 lat i mniej and less	47	37	9	1	—	—	—	—
25—29	282	80	177	24	1	—	—	—
30—34	352	15	124	182	30	1	—	—
35—39	333	1	25	129	156	22	—	—
40—49	453	3	7	30	113	280	18	2
50—59	261	—	—	3	9	83	157	9
60 lat i więcej and more	74	—	—	—	—	1	32	41

TABL. 21 (63). **ROZWODY W 2011 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)**
*DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE IN 2011 (cont.)*

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>						
		24 lat i mniej <i>and less</i>	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
WIEŚ RURAL AREAS								
RAZEM..... TOTAL	1004	123	222	206	142	192	96	23
24 lat i mniej..... <i>and less</i>	40	31	9	—	—	—	—	—
25—29.....	180	68	99	10	3	—	—	—
30—34.....	227	19	86	106	11	5	—	—
35—39.....	166	4	25	69	58	9	1	—
40—49.....	230	1	3	21	64	129	12	—
50—59.....	125	—	—	—	6	49	68	2
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	36	—	—	—	—	—	15	21

TABL. 22 (64). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1712	2828	2483	2806	T O T A L
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	634	807	944	1211	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1078	2021	1539	1595	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	632	1173	999	1094	1
2	346	606	433	402	2
3	75	176	87	81	3
4 i więcej.....	25	66	20	18	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 23 (65). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	23111	21346	22635	21363	9524	11839	Live births
Małżeńskie	21125	18763	19484	18190	7922	10268	<i>Legitimate</i>
chłopcy	10998	9651	10099	9370	4070	5300	<i>males</i>
dziewczęta	10127	9112	9385	8820	3852	4968	<i>females</i>
Pozamałżeńskie.....	1986	2583	3151	3173	1602	1571	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	998	1285	1625	1596	796	800	<i>males</i>
dziewczęta	988	1298	1526	1577	806	771	<i>females</i>
Urodzenia martwe	115	69	90	85	41	44	Live still births

TABL. 24 (66). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA**
ORAZ WIEKU MATKI ^a
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER AND AGE OF MOTHER ^a

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2000	23111	10523	6862	3130	1322	613	661
TOTAL	2005	21346	10405	6780	2457	898	421	385
	2010	22635	10958	7980	2404	774	255	263
	2011	21363	10296	7613	2332	709	224	189
19 lat i mniej..... <i>and less</i>		939	853	79	7	–	–	–
20—24.....		4181	2963	1032	156	28	2	–
25—29.....		7894	4377	2742	607	120	34	14
30—34.....		5682	1669	2782	852	254	70	55
35—39.....		2211	383	867	565	236	84	76
40—44.....		441	50	109	140	67	32	43
45 lat i więcej..... <i>and more</i>		15	1	2	5	4	2	1

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2000	100,0	45,5	29,7	13,5	5,7	2,7	2,9
TOTAL	2005	100,0	48,7	31,8	11,5	4,2	2,0	1,8
	2010	100,0	48,4	35,3	10,6	3,4	1,1	1,2
	2011	100,0	48,2	35,6	10,9	3,3	1,0	0,9
19 lat i mniej..... <i>and less</i>		100,0	90,8	8,4	0,7	–	–	–
20—24.....		100,0	70,9	24,7	3,7	0,7	0,0	–
25—29.....		100,0	55,4	34,7	7,7	1,5	0,4	0,2
30—34.....		100,0	29,4	49,0	15,0	4,5	1,2	1,0
35—39.....		100,0	17,3	39,2	25,6	10,7	3,8	3,4
40—44.....		100,0	11,3	24,7	31,7	15,2	7,3	9,8
45 lat i więcej..... <i>and more</i>		100,0	6,7	13,3	33,3	26,7	13,3	6,7

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 25 (67). **PŁODNOŚĆ KOBIEC I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2011		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49.....	41,32	38,76	42,44	40,41	37,32	43,29
15—19.....	16,61	13,58	13,88	13,39	10,71	15,40
20—24.....	89,89	61,06	55,81	51,74	38,15	64,22
25—29.....	103,23	95,65	93,92	89,25	81,00	97,46
30—34.....	59,47	64,15	73,13	69,80	69,52	70,08
35—39.....	24,18	25,27	31,11	29,83	29,84	29,82
40—44.....	5,71	5,96	7,07	6,70	6,30	7,07
45—49.....	0,31	0,30	0,23	0,22	0,27	0,17
Współczynniki: Rates:						
Dziętności ogólnej..... Total fertility	1,502	1,329	1,367	1,297	1,169	1,415
Reprodukcji brutto..... Gross reproduction	0,722	0,648	0,659	0,631	0,572	0,686
Dynamiki demograficznej..... Demographic dynamics	0,995	0,921	0,983	0,930	1,077	0,838

TABL. 26 (68). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2000	23228	12493	10735	8287	4426	3861	14941	8067	6874
TOTAL 2005	23182	12635	10547	8532	4637	3895	14650	7998	6652
..... 2010	23037	12303	10734	8834	4659	4175	14203	7644	6559
..... 2011	22981	12180	10801	8845	4703	4142	14136	7477	6659
0—4 lata..... years	115	59	56	47	23	24	68	36	32
5—9.....	11	9	2	2	2	—	9	7	2
10—14.....	15	7	8	1	1	—	14	6	8
15—19.....	74	61	13	30	25	5	44	36	8
20—24.....	118	96	22	47	39	8	71	57	14
25—29.....	168	135	33	67	54	13	101	81	20
30—34.....	188	149	39	81	62	19	107	87	20
35—39.....	258	210	48	100	76	24	158	134	24
40—44.....	339	265	74	134	99	35	205	166	39
45—49.....	583	464	119	246	194	52	337	270	67
50—54.....	1051	797	254	464	336	128	587	461	126
55—59.....	1547	1137	410	727	480	247	820	657	163
60—64.....	1840	1279	561	872	559	313	968	720	248
65—69.....	1608	1049	559	784	491	293	824	558	266
70—74.....	2182	1352	830	934	564	370	1248	788	460
75—79.....	3119	1635	1484	1124	589	535	1995	1046	949
80—84.....	4119	1753	2366	1378	590	788	2741	1163	1578
85 lat i więcej..... and more	5646	1723	3923	1807	519	1288	3839	1204	2635

TABL. 27 (69). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2010 R.**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. popula- tion	Z liczby ogółem Of total number			
			męż- czyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	23037	1056,6	12303	10734	8834	14203
Choroby zakaźne i pasożytnicze..... <i>Infectious and parasitic diseases</i>	106	4,9	79	27	51	55
Nowotwory..... <i>Neoplasms</i>	4895	224,4	2856	2039	2289	2606
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ <i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>	28	1,3	13	15	15	13
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej..... <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	278	12,7	129	149	131	147
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania..... <i>Mental and behavioural disorders</i>	28	1,3	23	5	14	14
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów.... <i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>	269	12,3	122	147	133	136
Choroby ucha..... <i>Diseases of the ear</i>	1	0,0	1	–	1	–
Choroby układu krążenia..... <i>Diseases of the circulatory system</i>	11855	543,4	5429	6426	4064	7791
Choroby układu oddechowego..... <i>Diseases of the respiratory system</i>	1093	50,1	689	404	410	683
Choroby układu trawiennego..... <i>Diseases of the digestive system</i>	857	39,3	506	351	392	465
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej..... <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	15	0,7	1	14	7	8
Choroby układu moczowo-płciowego..... <i>Diseases of the genitourinary system</i> <i>Pregnancy, delivery, confinement</i>	279	12,8	146	133	114	165
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodo- wym..... <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	53	2,4	31	22	28	25
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	61	2,8	39	22	30	31
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	1745	80,0	1025	720	635	1110
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny..... <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	1474	67,6	1214	260	520	954

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 28 (70). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM 2000	185	8,005	113	72	90	95
TOTAL 2005	156	7,308	86	70	68	88
2010	106	4,683	65	41	54	52
2011	95	4,447	48	47	41	54
0 dni.....	27	1,264	18	9	9	18
<i>days</i>						
1— 6.....	18	0,843	7	11	9	9
7—29 dni.....	22	1,030	7	15	9	13
<i>days</i>						
1 miesiąc.....	10	0,468	4	6	6	4
<i>month</i>						
2	6	0,281	4	2	2	4
3—11 miesięcy.....	12	0,562	8	4	6	6
<i>months</i>						

TABL. 29 (71). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYŃ^a W 2010 R.**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziew- częta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM	106	4,683	65	41	54	52
TOTAL						
Choroby zakaźne i pasożytnicze	2	0,088	2	—	—	2
<i>Infectious and parasitic diseases</i>						
Nowotwory	2	0,088	1	1	1	1
<i>Neoplasms</i>						
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów.....	2	0,088	—	2	1	1
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>						
Choroby układu krążenia	2	0,088	1	1	1	1
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
Choroby układu oddechowego	1	0,044	1	—	1	—
<i>Diseases of respiratory system</i>						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym .	53	2,342	31	22	28	25
<i>Conditions originating in the preinatal period</i>						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	40	1,767	27	13	20	20
<i>Congenital anomalies^Δ</i>						
w tym wrodzone wady serca.....	13	0,574	6	7	6	7
<i>of which congenital anomalies of heart</i>						
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	1	0,044	1	—	—	1
<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>						
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	1	0,044	1	—	—	1
<i>Injuries and poisonings by external cause</i>						
Pozostałe przyczyny zgonu	2	0,088	—	2	2	—
<i>Other causes of deaths</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 30 (72). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	288	383	359	313	265	TOTAL
w tym dokonane.....	259	309	285	249	211	of which committed
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej.....	7	3	–	3	1	14 and less
15–19 ^b	25	22	20	16	10	15–19 ^b
20–29 ^c	46	76	65	49	44	20–29 ^c
30–49 ^d	117	129	120	120	102	30–49 ^d
50–69 ^e	67	117	123	107	95	50–69 ^e
70 lat i więcej ^f	24	27	31	18	13	70 and more ^f

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku. ^{b–f} W roku 2000: ^b – 15–20, ^c – 21–30, ^d – 31–50, ^e – 51–70, ^f – 71 lat i więcej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown. ^{b–f} In 2000: ^b – 15–20, ^c – 21–30, ^d – 31–50, ^e – 51–70, ^f – 71 and more.

^{S o u r c e}: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 31 (73). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2000	69,1	55,0	40,9	27,7	16,8
TOTAL	2005	69,9	55,7	41,4	28,1	17,2
	2010	71,2	56,9	42,7	29,3	18,0
	2011	71,7	57,2	43,0	29,5	18,2
Miasta..... Urban areas		73,0	58,3	44,1	30,4	18,8
Wieś..... Rural areas		70,8	56,3	42,1	28,8	17,7
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	78,5	64,2	49,5	35,1	21,8
TOTAL	2005	79,9	65,6	50,8	36,3	22,9
	2010	81,0	66,5	51,7	37,2	23,7
	2011	81,1	66,6	51,9	37,4	23,8
Miasta..... Urban areas		81,4	66,8	52,0	37,5	24,0
Wieś..... Rural areas		80,9	66,5	51,8	37,3	23,7

TABL. 32 (74). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odptyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2000	23254	10105	13002	147	26336	13797	12279	260	-3082
TOTAL 2005	23421	11750	11340	331	28322	14398	13597	327	-4901
2010	21071	10482	10168	421	25976	12782	12735	459	-4905
2011	20642	10197	10038	407	25778	13024	12171	583	-5136
Miasta..... 2000	10770	4155	6544	71	11511	5677	5619	215	-741
Urban areas 2005	9749	3813	5760	176	14384	6468	7649	267	-4635
2010	8278	3214	4826	238	13306	5916	7062	328	-5028
2011	8465	3155	5086	224	13005	5731	6880	394	-4540
Wieś 2000	12484	5950	6458	76	14825	8120	6660	45	-2341
Rural areas 2005	13672	7937	5580	155	13938	7930	5948	60	-266
2010	12793	7268	5342	183	12670	6866	5673	131	123
2011	12177	7042	4952	183	12773	7293	5291	189	-596
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2000	10,49	4,56	5,86	0,07	11,88	6,22	5,54	0,12	-1,39
TOTAL 2005	10,69	5,36	5,18	0,15	12,93	6,57	6,21	0,15	-2,24
2010	9,66	4,80	4,66	0,19	11,91	5,86	5,84	0,21	-2,25
2011	9,49	4,69	4,62	0,19	11,85	5,99	5,60	0,27	-2,36
Miasta..... 2000	10,56	4,07	6,41	0,07	11,28	5,56	5,51	0,21	-0,73
Urban areas 2005	9,65	3,77	5,70	0,17	14,24	6,40	7,57	0,26	-4,59
2010	8,15	3,17	4,75	0,23	13,11	5,83	6,96	0,32	-4,95
2011	8,37	3,12	5,03	0,22	12,86	5,67	6,80	0,39	-4,49
Wieś 2000	10,43	4,97	5,40	0,06	12,39	6,78	5,56	0,04	-1,96
Rural areas 2005	11,59	6,73	4,73	0,13	11,81	6,72	5,04	0,05	-0,23
2010	10,97	6,23	4,58	0,16	10,86	5,89	4,86	0,11	0,11
2011	10,46	6,05	4,26	0,16	10,98	6,27	4,55	0,16	-0,51

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 33 (75). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2000	23107	19079	4028	26076	19079	6997
TOTAL	2005	23090	19253	3837	27995	19253	8742
	2010	20650	17218	3432	25517	17218	8299
	2011	20235	16907	3328	25195	16907	8288
Miasta.....	2000	10699	8447	2252	11296	7441	3855
<i>Urban areas</i>	2005	9573	7463	2110	14117	9043	5074
	2010	8040	6268	1772	12978	8167	4811
	2011	8241	6492	1749	12611	7913	4698
Wieś.....	2000	12408	10632	1776	14780	11638	3142
<i>Rural areas</i>	2005	13517	11790	1727	13878	10210	3668
	2010	12610	10950	1660	12539	9051	3488
	2011	11994	10415	1579	12584	8994	3590

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2000	10,42	8,60	1,82	11,76	8,60	3,16
TOTAL	2005	10,54	8,79	1,75	12,78	8,79	3,99
	2010	9,47	7,89	1,57	11,70	7,89	3,80
	2011	9,30	7,77	1,53	11,59	7,77	3,81
Miasta.....	2000	10,49	8,28	2,21	11,07	7,29	3,78
<i>Urban areas</i>	2005	9,47	7,39	2,09	13,97	8,95	5,02
	2010	7,92	6,17	1,75	12,78	8,04	4,74
	2011	8,15	6,42	1,73	12,47	7,83	4,65
Wieś.....	2000	10,37	8,88	1,48	12,35	9,72	2,63
<i>Rural areas</i>	2005	11,46	9,99	1,46	11,76	8,65	3,11
	2010	10,81	9,39	1,42	10,75	7,76	2,99
	2011	10,31	8,95	1,36	10,81	7,73	3,09

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.
^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 34 (76). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW <i>AGE OF MIGRANTS</i>	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>			Odpyływ ^b <i>Outflow^b</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>Females</i>
OGÓŁEM... 2000	23107	10703	12404	26076	11995	14081	-2969	-1292	-1677
TOTAL									
2005	23090	10685	12405	27995	12714	15281	-4905	-2029	-2876
2010	20650	9262	11388	25517	11246	14271	-4867	-1984	-2883
2011	20235	9084	11151	25195	11210	13985	-4960	-2126	-2834
0— 4 lata..... <i>years</i>	2226	1169	1057	2659	1369	1290	-433	-200	-233
5— 9.....	1297	674	623	1492	789	703	-195	-115	-80
10—14.....	909	466	443	993	507	486	-84	-41	-43
15—19.....	1019	448	571	1092	488	604	-73	-40	-33
20—24.....	2257	627	1630	2738	752	1986	-481	-125	-356
25—29.....	3951	1547	2404	5812	2302	3510	-1861	-755	-1106
30—34.....	2672	1307	1365	3842	1848	1994	-1170	-541	-629
35—39.....	1647	828	819	2064	1036	1028	-417	-208	-209
40—44.....	944	492	452	1045	557	488	-101	-65	-36
45—49.....	655	339	316	702	365	337	-47	-26	-21
50—54.....	661	323	338	685	349	336	-24	-26	2
55—59.....	621	301	320	620	293	327	1	8	-7
60—64.....	506	251	255	525	251	274	-19	—	-19
65 lat i więcej..... <i>and more</i>	870	312	558	926	304	622	-56	8	-64

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 35 (77). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2011 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2011
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	2205084	2412	697
Kościół Neounicki	147	2	1
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	4183	14	14
Kościół Starokatolicki Mariawitów.....	135	1	3
Kościół Katolicki Mariawitów	137	1	2
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^c	12250	35	28
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	20	–	–
Kościół Chrześcijan Baptystów	217	2	5
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	496	2	9
Kościół Boży w Chrystusie.....	46	4	1
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej.....	176	6	8
Kościół Zielonoświątkowy	1200	23	13
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego.....	369	45	10
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”.....	155	28	6
Nowoapostolski Kościół w Polsce	125	–	3
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP	267	5	3
Kościół Wolnych Chrześcijan	25	1	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	199	8	6
Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach ^d	30	3	1
Kościół Boży w Polsce.....	38	1	1
Islamskie Muslim			
Liga muzułmańska w RP ^d	500	2	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyū	82	–	3
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	90	–	–
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^e	150	2	2
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	315	25	1
Inne Other			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zareje- strowany Związek Wyznania Świadków Jehowy	9022	–	132
Wiara Baha’i w Polsce	20	–	–
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dni Ostatnich	50	6	1

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: lubelskiej, siedleckiej i zamojsko-lubaczowskiej. ^c Dane dotyczą diecezji lubelsko-chełmskiej. ^d Dane dotyczą 2010 r. ^e Dane dotyczą 2008 r.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses: lubelska, siedlecka and zamojsko-lubaczowska. ^c Data concern lubelsko-chełmska diocese. ^d Data concern year 2010. ^e Data concern year 2008.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 przeprowadzonego w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011r. według stanu w dniu 31 marca 2011 o godz. 24.00. Podstawą prawną NSP 2011 stanowiły Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz.U. z 26 marca 2010 r. nr 47, poz. 277) wraz z aktami wykonawczymi do ustawy oraz Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. U. UE. L. z dnia 13.08.2008 r. Nr 218).

Spis ludności 2011 obejmował osoby stale zamieszkałe na obszarze Polski bez względu na fakt, czy te osoby przebywały w kraju w czasie spisu czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące Ponadto pomagający członkowie rodziny, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu według NSP 2011 nie byli zaliczani do osób pracujących.

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. *Data in tables.1, 2 were compiled on the basis of the National Census of Population and Housing 2011 carried out in the period between 1 April and 30 June 2011 according to the state on March 31, 2011 at 24.00 hours. The legal bases for the National Census of Population and Housing 2011 constituted the Act of 4 March 2010 on National Census of Population and Housing in 2011 (Journal of Laws of 26 March 2010 No. 47, item .277) with its executory legislative provisions and the Regulation (EC) of the European Parliament and Council No 763/2008 of 9 July 2008 on the censuses of population and housing (Official Journal of the European Union L. 218 of 13 August 2008). The 2011 Census included persons permanently residing in the Polish territory, regardless whether they stayed in the country during the census or were abroad, and temporary residents.*

2. *The main criterion in dividing the population into economically active (employed and unemployed) and the inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.*

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed** persons are persons, who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business beyond agriculture,*
 - formally had a work, but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months. Moreover, according to the 2011 Census, contributing family members who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.*

2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem oraz danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem oraz danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem oraz danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wczności z badań prowadzonych poprzez przedsiębiorstwa i jednostki sfery budżetowej oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; bez osób pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło.

Do pracujących zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowa-

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a 2-week period following the reference week.

The unemployed also include persons who found and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports from enterprises and budgetary sphere entities as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income; excluding persons working on the basis of mandatory contract and works contract.

Employed persons are:

1) employees hired on the basis of an employ-

nie lub wybór) lub stosunku służbowego, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo oraz osoby zatrudnione za granicą na rzecz jednostek krajowych;

- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; patrz ust. 5 na str. 131,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody (np. architekt, lekarz, adwokat);
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

W liczbie pracujących ujęto zarówno obywateli polskich pracujących za granicą, jak i cudzoziemców pracujących w Polsce.

Za osoby zatrudnione poza granicami kraju zaliczone do pracujących, przyjęto osoby wykonujące prace poza granicami kraju na rzecz krajowych jednostek, w których zostały zatrudnione np. przy realizacji budów eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych, pracownicy stałych polskich przedstawicielstw przy ONZ i innych misji za granicą oraz instytutów i ośrodków informacji i kultury za granicą, pracownicy polskich placówek handlowych za granicą, pracownicy spółek handlowych i innych polskich przedstawicielstw za granicą, pracownicy skierowani za granicę w celach szkoleniowych i badawczych. Do zatrudnionych za granicą nie zalicza się tych pracowników, którzy przebywają za granicą na podstawie delegacji służbowej i przez

ment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation, including seasonal workers and temporary workers and persons working abroad for Polish enterprises;

- 2) *employers and own-account workers, i.e.:*
 - a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; see item 5 on page 131,*
 - b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,*
 - c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions (e.g. architect, doctor, barrister);*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

In the number of employed persons have been included both Polish citizens working abroad and foreigners working in Poland.

Persons working abroad, included to employed persons, are persons performing work abroad for national entities, in which they were employed for example in execution of export construction, as employees of Polish diplomatic representation and consular offices, employees of Polish representation for UN and other missions abroad as well as institutions of information and culture abroad, employees of Polish trade entities abroad, employees of commercial companies and other Polish representatives abroad, persons appointed to work abroad for training and research purposes. Employees staying abroad on the basis of field assignment, and for the duration of the field assignment receiving daily allowance

okres jej trwania otrzymują diety w walucie obcej, a równocześnie pobierają w kraju wynagrodzenie w złotych, bez względu na okres pobytu za granicą. Nie zalicza się do pracujących w Polsce tych osób, które pracują za granicą na rzecz zagranicznych firm i instytucji.

Cudzoziemcy zaliczeni do pracujących w Polsce to osoby, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20.04.2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz.1001, z późniejszymi zmianami) zostały zatrudnione przez zakłady pracy lub osoby fizyczne na podstawie zezwolenia wojewody, wydanego na czas określony pracodawcy zainteresowanemu zatrudnieniem cudzoziemców.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nie-

in foreign currency, and simultaneously receiving wages and salaries in Poland regardless of duration of staying abroad. Persons working abroad for the benefit of foreign companies and institutions are not counted as working in Poland

Foreigners classified as working in Poland are persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) are employed by companies or natural persons on the basis of a permit issued by a voivod for a specified time period to an employer who is interested in employing foreigners.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002-2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural

posiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;

- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do osób wykonujących pracę nakładczą zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem, niezależnie od tego, czy podjęły one pracę w okresie sprawozdawczym, czy nie podjęły jej z uzasadnionych przyczyn (zwolnienia lekarskiego, urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego, przejściowego braku surowca, sezonowych prac polowych i in.), a które zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami o zatrudnieniu nie mogą być skreślone z ewidencji zatrudnionych przy pracy nakładczej.

8. Do agentów zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

*land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*

- 2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, on a given 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Outworkers are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities, regardless of the fact either they took the job in reporting period or did not take it by justified reasons (sick leave, vacation, maternity vacation, temporary lack of raw material, seasonal agricultural works etc.), and who according to regulations on employment cannot be excluded from evidence of outworkers.

8. Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw** z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

10. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika. Od 2004 r. wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. Natomiast w pozostałych tablicach — według siedziby zarządu jednostki.

11. Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 3 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

12. **Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku innych zmian niż ruch zatrudnionych, tj. m.in. w wyniku zmian organizacyjnych w jednostce sprawozdawczej (np. rozszerzenie lub zmiana profilu działalności). W jednostkach nowopowstałych, wszystkie miejsca pracy będą jednocześnie miejscami nowo utworzonym.

Wolne miejsca pracy to miejsca powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czyni starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

13. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo oraz bez pracowników zmieniających wymiar etatu z pełnego na niepełny lub odwrotnie. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być większa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiąza-

9. *Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of given day 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

10. *In table 3 data are presented by actual workplace of employed person. Since 2004 by actual workplace and type of activity. In other tables — by seat of management of unit.*

11. *Presented data on employed persons, excluding table 3, do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy and economic entities employing up to 9 persons.*

Data on employed persons do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

12. **Newly created jobs** are vacancies established due to other changes than labour turnover, i.e. among others due to organization changes in reporting entity (for example expansion or change of activity profile). In newly established entities, all jobs are newly created.

Vacancies job are created due to labour turnover or newly established fulfilling simultaneously three criteria:

- 1) *they are actually free to take on the reporting day,*
- 2) *employer made attempts to find persons willing to take the job,*
- 3) *in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.*

13. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees excluding seasonal and temporary employees and excluding employees changing work from full-time to part-time or inversely. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been

no umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które porzuciły pracę, przeszły na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację, a także w związku z innymi przyczynami np. powołaniem do zasadniczej służby wojskowej, aresztowaniem (powyżej 3 miesięcy), porzuceniem pracy.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjętych, pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby pracowników zwolnionych, pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo) oraz zatrudnionych, którzy zmienili wymiar etatu według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczególnych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

14. Prezentowane dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo). Za absolwentów uznaje się osoby, które uzyskały świadectwo szkoły: wyższej, policealnej, średniej zawodowej bądź ogólnokształcącej lub zasadniczej zawodowej, a praca w jednostce sprawozdawczej jest ich pierwszą pracą zawodową podjętą w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki oraz te osoby, które po ukończeniu w jednostce sprawozdawczej nauki zawodu otrzymały zaświadczenie o odbytej nauce i zostały przeniesione do grupy zatrudnionych.

15. Dane o nakładach pracy w gospodarstwach rolnych (tabl. 11 (88) opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Prezentowane dane uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, tj. w okresie od 1 VI 2009 r. do 31 V 2010 r. (nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin).

dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have left work, who have retired or pension resulting from an inability to work, as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation benefit, as well as in connection with other reasons e.g.: draft to military service, arrest (more than 3 months), leaving the job.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hired persons less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of employees terminated less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees) and employees changing work-time as of 31 XII the previous year.

Persons taking child-care leave include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted leave in accordance with the regulations of the decree of the Minister of Ministry of Economy, Labour and Social Policy, dated 16 XII 2003 (Journal of Laws No. 230, item 2291).

14. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees). Graduates are understood as persons who received report card of: tertiary school, post-secondary school, vocational or general secondary or basic vocational school, and job in reporting unit is the first job taken within 12 months from graduation, as well as persons who after finishing job occupational training in reporting unit received certificate on undergoing a learning and were transferred to employed persons.

15. Data of labour input agricultural holdings (table 11 (88) were compiled on the basis of the Agricultural Census 2010. The presented data include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, i. e. between 1 VI 2009 and 31 V 2010 (even if it was minimal volume of work).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: rodzinną siłę roboczą, pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzka,
- 2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałe osoby (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące, w tym duchowne w gospodarstwach prowadzonych przez zakony),
- 3) ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych rocznych jednostkach pracy (AWU). Umowna jednostka pracy (AWU) jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. W Polsce przyjęto 2120 godzin przepracowanych w ciągu roku jako równoważnik pełnego etatu (roczną jednostkę pracy). Jednocześnie zgodnie z metodologią EUROSTAT-u zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 roczna jednostka pracy nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami), obejmują osoby niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub szkół wyższych gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyli 18 lat,
- 2) nie ukończyły: kobiety — 60 lat, mężczyźni — 65 lat,

The total labour input for the whole agriculture include:

- 1) *on private farms in agriculture: family labour force, permanent paid employees and temporary paid employees, contracted workers, mutual aid,*
- 2) *in farms of legal persons: permanent hired employees and temporary hired employees, contracted workers, as well as others persons (i.e., members of agricultural producers' co-operatives, students working on school agricultural holdings, employed persons, including clergymen working on holding run by monasteries),*
- 3) *because of the high share of part-time and seasonal employment of temporary paid employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional Annual Work Unit (AWU). The conventional Annual Work Unit (AWU) means the equivalent of worked time over a year on agricultural holdings by 1 full-time paid employee in agriculture. In Poland it equals 2120 working hours over a year as an equivalent full-time employment (annual work unit). In accordance with the EUROSTAT methodology, the assumption is that more than 1 AWU cannot be attributed to 1 person, even if the actual amount of work was higher.*

Unemployment

1. *Data regarding registered unemployed persons in accordance with the Law dated 20 April 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (Journal of Laws 2004 No. 99, item 1001 with later amendments), include persons who are not employed and not performing any other kind of paid work, able and ready to take full-time employment (or in case of disabled persons – are able and ready to take employment at least half the full work-time required within a given occupation or service), not attending any full-time school with the exception of schools for adults or taking extra curriculum exam with the scope of this school programme exam or tertiary schools where they are studying in the form of evening weekend studies and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking employment or any other paid work if they, among others:*

- 1) *are aged 18 or more,*
- 2) *are aged less than 60 (women), less than 65 (men),*

- 3) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- 4) nie są właścicielami lub posiadaczami (samodzielnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- 5) nie podjęły pozarolniczej działalności lub nie podlegają — na podstawie odrębnych przepisów — obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- 6) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

Za **długotrwale bezrobotne** uważa się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyznaczonych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r.

- 3) *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, disability welfare pension, are not receiving: a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit,*
- 4) *are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha,*
- 5) *did not undertake non-agricultural activity or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers,*
- 6) *do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work; excluding income generated from interests or other income generated form, money gathered on bank accounts.*

Since 1997 among the unemployed is not person undergoing training, an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leaver and person undergoing a job occupational training.

Long-term unemployed persons are persons registered in powiat labour office for longer than 12 months during last 2 years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the work place.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

Data since 2010 are not strictly comparable to those for previous years.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie powodujące uraz u osoby poszkodowanej, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika: zwykłych czynności, poleceń przełożonych, czynności wykonywanych w interesie zakładu pracy, również bez polecenia, a także w czasie pozostawania w dyspozycji zakładu pracy, w drodze między siedzibą zakładu pracy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- w związku z odbywaniem służby w zakładowych i resortowych formacjach samoobrony albo w związku z przynależnością do obowiązkowej lub ochotniczej straży pożarnej działającej w zakładzie pracy,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą w zakładzie pracy organizację, np. zawodowe.

20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on preretirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work also includes accidents considered equivalent to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

An accident at work is a sudden event resulting in the injury of a person, caused by an outside factor, which occurred during or in connection with an employee performing: normal tasks, orders of superiors, tasks in the interest of the company (including employee initiated) as well as while an employee is at the company's disposal or while travelling between the company's head office and the workplace as defined in the work agreement.

Accidents considered equivalent to accidents at work include accidents which occur:

- during a business trip,
- in connection with performing service in company or institutional security units or in connection with serving as a member of an obligatory or voluntary fire-brigade operating in a company,
- while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

5. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.a., according to the events which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

5. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

6. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (78). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R.
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a
BY AGE ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^b unemployed ^b					
		w tys. in thous.		w % in %					
OGÓŁEM	1842,5	927,9	799,3	128,6	824,1	90,5	53,0	45,6	13,9
TOTAL									
miasta	869,3	438,0	373,3	64,7	374,0	57,4	53,9	46,0	14,8
urban areas									
wieś	973,2	489,9	426,0	63,9	450,2	33,1	52,1	45,3	13,0
rural areas									
w tym w wieku produkcyjnym ^b	1375,4	903,6	775,4	128,2	390,6	81,2	69,8	59,9	14,2
of which of working age ^b									
15–24 lata	310,7	93,4	59,6	33,8	200,4	16,9	31,8	20,3	36,2
25–34	351,2	266,3	223,4	42,9	50,9	33,9	83,9	70,4	16,1
35–44	284,7	230,9	208,8	22,1	36,2	17,6	86,5	78,2	9,6
45–54	296,1	223,2	202,3	20,9	61,9	11,0	78,3	71,0	9,3
55–64	284,7	100,2	91,5	8,8	178,0	6,5	36,0	32,9	8,7
65 lat i więcej	315,2	13,8	13,7	0,1	296,7	4,6	4,4	4,4	0,9
and more									
Mężczyźni	884,2	510,8	440,0	70,8	330,6	42,9	60,7	52,3	13,9
Men									
w tym w wieku produkcyjnym ^b	724,3	501,3	430,7	70,6	183,6	39,4	73,2	62,9	14,1
of which of working age ^b									
15–24 lata	158,7	56,4	37,2	19,2	94,2	8,2	37,5	24,7	34,1
25–34	181,2	148,7	126,1	22,6	16,9	15,6	89,8	76,2	15,2
35–44	145,5	122,0	110,5	11,6	14,7	8,7	89,2	80,8	9,5
45–54	147,7	114,4	103,2	11,2	27,8	5,4	80,4	72,5	9,8
55–64	133,5	61,1	55,0	6,1	69,1	3,3	46,9	42,3	10,0
65 lat i więcej	117,7	8,1	8,0	0,1	107,9	1,7	7,0	6,9	1,1
and more									
Kobiety	958,2	417,1	359,3	57,8	493,5	47,6	45,8	39,5	13,9
Women									
w tym w wieku produkcyjnym ^b	651,1	402,2	344,7	57,6	207,0	41,8	66,0	56,6	14,3
of which of working age ^b									
15–24 lata	152,0	37,0	22,4	14,6	106,2	8,7	25,9	15,6	39,5
25–34	170,0	117,6	97,3	20,3	34,1	18,3	77,5	64,1	17,3
35–44	139,2	108,9	98,3	10,6	21,4	8,9	83,5	75,4	9,7
45–54	148,4	108,8	99,2	9,6	34,1	5,6	76,2	69,4	8,8
55–64	151,2	39,1	36,4	2,7	108,9	3,2	26,4	24,6	6,9
65 lat i więcej	197,4	5,7	5,7	0,0	188,8	2,9	2,9	2,9	0,5
and more									

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (79). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
 WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R.
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
 BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodo- wo <i>Economi- cally inactive persons</i>	Nieusta- lony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktywno- ści zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrud- nienia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezrobo- cia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>							
OGÓŁEM	1842,5	927,9	799,3	128,6	824,1	90,5	53,0	45,6	13,9
TOTAL									
wykształcenie: <i>education:</i>									
Wyższe	305,4	240,8	218,9	21,9	64,5	0,0	78,9	71,7	9,1
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	386,7	259,0	225,3	33,7	127,6	0,0	67,0	58,3	13,0
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształ- cące	210,3	103,2	82,7	20,4	107,1	0,0	49,1	39,3	19,8
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawo- dowe	364,8	233,1	198,7	34,4	131,7	0,0	63,9	54,5	14,8
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne, podsta- wowe, niepełne pod- stawowe i bez wykształcenia szkolnego	484,6	91,6	73,5	18,1	393,0	–	18,9	15,2	19,7
<i>Lower secondary, pri- mary, incomplete primary and without school education</i>									
Nieustalony poziom wykształcenia	90,8	0,2	0,1	0,1	0,2	90,4	45,4	33,8	25,7
<i>Unknown</i>									
Mężczyźni	884,2	510,8	440,0	70,8	330,6	42,9	60,7	52,3	13,9
Men									
wykształcenie: <i>education:</i>									
Wyższe	122,8	99,9	91,6	8,3	22,9	0,0	81,4	74,6	8,3
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	192,1	144,7	126,4	18,3	47,3	0,0	75,4	65,8	12,7
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształ- cące	77,4	45,6	36,6	9,0	31,8	0,0	58,9	47,3	19,7
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawo- dowe	224,8	158,2	135,6	22,6	66,6	0,0	70,4	60,3	14,3
<i>Basic vocational</i>									

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (79). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R. (dok.)**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodo- wo <i>Economi- cally inactive persons</i>	Nieusta- lony status na ryнку pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrud- nienia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezrobo- cia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>							
Mężczyźni (dok.) <i>Men (cont.)</i>									
Gimnazjalne, podsta- wowe, niepełne pod- stawowe i bez wykształcenia szkolnego	224,1	62,2	49,6	12,5	161,9	–	27,7	22,2	20,2
<i>Lower secondary, pri- mary, incomplete primary and without school education</i>									
Nieustalony poziom wykształcenia	43,0	0,1	0,1	0,0	0,1	42,8	48,8	37,4	23,4
<i>Unknown</i>									
Kobiety Women	958,2	417,1	359,3	57,8	493,5	47,6	45,8	39,5	13,9
wykształcenie: education:									
Wyższe	182,6	140,9	127,3	13,6	41,6	0,0	77,2	69,7	9,7
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	194,6	114,3	98,9	15,4	80,3	0,0	58,7	50,8	13,5
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształ- cące	132,9	57,6	46,1	11,5	75,3	0,0	43,3	34,7	19,9
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawo- dowe	140,0	74,9	63,1	11,8	65,1	–	53,5	45,1	15,7
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne, podsta- wowe, niepełne pod- stawowe i bez wykształcenia szkolnego	260,5	29,4	23,9	5,6	231,1	–	11,3	9,2	18,9
<i>Lower secondary, pri- mary, incomplete primary and without school education</i>									
Nieustalony poziom wykształcenia	47,8	0,1	0,1	0,0	0,1	47,6	42,0	30,1	28,5
<i>Unknown</i>									

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

Pracujący Employment

TABL. 3 (80). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011			
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
OGÓŁEM	729555	794127	803560	176650	626910	388168
TOTAL						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	278600	308062	308008	1507	306501	149216
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł.....	108761	103710	104392	19334	85058	31056
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	92150	85521	85312	7459	77853	28097
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	24679	35656	39082	885	38197	3533
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	87694	95966	97132	271	96861	50546
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa.....	31753	31882	33101	13745	19356	6930
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7105	8092	8062	774	7288	5358
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja	3047	6043	6054	412	5642	2016
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12771	13474	13068	1733	11335	9048
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5924	7270	7397	1686	5711	3304
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17395	14166	15871	3375	12496	7791
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1710	9286	10498	702	9796	4722
<i>Administrative and support service activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	30345	33965	33928	#	#	19909
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	64885	66407	65540	59173	6367	49512
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40960	45036	45430	33938	11492	35971
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6030	6313	6437	#	#	3987
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa	7896	8799	9560	30	9530	5269
<i>Other service activities</i>						

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 131.

^a By actual workplace and kind of activity; excluding employed persons in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety; see general notes, item 5 on page 131.

TABL. 4 (81). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an em- ployment contract</i>	właściciele, współ- właściciele i bezpłatnie pomaga- jący członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>
OGÓŁEM 2005	317939	313685	2877
TOTAL 2010	345994	341768	3107
..... 2011	344296	340348	2814
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	162789	162789	–
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	181507	177559	2814
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4317	3808	43
Przemysł..... <i>Industry</i>	93681	92812	844
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	68005	67147	834
Budownictwo..... <i>Construction</i>	21841	21420	421
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	43952	42849	834
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	11482	11299	183
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	3204	3094	110
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	2045	2036	9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	9442	9039	29
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	5146	#	#
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	5959	5896	63
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	3293	3243	50
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	33184	#	#
Edukacja..... <i>Education</i>	63331	63299	32
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	37878	37706	172
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	5120	5120	–
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	413	397	16

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo oraz zatrudnionymi poza granicami kraju; wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 133.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; including seasonal and temporary employees also persons employed abroad, by seat of management of unit; item 11 on page 133.

TABL. 5 (82). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2010	2011
OGÓŁEM TOTAL	360130	398413	400314
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	8919	8776	8814
Przemysł..... <i>Industry</i>	90658	99472	99325
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	75257	73823	73413
Budownictwo <i>Construction</i>	18618	26435	29596
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	52903	65180	64143
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	18423	15424	16313
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	4205	5133	4953
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2320	2812	2655
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	11325	10031	9523
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	5164	5722	5950
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	6824	9158	9421
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2821	4655	4693
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	29087	33559	33013
Edukacja <i>Education</i>	63619	63212	62932
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	36973	39955	39819
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	4865	5334	5332
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	3406	3555	3832

TABL. 6 (83). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	288494	148641	25191	15520
TOTAL 2010	316886	158586	24882	15401
..... 2011	315276	157835	25072	15382
sektor publiczny..... public sector	148041	94816	14748	10222
sektor prywatny..... private sector	167235	63019	10324	5160
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing	2608	603	1200	301
Przemysł..... Industry	89696	26033	3116	1382
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	64560	22237	2587	1250
Budownictwo..... Construction	20641	1729	779	226
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	40691	21433	2158	1315
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	10835	1524	464	116
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2618	1942	476	297
Informacja i komunikacja..... Information and communication	1882	569	154	74
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa. Financial and insurance activities	8243	6296	796	641
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4590	1858	549	240
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	5493	3270	403	242
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2820	1208	423	239
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .. Public administration and defence; compulsory social security	31835	18769	1348	668
Edukacja..... Education	53317	40871	9982	7246
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	35658	28952	2048	1543
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	4080	2635	1040	748
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	269	143	128	100

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z zatrudnionymi poza granicami kraju, wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 133. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons; including persons employed abroad, by seat of management of unit, see general notes, item 11 on page 133. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (84). **WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE MIEJSCA PRACY^a**
W 2011 R.
VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs					
	wolne ^b vacancies ^b			nowo utworzone newly created		zlikwidowane w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób liquidated in entities employing more than 9 persons
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	
OGÓŁEM TOTAL	1385	330	731	21525	9927	17222
sektor publiczny public sector	332	27	.	3144	.	3123
sektor prywatny..... private sector	1053	303	.	18381	.	14099
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	12	3	3	118	76	109
Przemysł..... Industry	299	119	212	4390	2364	3652
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	264	113	184	4131	2168	3480
Budownictwo Construction	62	2	27	2907	1472	3337
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ . Trade; repair of motor vehicles ^Δ	321	–	24	6385	1969	3800
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	124	26	59	1056	85	1086
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	122	100	3	1071	170	312
Informacja i komunikacja Information and communication	23	14	11	266	139	87
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	17	7	17	404	326	312
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	5	–	5	164	26	167
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna Professional, scientific and technical activities	4	1	4	564	117	867
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	73	27	66	755	506	469
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compul- sory social security	152	15	147	1095	1090	852
Edukacja Education	44	9	38	1335	1128	1057
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	102	6	96	660	383	802
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	18	1	12	145	72	151
Pozostała działalność usługowa Other service activities	7	–	7	210	4	162

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 133. ^b Stan w dniu 31 XII.

^a See general notes, item 12 on page 133. ^b As of 31 XII.

TABL. 8 (85). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjem- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby, które po- przednio pracowały persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons returning from child- -care leaves ^b	
OGÓŁEM 2005	51209	21718	9222	24400	1389	17,7
TOTAL 2010	50706	20093	9299	38444	1055	15,7
2011	54015	22085	9991	35934	1348	16,6
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	13950	8058	2726	9223	431	9,0
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	40065	14027	7265	26711	917	23,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	316	52	88	189	#	11,5
Przemysł..... <i>Industry</i>	14358	4579	2716	9231	295	15,5
w tym przetwórstwo przemysłowe.... <i>of which manufacturing</i>	12644	4349	2318	8176	261	18,9
Budownictwo..... <i>Construction</i>	9009	409	1114	6654	13	45,0
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	11320	6215	2406	7475	459	26,5
Transport i gospodarka magazynowa. <i>Transportation and storage</i>	1946	227	234	1416	4	17,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	608	402	162	320	11	22,5
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	325	132	129	165	14	16,9
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	1008	755	204	632	43	11,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	684	267	54	348	#	14,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	858	541	197	526	68	13,7
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1610	569	338	1053	9	56,7
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4147	2112	912	2853	124	12,6
Edukacja..... <i>Education</i>	4380	3290	625	2992	121	7,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. <i>Human health and social work activities</i>	2954	2251	713	1774	162	7,7
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	436	248	92	266	15	10,2
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	56	36	7	40	-	19,3

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 133. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urlopach bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees in the main workplace, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, by seat of management of unit, see general notes, item 11 on page 133. ^b Until 2008 data including persons on unpaid leaves.

TABL. 9 (86). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilitation	korzystają- cy z urlopów wychowawczych ^b persons granted ^b child-care ^b		
			przez zakład pracy by employer	przez pra- cownika by employee				
OGÓŁEM	2005	45871	19592	5016	3666	3983	2183	15,5
TOTAL	2010	50410	20260	7971	2929	2671	1272	15,5
	2011	54457	21812	7139	3124	3547	1444	16,7
sektor publiczny		14592	7712	1846	257	2216	514	9,4
public sector								
sektor prywatny		39865	14100	5293	2867	1331	930	23,1
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..		440	93	66	32	35	-	16,1
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14834	4816	1849	872	1192	289	16,0
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		13073	4535	1713	790	644	273	19,5
of which manufacturing								
Budownictwo		7971	266	654	405	152	18	39,8
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^b		11618	6226	1918	1079	193	445	27,2
Trade; repair of motor vehicles ^a								
Transport i gospodarka magazynowa		2161	230	429	76	145	9	19,4
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		609	406	79	72	10	35	21,6
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		268	73	20	55	#	10	14,0
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.		986	713	199	105	64	36	11,4
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		595	167	79	16	82	9	12,9
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1073	722	151	86	107	67	17,5
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		1574	469	155	92	20	#	55,5
Administrative and support service activities								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		4213	2032	195	61	469	208	12,5
Public administration and defence, compulsory social security								
Edukacja		4307	2952	657	66	622	132	7,8
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3275	2399	522	89	396	167	8,6
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		459	195	153	12	54	12	10,8
Arts, entertainment and recreation								
Pozostała działalność usługowa		74	53	13	6	#	#	25,2
Other service activities								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 133. ^b Do 2008 r. dane z osobami na urloпах bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees in the main workplace, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, by seat of management of unit, see general notes, item 11 on page 133. ^b Until 2008 data including persons on unpaid leaves.

TABL. 10 (87). **ABSOLWENCI PODEJMUCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół of total number — school leavers			
			wyż- szych tertiary	policealnych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general seconda- ry	zasadni- czych zawodo- wych basic vocatio- nal
OGÓŁEM 2005	8120	3859	3151	2456	932	1581
TOTAL 2010	6545	2953	2941	1503	860	1241
..... 2011	6646	2825	2781	1679	870	1316
sektor publiczny <i>public sector</i>	2141	1264	1330	343	256	212
sektor prywatny <i>private sector</i>	4505	1561	1451	1336	614	1104
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	73	18	40	#	#	16
Przemysł <i>Industry</i>	1859	477	448	621	266	524
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	1598	445	375	518	232	473
Budownictwo <i>Construction</i>	765	63	141	214	71	339
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1051	520	309	362	200	180
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	115	35	39	33	10	33
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	81	50	22	29	11	19
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	118	62	99	#	#	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	189	146	141	28	17	3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	42	25	26	8	5	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . <i>Professional, scientific and technical activities</i>	141	78	95	27	9	10
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	285	64	116	103	52	14
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	778	441	404	70	168	136
Edukacja <i>Education</i>	457	373	379	33	26	19
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	602	420	460	103	22	17
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekrea- cją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	84	51	59	14	8	3
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	6	2	3	#	#	–

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 133.

^a Data concern full-time paid employees in the main workplace, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, by seat of management of unit, see general notes, item 11 on page 133.

TABL. 11 (88). **NAKLADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W ROKU 2009/10^a**
LABOUR INPUT ON AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2009/10^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>		W gospodarstwach indywidualnych <i>On private farms in agriculture</i>				W gospodarstwach osób prawnych <i>On farms of legal persons</i>				
	ogółem <i>grand total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			razem <i>total</i>	w tym pracownicy najemni ^b <i>of which paid employees^b</i>			
				właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy ^c <i>owners, co-owners and lease-holders^c</i>	pracownicy najemni ^b <i>paid employees^b</i>			stali <i>perma- nent</i>	dorywczy <i>tempora- ry</i>	stali <i>perma- nent</i>	doryw- czy <i>tempora- ry</i>
					stali <i>perma- nent</i>	dorywczy <i>tempora- ry</i>					
w rocznych jednostkach pracy (AWU) <i>in annual work unit (AWU)</i>											

W TYSIĄCACH *IN THOUSANDS*

OGÓŁEM..... TOTAL	257,6	111,0	255,6	248,8	1,7	3,9	2,0	1,7	0,1
------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------	------------	------------	------------	------------

W ODSETKACH *IN PERCENT*

OGÓŁEM..... TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: <i>on farms with agricultural land area of:</i>									
Do 1,00 ha..... <i>Up to 1,00 ha</i>	9,3	10,5	9,3	9,5	4,1	2,8	2,2	2,5	0,2
1,01 – 1,99.....	9,0	9,5	9,0	9,0	16,1	5,3	1,3	1,4	1,3
2,00 – 4,99.....	26,8	27,4	27,0	27,2	14,3	18,5	4,6	5,4	0,2
5,00 – 9,99.....	29,6	29,3	29,8	30,0	13,4	25,0	4,4	5,0	1,4
10,00 – 14,99.....	12,1	11,7	12,2	12,2	7,9	15,4	0,4	0,4	0,2
15,00 – 19,99.....	5,1	4,8	5,1	5,1	4,7	6,6	0,2	0,1	1,6
20,00 – 49,99.....	6,4	5,9	6,3	6,0	13,7	20,8	14,8	16,3	15,7
50,00 ha i więcej..... <i>and more</i>	1,7	0,9	1,2	0,9	25,8	5,6	72,2	68,9	79,5

^a Obejmuje okres od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r.; dane opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 134; dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). ^c Łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin.

^a Including the period from 1 VII 2009 to 30 VI 2010; data compiled on the basis of the Agricultural Census 2010; see general notes, item 15 on page 134; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b On the basis of employment agreement (written or verbal). ^c Including contributing family workers.

TABL. 12 (89). **PRACUJĄCY WYŁĄCZNIE LUB GŁÓWNIEM W GOSPODARSTWACH ROLNYCH^a**
W CZERWCU 2010 R.
PERSONS EMPLOYED EXCLUSIVELY OR MAINLY ON AGRICULTURAL HOLDINGS^a
IN JUNE 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms in agriculture			W gospodarstwach osób prawnych – pracownicy najemni ^b stali In farms of legal persons – permanent paid employ- ees ^b
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy ^c owners, co-owners and lease- holders ^c	pracownicy najemni ^b stali permanent paid employ- ees ^b	
	W TYSIĄCACH IN THOUSANDS					
OGÓŁEM TOTAL	304,5	148,5	302,7	300,1^d	2,6	1,8
	W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: on farms with agricultural land area of:						
Do 1,00 ha..... Up to 1,00 ha	12,9	14,5	13,0	13,1	6,1	2,5
1,01 – 1,99	9,6	10,4	9,7	9,6	20,6	1,4
2,00 – 4,99	26,5	27,1	26,6	26,7	16,8	6,1
5,00 – 9,99	28,0	27,1	28,1	28,3	13,7	4,9
10,00 – 14,99	11,2	10,5	11,3	11,3	7,1	0,5
15,00 – 19,99	4,7	4,3	4,7	4,7	4,2	0,2
20,00 – 49,99	5,6	5,0	5,6	5,5	11,6	16,2
50,00 ha i więcej	1,4	1,0	1,0	0,9	19,9	68,1
and more						

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego; obejmują okres 24 VI do 30 VI; dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). ^c Właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. ^d Z tego w gospodarstwach indywidualnych pracowało wyłącznie 88,9% osób, a głównie - 11,1%.

^a Data of the Agricultural Census; concern the period from 24 VI to 30 VI; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b On the basis of employment agreement (written or verbal). ^c Owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers. ^d Of which 88,9% persons were exclusively employed on private farms, while 11,1% were mainly employed.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 13 (90). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani.....	159717	156832	119709	122441	Registered unemployed persons
mężczyźni.....	75957	78474	60324	60252	men
kobiety.....	83760	78358	59385	62189	women
Oferty pracy.....	319	536	722	579	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy.....	501	293	166	211	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący.....	32,1	34,2	31,3	30,1	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	4,9	4,4	3,3	2,5	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku.....	15,6	8,8	10,6	9,8	Possessing benefit rights
Długotrwale bezrobotni.....	48,7	68,1	51,7	56,0	Long-term unemployed persons
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	14,0	17,0	13,1	13,2	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 136.

^a See general notes, item 2 on page 136.

TABL. 14 (91). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani z liczby bezrobotnych:	133078	148277	169386	140111	Newly registered unemployed persons
Kobiety.....	58772	67563	79958	66278	Women
Dotychczas niepracujący.....	45819	60236	59160	44135	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	7755	4767	4761	2530	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	121457	156197	166914	137379	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety.....	51733	70580	78032	63474	Women
Z tytułu podjęcia pracy.....	55270	59042	57625	54423	Received jobs

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 15 (92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2010		2011	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	159717	83760	156832	78358	119709	59385	122441	62189
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej <i>and less</i>	55210	29281	41871	21344	29530	15028	28908	14952
25—34	46961	26796	49776	27002	39416	21574	41106	23321
35—44	34758	18176	29170	15073	20261	10423	21318	11288
45—54	20757	9140	30121	13580	20536	9551	20049	9382
55 lat i więcej <i>and more</i>	2031	367	5894	1359	9966	2809	11060	3246
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe <i>Tertiary</i>	6063	4158	12671	8482	16698	11008	18766	12703
Policealne oraz średnie zawodowe <i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>	39608	25229	40390	23220	29441	15854	30238	16501
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	11721	9424	14010	9755	15117	9387	15067	9551
Zasadnicze (zawodowe) <i>Basic vocational</i>	57954	26294	47071	20002	29821	11988	29941	12334
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	44371 ^a	18655 ^a	42690	16899	28632	11148	28429	11100
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{bc} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{bc}								
3 miesiące i mniej <i>months and less</i>	33871	13537	34587	14006	41599	18610	32888	13953
3—6	22154	11818	20766	10517	20389	10677	19625	10279
6—12	25862	12212	20724	9758	19146	9502	21368	11209
12—24	36670	18444	23493	11834	19796	10049	25171	13706
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	41160	27749	57262	32243	18779	10547	23389	13042

^a Bez wykształcenia gimnazjalnego. ^b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

^a Excluding lower secondary education. ^b From the date of registering in a labour office. ^c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 15 (92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2000		2005		2010		2011	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
WEDŁUG STAŻU PRACY^a <i>BY WORK SENIORITY^a</i>								
Bez stażu pracy..... <i>No work seniority</i>	51272	29220	53714	29440	37500	20760	36913	20925
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej..... <i>and less</i>	30953	17084	25532	13635	21607	11742	23175	12904
1— 5.....	26597	12529	26678	11875	23449	10646	24664	11654
5—10.....	17310	8740	16911	8189	12262	5715	12818	6102
10—20.....	22708	12102	20953	10537	13749	6411	13705	6449
20—30.....	10308	4043	11729	4483	8578	3307	8707	3403
powyżej 30 lat..... <i>more than 30 years</i>	569	42	1315	199	2564	804	2459	752

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 5—10 uwzględniono osoby ze stażem pracy 5 lat i 1 dzień do 10 lat.

^a *Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 5—10 persons with work seniority from 5 years and 1 day to 10 years.*

TABL. 16 (93). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	<i>SPECIFICATION</i>
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych.....	5907	3582	1901	1129	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety.....	2645	1696	1057	641	<i>of which women</i>
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych.....	1663	2353	3445	886	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety.....	490	1047	1099	277	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie.....	6505	9793	9932	2216	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety.....	3638	4717	4333	894	<i>of which women</i>

^a W ciągu roku.

^a *During the year.*

TABL. 17 (94). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011		SPECIFICATION
		w mln zł <i>in mln zł</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	
OGÓŁEM	514,5	264,4	100,0	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	122,6	111,6	42,2	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	16,9	2,8	1,0	<i>Training</i>
Prace interwencyjne	9,4	8,5	3,2	<i>Intervention works</i>
Roboty publiczne	25,0	16,7	6,3	<i>Public works</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej.....	91,5	22,0	8,3	<i>Funds to run/start an economic activity</i>
Stypendia i składki na ubezpie- czenia społeczne	164,0	66,5	25,2	<i>Scholarship and contributions to compulsory social security</i>

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18 (95). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy ^b <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work^b</i>			SPECIFICATION
		śmier- tel- nych <i>fatal</i>	cięż- kich se- rious	lżej- szych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
OGÓŁEM 2005	3352	14	22	3316	13	811	2390	TOTAL
..... 2010	3772	10	21	3741	33	1066	2459	
..... 2011	3647	12	14	3621	42	985	2353	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	62	–	–	62	–	13	45	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł.....	1209	2	8	1199	7	322	841	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	944	2	6	936	6	271	633	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	332	1	3	328	1	62	261	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	454	–	2	452	6	137	265	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazyno- wa	199	4	1	194	3	43	142	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	33	–	–	33	–	9	24	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	6	–	–	6	–	1	4	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	56	–	–	56	–	14	32	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	48	–	–	48	–	18	26	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	45	–	–	45	1	6	32	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	62	–	–	62	1	18	41	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	264	3	–	261	3	70	162	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja	288	–	–	288	8	81	167	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	544	1	–	543	12	181	282	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	31	–	–	31	–	9	20	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	14	1	–	13	–	1	9	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Bez wypadków śmiertelnych oraz wypadków, dla których nie odnotowano niezdolności do pracy.

^a Registered in a given year. ^b Without fatal accidents as well as accidents for which inability to work was unrecorded.

TABL. 19 (96). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdro- wotna i pomoc spo- leczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY								
OGÓŁEM2005	3352	45	1362	1181	264	322	218	488
TOTAL2010	3772	73	1251	1057	340	577	138	570
.....2011	3647	62	1209	944	332	454	199	544
w tym: of which:								
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi Contact with electrical voltage tem- perature, hazardous substances and chemicals	107	–	45	42	11	16	2	2
Zderzenie z / uderzenie w nieru- chomy obiekt Horizontal or vertical impact with or against a stationary object	1111	20	294	224	86	103	76	222
Uderzenie przez obiekt w ruchu Struck by object in motion, collision	748	12	315	229	74	109	49	75
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym Contact with sharp, coarse and rough object	572	10	248	225	84	91	17	36
Uwięzienie, zmiążdżenie Pretension, crush, etc.	210	4	105	85	31	29	9	9
Obciążenie fizyczne lub psychiczne. Physical or mental stress	472	4	131	89	25	57	20	122
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia Aggression human or animal	91	2	9	6	1	12	9	28

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 19 (96). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fish- ing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- leczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przem- ysłowe of which manu- factur- ing				
OGÓŁEM 2005	6335	78	2751	2372	653	597	384	732
TOTAL 2010	6940	124	2534	2158	736	1039	248	907
..... 2011	6724	108	2469	1925	657	854	382	842
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	735	13	298	245	85	68	55	73
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy..... <i>work</i>	330	5	147	108	56	36	12	33
stanowiska pracy..... <i>work post</i>	396	6	137	110	38	57	20	80
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	486	3	225	162	69	53	18	65
Nieuzywanie sprzętu ochronnego.... <i>Not using protective equipment</i>	85	–	37	30	14	16	1	3
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika..... <i>Inappropriate wilful employee action</i>	402	9	196	150	48	44	24	38
Stan psychofizyczny pracownika nie zapewniający bezpiecznego wykonania pracy..... <i>Psychophysical state of employee not securing safe work conduct/completion</i>	140	–	27	21	11	25	14	21
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	3687	57	1289	1013	313	500	208	471
Inne <i>Other</i>	463	15	113	86	23	55	30	58

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 20 (97). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4616	3041	2247	2278	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	26	20	16	10	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	2328	1516	1173	1207	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygnięcie przez spadające przedmioty	296	200	166	221	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	114	78	50	30	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	605	371	294	320	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygnięcie, pogryzienie przez zwierzęta	543	371	241	214	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie:					<i>influence of:</i>
skrajnych temperatur	43	23	10	6	<i>extreme temperatures</i>
materiałów szkodliwych	5	2	1	4	<i>hazardous materials</i>
inne wydarzenia	682	480	312	276	<i>other events</i>

TABL. 21 (98). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	ogółem grand total	Zagrożenie związane Hazard connected with							
		Ogółem Grand total		ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2000	112,3	94,5	78,7	63,2	26,5	25,6	7,2	5,7
TOTAL	2005	110,6	85,0	80,3	56,8	19,6	19,2	10,8	9,0
	2010	94,2	68,8	70,3	48,0	13,7	12,3	10,2	8,5
	2011	101,9	79,5	72,9	55,1	17,7	15,0	11,3	9,4
sektor publiczny		89,6	55,9	60,4	33,6	19,2	14,6	10,0	7,7
<i>public sector</i>									
sektor prywatny		108,4	91,9	79,5	66,4	17,0	15,3	12,0	10,3
<i>private sector</i>									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 21 (98). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	109,3	107,4	96,0	94,3	2,0	2,0	11,4	11,1
Przemysł..... <i>Industry</i>	176,5	134,1	129,1	96,3	27,8	22,0	19,6	15,8
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>	164,0	142,2	121,1	104,5	23,7	21,7	19,3	16,0
Budownictwo <i>Construction</i>	125,0	110,9	82,8	71,2	27,1	26,7	15,1	12,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	11,7	9,5	5,5	4,1	2,4	1,8	3,9	3,5
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	50,7	46,4	8,9	5,6	35,6	34,9	6,2	5,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3,8	1,6	2,2	0,5	–	–	1,6	1,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	25,9	13,0	25,9	13,0	–	–	–	–
Edukacja <i>Education</i>	39,5	39,0	36,5	36,5	1,8	1,8	1,2	0,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	28,8	15,4	27,8	14,4	0,3	0,1	0,8	0,8

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 22 (99). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a WEDŁUG GRUP CZYNNIKÓW ZAGROŻEŃ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYEES WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a BY GROUPS OF HAZARDOUS FACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w osobach in persons					
OGÓŁEM	25989	22422	18700	19642	100,0	TOTAL
zagrożenia związane:						<i>hazard connected</i>
Ze środowiskiem pracy	18219	16268	13960	14042	71,5	<i>With work environment</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	14629	11506	9526	10611	54,0	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	3590	4762	4434	3431	17,5	<i>two or more groups of factors</i>
Z uciążliwością pracy	6106	3963	2710	3417	17,4	<i>With strenuous work</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	5929	3898	2433	2897	14,7	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	177	65	277	520	2,6	<i>two or more groups of factors</i>
Z czynnikami mechanicznymi	1664	2191	2030	2183	11,1	<i>With mechanical factors</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	1325	1823	1691	1804	9,2	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	339	368	339	379	1,9	<i>two or more groups of factors</i>

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 23 (100). **CHOROBY ZAWODOWE**^a
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	2005	2010	2011	DISEASES
OGÓŁEM	304	118	109	TOTAL
w tym:				of which:
Pylice płuc	38	15	17	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	57	6	6	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa	4	4	2	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	101	27	23	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.....	4	2	1	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	6	11	1	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy.....	6	5	7	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	4	4	4	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	5	–	6	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny.....	3	1	–	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	68	37	36	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

^a Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115); nowa lista chorób obowiązuje od 2 IX 2002 r.

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a Occupational diseases are given in accordance with decree of the Council of Ministers dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115); the new list of diseases came into force 2 IX 2002.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24 (101). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preven- tive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegól- nych warun- kach lub w szczegól- nym cha- akterze <i>Entitle- ments aris- ing from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2000	27939	51496	12878	44978	2410	2325	27560
TOTAL	2005	24212	30414	5467	35239	1654	1183	11436
	2010	25669	25224	3564	19460	2742	436	242
	2011	21102	28744	3449	18640	2631	254	1289
sektor publiczny		8667	9583	1241	8981	1911	212	1190
<i>public sector</i>								
sektor prywatny.....		12435	19161	2208	9659	720	42	99
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo.....		839	749	–	115	1	1	5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		14803	15237	2343	10347	986	24	239
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		7669	11420	1001	6464	377	13	210
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		3001	5041	352	2165	6	5	2
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		740	1701	32	713	27	16	21
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa . <i>Transportation and storage</i>		1329	853	722	3532	13	46	539
Informacja i komunikacja		–	65	–	10	1	30	–
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		90	396	–	769	20	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		54	34	–	–	–	–	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		5	608	–	864	–	–	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. <i>Human health and social work activi- ties</i>		241	4060	–	125	1577	132	483

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

TABL. 25 (102). **ODSZKODOWANIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY
I CHORÓB ZAWODOWYCH^a**
*OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES
COMPENSATIONS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Liczba odszkodowań <i>Number of compensations</i>		Średni koszt świadczenia <i>Average cost of benefit</i>	
	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensa- tions</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensa- tions</i>
			w zł <i>in zł</i>	
OGÓŁEM 2000	1487	1364	3249	2687
TOTAL 2005	1106	1061	2485	2331
..... 2010	1504	1471	3472	3375
..... 2011	1390	1367	3709	3636
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	607	596	4000	3917
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	783	771	3483	3419
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	36	29	4408	3579
Przemysł..... <i>Industry</i>	610	600	3430	3387
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	466	456	3165	3104
Budownictwo..... <i>Construction</i>	163	162	3926	3893
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	124	124	3323	3323
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	67	67	4596	4596
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	1	1	6500	6500
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7	7	3486	3486
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	4	4	450	450
Edukacja..... <i>Education</i>	43	43	3670	3670
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	335	330	4042	3918

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto z wyjątkiem tabl. 2 nie obejmują wynagrodzeń pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego i podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria (wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi).

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne, świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej obejmują wypłaty z wyodrębnionych na ten cel środków na

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Presented data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover excluding tables 2, do not include wages and salaries of employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government and economic entities employing less than 9 persons.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees (wages and salaries for using copyrights or related rights)..

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) jubilee prizes, severance payments, monetary equivalents for unused holidays and other, allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities include payments from separated resources for wages and salaries creat-

wynagrodzenia, tworzonych na podstawie odrębnych przepisów.

Wypłaty z tytułu udziału w zysku obejmują wypłaty dla pracowników z funduszu nagród, tworzonych na podstawie odrębnych przepisów w przedsiębiorstwach państwowych i innych jednostkach z zysku po opodatkowaniu. Wypłaty z tytułu udziału w nadwyżce bilansowej obejmują premie i nagrody dla członków spółdzielni będących pracownikami i pracowników spółdzielni, a w spółdzielniach pracy – także wypłaty dla członków z tytułu wkładu pracy.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

ed on the basis of other regulations.

Payments from profits include payments for employees from prize fund created on the basis of other regulations in state owned enterprises and other entities from earnings after taxes. Payments from balance surplus in co-operatives include premiums and prizes for co-operative members and employees of co-operative, and in co-operatives for work also payments for members for work.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombataneci.

3. **Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne** (wyplacane także na podstawie ustawy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt od 1) do 10).

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych).

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

*Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.*

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids as well as combatants.

3. **Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions** (also paid on the basis of the Law on Benefits from Work-related Accidents and Illnesses) concern the persons mentioned in pts. 1) to 10).

4. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory).

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data concerning average retirement and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (103). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS AND COMPONENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wpłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices		
							w mln zł in million zł	
OGÓŁEM 2005	8343,8	7819,0	25,9	175,7	320,9	2,4		
TOTAL 2010	13080,5	12237,8	12,9	281,9	545,5	2,5		
..... 2011	13743,6	12875,8	18,7	266,1	580,5	2,4		
sektor publiczny public sector	7324,0	6779,2	17,5	266,1	260,8	0,5		
sektor prywatny private sector	6419,5	6096,7	1,3	–	319,7	1,9		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	151,1	137,9	0,1	–	13,2	0,0		
Przemysł Industry	3772,6	3661,0	16,9	2,6	91,3	0,7		
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	2239,5	2152,8	13,8	–	72,1	0,7		
Budownictwo Construction	744,3	708,3	0,2	0,0	35,5	0,3		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1237,8	1190,5	0,0	–	46,5	0,8		
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	369,8	357,7	1,3	0,0	10,6	0,1		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ... Accommodation and catering ^Δ	73,1	68,5	–	1,3	3,2	0,1		

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z zatrudnionymi poza granicami kraju.
^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; including persons employed abroad. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 1 (103). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS AND COMPONENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
			Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities		
w mln zł in million zł						
Informacja i komunikacja	129,2	122,0	–	–	7,2	–
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	476,5	460,6	0,3	–	15,7	–
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	195,8	185,9	0,0	2,3	7,6	–
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	270,1	240,5	–	2,1	27,6	0,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	196,2	175,7	–	0,5	19,7	0,3
<i>Administrative and support service activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1669,0	1500,8	–	100,3	67,9	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	2762,5	2455,5	–	134,8	172,0	0,1
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1515,2	1448,8	–	19,3	47,1	–
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	173,1	155,2	–	2,8	15,1	0,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa ...	7,2	6,9	–	0,0	0,3	0,0
<i>Other service activities</i>						

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z zatrudnionymi poza granicami kraju.
^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; including persons employed abroad. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (104). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	2076,81	2922,60	3066,32	T O T A L
sektor publiczny	2428,05	3469,90	3659,76	public sector
sektor prywatny	1732,07	2530,18	2656,31	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2419,49	3389,07	3790,21	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	2067,01	3068,17	3221,43	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe .	1816,76	2485,04	2624,97	of which manufacturing
Budownictwo	1740,54	2356,25	2445,56	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1481,59	2088,62	2185,06	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazyno- wa	1965,75	2245,52	2379,01	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1263,77	1762,71	1816,29	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3225,18	4021,16	4683,78	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	3039,88	4012,91	4170,15	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2183,85	2940,90	3094,23	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 242,26	2868,94	3049,48	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1515,83	2830,78	3358,89	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2868,47	3860,96	4041,11	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2322,67	3257,68	3464,66	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1833,26	3108,42	3206,16	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1933,85	2658,86	2752,58	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2107,98	2289,26	2334,74	Other service activities

TABL. 3 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
WEDŁUG SEKTORÓW EKONOMICZNYCH
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a
BY ECONOMIC SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011
	w zł in zł		
OGÓŁEM TOTAL	2180,18	3099,60	3257,14
sektor publiczny <i>public sector</i>	2428,05	3469,90	3659,75
sektor prywatny <i>private sector</i>	1844,70	2747,76	2887,31
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2592,58	3681,11	4160,57
Przemysł i budownictwo <i>Industry i construction</i>	2098,71	3076,60	3208,05
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospo- darka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transport and storage, accommodation and catering^Δ; information and communication</i>	1808,94	2345,35	2483,54
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>	2850,24	3788,43	3906,34
Pozostałe usługi ^b <i>Other services^b</i>	2291,51	3341,70	3523,21

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju. ^b Sekcje: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ; Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; Edukacja; Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad. ^b Sections: Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities; Public administration and defence; compulsory social security; Education; Human health and social work activities; Arts, entertainment and recreation; Other service activities.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 4 (106). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	601868	564527	543923	533411	T O T A L
Pobierający emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ^b	353117	344899	360290	356556	<i>Persons receiving retirement pay and pensions from the Social Insurance Fund^b</i>
emerytury	130620	164243	225038	224485	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy.....	170639	126353	80484	77230	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	51858	54303	54768	54841	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni.....	248751	219628	183633	176855	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	135785	166132	143407	138548	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. ^b W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. ^b In regard to non-agricultural social security system.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 5 (107). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO ^a
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł.....	4858,4	6064,4	8159,0	8387,5	Benefits in mln zł
Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ^b FROM THE SOCIAL INSURANCE FUND ^b					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł.....	3078,1	4089,2	6072,1	6309,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	726,42	988,02	1404,45	1474,64	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł.....	1331,6	2232,9	4131,6	4325,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	849,54	1132,91	1529,95	1605,52	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł.....	1309,0	1253,1	1110,0	1114,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	639,28	826,44	1149,27	1202,91	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł.....	437,5	603,2	830,6	869,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	703,01	925,75	1263,76	1321,53	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^c FARMERS ^c					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł.....	1780,3	1975,2	2086,9	2078,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	596,42	749,45	947,04	979,17	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł.....	1028,1	1569,5	1701,2	1695,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł.....	630,94	787,30	988,56	1020,05	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b In regard to non-agricultural social security system. ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. nie łącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych od 2004 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey since 2004 were weighted with the structure of households on the basis of Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

Począwszy od 2005 r. nie wyodrębnia się grupy społeczno ekonomicznej pracowników użytkujących gospodarstwo rolne.

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu; a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej,
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenia i zasiłki emerytalne, zasiłek pielęgnacyjny, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, pomoc materialna i pomoc w formie usług, stypendia;

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

The group of employee-farmers has been not distinguished as a social-economic group since 2005.

3. *The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, , commission contracts, verbal contracts, etc.); as well as employees of agricultural production co-operatives,*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), of which leasing buildings and structures and persons practicing a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005,*
- 2) *persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance is retirement pay, pension, unemployment benefit, retirement pay and retirement benefits, nursing benefits, child-care addition, alimony addition for a person, material assistance and assistance in the form of services, scholarships;*

3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 166) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 165), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z użytkowania gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wol-

3) dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 166) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 165), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies in agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing real estate and income from prac-

nego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości – budynków, gruntów – (tj. przychody minus nakłady) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą;
- 5) dochód ze świadczeń: z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe, renty strukturalne dla rolników indywidualnych (od 2005 roku);
- 6) dochód ze świadczeń pozostałych, który obejmuje świadczenia z pomocy społecznej (m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia) oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary);
- 7) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki,

tying a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from property (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in co-operatives) and income from rental of real estate (i.e. revenues minus investments) not connected with conducted economic activity;*
- 5) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions and benefits (sick benefits – after termination of employment, rehabilitation benefits), one-off accident compensation payments early retirement pay for farmers (since 2005);*
- 6) *income from other benefits, which includes social assistance benefits (among others: unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, disability welfare pension, monetary and non – monetary assistance provided on the basis of the Law and Social Assistance, scholarships) and assistance form non-commercial institutions (of which gifts);*
- 7) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, also using a debit or credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, wash-

zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z obowiązującą na lata 2009–2012 nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

ing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony for private persons; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted for the period 2009–2012 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash with the use of cash or credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (108). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2162	2046	2186	2201	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,24	3,23	2,97	2,94	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,08	1,13	1,17	1,14	<i>employed</i>
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,99	0,96	0,90	0,91	<i>receiving social security benefits and social assistance benefits</i>
w tym emeryturę lub rentę	x	0,81	0,75	0,78	<i>of which retirement pay and pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,14	1,08	0,85	0,83	<i>dependents</i>

TABL. 2 (109). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	501,73	672,37	978,49	1025,80	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	476,76	637,80	929,75	979,43	<i>of which disposable income</i>
w tym dochody:					<i>of which incomes:</i>
z pracy najemnej	190,61	257,20	449,07	474,37	<i>from hired work</i>
z użytkowania gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	53,52	68,56 ^a	87,73	91,26 ^b	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek ...	34,45	41,87	62,41	70,18	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych ^d	164,54	251,54	265,83	293,67	<i>from social security benefits^d</i>
ze świadczeń pozostałych	x	x	48,45	46,04	<i>from other benefits</i>

^{a, b} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^a – 22,35%, ^b – 11,36%. ^d Do 2008 r. dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^{a, b} Relative error of estimates more than 10% and is: ^a – 22,35%, ^b – 11,36%. ^d Until 2008 income from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (110). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	513,64	629,51	825,53	856,17	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne	488,67	594,94 ^b	776,79	809,80	of which consumer goods and services
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe.....	165,96	179,51	219,22	233,07	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	14,14	16,25	20,10	19,15	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie.....	31,10	36,20	46,80	45,07	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	83,40	112,89	150,94	166,47	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego.....	31,15	31,86 ^c	44,73	45,71	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	25,30	35,47	37,83	42,68	health
w tym artykuły farmaceutyczne.	x	x	25,13	27,48	of which pharmaceuticals
transport	49,70	62,11	84,45	81,89	transport
łączność	17,63	30,85	38,36	38,33	communication
rekreacja i kultura	32,61	37,10	58,04	63,52	recreation and culture
edukacja (łącznie z wychowaniem przedszkolnym)	7,84	6,40 ^d	9,14 ^e	8,81 ^g	education (including pre-school education)
restauracje i hotele.....	5,33	8,32	17,11 ^f	15,00	restaurants and hotels
inne towary i usługi.....	21,84	30,64	40,37	42,20	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista.....	x	x	23,72	22,27	of which personal hygiene

^a Od 2005 r. bez funduszu remontowego, który został zaklasyfikowany do rozchodów kapitałowych. ^b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^{c-g} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^c – 11,83%, ^d – 11,22%, ^e – 17,09%, ^f – 20,53%, ^g – 12,53%.

^a Since 2005 excluding a redecoration fund which was classified to capital expenditures. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditure. ^{c-g} Relative error of estimates more than 10% and is: ^c – 11,83%, ^d – 11,22%, ^e – 17,09%, ^f – 20,53%, ^g – 12,53%.

TABL. 4 (111). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg.	9,84	9,06	7,43	7,28	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,74	6,05	4,78	4,67	of which bread
Mięso w kg	5,11	5,54	5,46	5,46	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne.....	x	x	x	2,32	of which sausages and other meat products

TABL. 4 (111). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Ryby ^a w kg.....	0,43	0,40	0,39	0,38	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l.....	6,38	5,04	3,79	3,63	Milk ^b in l
Napoje mleczne i jogurty w kg.....	0,35	0,41	0,58	0,61	Milk based beverages and yoghurt in kg
Sery w kg.....	0,76	0,81	0,82	0,82	Cheese in kg
Jaja w szt.....	14,56	15,61	13,90	13,38	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg.....	1,56	1,59	1,34	1,32	Oils and fats in kg
w tym masło.....	x	x	0,14	0,13	of which butter
Owoce ^c w kg.....	4,37	3,62	3,21	3,28	Fruit in kg
Warzywa w kg.....	13,77	13,01	10,61	10,77	Vegetables in kg
w tym ziemniaki.....	x	x	4,85	4,79	of which potatoes
Cukier w kg.....	1,96	1,65	1,48	1,34	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l.....	x	x	7,20	7,18	Non-alcoholic beverages in l

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. ^b Bez zagęszczonego i w proszku. ^c Od 2005 r. łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi (do 2004 r. w grupie warzywa).

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^b Excluding condensed and powdered milk. ^c Since 2005 including seeds and edible stories (until 2004 in group vegetables).

TABL. 5 (112). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka.....	95,5	97,0	98,4	98,0	Refrigerator
Zamrażarka.....	41,2	38,9	37,4	38,2	Freezer
Zmywarka do naczyń.....	x	2,0	6,8	9,3	Dishwasher
Automat pralniczy.....	49,5	63,5	80,4	82,2	Automatic washing machine
Kuchenka mikrofalowa.....	x	25,1	46,5	48,0	Microwave oven
Samochód osobowy.....	45,9	50,4	58,8	61,9	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża).....	22,2	37,6	37,5	35,1	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny.....	92,5	97,8	98,2	98,4	Television
Magnetowid, odtwarzacz video.....	37,6	43,4	26,3	23,0	Videorecorder, video player
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	27,0	31,7	56,8	61,0	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty.....	10,6	33,4	59,7	61,5	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu.....	x	16,4	50,6	55,4	of which with access to the Internet
Telefon komórkowy.....	x	62,4	85,5	87,6	Mobile phone
Drukarka.....	x	x	36,5	35,9	Printer
Odtwarzacz płyt kompaktowych.....	x	x	11,2	8,4	Compact disc player
Odtwarzacz DVD.....	x	x	44,4	43,9	DVD player
Zestaw kina domowego.....	x	x	10,2	9,5	Home theatre system
Aparat fotograficzny cyfrowy.....	x	x	39,8	42,0	Digital camera

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Including cable television.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 26.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych (tzw. sieci rozdzielczej) bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Ponadto informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej (magistralnej).

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns street conduits (the so-called distribution network) excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Moreover information connected to the gas-line networks includes data on the transmission (main) network.

Water-line, sewerage and gas-line connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage — sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych, od 2005 r. obejmują także gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dzien-

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.*

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. *Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity**, concern households, from 2005 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas-line network** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

6. *Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

7. *Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.*

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram*

nych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytku dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię, – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

8. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewerage system.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002—2010 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

3. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie:

- wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;
- bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowy podziale administracyjnym.

4. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.*

*The **usable floor space** of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

***2. The balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2010 the basis assumed were the results of 2002 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.*

***3. Data regarding dwelling stocks** have been compiled on the basis of:*

- the results of censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;*
- the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

***4. As regards the type of ownership, dwellings** were classified as owned by:*

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;

5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:

- może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
- może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

6) **towarzystw budownictwa społecznego;**

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytku** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytku przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytku przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytku przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:

- can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
- can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

6) **public building society;**

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytku przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytku przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. z Krajowego Funduszu Mieszkaniego);
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytku przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
- 6. Informacje o dokonanych transakcjach kupna/sprzedaży nieruchomości** potwierdzone aktem notarialnym pochodzą od organów prowadzących ewidencję gruntów i budynków (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r.), tj. od starostw powiatowych i prezydentów miast na prawach powiatu.
- *construction for sale or rent concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
 - *public building society concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the Bank of National Economy (since 31 V 2009 from the National Housing Fund);*
 - *private construction concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.*
- 6. Data regarding purchase/sale transactions of real estates confirmed** by notarial act come from bodies managing record of land and buildings (according to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001), i.e. from Powiat Starosty and presidents of cities with powiat status.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (113). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa.....	14813,7	17484,7	19402,8	19856,4	Water-line:
miasta.....	2195,2	2421,4	2625,0	2644,0	urban areas
wieś.....	12618,5	15063,3	16777,8	17212,4	rural areas
Kanalizacyjna ^a	2380,4	3366,4	4432,1	4853,6	Sewerage ^a
miasta.....	1621,1	1936,1	2209,8	2260,1	urban areas
wieś.....	759,3	1430,3	2222,3	2593,5	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w tys. szt					Connections leading to residential buildings in thous. pcs
Wodociągowe.....	265,1	313,8	344,3	350,5	Water-line system
miasta.....	68,5	80,4	86,1	86,7	urban areas
wieś.....	196,6	233,3	258,3	263,8	rural areas
Kanalizacyjne.....	49,8	75,8	99,8	105,4	Sewerage system
miasta.....	37,2	50,5	60,2	60,4	urban areas
wieś.....	12,6	25,2	39,7	45,0	rural areas
Zdroje uliczne.....	1388	979	973	598	Street outlets
Miasta.....	467	409	392	302	Urban areas
Wieś.....	921	570	581	296	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³.....	60,0	57,2	57,2	57,7	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	38,6	33,5	31,8	31,7	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	37,5	32,9	31,3	31,3	per capita in m ³
Wieś w hm ³	21,4	23,7	25,4	26,0	Rural areas in hm ³

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (114). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	476,3	755,4	765,9	770,7	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta.....	348,5	375,1	386,6	389,2	Urban areas
Wieś.....	127,8	380,3	379,3	381,5	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h.....	844,7	1336,1	1448,7	1442,2	In GW·h
miasta.....	594,7	647,9	687,0	681,3	urban areas
wieś.....	250,0	688,3	761,7	760,9	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca.....	578,2	636,2	676,6	673,8	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę.....	1715,7	1727,3	1777,0	1750,6	per consumer
wieś — na 1 odbiorcę.....	1956,2	1809,9	2008,5	1994,5	rural areas — per consumer

TABL. 3 (115). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIENIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 Stan w dniu 31 XII
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2005	2010	2011	2005	2010	2011	
Sieć gazowa w km..	7403,6	7988,4	8104,7	2089,1	2318,0	2336,0	5314,5	5670,4	5768,7	Gas-line network in km
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.	116880	129080	133359	56293	62545	66307	60587	66535	67052	Connections leading to residential and non-residential buildings
Odbiorcy gazu z sieci w tys.....	275,8	294,7	298,7	236,8	248,4	251,3	39,0	46,3	47,4	Consumers of gas from gas-line system in thous.
Zużycie gazu z sieci ^a (w ciągu roku) w hm ³	140,8	161,8	153,7	109,3	124,2	116,5	31,5	37,5	37,2	Consumption of gas from gas-line system ^a (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^b w m ³	64,6	74,1	70,7	107,5	122,4	115,2	27,1	32,2	32,0	per capita ^b in m ³

^a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^b Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem.

^a Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^b Population total was used in calculations.

TABL. 4 (116). OGRZEWNICTWO
 Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>			SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2005	2010	2011	2005	2010	2011	
Sieć ciepła (przesyłowa) w km	679,7	737,8	759,3	621,0	672,9	699,6	58,7	64,9	59,7	Heating network (transmission) in km
Kotłownie	578	561	650	395	386	429	183	175	221	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ.....	9767	9381	10681	9442	9023	10418	324	359	263	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	82339	85592	88395	79859	83283	85023	2480	2308	3372	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	54474	55593	54979	53277	54665	53264	1197	928	1715	of which residential buildings

TABL. 5 (117). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ
POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>			SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2005	2010	2011	2005	2010	2011	
Ludność w tys. — korzystająca ^a z:										Population in thous. — using ^a :
wodociągu	1718,2	1766,9	1769,3	949,2	950,6	947,4	769,0	816,3	821,8	water-line system
kanalizacji	978,6	1027,9	1053,1	862,9	869,2	868,5	115,7	158,7	184,5	sewerage system
gazu	794,8	854,5	856,7	698,1	691,3	697,7	113,8	156,4	159,0	gas-line system
Ludność — w % ogółu ludności — korzystająca a z:										Population — in % of total population — using ^a :
wodociągu	78,8	81,1	81,5	93,6	93,8	93,9	66,1	70,0	70,7	water-line system
kanalizacji	44,9	47,2	48,5	84,9	85,8	86,1	10,0	13,6	15,9	sewerage system
gazu	36,5	39,2	39,4	67,0	68,9	69,1	9,8	13,4	13,7	gas-line system

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 6 (118). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	7	7	6	6	Towns served by urban transport companies
Ludność w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	650	638	627	625	Population in urban areas served by urban transport companies in thous.
Sieć komunikacyjna – linie w km	2204	2125	1718	1781	Transportation network – lines in km
Tabor autobusowy	421	417	379	388	Bus fleet

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons.

TABL. 7 (119). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**

MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku, bez wyselekcjonowanych) ^b w t	563912,9	326219,9	306749,4	313070,9	Municipal waste collected (during the year) ^b in t
miasta	512462,0	258012,8	246889,3	251874,7	urban areas
wieś	51450,9	68207,1	59860,1	61196,2	rural areas
w tym z gospodarstw domowych ^c	430729,4	248177,5	232145,4	224712,9	of which from households ^c
miasta	390743,5	192278,1	186318,0	178350,5	urban areas
wieś	39985,9	55899,5	45827,3	46362,4	rural areas
Odpady wyselekcjonowane w t	500,7	11886,9	31021,2	32276,2	Selected waste in t
makulatura	127,8	5704,8	7355,0	6187,1	waste-paper
szkło	68,2	2996,7	10907,1	10114,8	glass
tworzywa sztuczne	10,7	1327,0	3608,2	5230,7	plastic
metale	16,6	328,2	370,3	769,9	metals
inne	277,4	1530,2	8780,6	9973,7	other
Czynne składowiska kontrolowane ^d (stan w dniu 31 XII):					Controlled landfill sites in operation ^d (as of 31 XII):
liczba	60	123	70	62	number
miasta	19	14	11	10	urban areas
wieś	41	109	59	52	rural areas
powierzchnia w ha	124,6	220,4	137,1	130,2	area in ha
miasta	48,7	43,6	25,6	25,6	urban areas
wieś	75,9	176,8	111,5	104,6	rural areas
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk ^d (w ciągu roku) w ha	2,1	–	2,8	–	Reclaimed area of controlled landfill sites ^d (during the year) in ha
Nieczystości ciekłe ^e wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	766,2	930,4	1292,3	1351,8	Liquid waste ^e removed (during the year) in dam ³
miasta	469,7	325,6	411,3	427,9	urban areas
wieś	296,6	604,9	880,9	923,9	rural areas
w tym z gospodarstw domowych ^c	521,9	469,7	777,0	848,0	of which from households ^c
miasta	309,6	197,8	287,9	304,8	urban areas
wieś	212,2	272,0	489,1	543,2	rural areas

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 i 9 na str. 184. ^{b, c} Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady: ^b – stałe wywiezione, ^c – wywiezione z budynków mieszkalnych. ^d Do 2001 r. określane jako zorganizowane. ^e Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 and 9 on page 184. ^{b, c} Estimated data; until 2001 defined as solid waste: ^b – removed, ^c – removed from residential buildings. ^d Until 2001 defined as organized landfills. ^e Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (120). **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNE W 2011 R.**
MUNICIPAL WASTE SELECTIVELY COLLECTED IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Handel, mały biznes, biura i instytucje <i>Trade, small- scale business, offices and institutions</i>	Usługi komunalne ^a <i>Municipal services ^a</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>	SPECIFICATION
	w t in t				
OGÓŁEM	32276,2	5896,9	5848,4	20530,9	TOTAL
Makulatura	6187,1	2399,9	416,4	3370,8	<i>Wastepaper</i>
Szkl.....	10114,8	1188,7	589,8	8336,3	<i>Glass</i>
Tworzywa sztuczne.....	5230,7	868,3	495,2	3867,2	<i>Plastics</i>
Metale.....	769,9	111,1	55,6	603,2	<i>Metals</i>
Inne	9973,7	1328,9	4291,4	4353,4	<i>Others</i>

^a Odpady zebrane przez służby komunalne z targowisk, terenów zieleni miejskiej, oczyszczania ulic.

^a Waste collected by municipal service from marketplaces, urban area green belts, cleaning streets.

TABL. 9 (121). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM:					TOTAL:
w ha.....	1881,6	2574,1	2743,3	2723,5	<i>in ha</i>
w % powierzchni miast	2,0	2,7	2,4	2,3	<i>in % of urban area space</i>
na 1 mieszkańca miast w m ²	19,6	25,3	22,7	22,5	<i>per capita in urban areas in m²</i>
Tereny zieleni miejskiej ogólnodo- stępnej w ha:					<i>Generally accessible urban area green belts in ha:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe	452,6	836,3	817,0	807,5	<i>strolling-recreational parks</i>
zielenie	368,8	405,9	517,4	524,4	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej w ha	1060,2	1331,9	1408,9	1391,6	<i>Estate green belts in ha</i>

Mieszkania

Dwellings

TABL. 10 (122). ZASOBY MIESZKANIOWE NA PODSTAWIE SPISÓW
DWELLING STOCKS BASED ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Mieszkania w tys Dwellings in thous.	703,2	344,8	358,3	734,4	370,3	364,1
Przeciętna : Average:						
liczba izb w mieszkaniu number of rooms per dwelling	3,67	3,65	3,68	3,78	3,72	3,85
powierzchnia użytkowa w m ² : useful floor area in m ² :						
1 mieszkania per dwelling	72,07	62,16	81,61	74,53	63,68	85,52
1 izby per room	19,65	17,02	22,17	19,69	17,12	22,21

TABL. 11 (123). STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ^a
NA PODSTAWIE SPISÓW
STRUCTURE OF DWELLINGS BY USEFUL FLOOR AREA^a BASED
ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
o powierzchni użytkowej – w % ogółu: with useful floor area – in % of to- tal:						
do 39 m ² below	15,9	21,5	10,5	15,0	20,8	9,0
od 40 do 79 m ² and more	51,5	60,1	43,3	50,6	59,8	41,3
80 m ² i powyżej and more	32,6	18,4	46,2	34,4	19,4	49,7

^a Dane nie obejmują mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.
^a Data do not dwellings with unknown useful floor area.

TABL. 12 (124). **STRUKTURA MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE
NA PODSTAWIE SPISÓW**
STRUCTURE OF DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS BASED
ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings					
Mieszkania wyposażone w: Dwellings fitted with:						
wodociąg	86,3	96,8	76,2	89,8	98,2	81,3
<i>water-line system</i>						
ustęp splukiwany	73,4	93,3	54,3	87,7	97,9	75,8
<i>lavatory rinsed off</i>						
łazienkę	73,8	91,7	56,5	82,6	97,0	67,6
<i>bathroom</i>						
ciepłą wodę	70,6	88,9	53,1	76,2	91,1	60,9
<i>hot water</i>						
gaz z sieci	37,4	67,2	8,7	41,3	71,1	10,7
<i>gas from gas-line system</i>						
centralne ogrzewanie	68,6	87,8	50,1	72,7	89,6	55,0
<i>central heating</i>						

TABL. 13 (125). **STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG STOSUNKÓW WŁASNOŚCIOWYCH^a
W 2011 R.**
Stan w dniu 31 III
STRUCTURE OF DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP^a IN 2011
As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
TOTAL			
stanowiące własność: <i>with ownership of:</i>			
spółdzielni mieszkaniowych: <i>housing cooperatives</i>			
własnościowe	12,2	23,1	1,1
<i>member owned</i>			
lokatorskie	1,4	2,7	0,1
<i>tenant's dwellings</i>			

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011
^a Data of the National Population and Housing Census 2011.

TABL. 13 (125). **STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG STOSUNKÓW WŁASNOŚCIOWYCH^a**
W 2011 R. (dok.)
 Stan w dniu 31 III
STRUCTURE OF DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP^a IN 2011 (cont.)
 As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings		
stanowiące własność (dok.): with ownership of (cont.):			
gmin (komunalne) Gminas (municipal)	3,1	5,5	0,7
zakładów pracy companies	0,3	0,3	0,4
Skarbu Państwa State Treasury	0,2	0,4	0,0
osób fizycznych natural persons	77,9	62,4	93,5
towarzystw budownictwa społecznego public building societies	0,4	0,7	0,0
pozostałych podmiotów other entities	0,1	0,2	0,0
nieustalonych podmiotów not set entities	4,4	4,7	4,2

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011
^a Data of the National Population and Housing Census 2011.

TABL. 14 (126). **STRUKTURA MIESZKAŃ WEDŁUG LICZBY IZB^a NA PODSTAWIE SPISÓW**
STRUCTURE OF DWELLINGS BY NUMBER OF ROOMS^a ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	20 V 2002			31 III 2011		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
o liczbie izb – w % ogółu: with specified number of rooms – in % of total:						
1 and more	2,3	2,7	1,8	2,0	2,5	1,4
2 and more	17,8	14,3	21,2	16,1	13,5	18,7
3 and more	31,8	32,9	30,7	31,1	32,6	29,6
4 and more	27,2	31,1	23,6	27,6	31,2	24,0
5 i więcej and more	20,9	19,0	22,7	23,2	20,2	26,2

^a Dane nie obejmują mieszkań o nieustalonej liczbie izb.
^a Data do not dwellings with unknown number of rooms.

TABL. 15 (127). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Mieszkania	3009	5268	5667	6354	Dwellings
miasta	2524	3385	3262	3519	urban areas
wieś	485	1883	2405	2835	rural areas
Spółdzielcze	740	642	533	466	Co-operative
Komunalne (gminne).....	57	92	58	171	Municipal (gmina)
Zakładowe	67	20	33	33	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	892	1182	1267	1541	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	48	128	84	114	Public building society
Indywidualne	1205	3204	3692	4029	Private
miasta	772	1375	1342	1256	urban areas
wieś	433	1829	2350	2773	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	240	405	426	523	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	437	561	529	629	Urban areas
Wieś	72	270	337	432	Rural areas
Izby	12574	24946	26335	29616	Rooms
miasta	10110	14131	12908	14104	urban areas
wieś	2464	10815	13427	15512	rural areas
Spółdzielcze	2417	1959	1706	1467	Co-operative
Komunalne (gminne).....	137	147	128	447	Municipal (gmina)
Zakładowe	251	48	104	87	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2824	3692	4075	5256	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	144	432	255	320	Public building society
Indywidualne	6801	18668	20067	22039	Private
miasta	4488	8031	6869	6693	urban areas
wieś	2313	10637	13198	15346	rural areas

TABL. 15 (127). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	256058	556567	610578	684387	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	199864	301062	276383	298376	urban areas
wieś	56194	255505	334195	386011	rural areas
Spółdzielcze	42257	34286	30428	29795	Co-operative
Komunalne (gminne)	2091	4946	2339	6718	Municipal (gmina)
Zakładowe	4112	1148	1764	2203	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	47760	63863	77168	94221	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	2602	6577	3677	4960	Public building society
Indywidualne	157236	445747	495202	546490	Private
miasta	103471	194003	166179	165380	urban areas
wieś	53765	251744	329023	381110	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	85,1	105,7	107,7	107,7	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	79,2	88,9	84,7	84,8	urban areas
wieś	115,9	135,7	139,0	136,2	rural areas
Spółdzielcze	57,1	53,4	57,1	63,9	Co-operative
Komunalne (gminne)	36,7	53,8	40,3	39,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	61,4	57,4	53,5	66,8	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	53,5	54,0	60,9	61,1	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	54,2	51,4	43,8	43,5	Public building society
Indywidualne	130,5	139,1	134,1	135,6	Private
miasta	134,0	141,1	123,8	131,7	urban areas
wieś	124,2	137,6	140,0	137,4	rural areas

TABL. 16 (128). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms			
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM 2000 TOTAL	3009	1205	–	1,6	5,0	93,4	1804	1,3	19,6	48,3	30,8
2005	5268	3204	0,3	1,6	4,2	94,0	2064	5,3	21,5	42,9	30,3
2010	5667	3692	0,4	2,5	7,1	90,0	1975	3,7	21,5	41,5	33,4
2011	6354	4029	0,1	2,9	6,1	90,9	2325	2,1	19,4	42,7	35,8
Miasta..... 2000 Urban areas	2524	772	–	1,2	5,0	93,8	1752	1,3	19,1	48,7	30,9
2005	3385	1375	0,7	2,4	5,0	91,9	2010	5,5	21,9	42,2	30,4
2010	3262	1342	0,8	5,6	14,5	79,1	1920	3,8	21,8	41,7	32,8
2011	3519	1256	0,2	4,8	11,1	83,9	2263	1,7	18,7	43,3	36,3
Wieś 2000 Rural areas	485	433	–	2,5	4,8	92,6	52	–	36,5	36,5	26,9
2005	1883	1829	–	1,0	3,5	95,5	54	–	3,7	68,5	27,8
2010	2405	2350	0,2	0,7	2,9	96,2	55	–	10,9	32,7	56,4
2011	2835	2773	0,0	2,1	3,9	94,0	62	16,1	43,6	22,6	17,7

TABL. 17 (129). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investors for dwelling construction				Grunty w zasobie gminy pod budownictwo mieszkaniowe Gminas' stock of grounds for dwelling construction			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family		
			spółdziel- cze co- operative	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed	
			w ha				in ha		
OGÓŁEM 2000 TOTAL	2000	39,4	1,8	31,0	162,6	76,8	1038,4	606,6	
2005	2005	47,5	2,1	40,2	137,1	61,4	901,7	583,2	
2010	2010	39,2	–	33,1	125,2	71,8	770,5	490,7	
2011	2011	42,1	2,0	34,9	162,7	93,1	742,2	484,7	

TABL. 17 (129). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE (dok.)**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investors for dwelling construction				Grunty w zasobie gminy pod budownictwo mieszkaniowe Gminas' stock of grounds for dwelling construction			
	ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family	jednorodzinne single-family		w tym uzbrojone of which developed	
		spółdziel- cze co- operative	osób fizycznych of natural persons		razem total	razem total		
	w ha in ha							
Miasta Urban areas	2000	17,5	1,0	9,9	140,9	61,0	182,9	100,8
	2005	15,2	2,1	8,9	115,1	45,4	206,1	114,4
	2010	13,4	–	11,7	106,8	60,1	192,4	114,6
	2011	14,5	–	11,6	99,9	53,4	182,8	109,5
Wieś..... Rural areas	2000	21,9	0,8	21,1	21,7	15,8	855,5	505,8
	2005	32,3	–	31,3	22,0	16,0	695,6	468,8
	2010	25,8	–	21,4	18,4	11,7	578,1	376,1
	2011	27,6	2,0	23,3	62,8	39,7	559,4	375,2

TABL. 18 (130). **ZAWARTE TRANSAKcje KUPNA-SPRZEDAŻY LOKALI, BUDYNKÓW,
NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH I ZABUDOWANYCH W 2011 R.**
**REACHED PURCHASE-SALE TRANSACTIONS OF THE PREMISES,
BUILDINGS, LAND REAL ESTATES AND BUILT-UP REAL ESTATES IN 2011**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zawarte umowy w formie aktu notarialnego Reached contracts by form of notarial act	Wartość w tys. zł Value in thous. zł	Powierzchnia w m ² Area in m ²	Średnia cena 1 m ² powierzchni w zł Average price per 1 m ² of area in zł	SPECIFICATION
LOKALE ^a PREMISES ^a					
Mieszkalne	2835	539614	155190	3477	Residential
Niemieszkalne.....	437	28915	39776	727	Non-residential
NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWE ^b LAND REAL ESTATES ^b					
Grunty przeznaczone pod budowę:					Land designated for development:
mieszkaniową.....	492	34828	779015	45	housing
przemysłową	21	1855	91356	20	industrial
inną.....	848	132316	3498429	38	another
Użytki rolne	9184	365376	123715779	3	Agricultural land
Nieruchomości leśne	302	5229	3598088	1	Forest estates
NIERUCHOMOŚCI ZABUDOWANE ^b BUILT-UP REAL ESTATES ^b					
Nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi....	1292	276556	5954740	46	Real estates built-up with residential buildings
Nieruchomości zabudowane budynkami pełniącymi inne funkcje niż zagrodowa i mieszkaniowa.....	627	516320	2833542	182	Real estates built-up with buildings not functioning as farmstead and residential buildings
Grunty rolne zabudowane.....	1077	100793	10699645	9	Agricultural built-up land

^a Powierzchnia użytkowa. ^b Rodzaj prawa do działki – własność.

^a The usable floor space. ^b Type of the right to parcel – ownership.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Dane dotyczące wychowania przedszkolnego oraz szkół i edukacji na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym od roku szkolnego 2007/08 pochodzą z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Dane te gromadzone są przez MEN na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz.U.Nr 49, poz.463, z późn. zm.). Dane dotyczące szkolnictwa wyższego pochodzą z badania pełnego realizowanego przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach o symbolu „S”.

3. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie licea ogólnokształcące i 3-letnie technika) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły policealne,
- szkoły artystyczne.

Ponadto działające do zakończenia cyklu kształcenia szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 4-letnie licea ogólnokształcące i 4–5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika oraz licea zawodowe i techniczne) ujmują się

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (consolidated text, Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Data concerning pre-primary education and primary, lower secondary and upper secondary education since 2007/08 school year come from Educational Information System (SIO) managed by the Ministry of National Education. These data are collected by MEN on the basis of the Law on educational information system dated 19 February 2004 (Journal of Laws No. 49, item 463, with later amendments). Data concerning higher education come from full polls realized by Central Statistical Office on forms with symbol “S”.

3. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year general secondary schools and 3-year technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also post-secondary schools,
- art schools.

Moreover, upper secondary (post-primary) schools operating until the end of the education cycle (for graduates from 8-year primary school) and their sections in the structure of upper secondary schools, i.e. 4-year general secondary schools and 4–5-year secondary vocational schools (including technical secondary schools

w szkołach ponadgimnazjalnych (odpowiednio: liceach ogólnokształcących i technicach).

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 – państwowe i niepaństwowe); uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego, szkoły filialne, szkoły artystyczne, realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego, szkoły przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące;
- 6) licea profilowane;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-

as well as vocational and general technical secondary schools) belong to upper secondary schools (respectively: general secondary schools and technical secondary schools).

4. *Data, presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.*

5. *Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.*

6. *Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.*

Tertiary education can be public and non-public (until 2004/05 school year – state and non-state); non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) *primary schools, of which sports schools and athletic schools, branch schools, art schools simultaneously conducting a primary school programme;*
- 2) *lower secondary school, of which sports schools and athletic schools, job-training schools on the basis of 6th grade of primary school;*
- 3) *basic vocational schools;*
- 4) *general secondary schools;*
- 5) *supplementary general;*
- 6) *specialized secondary schools;*
- 7) *technical secondary schools;*
- 8) *supplementary technical schools;*
- 9) *general art schools leading to professional certification;*
- 10) *special job-training schools.*

8. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend and full-time programmes form include:

- 1) *post-secondary vocational schools (1-, 2- or*

- letnie), łącznie ze specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
 - 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczyły studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu **szkół wyższych**:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Nazwy kierunków studiów zgodne są z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 czerwca 2006 r. w sprawie nazw kierunków studiów i rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 marca 2002 r.

10. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;
- 7) technika dla dorosłych, łącznie z liceami zawodowymi;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogóln-

3-year), including special schools;

- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive the title of licentiate) conducted by education departments of voivodship marshals' offices;
- 3) colleges of social work (3-year) – since 2005/06 school year.

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year included day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding **tertiary education** (university level):

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

The names of educational profiles are consistent with the decree of the Minister of Science and Higher Education dated 13 VI 2006 concerning the names of educational profiles and the decree of the Minister of National Education and Sport dated 28 III 2002.

10. Schools for adults educating in day, evening, weekend and full-time programmes form include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) basic vocational schools for adults;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general schools for adults;
- 6) specialized secondary schools for adults;
- 7) technical secondary schools for adults, including vocational secondary schools;
- 8) supplementary technical schools for adults.

11. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory classes are established) as well as in

nodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej.

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, realizowane jest w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz w roku szkolnym 2008/09 również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku

special educational centres or health care institutions

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding academic teachers concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, certificated librarian and certificated worker of documentary materials and science information.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age untill beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education as a first stage of education is realized in nursery schools and pre-primary sections of primary schools; and in 2008/09 school year also in pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 381).

Since 1IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as

szkolnego 2008/09 w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, a do roku szkolnego 1999/2000 — według stanu w dniu 31 XII; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku szkolnego (np. dla roku szkolnego 2007/08 absolwenci z roku szkolnego 1 X 2006—30 IX 2007); do roku szkolnego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2004/05 – w szkołach wyższych.

20. Dane dotyczące ogólnokształcących szkół artystycznych podaje się od roku szkolnego 2007/08, a w przypadku absolwentów — od roku szkolnego 2006/07, z wyłączeniem szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. Dane za lata poprzednie podano łącznie ze szkołami kształcącymi wyłącznie w zakresie artystycznych.

21. Współczynnik skolaryzacji brutto – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określanej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

22. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

23. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points; until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

18. Data regarding:

- 1) *pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;*
- 2) *tertiary education are presented as of 30 XI, and until 1999/2000 school year as of 31 XII; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous school year (e.g., for 2007/08 school year, graduates from 1 X 2006—30 IX 2007 school year); until 2000/01 school year graduates were shown according to the calendar year.*

19. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 school year – tertiary education.

20. Data for general art schools are presented since 2007/08 school year, and for graduates — since 2006/07 school year excluding art schools providing art education only. Data for previous years are presented including art schools providing art education only.

21. Gross enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

22. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. **A dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

23. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

TABL. 1 (131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1307	1154	1055	1036	primary
gimnazja	380	451	467	468	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	20	24	26	special job-training
zasadnicze zawodowe	146	104	107	102	basic vocational
licea ogólnokształcące	155	168	163	163	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	10	9	11	supplementary general secondary
licea profilowane	x	104	37	27	specialized secondary
technika	394 ^a	200	153	148	technical secondary
technika uzupełniająca	x	26	15	15	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^b	x	15	6	6	general art ^b
policealne	131	195	171	167	post-secondary
wyższe	13	20	18	18	tertiary
dla dorosłych	125	132	172	189	for adults
podstawowe	–	–	–	–	primary
gimnazja	1	2	4	5	lower secondary
zasadnicze zawodowe	10	4	6	8	basic vocational
licea ogólnokształcące	41	45	57	60	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	21	63	72	supplementary general secondary
licea profilowane	x	2	2	2	specialized secondary
technika ^c	73	32	2	1	technical secondary ^c
technika uzupełniająca	x	26	38	41	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	11480	10368	11485	11365	primary
gimnazja	2707	4159	4751	4803	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^c	1112	333	455	550	basic vocational ^c
licea ogólnokształcące ^d	1956	2186	2788	2783	general secondary ^d
licea profilowane	x	480	153	128	specialized secondary
technika ^e	1524	2126	2226	2266	technical secondary ^e
policealne	303	399	575	550	post-secondary

^a Łącznie z artystycznymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 204. ^{c – e} Łącznie ze szkołami: ^c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^d – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^e – technikami uzupełniającymi i artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz ponadpodstawowymi średnimi szkołami zawodowymi.

^a Including art schools. ^b Leading to professional certification; see general notes, item 20 on page 204. ^{c – e} Including: ^c – social job-training school, ^d – supplementary general secondary schools, ^e – supplementary technical secondary schools and art schools leading to professional certification as well as vocational secondary (post-primary) schools.

TABL. 1 (131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	27774	22073	17204	16405	<i>Pre-primary education ^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	195697	156115	127790	125406	<i>primary</i>
gimnazja	72190	97895	75277	72279	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	x	351	594	629	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	29110	10864	10991	10228	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	65075	51728	45961	43493	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	390	265	444	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	13000	3141	2343	<i>specialized secondary</i>
technika	60164 ^b	30615	30845	29704	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	900	675	614	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^c	x	1367	790	770	<i>general art ^c</i>
policealne	11758	19791	20769	23765	<i>post-secondary</i>
wyższe	87106	105007	99658	94745	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	12227	7961	10916	11551	<i>for adults</i>
podstawowe	–	–	–	–	<i>primary</i>
gimnazja	54	124	139	250	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	685	158	193	259	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	4122	3770	4893	5111	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	620	3641	3806	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	313	164	111	<i>specialized secondary</i>
technika ^d	7366	1945	38	34	<i>technical secondary ^d</i>
technika uzupełniająca	x	1031	1848	1980	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	34237	28754	22485	.	<i>primary</i>
gimnazja	x	32785	25029	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	x	10	120	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	10704	3606	3701	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	14170	16496	15478	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	80	258	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	4485	1069	.	<i>specialized secondary</i>
technika ^d	11729 ^b	7540	7274	.	<i>technical secondary ^d</i>
technika uzupełniająca	x	x	154	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące	x	203	146	.	<i>general art</i>
policealne	4082	6704	6230	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	13555	22364	29394	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	3766	3428	2627	.	<i>for adults</i>
podstawowe	–	–	–	.	<i>primary</i>
gimnazja	x	31	57	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	288	46	37	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	1388	1790	1032	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	215	1152	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	69	51	.	<i>specialized secondary</i>
technika ^d	2090	1277	–	.	<i>technical secondary ^d</i>
technika uzupełniająca	x	x	298	.	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 33 na str. 229. ^b Łącznie z artystycznymi. ^c Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 204. ^d Łącznie z ponadpodstawowymi średnimi szkołami zawodowymi.

^a Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools, also described in table 33 on page 229. ^b Including art schools. ^c Leading to professional certification; see general notes, item 20 on page 204. ^d Including vocational secondary (post-primary) schools.

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11
Szkoły podstawowe Primary schools	1307	1154	1055	1036	195697	156115	127790	125406	34237	28754	23856	22485
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	2	2	2	2	307	333	313	318	43	52	45	53
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	1292	1096	972	933	194558	153590	124170	120900	34051	28388	23292	21886
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	10	38	57	75	701	1668	2239	2879	132	255	421	438
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	1	1	3	3	89	73	351	436	11	13	15	38
Pozostałe <i>Others</i>	2	17	21	23	42	451	717	873	—	46	83	70
Gimnazja Lower secondary schools	380	451	467	468	72190	97895	75277	72279	x	32785	26976	25029
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	1	28	24	20	21	x	9	12	5
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	363	424	433	433	71583	95751	72487	69450	x	32074	25996	24144
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	11	17	22	23	343	1079	1370	1393	x	356	413	406
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	2	3	4	4	140	606	747	781	x	197	197	254
Pozostałe <i>Others</i>	3	6	7	7	96	435	653	634	x	149	358	220
Zasadnicze szkoły zawodowe^a Basic vocational schools^a	146	124	131	128	29110	11215	11585	10857	10704	3616	3925	3821
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	6	5	18	12	184	125	18	—	69	80
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	135	110	110	106	27317	9933	9314	8616	10125	3204	3255	3092
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	6	8	7	10	991	566	804	848	417	189	226	257
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pozostałe <i>Others</i>	4	5	8	7	784	1076	1283	1268	144	223	375	392

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy.

^a Including social job-training schools.

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11
Licea ogólnokształcące^a..... General secondary schools^a	155	178	172	174	65075	52118	46226	43937	14170	16576	16152	15736
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	1	458	116	191	164	101	35	49	61
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local self-government entities</i>	125	152	143	143	61270	49900	43333	40955	13219	15909	15252	14661
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... <i>Social organizations and associations</i>	13	12	14	13	1117	764	779	669	305	216	335	301
Organizacje wyznaniowe..... <i>Religious organizations</i>	5	5	4	5	1301	941	763	812	338	300	275	284
Pozostałe..... <i>Others</i>	11	8	10	12	929	397	1160	1337	207	116	241	429
Licea profilowane..... Specialized secondary schools	x	104	37	27	x	13000	3141	2343	x	4485	1606	1069
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	x	–	–	–	x	–	–	–	x	–	–	–
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local self-government entities</i>	x	97	33	26	x	12427	3028	2287	x	4320	1495	1035
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... <i>Social organizations and associations</i>	x	6	3	–	x	448	47	–	x	141	93	10
Organizacje wyznaniowe..... <i>Religious organizations</i>	x	–	–	–	x	–	–	–	x	–	–	–
Pozostałe..... <i>Others</i>	x	1	1	1	x	125	66	56	x	24	18	24
Technika^b..... Specialized secondary schools^b	394	241	174	169	60164	32882	32310	31088	11729	7743	7379	7574
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	7	8	15	14	1131	1084	2224	2035	185	178	579	565
Jednostki samorządu terytorialnego..... <i>Local self-government entities</i>	370	218	139	134	57226	31200	28364	27246	11156	7489	6571	6685
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... <i>Social organizations and associations</i>	10	9	14	15	1275	441	1022	1204	308	64	122	123
Organizacje wyznaniowe..... <i>Religious organizations</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe..... <i>Others</i>	7	6	6	6	532	157	700	603	80	12	107	201

a, b Łącznie ze szkołami: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 204.

a, b Including: *a* – supplementary general secondary schools, *b* – supplementary technical secondary schools as well as art schools leading to professional certification; general notes, item 20 on page 204.

TABL. 2 (132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11
	Szkoły policealne Post-secondary schools	131	195	171	167	11758	19791	20769	23765	4082^a	6704	5775
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	–	–	5	6	–	–	279	341	–	–	82	124
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	77	107	61	59	7666	11824	5772	6321	2726	4051	2094	1961
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	14	21	18	20	796	1148	715	944	346	488	467	321
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe <i>Others</i>	40	67	87	82	3296	6819	14003	16159	986	2165	3132	3824
Szkoły wyższe Tertiary education	13	20	18	18	87106	105007	99658	94745	13555	22364	28802	29394
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	5	7	7	7	57397	68390	62000	60094	8156	14309	18063	17412
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	1	1	1	1	16891	20654	16627	15734	2232	4847	5306	5312
Pozostałe <i>Others</i>	7	12	10	10	12818	15963	21031	18917	3167	3208	5433	6670
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	125	132	172	189	12227	7961	10916	11551	3766^b	3428	1921	2627
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	–	–	8	8	–	–	274	305	–	–	39	47
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	102	98	64	66	11172	6335	4111	4205	3343	3009	945	1005
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	13	17	37	43	605	992	1708	1609	13	245	391	522
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe <i>Others</i>	10	17	63	72	450	634	4823	5432	50	174	546	1053

a, b W tym eksterni: a – 24, b – szkół zawodowych – 360.

a, b Of which extramural students: a – 24, b – of vocational schools – 360.

TABL. 3 (133). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO^a W ROKU SZKOLNYM 2011/12**
GROSS ENROLMENT RATE^a IN 2011/12 SCHOOL YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	SPECIFICATION
		Total	Males	Females	
	Age groups	w % in %			
Szkoły:					Schools:
podstawowe	7-12	98,31	98,26	98,36	primary
gimnazja	13-15	98,42	99,29	96,81	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^b	16-18	12,65	16,86	5,66	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące ^c	16-18	63,78	39,57	65,94	general secondary ^c
technika i licea profilowane ^d	16-18	42,90	48,91	30,59	technical and specialized secondary ^d
policealne	19-21	24,74	17,95	32,20	post-secondary
wyższe ^e	19-24	48,73	36,52	61,49	tertiary ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 204. ^b Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^d Łącznie z technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Bez cudzoziemców.

^a See general notes, item 21 on page 204. ^b Including special job-training schools. ^c Including supplementary general secondary schools. ^d Including supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification. ^e Excluding foreigners.

TABL. 4 (134). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2011/12
Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR
CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2011/12
SCHOOL YEAR
As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^a general secondary ^a	liceach profilowanych specialized secondary ^b	technikach ^b technical secondary ^b	policealnych ^c post-secondary ^c
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION										
Angielski	274629	96,4	98,2	94,9	97,6	61,4	99,2	94,6	98,0	15,4
English										
Francuski	7841	0,1	0,2	–	3,6	–	9,8	3,0	2,5	0,3
French										
Niemiecki	81446	1,3	0,9	1,7	51,9	11,1	49,0	72,8	57,7	1,3
German										
Rosyjski	42609	2,4	0,5	4,1	24,5	22,3	20,5	23,8	32,1	1,7
Russian										
Łacina	1982	–	–	–	0,04	–	4,4	–	0,0	–
Latin										
Włoski	1338	–	–	–	0,4	–	2,2	–	0,3	0,5
Italian										
Hiszpański	4339	0,04	0,1	–	2,5	–	5,4	–	0,4	–
Spanish										

^a, ^b Łącznie ze szkołami: ^a – liceami uzupełniającymi, ^b – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^c Bez kolegów nauczycielskich i nauczycielskich kolegów języków obcych.

^a, ^b Including: ^a – supplementary general secondary schools, ^b – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^c Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges.

TABL. 4 (134). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2011/12 (dok.)**
Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2011/12 SCHOOL YEAR (cont.)
As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students									
		podstawowych		primary		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^a general secondary ^a	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^b technical secondary ^b	policealnych ^c post-secondary ^c
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE DODATKOWE^d ADDITIONAL EDUCATION^d											
Angielski..... English	4715	1,9	-	3,6	0,7	1,0	0,02	0,8	0,1	44,6	
Francuski..... French	1394	0,4	0,8	0,04	0,8	-	0,6	-	0,3	-	
Niemiecki..... German	16658	7,0	8,5	5,6	6,6	1,3	5,0	2,0	2,6	-	
Inne..... Others	17491	7,7	3,1	11,8	4,7	0,1	8,7	1,9	1,3	4,7	

^{a - c} Patrz notki na str. 210. ^d Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

^{a - c} See footnotes on page 210. ^d Conducted during the hours which are at disposal of headperson and in also within the Minister of National Education English language programme in the first classes of primary school.

TABL. 5 (135). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a W ROKU SZKOLNYM 2011/12**
Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a IN 2011/12 SCHOOL YEAR
As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-secondary
Angielski..... English	18383	73,2	66,0	85,8	100,0	62,5	44,6
Niemiecki..... German	739	16,8	-	1,0	-	8,0	2,2
Rosyjski..... Russian	2263	24,0	8,1	12,5	-	29,8	2,3

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. ^b, ^c Łącznie z: ^b – liceami uzupełniającymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

^a Data concern obligatory education. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

TABL. 6 (136). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>			absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły:							Schools:
podstawowe	3857	2647	2575	612	526	485	<i>primary</i>
w tym specjalne	1258	995	993	204	205	200	<i>of which special</i>
gimnazja	2773	2353	2255	860	809	741	<i>lower secondary</i>
w tym specjalne	1464	1194	1096	441	356	402	<i>of which special</i>
specjalne przysposabiają- ce do pracy	351	594	629	21	126	120	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	994	831	806	349	243	312	<i>basic vocational</i>
w tym specjalne	876	723	713	319	212	261	<i>of which special</i>
licea ogólnokształcące ^a	364	267	245	97	232	71	<i>general secondary ^a</i>
w tym specjalne	31	122	117	8	32	32	<i>of which special</i>
licea profilowane	198	64	69	34	21	11	<i>specialized secondary</i>
w tym specjalne	40	33	37	7	9	7	<i>of which special</i>
technika ^b	74	112	120	24	8	10	<i>technical secondary ^b</i>
w tym specjalne	–	–	–	–	–	–	<i>of which special</i>
policealne	28	16	18	21	25	10	<i>post-secondary</i>
w tym specjalne	–	–	–	–	–	–	<i>of which special</i>

a, b Łącznie z: *a* – liceami uzupełniającymi, *b* – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a, b Including: *a* – supplementary general secondary schools, *b* – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 7 (137). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII**

Stan w dniu 30 IX

SPECIAL EDUCATION CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION CENTRES YOUTH EDUCATION CENTRES AND YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze ^b					Special education centres ^b
Ośrodki	28	29	29	26	<i>Centres</i>
Miejsca	1937	2039	1976	1716	<i>Places</i>
Wychowankowie	2084	2039	1651	1421	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabowidzący	59	54	27	18	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabosłyszący	128	192	122	94	<i>deaf and hearing impaired</i>
z niepełnosprawnością ruchową	4	–	5	5	<i>motor-skill impaired</i>
z upośledzeniem umysłowym	1882	1645	1320	1139	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	4	6	–	4	<i>socially maladjusted</i>

a Stan w dniu 31 X. *b* Od 2004 r. łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (2011 r. – 3 ośrodki z 166 wychowankami).

a As of 31 X. *b* Since 2004 including special educational centres (2011 – 3 centres with 166 residents).

TABL. 7 (137). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII (dok.)**
Stan w dniu 30 IX
SPECIAL EDUCATION CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION CENTRES YOUTH EDUCATION CENTRES AND YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES (cont.)
As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze^b					Rehabilitation-education centres
Ośrodki	5	3	7	8	Centres
Miejsca	25	–	475 ^c	509 ^d	Places
Wychowankowie	166	137	217	234	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	40	73	119	124	mental retardation-profound associated with defects
z zaburzeniami sprzężonymi	94	41	98	110	
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze					Youth education centres
Ośrodki	2	2	2	2	Centres
Miejsca	174	180	156	156	Places
Wychowankowie	184	181	145	81	Residents
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii					Youth social therapy centres
Ośrodki	1	1	4	4	Centres
Miejsca	8	8	150	152	Places
Wychowankowie	56	61	200	143	Residents

^a Stan w dniu 31 X. ^b Do 2002 r. określane jako ośrodki rehabilitacyjno-wychowawcze. ^c, ^d W tym korektywa: ^c – 227 miejsc, ^d – 239 miejsc.

^a As of 31 X. ^c, ^d Of which health exercises: ^c – 227 places, ^d – 239 places.

TABL. 8 (138). **INTERNATY I BURSYP DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2011/12**
Stan w dniu 30 IX
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH IN 2011/12 SCHOOL YEAR
As of 30 IX

SZKOŁY SCHOOLS	Placówki Institutions	Miejsca Beds	Korzystający Boarders	
			ogółem	na 100 miejsc per 100 beds
OGÓŁEM TOTAL	89	9850	7071	72
Internaty	74	7230	4796	66
Boarding-schools				
w tym:				
of which:				
szkół ogólnokształcących	25	2107	1672	79
general secondary schools				
szkół zawodowych	42	4461	2724	61
vocational schools				
zakładu kształcenia nauczycieli	1	46	44	96
teachers' education establishment				
Bursy	15	2620	2275	87
Dormitories				

TABLE 9 (139). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENI ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	28	26	29	28	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	27	25	29	28	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	2798	2891	2018	2035	Pupils
w tym kobiety	1666	1846	1256	1273	of which females
Absolwenci	163	435	241	.	Graduates
w tym kobiety	102	276	160	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	13	15	17	17	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	9	10	11	11	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1443	1367	1285	1258	Students
w tym kobiety	939	888	871	880	of which females
Absolwenci	243	203	181	.	Graduates
w tym kobiety	165	140	127	.	of which females

TABLE 10 (140). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
W ROKU SZKOLNYM 2011/12
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN
POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2011/12 SCHOOL YEAR

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers ^a in schools</i>			
			ogółem <i>grand total</i>	w tym z dostępem do internetu <i>of which with Internet access</i>	z liczby ogółem – prze- znaczone do użytku uczniów <i>of grand total – used by pupils and youth</i>	
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do internetu <i>of which with Internet access</i>
Podstawowe	96,7	1103	20996	18863	16508	15252
<i>Primary</i>						
Gimnazja	82,7	457	10377	9799	7814	7573
<i>Lower secondary</i>						
Zasadnicze zawodowe	32,4	45	941	895	789	756
<i>Basic vocational</i>						

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once.

TABL. 10 (140). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2011/12 (dok.)**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2011/12 SCHOOL YEAR (cont.)

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers ^a in schools</i>				
			ogółem <i>grand total</i>	w tym z dostępem do internetu <i>of which with Internet access</i>	z liczby ogółem – przeznaczone do użytku uczniów <i>of grand total – used by pupils and youth</i>		
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do internetu <i>of which with Internet access</i>	
Licea ogólnokształcące ^b <i>General secondary ^b</i>	75,9	235	6500	6295	4902	4856	
Licea profilowane <i>Specialized secondary</i>	40,7	16	513	365	332	290	
Technika ^c <i>Technical ^c</i>	68,6	278	7737	7533	6054	5950	
Policealne ^d <i>Post-secondary ^d</i>	46,7	69	1891	1807	1518	1509	

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; ^c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Dotyczy szkół działających w formie dziennej.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. ^b Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^d It concerns schools of day education.

TABL. 11 (141). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE W 2011 R.**

Stan w dniu 30 IX

EXTRACURRICULAR EDUCATION IN 2011

As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki <i>Institu- tions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits</i>							
		ogółem <i>total</i>	artysty- cznych <i>arts</i>	technic- znych <i>technical</i>	informa- tyczne <i>comput- ing</i>	przed- miotowe <i>objective</i>	turys- tyczno- krajoz- nawcze <i>touring and sightsee- ing</i>	sporto- wych <i>sports</i>	innych <i>other</i>
OGÓŁEM TOTAL	26	94628	87678	600	172	158	241	108	5671
Młodzieżowe domy kultury <i>Youth community centres</i>	9	92625	86618	583	134	131	72	58	5029
Ogniska pracy pozaszkolnej <i>Extracurricular interest groups</i>	3	878	878	–	–	–	–	–	–
Pozostałe placówki <i>Other institutions</i>	14	1125	182	17	38	27	169	50	642

TABLE 12 (142). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2010/11			2011/12		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły..... Schools	1307	195	1112	1185	171	1014	1055	180	875	1036	184	852
w tym filialne..... of which branch	197	–	197	135	–	135	66	–	66	55	–	55
Pomieszczenia szkolne..... Classrooms	11480	3396	8084	10368	2887	7481	11485	3490	7995	11365	3551	7814
Oddziały..... Sections	9973	3714	6259	8460	2972	5488	7798	2724	5074	7607	2703	4904
Uczniowie..... Pupils	195697	90891	104806	156155	69847	86268	127790	59110	68680	125406	58611	66795
w tym I klasa ... of which 1st grade	29336	13087	16249	12278	10521	12757	20623	9688	10935	20885	10087	10798
w tym kobiety..... of which females	94969	44135	50834	75959	34017	41942	62067	28623	33444	60985	28532	32453
w tym szkoły filial- ne..... of which branch schools	3983	–	3983	2160	–	2160	973	–	973	947	–	947
Absolwenci..... Graduates	34237	16703	17534	28754	12859	15895	22485	10241	12244	.	.	.
w tym kobiety..... of which females	16717	8219	8498	13900	6243	7657	10912	4948	5964	.	.	.
w tym szkoły filial- ne..... of which branch schools	199	–	199	44	–	44	78	–	78	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę..... school	150	466	94	132	408	85	121	328	78	121	319	78
1 pomieszczenie szkolne..... classroom	17	27	13	15	24	12	11	17	9	11	17	9
1 oddział..... section	20	24	17	18	24	16	16	22	14	16	22	14

TABL. 13 (143). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2010/11			2011/12		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja <i>Lower secondary</i>	380	138	242	453	150	303	467	162	305	468	164	304
Pomieszczenia szkolne <i>Classrooms</i>	2707	1369	1338	4159	1991	2168	4751	2281	2470	4803	2333	2470
Oddziały <i>Sections</i>	2954	1552	1402	4035	1954	2081	3491	1659	1832	3368	1608	1760
Uczniowie <i>Pupils</i>	72190	39608	32582	98019	49320	48699	75277	38015	37262	72279	36664	35615
w tym I klasa <i>of which 1st grade</i>	35473	19219	16254	31570	15546	16024	24581	12462	12119	23205	11806	11399
w tym kobiety . <i>of which fe- males</i>	34930	19179	15751	47359	23804	23555	36448	18431	18017	34900	17720	17180
Absolwenci <i>Graduates</i>	x	x	x	32816	16716	16100	25029	12371	12658	.	.	.
w tym kobiety . <i>of which fe- males</i>	x	x	x	16089	8168	7921	12286	6108	6178	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę <i>school</i>	190	287	135	216	329	161	161	235	122	154	224	117
1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	27	29	24	24	25	22	16	17	15	15	16	14
1 oddział <i>section</i>	24	26	23	24	25	25	22	23	20	21	23	20

TABL. 14 (144). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym miasta <i>of which urban areas</i>	
Szkoły	87	89	84	67	Schools
Oddziały	393	418	408	365	Sections
Uczniowie	9984	10268	9515	8723	Students
w tym I klasa	3815	3948	3658	3379	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	2382	2430	2308	2149	<i>of which females</i>
Absolwenci	3300 ^a	3440 ^c	.	.	Graduates
w tym kobiety	904 ^b	924 ^d	.	.	<i>of which females</i>

a – d W tym absolwentów w miastach: *a – 2872, b – 788, c – 3056, d – 834.*

a – d *Of which graduates in urban areas: a – 2872, b – 788, c – 3056, d – 834.*

TABL. 15 (145). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie <i>students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
OGÓŁEM	10268	9515	3587	3440	TOTAL <i>of total:</i>
w tym:					
Artystyczne	10	5	–	2	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	270	254	132	138	Business and administration
Inżynierijno-techniczne	4241	3887	1362	1302	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1067	893	438	349	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1921	1862	470	584	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	123	58	62	58	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	2636	2556	1123	1007	Personal services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 16 (146). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**^a
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas		
Szkoły	177	167	168	132	Schools
Oddziały	1780	1665	1600	1460	Sections
Uczniowie	52087	46104	43820	40723	Students
w tym I klasa	18021	15479	14017	13141	of which 1st grade
w tym kobiety	31424	28492	26899	25162	of which females
Absolwenci	16567 ^b	15704 ^d	.	.	Graduates
w tym kobiety	10114 ^c	9841 ^e	.	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b – ^e W tym absolwentów w miastach: ^b – 14956, ^c – 9172, ^d – 14612, ^e – 9221.

^a Including supplementary general secondary schools. ^b – ^e Of which graduates in urban areas: ^b – 14956, ^c – 9172, ^d – 14612, ^e – 9221.

TABL. 17 (147). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas		
Szkoły	103	36	26	24	Schools
Oddziały	490	122	91	86	Sections
Uczniowie	12960	3108	2306	2192	Students
w tym I klasa	3825	948	495	495	of which 1st grade
w tym kobiety	6939	1978	1561	1500	of which females
Absolwenci	4469 ^a	1062 ^c	.	.	Graduates
w tym kobiety	2371 ^b	662 ^d	.	.	of which females

^a – ^d W tym absolwentów w miastach: ^a – 3670, ^b – 1956, ^c – 978, ^d – 627.

^a – ^d Of which graduates in urban areas: ^a – 3670, ^b – 1956, ^c – 978, ^d – 627.

TABL. 18 (148). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a I OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE^b**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a AND GENERAL ART SCHOOLS^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>		
Szkoły	174	169	132	Schools
Oddziały	1394	1350	1172	Sections
Uczniowie	32310	31088	27629	Students
w tym I klasa.....	8733	8528	7672	of which 1st grade
w tym kobiety	11276	10919	9807	of which females
Absolwenci	7574 ^c	.	.	Graduates
w tym kobiety.....	2702 ^d	.	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 204.
^{c, d} W tym absolwentów w miastach: ^c – 6557, ^d – 2327.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification; see general notes, item 20 on page 204. ^{c, d} Of which graduates in urban areas: ^c – 6557, ^d – 2327.

TABL. 19 (149). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY^a I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH^b WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a AND GENERAL ART SCHOOLS^b BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c	2010/11	2011/12	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^c
	uczniowie <i>students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
OGÓŁEM	32310	31088	7379	7574	TOTAL
w tym:					of total:
Artystyczne.....	790	770	151	146	Arts
Społeczne.....	2537	2387	735	735	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne ..	1311	1472	292	254	Business and administration
Fizyczne ^d	134	146	–	15	Physical sciences ^d
Informatyczne.....	4673	4734	972	996	Computing
Inżynierjno-techniczne	8477	7975	1818	1993	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	934	818	325	308	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	3310	3277	596	701	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1912	1636	623	567	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	42	17	14	38	Veterinary
Usług dla ludności	7743	7459	1729	1682	Personal services
Usług transportowych	290	272	78	99	Transport services
Ochrony środowiska.....	157	125	46	40	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 204.
^c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification; see general notes, item 20 on page 204. ^c According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^d Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 20 (150). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
Szkoły	131	195	171	167	Schools
Oddziały	491	810	838	955	Sections
Uczniowie	11758	19791	20769	23765	Students
w tym kobiety	7849	10536	13003	15035	of which females
Absolwenci	4082	6704	6230	.	Graduates
w tym kobiety	2913	3905	4268	.	of which females

TABL. 21 (151). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding
special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2009/10	2010/11	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	20769	23765	5775	6230	T O T A L
w tym:					of which:
Pedagogiczne	347	277	124	75	Education science and teacher training
Artystyczne	240	420	64	59	Arts
Spoleczne	362	337	146	94	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	15	35	21	14	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne	5579	6428	916	1225	Business and administration
Fizyczne ^b	82	70	31	25	Physical science ^b
Informatyczne	1626	1231	442	261	Computing
Inżynieryjno-techniczne	185	252	75	67	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	302	404	107	103	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	624	882	72	150	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1194	1485	571	477	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	24	61	–	20	Veterinary
Medyczne	2642	2957	993	1173	Health
Opieki społecznej	609	574	212	180	Social services
Usług dla ludności	4150	4599	1269	1304	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa	2175	3139	361	549	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 22 (152). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademyccy ^a <i>Academic teachers^a</i>	Studenci <i>Students</i>	Absol- wenci ^b <i>Gradu- ates^b</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2000/01	13	5014	87106	13555	TOTAL
	2005/06	20	6037	105007	22364	
	2010/11	18	6437	99658	29394	
	2011/12	18	6495	94745	.	
Uniwersytety	2	3178	40926	14107	Universities	
Wyższe szkoły techniczne	1	543	10100	2125	Technical universities	
Wyższe szkoły rolnicze	1	772	10762	3086	Agricultural academies	
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	65	1894	1043	Academies of economics	
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	10	437	211	Teacher education schools	
Akademie medyczne	1	1087	7358	1603	Medical academies	
Pozostałe szkoły wyższe	11	840	23268	7219	Other higher education institu- tions	

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. ^b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2010/11.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b According to type of school – for 2010/11 school year.

TABL. 23 (153). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW
I TYPÓW SZKÓŁ**
*STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS
AND TYPE OF SCHOOLS*

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Studia <i>Study</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>		
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2000/01	87106	41621	45485	TOTAL
	2005/06	105007	59059	45948	
	2010/11	99658	61209	38449	
	2011/12	94745	61047	33698	
Uniwersytety	40926	32374	8552	Universities	
Wyższe szkoły techniczne	10100	7241	2859	Technical universities	
Wyższe szkoły rolnicze	10762	8330	2432	Agricultural academies	
Wyższe szkoły ekonomiczne	1894	382	1512	Academies of economics	
Wyższe szkoły pedagogiczne	437	–	437	Teacher education schools	
Akademie medyczne	7358	5179	2179	Medical academies	
Pozostałe szkoły wyższe	23268	7541	15727	Other higher education institu- tions	
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>					
OGÓŁEM	2000/01	51570	24078	27492	TOTAL
	2005/06	62004	34625	27379	
	2010/11	61240	37778	23462	
	2011/12	58466	37956	20510	
Uniwersytety	28797	22362	6435	Universities	
Wyższe szkoły techniczne	2999	2300	699	Technical universities	
Wyższe szkoły rolnicze	6347	5135	1212	Agricultural academies	
Wyższe szkoły ekonomiczne	1218	228	990	Academies of economics	
Wyższe szkoły pedagogiczne	282	–	282	Teacher education schools	
Akademie medyczne	5288	4031	1257	Medical academies	
Pozostałe szkoły wyższe	13535	3900	9635	Other higher education institu- tions	

TABL. 24 (154). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW STUDIÓW^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY FIELDS
OF EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym kobiety <i>of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach		SPECIFICATION
			<i>Of total – studies</i>		
			stacjo- narnych <i>full-time pro- grammes</i>	niestacjo- narnych <i>part-time pro- grammes</i>	
OGÓŁEM2000/01	87106	51570	41621	45485	TOTAL
2005/06	105007	62004	59059	45948	
2010/11	99658	61240	61209	38449	
2011/12	94745	58466	61047	33698	
Architektury i budownictwa.....	3396	1310	2464	932	<i>Architecture and building</i>
Artystyczna.....	749	545	715	34	<i>Arts</i>
Biologiczna.....	2062	1513	1883	179	<i>Life science</i>
Dziennikarstwa i informacji.....	1353	932	1073	280	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczna i administracyjna.....	15619	10215	7339	8280	<i>Business and administration</i>
Fizyczna.....	1445	1020	1383	62	<i>Physical science</i>
Humanistyczna.....	8450	5952	7416	1034	<i>Humanities</i>
Informatyczna.....	2534	217	1743	791	<i>Computing</i>
Inżynierijno-techniczna.....	5197	1008	4076	1121	<i>Engineering and engineering trades</i>
Matematyczna i statystyczna.....	1368	903	1330	38	<i>Mathematics and statistics</i>
Medyczna.....	12092	8802	6185	5907	<i>Health</i>
Ochrony i bezpieczeństwa.....	1032	415	290	742	<i>Security services</i>
Ochrony środowiska.....	1467	592	1057	410	<i>Environmental protection</i>
Opieki społecznej.....	410	370	354	56	<i>Social services</i>
Pedagogiczna.....	9288	7690	4923	4365	<i>Education science and teacher training</i>
Prawna.....	4935	2779	3554	1381	<i>Law</i>
Produkcji i przetwórstwa.....	2377	1432	1909	468	<i>Manufacturing and processing</i>
Rolnicza, leśna i rybactwa.....	3326	1850	2417	909	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Spoleczna.....	12325	8335	7979	4346	<i>Social and behavioural science</i>
Usług dla ludności.....	2605	1719	1580	1025	<i>Personal services</i>
Usługi transportowe.....	1596	171	437	1159	<i>Transport services</i>
Weterynaryjna.....	1119	696	940	179	<i>Veterinary</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 25 (155). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Studia <i>Study</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2000/01	13555	6868	6687	TOTAL
	2005/06	22364	9992	12372	
	2009/10	28802	16835	11967	
	2010/11	29394	17058	12336	
Uniwersytety		14107	9783	4324	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		2125	1486	639	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		3086	2299	787	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		1043	198	845	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		211	–	211	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		1603	1224	379	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		7219	2068	5151	<i>Other higher education institutions</i>

W tym KOBIETY
Of which FEMALES

OGÓŁEM	2000/01	8643	4166	4477	TOTAL
	2005/06	15341	6457	8884	
	2009/10	19799	11396	8403	
	2010/11	19909	11146	8763	
Uniwersytety		10361	6968	3393	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		628	427	201	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		1864	1438	426	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		782	123	659	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		112	–	112	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		1243	940	303	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		4919	1250	3669	<i>Other higher education institutions</i>

TABL. 26 (156). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW STUDIÓW^a**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY FIELDS OF EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym kobiety <i>of which females</i>	Po studiach <i>Of studies</i>		SPECIFICATION
			stacjo- narnych <i>full-time pro- grammes^a</i>	niestacjo- narnych <i>part-time pro- grammes</i>	
OGÓŁEM 2000/01	13555	8643	6868	6687	TOTAL
2005/06	22364	15341	9992	12372	
2009/10	28802	19799	16835	11967	
2010/11	29394	19909	17058	12336	
Architektury i budownictwa.....	574	252	457	117	<i>Architecture and building</i>
Artystyczna.....	218	162	208	10	<i>Arts</i>
Biologiczna.....	693	522	622	71	<i>Life science</i>
Dziennikarstwa i informacji.....	378	272	290	88	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczna i administracyjna.....	5870	3939	2376	3494	<i>Business and administration</i>
Fizyczna.....	444	331	424	20	<i>Physical science</i>
Humanistyczna.....	3545	2668	2693	852	<i>Humanities</i>
Informatyczna.....	606	57	422	184	<i>Computing</i>
Inżyneryjno-techniczna.....	1178	238	907	271	<i>Engineering and engineering trades</i>
Matematyczna i statystyczna.....	290	174	282	8	<i>Mathematics and statistics</i>
Medyczna.....	3758	3007	1675	2083	<i>Health</i>
Ochrony i bezpieczeństwa.....	–	–	–	–	<i>Security services</i>
Ochrony środowiska.....	198	80	173	25	<i>Environmental protection</i>
Opieki społecznej.....	185	163	55	130	<i>Social services</i>
Pedagogiczna.....	3497	2997	1540	1957	<i>Education science and teacher training</i>
Prawna.....	1085	617	727	358	<i>Law</i>
Produkcji i przetwórstwa.....	638	378	502	136	<i>Manufacturing and processing</i>
Rolnicza, leśna i rybactwa.....	1289	759	888	401	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Społeczna.....	3801	2681	2237	1564	<i>Social and behavioural science</i>
Usług dla ludności.....	813	518	410	403	<i>Personal services</i>
Usługi transportowe.....	195	11	31	164	<i>Transport services</i>
Weterynaryjna.....	139	83	139	–	<i>Veterinary</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 27 (157). **STUDIA PODYPLOMOWE I STUDIA DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
STUDIA PODYPLOMOWE^a					
POSTGRADUATE STUDIES^a					
Sluchacze ogółem	7146	5443	8760	9282	Total students
w tym kobiety	5243	3930	6534	6990	of which females
Wydane świadectwa	3737	4029	7985	6697	Issued certificates
w tym kobietom	2627	3000	5796	4931	of which for females
STUDIA DOKTORANCKIE^a					
DOCTORAL STUDIES^a					
Uczestnicy studiów – ogółem	2411	2724	2345	2623	Students of studies – total
stacjonarnych	1601	1330	1723	full-time programmes
w tym kobiety	748	728	923	of which females
niestacjonarnych	1123	1015	900	part-time programmes
w tym kobiety	611	601	547	of which females
Liczba otwartych przewodów doktorskich	422	869	423	427	Number of open PhD courses
w tym kobiety	177	441	251	235	of which females
Liczba cudzoziemców przeprowadza- jących przewody doktorskie w Polsce ..	125	188	27	27	Number of foreigners carrying out PhD courses in Poland

^a Łącznie z instytutami naukowo-badawczymi; bez cudzoziemców.

^a Including research institutes; excluding foreigners.

TABL. 28 (158). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci		Absolwenci ^b		SPECIFICATION	
	Students		Graduates ^b			
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2000/01	542	286	94	45	TOTAL
	2005/06	837	474	138	79	
	2010/11	2042	1045	243	139	
	2011/12	2500	1300	.	.	
studia: stacjonarne		1412	838	173	104	full-time programmes
niestacjonarne		1088	462	70	35	part-time programmes
Uniwersytety		523	324	86	49	Universities
Wyższe szkoły techniczne		72	28	2	–	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		17	11	–	–	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		131	76	18	11	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		2	–	–	–	Teacher education schools
Akademie medyczne		977	401	54	24	Medical academies
Pozostałe szkoły wyższe		778	460	83	55	Other higher education institu- tions

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2010/11.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to type of school – for 2010/11 school year.

TABL. 29 (159). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5014	6037	6437	6495	T O T A L
w tym:					of which:
profesorowie	895	1223	1332	1359	professors
docenci	5	–	35	44	associate professors
adiunkci.....	1773	2331	2787	2801	tutors
asystenci.....	1485	1383	1131	1147	assistants

^a Pełnozatrudnieni.
^a Full-time employed.

TABL. 30 (160). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a
As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12		SCHOOLS	
				ogółem total	w tym stypen- dia w % soc- jalne of which social schol- ar- ships otrzy- mu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów schol- ar- ship re- cipi- ents in % of total students		
O G Ó Ł E M	17389	41012	32128	27036	18714	28,5	T O T A L
Uniwersytety	11439	22075	15237	12450	8824	30,4	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1782	3682	2980	2880	2023	28,5	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	2522	4499	3843	3375	2443	31,4	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	106	1634	977	557	342	29,4	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne.....	–	354	202	148	96	33,9	Teacher education schools
Akademie medyczne	1400	1905	2237	1730	1195	23,5	Medical academies
Pozostałe szkoły wyższe	140	6863	6652	5896	3791	25,3	Other higher education institutions

^a Do roku akademickiego 2003/2004 studenci studiów stacjonarnych; bez cudzoziemców, a od roku 2004/2005 studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; bez cudzoziemców.

^a Until 2003/2004 school year students in the full-time programmes, excluding foreigners, and since 2004/2005 school year students in the full-time programmes and part-time programmes; excluding foreigners.

TABL. 31 (161). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE^a					
STUDENT DORMITORIES^a					
Domy	29	27	28	29	Dormitories
Miejsca	9396	8560	8403	8779	Beds
Studenci korzystający	9453	8206	7414	7542	Students
w % ogółu studentów studiów stacjonarnych	22,7	13,9	12,1	12,4	in % of total students in the full-time programmes
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
STUDENT CANTEENS					
Stołówki	6	6	3	3	Canteens
Miejsca konsumenckie	1606	1326	576	544	Seating

^a Dla studentów studiów stacjonarnych.

^a For students in the full-time programmes.

TABL. 32 (162). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe..... Primary schools	2000/01 2005/06 2010/11 2011/12	– – – –	– – – –	– – – –	– – – –	– – – –
Gimnazja	2000/01 2005/06 2010/11 2011/12	1 2 4 5	2 4 11 17	54 124 139 250	10 29 32 73	x 6 22 .
Licea ogólnokształcące ^a	2000/01 2005/06 2010/11 2011/12	41 66 120 132	137 183 337 374	4122 4390 8534 8917	2250 2007 3686 4062	1388 2005 2184 .
Szkoły zasadnicze (zawodowe)..... Basic vocational schools	2000/01 2005/06 2010/11 2011/12	10 4 6 8	27 7 9 15	685 158 193 259	79 17 43 65	288 46 37 .
Szkoły zawodowe ^b	2000/01 2005/06 2010/11 2011/12	73 60 42 44	250 138 131 123	7366 3289 2050 2125	2120 889 517 548	2090 1346 349 .

^a Łącznie z liceami uzupełniającymi. ^b Obejmują: ponadpodstawowe szkoły średnie zawodowe oraz ponadgimnazjalne: licea profilowane, technika i technika uzupełniająca.

^a Including supplementary general secondary schools. ^b Includes: vocational secondary (post-primary) schools, upper secondary: schools specialized secondary schools, technical secondary schools and supplementary technical schools.

TABL. 33 (163). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki	1226	1271	1321	1353	Establishments
miasta	262	271	359	396	urban areas
wieś	964	1000	962	957	rural areas
Przedszkola	354	335	414	449	Nursery schools
w tym specjalne	2	3	7	13	of which special
miasta	223	213	271	295	urban areas
wieś	131	122	143	154	rural areas
Zespoły wychowania przed- szkolnego	–	–	8	6	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	–	–	94	101	Pre-primary points
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	872	936	805	797	Pre-primary sections in primary schools
Miejsca w przedszkolach, zespółach wychowania przedszkolnego i punk- tach przedszkolnych	31821	31159	41353	43763	Places in nursery schools, pre-primary education groups, pre-primary points
w tym specjalnych	185	215	129	309	of which special
miasta	25139	24828	30840	32328	urban areas
wieś	6682	6331	10513	11435	rural areas
Dzieci	48151	43932	55421	61310	Children
miasta	27378	26715	33107	35200	urban areas
wieś	20773	17217	22314	26110	rural areas
w tym w wieku 6 lat	27774	22073	17204	16405	of which aged 6
Przedszkola, zespoły wy- chowania przedszkolnego i punkty przedszkolne	32001	30086	40415	42168	Nursery schools, pre-primary education groups, pre-primary points
w tym specjalne	62	93	121	239	of which special
miasta	25694	24389	30325	31342	urban areas
wieś	6307	5697	10090	10826	rural areas
w tym w wieku 6 lat	13582	9928	8390	7887	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	16150	13846	15006	19142	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	14192	12145	8814	8518	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3– 6 lat	451	498	653	697	3– 6
3– 5	254	329	591	671	3– 5
6 lat	987	976	852	782	6
Dzieci w przedszkolach, zespółach wychowania przedszkolnego i punk- tach przedszkolnych na:					Children attending nursery schools, pre-primary education groups, pre-primary points per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3– 6 lat	299	340	476	480	3– 6
6 lat	483	439	416	376	6
1 przedszkole, zespół wy- chowania przedszkolnego, punkt przedszkolny	90	90	78	76	Nursery school, pre-primary education group, pre-primary point
100 miejsc	101	97	98	96	100 places

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem **jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.**

2. Dane o **pracownikach medycznych** ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Dane o **lekarzach i lekarzach dentytach** oraz o **farmaceutach** obejmują też osoby odbywające staż podyplomowy.

Lekarz specjalista (lekarz dentysta specjalista) – lekarz posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z art.16 ust. 2 ustawy z 5 XII 1996 roku o zawodzie lekarza i lekarza dentystry (Dz.U. z 2005 roku Nr 226, poz.1943 z późn. zm.) i wydanym na tej podstawie rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 20.10.2005 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystrów (Dz.U. Nr 213 poz. 1779 z późn. zm.).

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie rejestrów: lekarskich, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutycznych.

3. Informacje o **szpitalach** podano łącznie z filiami szpitali - oznacza to, że oddziały te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. *The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding **health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.***

2. *Data regarding **medical personnel** of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.*

Data regarding doctors, dentists as well as pharmacists were listed together with persons undergoing training.

***Doctor specialist, dentist** - a doctor (dentist) holding grade II specialization or title of a specialist in the relevant field of medicine in accordance with Art. 16 par. 2 of the Act of 5 December 1996 on the Profession of Doctor and Dentist (consolidated text: Journal of Laws of 2008 No. 136, item 857 with subsequent amendments) and the regulation of the Minister of Health issued on the basis of the Act of 20.10.2005 on the specialization of doctors and dentists (Journal of Laws No. 213 item. 1779, with later amendments).*

*Data about persons **with the right to practice medical profession** are quoted on the basis of the registers of: doctors, nurses and midwives as well as pharmaceutical.*

3. *Information regarding **hospitals** is given together with hospital branches located in other places; i.e., these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in that of the main hospital.*

4. Dane o łóżkach w szpitalach oraz pozostałych zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Do 2007 r. informacje o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc dziennego pobytu. Od 2008 r. dane o łóżkach w szpitalach ogólnych wykazano łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków.

Oddziały chirurgiczne obejmują: chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękowo-twarzową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię.

Łóżka na oddziałach gruźlicy i chorób płuc wykazano łącznie z łóżkami na oddziałach pulmonologicznych.

5. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

6. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Zgodnie z ustawą z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, działają **publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej**.

8. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyków w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wykazano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz poradami udzielonymi w ramach praktyk lekarskich, a także w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

Do porad udzielonych w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej, oprócz porad udzielonych dla ogółu ludności, włączono także porady udzielone w przychodniach medycyny pracy.

Praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe tworzy się na mocy ustawy z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (jednolity tekst Dz. U. 2005

4. Data regarding beds in hospitals and other in-patient units concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

*Until 2007 information regarding **beds in general hospitals** do not include places (beds and incubators) for newborns as well as places in day wards. Since 2008 beds and incubators for newborns are included in total number of beds.*

A surgical ward includes: general surgery, paediatric surgery, maxilla-facial surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery and urology.

Beds in tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

5. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

6. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

7. Public and non-public health care institutions are established on the basis of the Law on Health Care Institutions, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments.

8. Consultations provided by doctors and dentists in out-patient health care facilities are presented together with preventive examinations and with consultations provided as well as in admission rooms in general hospitals.

Other than consultations granted for the general population, consultations granted in the following out-patient departments are also included in consultations granted in basic and out-patient departments.

Medical practices: individual, individual specialized and group private practices are established on the basis of the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996

Nr 226, poz. 1943, z późniejszymi zmianami). Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ludności, także w ramach środków publicznych. Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**.

Dane o praktykach lekarskich wykazywane są łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy.

9. Pomoc doraźną i ratownictwo medyczne zapewniają wyodrębnione jednostki, posiadające odpowiednie wyposażenie i kadrę medyczną, pracujące całą dobę i realizujące zadania pierwszej pomocy medycznej w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia w miejscu zdarzenia.

10. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2004 Nr 53, poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (np. w szpitalach, w sanatoriach), które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Za prowadzenie punktu aptecznego jest odpowiedzialny kierownik, którym może być farmaceuta z rocznym stażem lub technik farmaceutyczny, posiadający trzyletni staż pracy w aptekach ogólnodostępnych.

11. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 115, poz. 728).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także

(uniform text, Journal of Laws No. 226, item 1943, with later amendments). The basis of this form of activity is the realization of health care services for the general population by private entities, as well as within the framework of public funds. Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**.

Presented data concerning medical practices include medical practices conducted within the framework of workplace medical service.

9. First aid and emergency medical services are provided by separate entities possessing the appropriate facilities and medical staff, operating 24 hours and providing first-aid in emergency situations with risk to life or health in the place of occurrence.

10. The activity of public **pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2004 No. 53, item 533) with later amendments.

The data concerning **public pharmacies** do not include dispensaries in stationary health care institutions (e.g., in hospitals and sanatoria) which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are public sales outlets for selling prepared medicines. The assortment of medicines available in pharmaceutical outlets is precisely defined. The manager of pharmaceutical outlet is responsible for running the outlet. The manager may be a pharmacist with a 1-year service or pharmaceutical technician with a 3-year service in public pharmacies.

11. Data regarding **incidence of illnesses** is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Act on Social Welfare of 12 III 2004 (Journal of Laws No. 115, item 728).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental including emotional, social and religious needs of the child, and

zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Wyróżnia się placówki:

- **wsparcia dziennego** — działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
 - opiekuńcze — prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne — realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację,
- **interwencyjne** — zapewniają dzieciom znajdującym się w sytuacji kryzysowej doraźną, całodobową opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości. Przygotowują diagnozę stanu psychofizycznego, sytuacji życiowej oraz opis wskazań do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** — tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **socjalizacyjne** — zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym — odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** — zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka.

13. Rodzina zastępcza to rodzina, w której umieszcza się małoletnie dziecko, w celu sprawowania nad nim opieki i jego wychowania, w przypadku gdy rodzice nie spełniają swojej funkcji.

secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education. There are following types of such centres:

- **daily assistance** — operating in the immediate vicinity of the child, supporting protective, functions of the family, including:
 - care — carried out in the form of special interests groups, after-school clubs, clubs and childcare centres helping children to overcome school difficulties and to organize free time,
 - specialized — realizing psychocorrective and psychoprotective programme, including pedagogic and psychological therapy, rehabilitation, resocialization,
- **intervention** — provide children in an immediate crisis situation 24-hour care as well as education adapted to age and abilities. Intervention centres diagnose the psychophysical state of a given child, the child's living conditions as well as recommend the further course of working with the child,
- **family** — creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,
- **socialization** — providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialised activities for children with disabilities,
- **multi-functional** — providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family.

13. Foster families are homes in which a small child is placed in order to supervise the care and upbringing of the child should the natural parents not meet this obligation.

14. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami założycielskimi i podmiotami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne, pracodawcy. Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

15. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 115, poz. 728) z późniejszymi zmianami, według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

14. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons, employers. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare dated 12 III 2004.

15. Data on social benefits are presented according to the Act on Social Welfare of 12 III 2004 (Journal of Laws No. 115, item 728) with later amendments, following which the division into monetary and non-monetary assistance was made.

Permanent benefit paid in respect of complete inability to work because of age or disability.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. May be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (164). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
 Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Lekarze	5437	4622	5148	5142	Doctors
w tym kobiety	2869	2555	2995	3112	of which women
Lekarze dentyści	935	915	976	1170	Dentists
w tym kobiety	758	753	799	943	of which women
Farmaceuci	1811	1811	1808	1845	Pharmacists
w tym kobiety	1761	1634	1593	1622	of which women
Pielęgniarki	13243	11423	11641	11540	Nurses ^b
w tym mgr pielęgniarstwa	706	658	1132	1165	of which master of nursing
Położne	1490	1363	1424	1415	Midwives

^a Od 2005 r. — bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Since 2005 — excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Source: data of the Ministry of Health, with regard to pharmacists — including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 (165). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	626	747	973	1086	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	356	459	632	737	urban areas
wieś	270	288	341	349	rural areas
Praktyki lekarskie (stan w dniu 31 XII)	373	449	474	426	Medical practices (as of 31 XII)
miasta	250	289	298	250	urban areas
wieś	123	160	176	176	rural areas
Porady udzielone w tys.	13815,9	14753,8	16793,9	17635,9	Consultations provided in thous.
lekarskie	12214,2	12911,2	14306,3	14986,5	doctors
w tym specjalistyczne	4144,0	4817,4	5405,0	5714,4	of which specialized
stomatologiczne	1601,7	1842,6	2487,6	2649,3	dental

^a Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane za środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzecznicznej lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

^a Data on ambulatory health care facilities include dispensaries, health centers and clinics since 2001 (independent). Advice from the scope of ambulatory health care practices also provide doctors and dentists, performing health care services financed by public funds (contracts with the NFZ). Since 2009, outpatient counseling does not include judicial activity of occupational physicians. Tips from the scope of ambulatory health care include medical advice given in the emergency rooms of general hospitals.

TABL. 3 (166). **PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA**
BASIC HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Porady udzielone <i>Consultations provided</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		z ogółem wizyty domowe <i>of total home visits</i>
		dzieciom w wieku do 18 lat <i>children at age to 18</i>	osobom w wieku 65 lat i więcej <i>person at age 65 and more</i>	

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

OGÓŁEM2005 TOTAL	8156,9	2082,4	1808,1	174,2
2010	8901,3	2025,9	2619,6	183,6
2011	9272,1	2127,7	2805,9	152,2
miasta <i>urban areas</i>	5842,2	1452,7	1641,7	89,1
wieś <i>rural areas</i>	3429,9	675,0	1164,3	63,1
Publiczne zakłady opieki zdrowotnej... <i>Public health care institutions</i>	1606,4	380,6	476,6	27,7
Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej <i>Non-public health care institutions</i>	7551,9	1712,8	2303,0	122,7
Praktyki lekarskie..... <i>Medical practices</i>	113,8	34,3	26,3	1,8

NA 1 MIESZKAŃCA
PER CAPITA

OGÓŁEM2005	3,7	1,0	0,8	0,1
TOTAL 2010	4,1	0,9	1,2	0,1
2011	4,3	1,0	1,3	0,1

TABL. 4 (167). **SPECJALISTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA**
SPECIALIZED HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Porady udzielone <i>Consultations provided</i>			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
		dzieciom w wieku do 18 lat <i>children at age to 18</i>	osobom w wieku 65 lat i więcej <i>person at age 65 and more</i>	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS				
OGÓŁEM2005	6251,3	961,5	649,9	TOTAL
2010	7534,3	1739,9	1456,2	
2011	7996,7	1869,1	1516,7	
Lekarskie	5347,3	780,7	1235,0	<i>Medical</i>
z tego w poradniach:				<i>of which in out-patient clinics</i>
Chorób wewnętrznych.....	39,4	3,8	3,4	<i>Internal diseases</i>
Kardiologicznych	270,0	20,0	118,2	<i>Cardiological</i>
Pediatrycznych	39,2	35,9	–	<i>Paediatric</i>
Ginekologiczno-położniczych	632,3	13,6	42,1	<i>Gynaecological-obstetric</i>
Chirurgicznych.....	867,5	150,9	191,6	<i>Surgical</i>
Gruźlicy i chorób płuc	171,2	31,6	50,5	<i>Tubercular and pulmonary diseases</i>
Dermatologicznych.....	444,6	86,2	69,8	<i>Dermatological</i>
Okulistycznych	634,0	98,4	196,3	<i>Ophthalmologic</i>
Otolaryngologicznych	407,1	109,7	74,3	<i>Laryngological</i>
Neurologicznych.....	451,0	30,2	114,4	<i>Neurological</i>
Onkologicznych	91,2	0,7	23,8	<i>Oncological</i>
Zdrowia psychicznego.....	201,8	13,0	30,4	<i>Psychiatric</i>
Leczenia uzależnień.....	34,4	0,8	1,6	<i>Cure dependence</i>
Rehabilitacyjnych	149,1	12,4	65,3	<i>Rehabilitation</i>
Chorób zakaźnych.....	22,1	2,2	3,9	<i>Infections diseases</i>
Medycyny sportowej.....	15,9	14,1	–	<i>Sporting</i>
Innych	876,6	157,2	249,6	<i>Other</i>
Stomatologiczne.....	2649,3	1088,5	281,6	<i>Dental</i>
NA 1 MIESZKAŃCA PER CAPITA				
OGÓŁEM2005	2,9	0,4	0,3	TOTAL
2010	3,5	0,8	0,7	
2011	3,7	0,9	0,7	
Lekarskie	2,5	0,4	0,6	<i>Medical</i>
Stomatologiczne.....	1,2	0,5	0,1	<i>Dental</i>

TABL. 5 (168). **LEKARZE SPECJALIŚCI** ^a
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Lekarze ze specjalizacją	3046	3433	3511	Doctors with specialization
w % ogółu lekarzy	65,9	66,7	68,3	in % of total doctors
w tym:				of which:
Anestezjologii i intensywnej terapii	166	186	186	Anaesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	355	421	441	Surgery ^b
Chorób płuc	100	107	95	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	311	340	342	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii ^c	79	54	73	Dermatology and venereology ^c
Kardiologii ^c	71	87	108	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	660	732	719	Family medicine
Neurologii ^c	123	137	152	Neurology ^c
Okulistyki	103	98	107	Ophthalmology
Onkologii ^c	8	29	34	Oncology ^c
Otolaryngologii ^c	77	77	75	Otolaryngology ^c
Pediatrici	141	159	149	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	223	221	236	Obstetrics and gynecology
Psychiatrii ^c	78	101	109	Psychiatry ^c
Radiodiagnostyki ^d	117	130	139	Radiodiagnostics ^d
Lekarze dentyści ze specjalizacją	175	234	278	Dentists with specialization
w % ogółu lekarzy	19,1	24,0	23,8	in % of total dentists
w tym:				of which:
Chirurgii stomatologicznej	24	34	38	Oral surgery
Ortodoncji	37	44	50	Orthodontics
Protetyki stomatologicznej	35	49	57	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	21	30	38	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	41	55	72	Restorative dentistry

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 230. ^b Chirurgia: ogólna, dziecięca, klatki piersiowej, neurochirurgii, stomatologiczna, onkologii, plastyczna i szczękowa, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^d Łącznie z radioterapią onkologiczną i radiologią dziecięcą.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a See general notes, item 1 on page 230. ^b Surgery: general, paediatric, thorax, neurosurgery, dental, oncology, plastic and jawbone, cardiosurgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^d Including oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 6 (169). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII
 FACILITIES — as of 31 XII

Szpitala ogólne	33	41	42	45	General hospitals
Zakłady opiekuńczo–lecnicze	4	8	11	15	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^a	3	5	5	5	Nursing homes ^a
Hospicja	3	5	5	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	4	4	5	5	sanatoria
szpitale ^b	2	2	2	2	hospitals ^b

ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII
 BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII

Szpitala ogólne	12226	11072	11290	11293	General hospitals
Zakłady opiekuńczo–lecnicze	314	370	566	632	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^a	97	155	231	230	Nursing homes ^a
Hospicja	29	59	47	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	832	950	957	959	sanatoria
szpitale ^b	339	348	222	210	hospitals ^b

LECZENI
 IN-PATIENTS

Szpitala ogólne ^c	371550	408744	436990	452416	General hospitals ^c
Zakłady opiekuńczo–lecnicze	497	637	1019	1317	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^a	388	755	561	509	Nursing homes ^a
Hospicja	522	937	864	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kura- cjusze:					Health resort treatment patients:
w sanatoriach	13480	19508	13292	11820	in sanatoria
w szpitalach ^b	4613	6743	3920	3604	in hospitals ^b

^a W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo–wychowawczymi. ^b Bez szpitali uzdrowiskowych dla dzieci. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

^a In 2000 including treatment and education homes. ^b Excluding health resort hospitals for children. ^c Excluding inter-ward patient transfers.

TABL. 7 (170). **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	33	41	42	45	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne.....	33	34	32	33	Public
Niepubliczne.....	–	7	10	12	Non-public
Łóżka ^a (stan w dniu 31 XII)	12226	11072	11290	11293	Beds ^a (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych.....	12226	10784	10500	10398	in: public hospitals
niepublicznych	–	288	790	895	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	55,4	50,8	51,8	52,0	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	2326	2290	2285	2257	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	413	435	426	482	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2646	1998	2039	2010	Surgical
Pediatrycznych	725	550	556	566	Paediatric
Ginekologiczno-płożniczych.....	1482	1300	1183	1169	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych.....	177	206	192	216	Oncological
Intensywnej terapii	114	143	139	141	Intensive therapy
Zakaźnych	459	329	307	307	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc.....	769	793	778	748	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	150	107	80	80	Dermatology
Neurologicznych.....	494	525	583	558	Neurological
Psychiatrycznych	744	685	471	471	Psychiatric
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^c w tys.	371,6	408,7	437,0	452,4	In-patients ^c in thous.
w tym na oddziałach ^d :					of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	88,8	101,1	104,8	107,7	internal diseases
w tym kardiologicznych.....	19,8	26,2	27,5	32,2	of which cardiological
chirurgicznych.....	90,5	82,5	83,6	88,7	surgical
pediatrycznych	22,1	22,1	22,4	23,5	paediatric
ginekologiczno-płożniczych.....	51,1	62,8	65,5	61,1	gynaecological-obstetric
onkologicznych.....	5,9	7,0	12,5	14,0	oncological
intensywnej terapii	3,9	4,6	2,4	2,8	intensive therapy
zakaźnych	9,4	12,1	9,2	9,9	communicable
gruźlicy i chorób płuc	16,8	18,9	19,5	18,5	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	2,6	3,1	2,5	2,8	dermatology ^e
neurologicznych	16,1	19,5	24,4	24,1	neurological
psychiatrycznych.....	6,4	7,2	4,6	5,1	psychiatric
Wypisani w tys.	353,7	400,8	419,7	434,6	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	11,0	11,3	11,3	11,5	Deaths in thous.
Leczeni ^d :na: 10 tys. ludności.....	1683	1873	2003	2080	In-patients ^d per: 10 thous. population
1 łóżko	30,4	36,9	38,7	40,1	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach.....	9,2	7,2	6,5	6,3	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	277	272	279	268	Average bed use in days

^a Od 2008 r. łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^b łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Since 2008 including incubators as well as places for newborns. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfers. ^d Including inter-ward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (171). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**^a
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego.....	55	108	108	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
w tym:				<i>of which:</i>
podstawowe	x	48	48	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	40	40	<i>specialization</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe ^b	15	19	19	<i>Hospital emergency wards^b</i>
Izby przyjęć	15	18	18	<i>Admission room</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d				<i>Calls to the incident places^d</i>
w tys.	156,7	180,8	171,3	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności.....	71,8	82,9	78,7	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotne ^d (w ciągu roku):				<i>Person who received health care benefits^d (during the year):</i>
w tys.	160,6	181,6	172,3	<i>in thous.</i>
w tym:				<i>of which</i>
dzieci i młodzież w wieku 0—18 lat....	12,4	9,4	9,6	<i>children and youth at the age of 0—18</i>
w wieku 65 lat i więcej	76,4	77,3	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności.....	73,6	83,2	79,2	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 232. ^b Oddział szpitalny będący komórką organizacyjną szpitala w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej, stanowiący jednostkę systemu. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmujące medyczne działania ratunkowe. ^d W danych tych nie ujęto zachorowań oraz osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w nagłych wypadkach w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

^a See general notes, item 9 on page 232. ^b Hospital ward that is organization cell of hospital in accordance with the Law of Health Care Facilities, hospital ward composes entity of the system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid acting as medical rescue. ^d Excluding incidence of people who received health care benefits in emergency accidents in ambulatory mode (in admission room or in hospital emergency ward).

TABL. 9 (172). PLACÓWKI LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO
 Stan w dniu 31 XII
FACILITIES OF HEALTH RESORT TREATMENT
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
PLACÓWKI					
<i>FACILITIES</i>					
Szpitala uzdrowiskowe ^a	2	2	3	3	Health resort hospitals ^a
Sanatoria uzdrowiskowe	4	4	5	5	Health resort sanatoria
Zakłady przyrodolecznicze	1	1	2	2	Natural therapy homes
Sanatoria rehabilitacyjne	1	1	.	–	Rehabilitation sanatoria
DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK					
<i>ACTIVITY OF FACILITIES</i>					
Średnia liczba łóżek czynnych	1099	1261	1328	1318	Average number of beds occupied
w tym w:					of which in:
szpitalach uzdrowiskowych	331	348	371	359	health resort hospitals
sanatoriach uzdrowiskowych	768	913	957	959	health resort sanatoria
Kuracjusze lecznictwa uzdrowiskowego..	18962	27445	18275	16794	Health resort patients
w tym w:					of which in:
szpitalach uzdrowiskowych	4613	6743	4983	4974	health resort hospitals
sanatoriach uzdrowiskowych	13480	19508	13292	11820	health resort sanatoria
Osobodni leczenia kuracjuszy	382682	385788	366447	311165	Persons–days of patients' cure
w tym w:					of which in:
szpitalach uzdrowiskowych	101067	112013	103942	100700	health resort hospitals
sanatoriach uzdrowiskowych	252796	246669	262505	210465	health resort sanatoria

^a Łącznie ze szpitalami uzdrowiskowymi dla dzieci.

^a Including health resort hospitals for children.

TABL. 10 (173). PLACÓWKI OPIEKI ZDROWOTNEJ TYPU OPIEKUŃCZO–LECZNICZEGO W 2011 R.
 Stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE CENTRES PROVIDING CHRONIC MEDICAL TREATMENT IN 2011
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Opiekuńczo– lecnicze Chronic medical care homes	Pielęgnacyjno– opiekuńcze Nursing homes	Hospicjum Hospice
OGÓŁEM	25	15	5	5
TOTAL				
Liczba miejsc	909	632	230	47
<i>Numbers of places</i>				
Liczba pacjentów objętych opieką w ciągu roku sprawozdawczego	2690	1317	509	864
<i>Numbers of patients during the reporting year.....</i>				
w tym kobiety	1526	779	342	405
<i>of which females</i>				
Osobodni pobytu mieszkańców ^a	320099	221792	78119	20188
<i>Persons–days of residences stay ^a</i>				

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 11 (174). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Apteki	642	760	793	798	Pharmacies
w tym prywatne	599	759	785	791	of which private
w tym na wsi	196	224	239	234	of which in rural areas
Punkty apteczne ^b	6	49	51	57	Pharmaceutical outlets ^b
w tym na wsi	4	48	51	57	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny ^b	3405	2694	2581	2540	pharmacy and pharmaceutical outlet ^b
1 aptekę	3436	2868	2747	2722	pharmacy
w tym na wsi	6009	5191	4877	4969	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący ^c w aptekach i w punktach aptecznych ^b	1356	1619	1664	1682	Pharmacists employed ^c in pharmacies and pharmaceutical outlets ^b

^a Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach. ^b Od 2002 r. nie określa się typów punktów aptecznych. ^c W 2000 r. – w przeliczeniu na pełne etaty; od 2002 r. – w osobach. Tylko magistrowie farmacji.

^a Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria. ^b Since 2002 the types of pharmaceutical outlet are not defined. ^c In 2000 – calculated as full-time employment; since 2002 calculated per person. Only masters of pharmacy.

TABL. 12 (175). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	20	11	10	10	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	20173	32212	27601	26462	Blood donors
w tym honorowi	20110	32146	27504	26427	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a ..	39442	47837	49097	49344	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	61719	57269	64864	51880	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: do 2009 r. dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, a od 2010 r. Narodowego Centrum Krwi.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs.

S o u r c e: until 2009 data of Institute of Haematology and Transfusion Science, since 2010 The National Blood Centre.

TABL. 13 (176). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Tęžec.....	1	1	1	–	0,0	0,0	0,0	–	<i>Tetanus</i>
Krztusiec.....	6	37	3	26	0,3	1,7	0,1	1,2	<i>Whooping cough</i>
Odra	2	–	7	–	0,1	–	0,3	–	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby.....	185	337	189	155	8,4	15,4	8,8	7,1	<i>Viral hepatitis</i>
w tym typ B	88	95	69	60	3,6	4,4	3,2	2,8	<i>of which type B</i>
Różyczka.....	1609	225	278	232	72,9	10,3	12,9	10,7	<i>Rubella</i>
AIDS.....	1	7	6	4	0,0	0,3	0,3	0,2	<i>AIDS</i>
Salmonellozy.....	2214	1504	508	583	100,3	68,9	23,6	26,8	<i>Salmonella infections</i>
Czerwonka bakteryjna ...	13	6	3	–	0,6	0,3	0,1	–	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe.....	361	78	55	71	16,4	3,6	2,6	3,3	<i>Other bacterial food borne intoxications</i>
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a	752	915	2273	2795	161,6	219,1	500,1	629,9	<i>Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years)^a</i>
Szkarlatyna (płonica)	239	236	541	573	10,8	10,8	25,1	26,3	<i>Scarlet fever</i>
Zapalenie opon mózgowych	88	68	83	83	4,0	3,1	3,9	3,8	<i>Meningitis</i>
Zapalenie mózgu.....	17	6	11	11	0,8	0,3	0,5	0,5	<i>Encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przy- usznicy nagminne)	1092	5887	140	141	49,5	269,8	6,5	6,5	<i>Mumps</i>
Grypa.....	87590	13443	9063	23627	3968,0	616,0	420,6	1086,4	<i>Influenza</i>
Szczepieni przeciw wścieklicznie	659	221	261	283	29,9	10,1	12,1	13,0	<i>Rabies vaccinations</i>
Gruźlica ^b	781	874	646	797	35,4	40,1	30,0	36,6	<i>Tuberculosis ^b</i>
płuc	755	806	586	737	34,2	36,9	27,2	33,9	<i>pulmonary</i>
pozapłucna	26	68	60	60	1,2	3,1	2,8	2,8	<i>extra pulmonary</i>
Choroby weneryczne ^b ...	47	61	55	37	2,1	2,8	2,6	1,7	<i>Venereal diseases ^b</i>
kiła	29	51	50	34	1,3	2,3	2,3	1,6	<i>syphilis</i>
rzeżączka.....	18	10	5	3	0,8	0,5	0,2	0,1	<i>gonococcal infections</i>

^a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^b Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

^a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^b Refers to newly registered

TABL. 14 (177). **OSOBY LECZONE W PORADNIACH ZDROWIA PSYCHICZNEGO**
PERSONS TREATED IN OUT-PATIENT MENTAL HEALTH CLINICS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Leczeni <i>Patients</i>		Z ogółem w wieku 0–19 lat <i>Of total aged 0–19 years</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym po raz pierw- szy <i>of which treated for the first time</i>	ogółem <i>total</i>	w tym po raz pierw- szy <i>of which treated for the first time</i>	
OGÓŁEM 2000	58544	15986	4364	2147	TOTAL
2005	69182	15476	5735	2006	
2010	64705	15679	3544	1426	
2011	72081	19415	3649	1176	
w tym kobiety	42452	11507	1748	518	<i>of which females</i>
według rozpoznania zasadni- czego:					<i>according to basic diag- nosis:</i>
Organiczne zaburzenia psychotycz- ne i niepsychotyczne	10022	2687	33	12	<i>Organic psychotic and non- psychotic disorders</i>
Schizofrenia	9552	2069	74	28	<i>Schizophrenia</i>
Inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe ^a	3716	741	40	13	<i>Psychotic and imaginary disorders^a</i>
Epizody afektywne	6159	2008	160	74	<i>Affective episodes</i>
Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe	10321	1982	75	35	<i>Relapsing bipolar depres- sions and disorders</i>
Inne zaburzenia nastroju (afektyw- ne)	4403	884	40	11	<i>Other affective disorders</i>
Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne	17335	5814	870	355	<i>Neurotic disorders connected with stress and somatic form disorders</i>
Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania	242	97	48	23	<i>Behavioral syndromes related to nutrition disorders</i>
Inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	1108	517	9	5	<i>Other behavioral syndromes related to physiological disorders and manual fac- tors</i>
Zaburzenia osobowości i zachowa- nia dorosłych	2356	1009	30	14	<i>Adult personality and behav- ioural disorders</i>
Upośledzenie umysłowe	4127	752	388	134	<i>Mental retardation</i>
Całościowe zaburzenia rozwojowe	489	101	458	97	<i>Total developmental disor- ders</i>
Pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego	650	56	609	50	<i>Other disorders of mental development</i>
Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzie- ciństwie i wieku młodzieńczym	993	337	806	319	<i>Behavioral and emotional disorders starting usually in childhood and youth</i>
Nieokreślone zaburzenia psychiczne	608	361	9	6	<i>Not determined psychic disorders</i>
OBSERWACJA STANU PSY- CHICZNEGO, ROZPOZNANIA NIEUSTALONE, BEZ ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I ROZPOZ- NANIA NIEPSYCHIATRYCZNE	1189	894	35	22	OBSERVATIONS OF MEN- TAL STATE, DIAGNOSIS NOT IDENTIFIED, WITHOUT MENTAL DISORDERS AND NON- PSYCHIATRIC DIAGNOSIS

^a Bez afektywnych i schizofrenii.

Źródło: Wydział Zdrowia Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

^a Without persons with affective disorders and schizophrenics.

Source: Department of Health Lubelskie Governor's Office in Lublin.

TABL. 15 (178). **OSOBY LECZONE W PORADNIACH ODWYKOWYCH**
PERSONS TREATED IN ANTI-ADDICT OUT-PATIENT CLINICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Leczeni Patients		Z ogółem Of total			
	ogółem total	w tym po raz pierwszy of which treated for the first time	w wieku lat aged			zobowią- zani do leczenia odwyko- wego obliged to detoxifica- tion
			do 18 lat under 18 years	19–29	65 i więcej 65 and more	
OGÓŁEM2000	6526	2945	59	561	76	846
TOTAL 2005	7314	3113	79	895	241	1850
2010	7557	3328	22	1117	393	2186
2011	7853	3341	28	1113	482	2146
kobiety females	1620	686	12	262	183	905
mężczyźni..... males	6233	2655	16	851	299	1241
Ostre zatrucia i używanie szkodliwe Acute intoxications and harmful use	800	341	5	167	40	28
Zespół uzależnienia Dependence syndrome	6486	2783	22	862	399	2064
Zespół abstynencji bez majaczenia Withdrawal state	251	93	1	36	5	19
Zespół abstynencji z majaczeniem Withdrawal state with delirium	23	14	–	2	2	5
Zaburzenia psychiatryczne bez majaczenia Other psychotic disorders without delirium	100	37	–	17	2	5
Zespół amnestyczny Amnesia syndrome	3	1	–	1	1	–
Inne zaburzenia psychiczne..... Other mental disorders	190	72	–	28	33	25

Źródło: Wydział Zdrowia Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.
 Source: Department of Health Lubelskie Governor's Office in Lublin.

TABL. 16 (179). **ŻŁOBKI^a**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Żłobki.....	18	15	14	22	Nurseries
Oddziały żłobkowe.....	8	7	7	3	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^b	1175	1034	1285	1622	Places in nurseries ^b
Dzieci przebywające w żłobkach ^b (w ciągu roku).....	2017	1903	2038	2378	Children staying in nurseries ^b (during the year)
Miejsca w żłobkach ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach.....	40,3	38,0	41,4	54,1	Places in nurseries ^b per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3.....	13,7	13,2	18,3	22,2	Children staying in nurseries ^b per 1000 children up to age 3

^a Łącznie ze żłobkami tygodniowymi. ^b Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Including weekly nurseries. ^b Including nursery wards.

TABL. 17 (180). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**
 Stan w dniu 31 XII
ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2005	2010	2011	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			

PLACÓWKI CAŁODOBOWE
 ROUND-THE-CLOCK CARE CENTRES

OGÓŁEM	33	37	37	1191	1083	1129	193	48	66	TOTAL
Interwencyjne.....	2	2	2	81	17	19	2	-	-	Intervention
Rodzinne.....	9	9	8	234	192	200	14	8	21	Family
Socjalizacyjne.....	14	14	14	500	425	450	74	25	26	Socialization
Wielofunkcyjne.....	8	12	13	376	449	460	103	15	19	Multi-functional

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO
 DAILY ASSISTANCE CENTRES

OGÓŁEM	80	80	80	3137	2622	2318	510	360	346	TOTAL
Opiekuńcze.....	69	69	69	2741	2321	2033	452	302	275	Care
Specjalistyczne.....	11	11	11	396	301	285	58	58	71	Specialized

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 232.

^a See general notes, item 12 on page 232.

TABL. 18 (181). **RODZINY ZASTĘPCZE^a**
 Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze.....	2282	1772	1686	1685	Foster families
Dzieci w rodzinach zastępczych ^b w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności ^c	3124	2581	2647	2629	Children in foster families ^b of which issued disability confirmation ^c
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku ^d	225	41	108	77	Children who gained independence during the year ^d

^a W 2000 r. stan w końcu roku. ^b Łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów. ^c Do 2002 r. pobierające zasiłek pielęgnacyjny. ^d W 2000 r. łącznie z kontynuującymi naukę.

^a In 2000 as end of year. ^b Including children not under court supervision. ^c Until 2002 receiving nursing benefit. ^d In 2000 including children continuing study.

TABL. 19 (182). **POMOC SPOŁECZNA**
Stan w dniu 31 XII
SOCIAL WELFARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	59	62	69	75	Homes and facilities (excluding sub-branches)
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku ^a	11	16	21	21	Aged persons ^a
Przewlekłe somatycznie chorych ^a ..	14	9	13	12	Chronically ill with somatic disorders ^a
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^{a b}	} 18	10	12	12	Adults mentally retarded ^{a b}
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^{a b}					
Przewlekłe psychicznie chorych ^{a c} ..	6	7	10	11	Chronically mentally ill ^{a c}
Niepełnosprawnych fizycznie ^a	2	2	4	4	Physically handicapped ^a
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	2	2	3	4	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	6	11	15	14	Homeless
Innych osób	–	–	5	10	Other persons
Miejsca ^d ogółem	5045	5717	5554	5507	Total places ^d
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób w podeszłym wieku ^e	510	1404	397	403	Aged persons ^e
Przewlekłe somatycznie chorych ^e ..	1676	1072	236	247	Chronically ill with somatic disorders ^e
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^{b e}	} 1588	1010	661	655	Adults mentally retarded ^{b e}
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^{b e}					
Przewlekłe psychicznie chorych ^{c e} ..	394	655	675	698	Chronically mentally ill ^{c e}
Niepełnosprawnych fizycznie ^e	285	169	168	167	Physically handicapped ^e
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	125	203	175	170	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	467	828	810	705	Homeless
Innych osób	–	–	67	136	Other persons
Miejsca ^d na 10 tys. ludności	22,9	26,2	25,5	25,4	Places ^d per 10 thous. Population
Mieszkańcy ^d ogółem	4950	5361	5339	5178	Total residents ^d
w tym umieszczeni w ciągu roku	1446	1464	1410	1521	of which placed within during the year
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób w podeszłym wieku	491	1325	1335	1064	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	1672	1050	634	838	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^b	} 1587	982	1065	1006	Adults mentally retarded ^b
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^b					

^a Od 2008 r. dane dotyczą zakładów samodzielnych (prowadzących działalność na rzecz jednej grupy mieszkańców, tzw. „oddziału”) i zakładów łączonych (przeznaczonych dla kilku grup mieszkańców, tzw. „oddziałów”); dane nieporównywalne z latami wcześniejszymi. ^b Do 2000 r. — umysłowo upośledzonych. ^c Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. ^d Łącznie z filiami. ^e Od 2008 r. dane dotyczą tylko miejsc w zakładach samodzielnych; dane nieporównywalne z latami wcześniejszymi.

^a Since 2008 data concern individual entities (conducting activity for one group of residents) and integrated entities (destined for several groups of residents); data incomparable with previous years. ^b Until 2000 — mentally disabled. ^c Including community self-help homes for persons with mental disorders. ^d Including subbranches. ^e Since 2008 data concern places in individual entities only; data incomparable with previous years.

TABL. 19 (182). **POMOC SPOŁECZNA (dok.)**

Stan w dniu 31 XII
SOCIAL WELFARE (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Mieszkańcy^d ogółem (dok.)					Total residents^d (cont.)
Przewlekłe psychicznie chorych ^c ...	394	628	732	817	Chronically mentally ill ^c
Niepełnosprawnych fizycznie	285	165	287	285	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	100	151	131	113	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	421	685	730	596	Homeless
Innych osób	–	–	56	93	Other persons
Mieszkańcy^d na 10 tys. ludno- ści	22,4	24,6	24,5	23,8	Residents^d per 10 thous. Popula- tion
Osoby oczekujące na umiesz- czenie	293	187	340	269	Persons awaiting a place

^d Łącznie z filiami.

^d Including subbranches.

TABL. 20 (183). **MIESZKAŃCY ZAKŁADÓW STACJONARNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG WIEKU I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA W 2011 R.**

Stan w dniu 31 XII
**RESIDENTS OF STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY AGE
 AND SOURCES OF FINANCING IN 2011**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba miesz- kańców Number of resi- dents	Z tego w wieku Of which aged					W tym ponoszących opłaty za pobyt Of which incurring costs of residence			Osobod- ni pobytu miesz- kańców ^a Persons- days of resi- dences stay ^a
		do 18 lat less than 18	19–40	41–60	61–74	75 lat i więcej 75 years and more	przynajmniej w części z dochodów własnych partly from own revenue		pełna odpłat- ność gminy / budżetu pań- stwa full pay- ment of gmi- na/stat e budget	
							razem total	w tym w pełnej wysoc- kości of which full pay- ment		
OGÓŁEM TOTAL	5178	215	896	1591	1218	1258	4506	280	380	1797375
dla osób: for persons:										
W podeszłym wieku	1064	–	5	81	321	657	1054	140	2	390999
Aged										
Przewlekłe somatycznie chorych	838	–	52	206	233	347	833	4	2	300168
Chronically ill with somatic disorders										

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 20 (183). **MIESZKAŃCY ZAKŁADÓW STACJONARNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG WIEKU I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA W 2011 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

RESIDENTS OF STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY AGE AND SOURCES OF FINANCING IN 2011 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba mieszkańców Number of residents	Z tego w wieku Of which aged					W tym ponoszących opłaty za pobyt Of which incurring costs of residence			Osobodni pobytu mieszkańców ^a Persons-days of residences stay ^a
		do 18 lat less than 18	19-40	41-60	61-74	75 lat i więcej 75 years and more	przynajmniej w części z dochodów własnych partly from own revenue		pełna odpłatność gminy / budżetu państwa full payment of gmina/stat e budget	
							razem total	w tym w pełnej wysokości of which full payment		
dla osób (dok.): for persons (cont.):										
Niepełnosprawnych intelektualnie	1372	87	521	512	198	54	1290	39	50	500072
<i>Mentally disabled</i>										
Przewlekłe psychicznie chorych	817	-	118	400	220	79	789	2	28	259805
<i>Chronically ill with psychic disorders</i>										
Niepełnosprawnych fizycznie..	285	-	25	91	76	93	281	55	1	104471
<i>Physically handicapped</i>										
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	113	59	41	9	4	-	16	10	75	42260
<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>										
Bezdomnych	596	37	106	278	158	17	220	12	206	182332
<i>Homeless</i>										
Innych osób	93	32	28	14	8	11	23	18	16	17268
<i>Other persons</i>										

^a W ciągu roku.
^a During the year.

TABL. 21 (184). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000	174267	153791,0	TOTAL
2005	191318	145536,1	
2010	155863	190150,7	
2011	150545	188835,9	
Pomoc pieniężna	82421	134949,9	Monetary assistance
w tym zasiłki:			<i>of which benefits:</i>
stały	9264	32452,5	<i>permanent</i>
okresowy	26787	41699,8	<i>temporary</i>
celowy	41810	30597,6	<i>appropriated</i>
Pomoc niepieniężna	68124	53886,0	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
schronienie	537	1351,0	<i>shelter</i>
posilek.....	60111	24383,5	<i>meals</i>
ubranie.....	45	11,7	<i>clothing</i>
sprawienie pogrzebu	215	487,3	<i>burial</i>

^a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by government administration and local self-government entities. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębiając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność **koncertową filharmonii, orkiestr i chórów**.

5. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

3. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

4. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

5. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic

stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **minipleksy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multiopleksy** – posiadające 8 sal i więcej.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** — zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki — obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

Do pozostałych obiektów zaliczono obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla hoteli, moteli, pensjonatów, domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze).

3. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multioplexes** — equipped with 8 screens and more.

7. **Data regarding radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. **Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

The remaining facilities of collective accommodation establishments include hotel facilities which do not correspond to conditions expected in hotels, motels, boarding houses, excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, other facilities used by the tourism industry (e.g., student dormitories, boarding schools, employee boarding houses).

3. **Data on number of beds** are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. **Catering establishments** in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Kultura Culture

TABL. 1 (185). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII).....	642	610	597	600	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	501	474	461	462	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	193	132	163	165	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi.....	167	115	137	135	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol... ..	7510,3	6910,2	6321,7	6276,5	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi.....	4468,0	3977,5	3448,2	3386,9	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	447,6	431,9	381,6	380,2	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi.....	169,1	167,6	153,4	152,8	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tys. woluminów	8387,2	8206,5	7482,9	7488,7	<i>in thous. volumes</i>
w tym na wsi.....	3490,1	3485,3	3107,0	3113,3	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,7	19,0	19,6	19,7	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi.....	20,6	20,8	20,3	20,4	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (186). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający <i>Visitors</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>external^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2000	39	315,0	131	54	796,8	395,0	
2005	39	376,4	136	67	992,6	336,0	
2010	45	419,5	137	65	948,0	316,1	
2011	46	420,2	141	64	935,9	266,1	
w tym:							<i>of which:</i>
Artystyczne	4	18,7	10	4	32,7	9,5	<i>Art</i>
Biograficzne	5	2,8	6	3	38,3	12,3	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	2	3,2	10	4	44,7	4,7	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	8	48,2	8	2	104,2	16,2	<i>Historical</i>
Martyrologiczne	4	6,7	7	–	149,3	65,4	<i>Martyrological</i>
Interdyscyplinarne	7	231,6	41	23	207,0	70,5	<i>Interdisciplinary</i>
Regionalne	8	58,0	47	24	44,2	18,2	<i>Regional</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. *b* In Poland. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (187). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Instytucje ^a (stan w dniu 31 XII)	9	7	6	Institutions ^a (as of 31 XII)
Wystawy:				Exhibitions:
własne ^b	20	13	5	own ^b
obce krajowe	4	9	4	foreign national
Zwiedzający w tys.	230,3	213,2	227,7	Visitors in thous.
w zorganizowanych grupach	95,5	69,2	61,0	of which in organized groups
w tym młodzież szkolna	61,6	51,7	44,8	of which school youth

^a Obejmują ogrody zoologiczne i botaniczne, rezerwy przyrody oraz planetaria, miasteczka i centra techniki (jeśli nie posiadają statusu muzeum), a także nie będące muzeami ekspozycje stałe, prezentujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp. ^b W kraju

^a Including zoological and botanical gardens, reserves and planetarium, technical towns and centers (if they did not possess a museum status) as well as permanent exhibitions (which are not museums) presenting achievements, findings and curiosities from history, archeology, culture, nature, technics etc. ^b In Poland

TABL. 4 (188). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor sector		
					publiczny public	prywatny private	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	11	9	11	10	4	6	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	142	130	150	197	117	80	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	8	7	3	2	2	–	of which foreign
Ekspozycje ^a	142	145	159	212	131	81	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	48,8	63,7	65,9	69,9	36,0	33,9	Visitors in thous.

^a W kraju.
^a In Poland.

TABL. 5 (189). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					Theatres and music institutions
2000	6	1857	1241	282,7	
2005	6	1856	1163	219,7	
2010	6	1734	909	205,4	
2011	6	1684	854	199,2	
Teatry:					<i>Theatres:</i>
dramatyczne.....	2	417	263	50,2	<i>dramatic</i>
lalkowe	1	180	320	45,1	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne.....	1	353	116	43,0	<i>Musical theatres</i>
Filharmonie	1	534	91	33,8	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne.....	1	200	64	27,2	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Przedsiębiorstwa estradowe					Entertainment enterprises
2000	3	x	52	13,6	
2005	—	x	—	—	
2010	—	x	—	—	
2011	—	x	—	—	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Według siedziby.

^a As of 31 XII. ^b According to the seat.

TABL. 6 (190). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE W 2011 R.**
 Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS, COMMUNITY CENTRES IN 2011
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	SPECIFICATION
Instytucje	178	65	113	<i>Institutions</i>
domy kultury.....	38	27	11	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury.....	123	30	93	<i>cultural centres</i>
kluby.....	15	7	8	<i>clubs</i>
świetlice.....	2	1	1	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne.....	381	178	203	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku).....	10501	6271	4230	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2259,9	1618,1	641,8	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	323	185	138	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)....	5659	3500	2159	<i>Course graduates (during the year)</i>
Zespoły artystyczne	1114	501	613	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	16478	8499	7979	<i>Members of artistic ensembles</i>
Koła (kluby)	949	409	540	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	17883	9567	8316	<i>Members of groups (clubs)</i>

TABL. 7 (191). **OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTAL FACILITIES RECORDED IN REGISTER OF MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3823	3691	3746	3757	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Kościóły	356	372	388	390	<i>Churches</i>
Klasztory	42	40	40	40	<i>Monasteries</i>
Inne obiekty sakralne	276	317	326	330	<i>Other sacral facilities</i>
Budynki użyteczności publicznej	149	149	150	150	<i>Buildings of public utility</i>
Pałace i wille	143	143	145	145	<i>Palaces and villas</i>
Dwory	155	147	147	147	<i>Mansions</i>
Domy mieszkalne (kamienice)	264	226	226	226	<i>Residential houses (tenement houses)</i>
Układy urbanistyczne	36	36	36	36	<i>Town planning systems</i>
Budynki przemysłowe	86	85	88	88	<i>Industrial buildings</i>
Parki podworskie, pałacowe i inne	285	267	267	267	<i>Post-mansion, palace and other parks</i>
Cmentarze	183	184	185	186	<i>Cemeteries</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie.

Source: data of Voivodship Department of Monument Protection Service in Lublin.

TABL. 8 (192). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	37	30	29	27	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	33	29	28	26	<i>of which in urban areas</i>
Salę projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	37	30	38	36	<i>Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	34	29	37	35	<i>of which in urban areas</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,0	8,5	9,8	8,9	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	10,3	8,4	9,6	8,7	<i>of which in urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tys.	14,9	13,6	26,4	30,2	<i>in thous.</i>
w tym miasta	14,7	13,5	26,4	30,2	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	403	451	910	1117	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tys.	646,0	539,8	1105,5	1269,9	<i>in thous.</i>
w tym miasta	640,6	538,8	1105,1	1269,6	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	17	18	38	47	<i>per cinema</i>
na 1 seans	43	40	42	42	<i>per screening</i>

TABL. 9 (193). **WYBRANE INSTYTUCJE KULTURY DOSTĘPNE DLA OSÓB NIEPEŁNO-
SPRAWNYCH PORUSZAJĄCYCH SIĘ NA WÓZKACH INWALIDZKICH**
*SELECTED CULTURAL INSTITUTIONS ACCESSIBLE TO THE DISABLED
MOVING ON WHEELCHAIRS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000		2005		2010		2011		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	
Biblioteki publiczne...	36	5,6	74	12,1	138	23,1	175	29,2	Public libraries
Muzea.....	4	10,3	6	15,4	8	17,8	15	32,6	Museums
Galerie.....	1	9,1	2	22,2	2	18,2	1	10,0	Art galleries
Kina stałe.....	12	32,4	11	36,7	21	72,4	20	74,1	Fixed cinemas

TABL. 10 (194). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi.....	488,5	481,1	339,5	335,6	221	221	156	155	Radio subscribers
miasta.....	262,2	258,1	193,9	191,8	255	254	191	190	urban areas
wieś.....	226,3	223,0	145,6	143,9	192	192	125	124	rural areas
Abonenci telewizji bezprzewodowej ...	473,0	462,8	327,3	323,3	214	212	150	149	Cordless television subscribers
miasta.....	255,4	248,3	186,4	184,1	248	244	184	182	urban areas
wieś.....	217,6	214,5	140,9	139,2	185	184	121	120	rural areas
Abonenci telewizji kablowej.....	195,9	187,6	221,9	225,0	88	86	102	104	Cordless television subscribers

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (195). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	359	331	322	273	Facilities (as of 31 VII)
Hotele	32	30	49	52	Hotels
Motele	9	13	9	4	Motels
Pensjonaty	8	3	11	9	Boarding houses
Domy wycieczkowe	5	2	1	1	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	40	42	38	34	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	6	5	4	4	Camping sites
Pola biwakowe	18	10	7	2	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	97	70	56	48	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	13	9	6	2	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	23	23	28	21	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	3	3	2	2	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	20	19	16	12	Public tourist cottages
Hostele	x	x	x	1	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe	4	4	4	4	Health establishment
Pozostałe obiekty ^a	81	98	91	77	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria) oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized) as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 11 (195). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (cd.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII).....	23346	19506	20307	18232	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	9412	10408	12140	11870	of which open all year
Hotele	2595	2643	3667	4056	Hotels
Motele.....	370	451	379	188	Motels
Pensjonaty	281	209	456	388	Boarding houses
Domy wycieczkowe	266	95	45	45	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	1510	1780	1493	1444	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	613	615	355	340	Camping sites
Pola biwakowe	2700	1500	580	55	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	5798	4001	3691	3291	Holiday centres
Ośrodki kolonijne.....	1697	1054	691	305	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1755	1558	1605	1196	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	145	268	193	173	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych.....	1274	1011	1005	620	Public tourist cottages
Hostele	x	x	x	16	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe.....	834	498	1241	1287	Health establishment
Pozostałe obiekty ^a	3508	3823	4906	4828	Other facilities ^a
Korzystający z noclegów	510831	543686	665609	655110	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	96467	92042	89940	97835	of which foreign tourists
Hotele	171924	187947	306628	329764	Hotels
Motele.....	25166	18404	16696	13096	Motels
Pensjonaty	10924	12211	16364	12435	Boarding houses
Domy wycieczkowe	10977	4462	1423	1347	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	28009	26025	24558	22635	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	5105	5243	5466	4476	Camping sites
Pola biwakowe	3667	3381	2018	114	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	48778	34154	29288	30333	Holiday centres
Ośrodki kolonijne.....	8234	6497	3407	1417	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	50755	51126	49026	43432	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej.....	7643	12229	7041	5435	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych.....	11212	10709	15863	8593	Public tourist cottages
Hostele	x	x	x	565	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe.....	13801	15478	38057	34401	Health establishment
Pozostałe obiekty ^a	114636	155820	149774	147067	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria) oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized) as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 11 (195). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	1465214	1238665	1612094	1487661	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	194957	147110	128884	145998	of which foreign tourists
Hotele	311866	282804	425466	459276	Hotels
Motele	34563	24190	24911	18814	Motels
Pensjonaty	27858	23753	27706	25375	Boarding houses
Domy wycieczkowe	26929	11391	11857	12068	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	51844	52597	56110	50583	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	10436	9929	8723	7515	Camping sites
Pola biwakowe	10733	8179	5793	572	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	241839	155455	148831	123562	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	58140	38606	30905	13724	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe ...	123488	123992	119196	107168	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	17132	23794	18653	13182	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	39527	35962	51660	24042	Public tourist cottages
Hostele	x	x	x	881	Hostels
Zakłady uzdrowiskowe	220556	147782	380916	345392	Health establishment
Pozostałe obiekty ^a	290303	300231	301367	285507	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria) oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized) as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 12 (196). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje Restaurants	Bary i kawiarnie Bars and coffee shops	Stołówki Canteens	Punkty gastronomiczne Food stands	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2000	2005	2010	2011	TOTAL
	76	108	89	72	
	75	93	61	37	
	112	87	53	36	
	102	76	49	18	
Hotele	51	27	1	1	Hotels
Motele	2	3	–	–	Motels
Pensjonaty	4	–	1	2	Boarding houses
Domy wycieczkowe	–	1	–	–	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	–	1	10	1	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	2	1	–	1	Camping sites
Pola biwakowe	2	–	–	1	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	5	7	13	7	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4	6	6	1	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	1	1	–	–	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	–	–	1	1	Public tourist cottages
Zakłady uzdrowiskowe	2	5	6	1	Health establishment
Pozostałe obiekty ^a	31	24	11	2	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria) oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized) as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 13 (197). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURISTS ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	96467	92042	89940	97835	Tourists accommodated
Hotele	47076	63050	72200	79601	Hotels
Motele.....	3773	1572	1686	1367	Motels
Pensjonaty	1060	385	186	154	Boarding houses
Domy wycieczkowe.....	2821	529	61	131	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	1832	1505	488	847	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	310	1174	1138	800	Camping sites
Pola biwakowe	20	27	3	–	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	36	11	11	164	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3686	2532	1328	1385	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej.....	412	669	73	5	Creative arts centres
Zespół ogólnodostępnych domków turystycznych.....	314	406	23	4	Public tourist cottages
Zakłady uzdrowiskowe.....	190	574	81	99	Health establishment
Pozostałe obiekty ^a	34937	19608	12662	13278	Other facilities ^a
Udzielone noclegi.....	194957	147110	128884	145998	Nights spent (overnight stay)
Hotele	70262	92303	95909	111485	Hotels
Motele.....	5071	2092	2190	2032	Motels
Pensjonaty	8160	951	225	211	Boarding houses
Domy wycieczkowe.....	6968	616	371	822	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	2292	2618	939	2818	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	430	1756	1500	1044	Camping sites
Pola biwakowe	30	51	3	–	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	247	43	21	327	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5799	5276	3041	3067	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej.....	979	1476	283	9	Creative arts centres
Zespół ogólnodostępnych domków turystycznych.....	660	534	57	8	Public tourist cottages
Zakłady uzdrowiskowe.....	1741	2131	749	1061	Health establishment
Pozostałe obiekty ^a	92318	37263	23596	23114	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria) oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized) as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 14 (198). **TURYŚCI ZAGRANICZNI W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA WEDŁUG OBYWATELSTWA**
FOREIGN TOURISTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
BY CITIZENSHIP

KRAJE	Korzystający z noclegów <i>Tourists accommodated</i>				Udzielone noclegi <i>Nights spent (overnight stay)</i>				COUNTRIES
	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	
OGÓŁEM	96711	92042	89940	97835	195642	147110	128884	145998	TOTAL
w tym:									<i>of which:</i>
Australia	219	201	363	274	499	358	606	490	<i>Australia</i>
Austria	380	1033	956	581	716	1621	1388	1080	<i>Austria</i>
Belgia	606	1188	1342	1008	1001	1731	1990	1754	<i>Belgium</i>
Dania	486	420	261	339	944	880	486	630	<i>Denmark</i>
Finlandia	197	592	656	809	269	791	867	1328	<i>Finland</i>
Francja	1654	2890	3106	2836	3083	5162	5117	4950	<i>France</i>
Grecja	69	235	189	142	176	435	264	288	<i>Greece</i>
Hiszpania	256	866	918	1226	517	1461	1458	2429	<i>Spain</i>
Holandia	1730	1748	1310	1205	3027	2977	2086	2028	<i>Holland</i>
Irlandia	117	247	518	404	183	439	1050	1042	<i>Ireland</i>
Japonia	292	1041	1221	656	425	1257	1484	775	<i>Japan</i>
Kanada	569	555	424	613	1233	901	762	1095	<i>Canada</i>
Niemcy	6352	8513	6359	6638	11993	15970	11368	11650	<i>Germany</i>
Norwegia	124	552	471	631	207	868	871	1281	<i>Norway</i>
Portugalia	88	151	255	226	166	264	528	510	<i>Portugal</i>
Republika Czeska	978	1698	810	1230	1946	3405	1776	2136	<i>Czech Republic</i>
Słowacja	360	1112	699	605	916	1551	988	1072	<i>Slovakia</i>
Stany Zjednoczone Ameryki	2124	3032	2302	2470	4170	5874	4125	4552	<i>United States</i>
Szwecja	1023	990	986	738	1717	1593	1551	1149	<i>Sweden</i>
Turcja	45	96	140	189	309	224	300	522	<i>Turkey</i>
Węgry	332	571	1369	943	596	860	1875	1216	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania	1924	2748	2851	2659	3687	6387	6185	6046	<i>United Kingdom</i>
Włochy	1675	2950	2573	3747	4045	7070	5265	10161	<i>Italy</i>

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;
- **badania stosowane**, tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;
- **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. *Research and development (R&D) includes:*

- **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;
- **applied research**, i.e. original investigation undertaken in order to acquire new knowledge.
It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective;
- **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting such activity:

- 1) **Scientific, research and development units**, i.e. units involved mainly in carrying out research and development:
 - a) *scientific units of the Polish Academy of Sciences; up to 2009 statistical data included independent scientific establishments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Polish Academy of Sciences Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No.96, item 619)*

- b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388 z późniejszymi zmianami),
- c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — państwowe i samorządowe instytucje oraz niewymienione wcześniej instytucje niekomercyjne, m. in. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.
2. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.
- Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC)** są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.
3. **Nakłady wewnętrzne** – wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania, obejmują nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R.
- Nakłady inwestycyjne na środki trwałe** od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.
- b) *research institutes operating on the basis of the Research Institutes Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No. 96, item 618); up to 2009 defined as research and development units which operated on the basis of the Research and Development Units Act of 25 August 1985 (a consolidated text Journal of Laws of 2001 No. 33, item 388 as amended,)*
- c) *other units classified into NACE division 72 ‘Scientific research and development’*
- 2) **auxiliary scientific units** - archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;
- 3) **economic entities** (not classified into NACE division 72 ‘Scientific research and development’) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; up to 2009 defined as development units;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** — state or local government institutions and non-profit institutions not mentioned above, inter alia, hospitals, national parks, botanical gardens, state agencies and institutions
2. *Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.*
- Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.*
3. **Intramural expenditures** – presenting the value of research and development of a given entity carried out by own research facilities, regardless of the sources of financing, include current and capital expenditures on fixed assets linked to R&D.
- Since 2003 capital expenditures on fixed assets comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but until completion of the projects not included in fixed assets but treated as current assets; until 2002 expenditures on such equipment were included in current expenditures on R&D.*

4. Działalność innowacyjna obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyróbów, usług) – innowacja produktowa oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie – innowacja procesowa, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

5. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R), zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw – patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

4. Innovation activity comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications – product innovation and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises – process innovation which are novel at least for the enterprise.

5. Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights – patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machines, technical equipment, tools, means of transport, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

6. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

7. A patentable invention — any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. A utility model eligible for protection — any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących **wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych (ICT)**, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości ^Δ, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

3. Automatyczna wymiana danych:

— **wewnątrz przedsiębiorstwa** polega na działaniach wspomagających różne funkcje przedsiębiorstwa, tj. korzystanie z jednego systemu informatycznego, łączenie danych między systemami informatycznymi, korzystanie ze wspólnej bazy danych lub hurtowni danych dostępnych dla systemów informatycznych oraz elektroniczna wymiana informacji automatycznie przetwarzanych wewnątrz przedsiębiorstwa,

— **na zewnątrz przedsiębiorstwa** — polega na wysyłaniu i/lub otrzymywaniu wiadomości (np. faktur, deklaracji podatkowych) poprzez sieci komputerowe w formacie umożliwiającym ich automatyczne przetwarzanie, np. EDI, ODETTE, XML, z wyłączeniem ręcznego wprowadzania wiadomości przesyłanych drogą elektroniczną.

Information Society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on **the ICT (Information and Communication Technologies) usage** conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concerns economic entities employing more than 9 persons and included in the sections according to the NACE rev.2: manufacturing, construction, trade; repair of motor vehicles ^Δ, transportation and storage, accommodation and catering ^Δ, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities.

3. Automatic data exchange:

— **inside enterprises** — activities supporting different functions of the enterprise i.e. using one single software application, data linking between the software applications, using a common database or data warehouse accessed by the software applications and electronic exchange of information that can be processed within the enterprise,

— **outside the enterprise** — sending and/or receiving of messages (e.g. invoices, tax declarations) via any computer network in format which allows their automatic processing e.g. EDI, ODETTE, XML, excluding individual electronic messages being typed manually.

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (199). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011		
	jednostki (stan w dniu 31 XII) <i>units (as of 31 XII)</i>				zatrudnieni ^a <i>personnel^a</i>					
					ogółem <i>total</i>			w tym <i>of which</i>		
	pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>								
OGÓŁEM	27	40	67	87	3494,0	3456,5	3427,4	3446,1	2952,5	398,2
TOTAL										
w tym: <i>of which:</i>										
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe .	6	7	19	22	844,8	748,9	628,6	633,8	399,6	179,7
Scientific and research-development units										
w tym: <i>of which:</i>										
instytuty badawcze	5	5	5	5	753,3	679,5	537,7	543,8	326,5	169,3
<i>research institutes</i>										
Szkoły wyższe	7	7	10	8	2157,5	2364,8	2359,2	2408,0	2343,7	52,4
Higher education institutions										

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a *In full-time equivalents.*

TABL. 2 (200). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozosta- łym other
		wyższym higher				z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equi- valent)	
		z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem naukowym profesora with title of professor		
	doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)					
OGÓŁEM	2005	7073	601	675	2748	2318	731
TOTAL	2010	7138	610	831	3080	2066	551
	2011	6881	598	878	3074	1852	479
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	843	56	40	199	263	285
Scientific and research- -development units	2010	930	69	#	231	#	238
	2011	924	69	41	223	369	222
w tym: of which:							
instytuty badawcze		830	56	31	194	331	218
research institutes							
Szkoły wyższe	2005	5797	545	635	2546	1732	339
Higher education institutions	2010	5590	#	788	2840	1235	#
	2011	5337	#	836	2840	1000	#

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (201). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011					SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady <i>expenditures</i>				
					bieżące ^b <i>current^b</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital</i>		
	razem <i>total</i>	w tym osobowe of which labour costs	razem <i>total</i>	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which instruments and equipment					
w tys. zł <i>in thous. zł</i>									
OGÓŁEM	147917,1	182908,6	362234,5	377976,5	257137,0	114458,3	120839,5	98425,9	TOTAL
w tym:									<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- rozwojowe	54348,7	68205,3	138360,3	137366,0	107717,6	47225,8	29648,4	24203,3	Scientific and research- development units
w tym:									<i>of which:</i>
instytuty badawcze	48867,7	59798,9	97970,4	108341,7	86137,8	37064,8	22203,9	17080,2	<i>research institutes</i>
Szkoły wyższe	57328,5	67180,9	178302,3	171544,1	102282,1	42563,3	69262,0	56267,5	Higher education institutions

^a Bez amortyzacji środków trwałych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3, na str. 265.

^a Excluding depreciation of fixed assets. ^b See general notes, item 3, on page 265.

TABL. 4 (202). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION	
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane <i>applied</i>			
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	132990,4	61643,8	31425,4	39921,2	TOTAL
	2005	159952,6	82020,7	27159,9	50772,0	
	2010	235420,9	131734,2	46626,4	57060,3	
	2011	257137,0	145295,1	52051,5	59790,4	
w tym:						<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		107717,6	62738,6	32951,7	12027,3	Scientific and research-development units
w tym:						<i>of which:</i>
Instytuty badawcze		86137,8	48537,0	27957,3	9643,5	<i>Research institutes</i>
Szkoły wyższe		102282,1	81453,6	14570,2	6258,3	Higher education institutions

^a Bez amortyzacji środków trwałych; patrz uwagi ogólne, ust. 3, na str. 265.

^a Excluding depreciation of fixed assets; see general notes, item 3, on page 265.

TABL. 5 (203). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	64,0	64,9	60,2	49,9	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	76,7	60,5	67,4	54,9	Scientific and research-development units
w tym:					<i>of which:</i>
Instytuty badawcze	77,4	58,9	67,2	65,2	<i>Research institutes</i>
Szkoły wyższe	49,3	69,0	#	45,7	Higher education institutions

TABL. 6 (204). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a
BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and develop- ment activity ^b	inwestycyjne capital				na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment		w tym z importu of which import		
				razem total				
w tys. zł in thous. zł								
OGÓŁEM	2005	493862	54577	161584	242344	95527	410	6864
TOTAL	2010	490981	46812	51682	221267	115142	748	4470
	2011	478768	68464	68519	284927	89595	1123	9520
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing		395374	#	64841	234172	#	#	9520
w tym: of which:								
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products		45616	#	4369	32198	15354	19	#
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		#	1450	–	#	–	109	#
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ								
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		2900	–	#	#	–	#	#
Manufacture of paper and paper products								
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		76110	2778	#	#	#	459	64
Manufacture of metal products ^Δ								
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		45521	8115	3642	24692	12751	#	426
Manufacture of machinery and equip- ment n.e.c.								

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Intramural and extramural expenditures.

TABL. 7 (205). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne <i>Production lines</i>		Centra obróbkowe <i>Process- ing centres</i>	Roboty i manipulatory przemysłowe <i>industrial robots and manipulators</i>		Komputery ^b <i>Compu- ters^b</i>
	automatyczne <i>automa- tic</i>	sterowane komputerem <i>compu- ter con- trolled</i>		ogółem <i>total</i>	w tym roboty <i>of which robots</i>	
	w szt. <i>in units</i>					
O G Ó Ł E M 2005	361	216	146	93	42	628
TOTAL 2010	471	366	261	153	71	788
..... 2011	540	387	290	183	94	645
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	139	97	4	2	2	242
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	401	290	286	181	92	403
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	466	362	290	183	94	598
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	138	92	9	5	5	70
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	15	30	16	11	6	23
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	28	33	73	13	9	76
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	53	30	8	63	9	28
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	11	11	83	33	17	73
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	42	7	28	16	16	102
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	11	3	13	1	–	–
Pozostała produkcja wyrobów..... <i>Other manufacture</i>	13	2	1	15	15	7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Computers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (206). PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYSŁE^a W 2011 R.
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN THE INDUSTRY^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c				SPECIFICATION	
	Net revenues from sales of new or significantly improved products ^b in % of total net revenues from sale ^c					
	ogółem total	w tym of which				eksport export
		produkty nowe lub istotnie ulepszone new or significantly improved products				
dla rynku to the market		tylko dla przedsiębiorstw only to the firm				
OGÓŁEM	4,0	1,5	2,5	1,3	TOTAL	
W tym przetwórstwo przemysłowe	5,3	2,0	3,4	1,7	Of which manufacturing	
w tym:					of which:	
Produkcja artykułów spożywczych	2,8	2,2	0,6	0,2	Manufacture of food products	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	23,5	13,5	10,0	9,8	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	7,4	6,3	1,0	6,0	Manufacture of rubber and plastic products	
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	9,0	2,8	6,2	4,3	Manufacture of metal products ^Δ	
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	9,5	6,1	3,4	5,4	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Wprowadzonych na rynek w latach 2009-2011. ^c Produktów, towarów i materiałów.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Introduced into the market during 2009-2011. ^c Products, goods and materials.

TABL. 9 (207). WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Wynalazki:					Inventions:
zgłoszone	73	63	124	210	patent applications
udzielone patenty	31	47	55	103	patents granted
Wzory użytkowe:					Utility models:
zgłoszone	23	24	42	utility model application
udzielone prawa ochronne	16	24	14	rights of protection granted

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 10 (208). PRZEDSIĘBIORSTWA ^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE
 Stan w styczniu
 ENTERPRISES ^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
 As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Komputery ^b	93,9	97,2	Computers ^b
Dostęp do Internetu	91,6	96,0	Internet access
Połączenie z Internetem przez:			Internet access via:
łącze szerokopasmowe ^c	62,4	84,0	broadband connection ^c
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub modem cyfrowy typu ISDN	43,8	27,7	analogue modem (connection over plain telephone line) or digital ISDN modem
łącze bezprzewodowe wąskopasmowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.)	17,6	18,8	wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS, ect.)
Własną stroną internetową	56,6	58,7	Own Website
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open-source, jak np. Linux	18,6	16,6	Free, open source software and operating systems, like Linux
Automatyczną wymianę danych:			Automatic data exchange:
na zewnątrz przedsiębiorstwa	42,9	83,0	outside the enterprise
wewnątrz przedsiębiorstwa	26,8	27,3	inside the enterprise
Internet w kontaktach z administracją publiczną	96,0	92,3	Internet for their contacts with public administration

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej oraz komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych. ^c W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL, itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczną – PLC), bezprzewodowe poprzez modem 3G lub handset 3G.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. ^b Desktop or portable; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes. ^c DSL connections (xDSL like ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power traction – PLC) mobile broadband via 3G modem or 3G handset.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono, przyjmując system wag z roku poprzedzającego rok badany.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby Zharmonizowanych Wskaźników Cen Konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling **the price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services. Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

The weight system was based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

3. Data on **procurement prices** concern average prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid for agricultural products by purchasing entities (commercial, industrial, agricultural) to agricultural producers.

4. Źródłem informacji o cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach od 1 stycznia 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankietów GUS (do 31 grudnia 2004 r. informacje o cenach na targowiskach uzyskiwane były od korespondentów rolnych). Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

4. The source of information on prices of agricultural products and livestock obtained by farmers in market-places since January, 1, 2005 are quotations of elected products conducted by a network of regular price collectors of the Central Statistical Office (till December 31, 2004 the information about prices at market-places were obtained from agricultural correspondents). Average monthly prices have been computed as the arithmetic mean of all quotations within a voivodship, however average annual prices have been computed as the arithmetic mean of average monthly prices.

TABLE 1 (209) **WSKAŹNIK CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	110,3	102,0	101,8	104,0	TOTAL
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	110,5	102,0	102,0	105,6	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	107,9	102,4	105,8	103,5	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	105,9	95,1	98,4	99,9	clothing and footwear
mieszkanie	110,1	103,2	102,4	105,2	dwelling
zdrowie	111,3	102,5	102,5	104,1	health
transport	119,4	105,4	106,3	106,7	transport
rekreacja i kultura	108,8	99,8	93,4	98,0	recreation and culture
edukacja	110,3	102,5	102,3	103,4	education

TABLE 2 (210). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,49	2,81	4,62	4,32	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni ^a – za 0,5 kg	1,37	1,29	1,95	2,16	Wheat-rye bread ^a – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,33	3,79	3,76	3,81	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna Poznańska – za 1 kg	1,60	1,95	2,27	Wheat flour "Poznańska" – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	10,09	15,21	21,49	22,63	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,23	14,10	14,32	15,25	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,83	5,69	6,51	7,44	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	18,19	19,08	19,69	20,57	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa „Toruńska” – za 1 kg	12,68	11,61	12,86	13,28	Sausage "Toruńska" – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	12,87	13,10	17,10	18,59	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	8,60	10,64	12,63	13,55	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,26	7,62	8,01	9,18	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowane – za 1 l	2,21	2,57	2,64	2,66	Cows' milk, fat content 3–3,5% sterilized – per l
Ser twarogowy półtusty – za 1 kg	8,13	9,16	12,14	13,01	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,57	16,52	17,60	18,74	Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,34	0,34	0,46	0,46	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,99	3,05	4,16	4,50	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,61	4,67	5,67	6,53	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	3,94	4,56	5,10	4,63	Oranges – per kg
Jabłka ^{bc} – za 1 kg	2,37	1,82	2,20	3,00	Apples ^{bc} – per kg
Buraki ^b – za 1 kg	1,03	1,08	1,63	1,67	Beetroots ^b – per kg
Marchew ^b – za 1 kg	1,15	1,33	1,65	1,92	Carrots ^b – per kg
Ziemniaki ^b – za 1 kg	0,72	0,82	1,35	1,29	Potatoes ^b – per kg

^a W 2000 r. – 600 g. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^c W 2000 r. droższe.

^a In 2000 – 600 g. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^c In 2000 dessert apple.

TABL. 2 (210). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,06	3,23	2,77	4,02	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family Classic” ^d – za 250 g	6,95	4,64	6,21	6,73	Natural coffee “Tchibo Family Classic” ^d , ground – per 250 g
Herbata „Madras” – za 100 g	2,18	2,02	3,08	3,07	Tea “Madras” – per 100 g
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^e – za 0,5 l	24,11	20,11	19,32	19,68	Vodka pure „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^e – per 0,5 l:
Papierosy „Mars” – za 20 szt.	4,30	5,32	9,24	10,11	Cigarettes “Mars” – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny – za 1 kpl	437,81	464,03	500,91	476,67	Men’s suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	136,72	150,59	156,77	167,27	Men’s low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	126,29	142,45	161,56	170,05	Women’s low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	19,19	25,60	29,29	29,43	Resoling men’s shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	1,38	1,99	2,37	2,44	Cold water by municipal water-system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^f – za 1 kW·h	0,29	0,44	0,62	0,66	Electricity for households (all-day tariff) ^f – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^g – za 1 m ³	0,90	1,51	2,46	2,61	Natural net-gas, high-methanated for households ^g – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	399,62	478,13	740,95	795,38	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	11,97	15,03	19,09	19,69	Hot water – per 1 m ³
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l ^h	1980	1402	1221	1089	Fridge-freezer, capacity about 300 l ^h
Pralka automatyczna domowa, na 5 kg suchej bielizny	1497	1254	1145	1146	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz domowy	362,26	294,14	373,82	375,72	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	171,36	171,04	234,07	219,15	Iron with duschsystem
Benzyna silnikowa bezołowiowa 95-oktanowa ⁱ – za 1 l	4,01	4,61	5,13	Unleaded 95 octane motor petrol ⁱ – per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,50	1,56	1,95	2,11	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,00	13,10	15,43	16,28	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	9,89	12,23	13,73	14,02	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	41,09	50,03	61,52	64,10	Women’s cold wave
Ciągnik „Ursus 3724” ^k	34531	63585	76748	114148	Tractor “Ursus 3724” ^k
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	-	23,73	29,97	36,36	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	14,62	18,97	26,70	27,80	Grinding of wheat – per dt
Badanie kliniczne krwi	15,31	18,93	25,72	25,56	Cow’s clinical examination

^d Do 2009 r. – „Tchibo Family”. ^e W 2000 r. – 50%. ^f Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stałe i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesiecznym 100 kW·h energii elektrycznej. ^g Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesiecznym 18,25 m³ gazu. ^h W 2000 r. o poj. 280 l, w 2005 r. ok. 320 l. ⁱ Do 2009 r. – „Euro-Super”. ^k Do 2009 r. – „Ursus 2812”, w 2010 r. – „Ursus 3512”.

^d Until 2009 – „Tchibo Family”. ^e In 2000 – 50%. ^f Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. ^g Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^h In 2000 capacity 280 l, in 2005 about 320 l. ⁱ Until 2009 – “Euro-Super”. ^k Until 2009 – “Ursus 2812”, in 2010 – “Ursus 3512”.

TABL. 3 (211). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt					<i>Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:</i>
pszenicy	50,88	34,53	59,00	80,32	<i>wheat</i>
żyta	36,41	25,72	39,60	70,14	<i>rye</i>
jęczmienia	49,93	35,77	50,24	79,07	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	44,90	25,37	33,75	58,65	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	46,52	28,83	44,37	68,91	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	18,39	20,20	24,90	24,88	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	17,03	19,53	45,34	25,69	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	10,16	17,73	10,83	14,94	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	74,30	71,76	128,75	181,42	<i>Industrial rape and agrimony – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	485,84	491,31	671,11	713,16	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	1184	925,53	741,20	1142	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	2,96	4,02	4,76	5,73	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	5,65	10,26	8,72	9,77	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,65	3,72	3,84	4,53	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,76	0,86	1,02	1,18	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt.	0,25	0,20	0,19	0,21	<i>Hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (212). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemiopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	53,19	38,79	59,62	90,46	<i>Cereal grain of: wheat</i>
żyta	40,10	28,07	42,36	72,98	<i>rye</i>
jęczmienia	46,41	37,22	52,34	84,06	<i>barley</i>
owsa	40,16	29,48	39,71	68,43	<i>oats</i>
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) ..	35,94	45,09	80,99	91,89	<i>Edible potatoes (excluding early kinds)</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.					Livestock – per head
Krowa dojna	1343	2000	.	.	<i>Dairy cow</i>
Prosię na chów	82,28	124,84	111,43	109,21	<i>Piglet</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. Dane prezentowane są dla rolnictwa ogółem w tym dla gospodarstw indywidualnych.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określane do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne);
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określane do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

6. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków od 2002 r. prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Zgodnie z metodologią EUROSTAT-u od 2007 r. **użytki rolne** prezentowane są według podziału na:

- **użytki rolne w dobrej kulturze** utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) z późniejszymi zmia-

CHAPTER XV

AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.

3. The data are presented for total agriculture including private farms.

4. **An agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private farms);
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

6. Data regarding the total area of agricultural land, and area by land type since 2002 have been presented excluding non-farm land.

According to EUROSTAT methodology, since 2007 data on **agricultural land** are presented by division on:

- **agriculture land in a good agricultural condition** maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 12 III 2007 regarding minimal norms (Journal of

nami – przedstawia się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

- **użytki rolne pozostałe** (bez podziału na rodzaje), tj. użytki rolne obecnie nie użytkowane i niebędące w dobrej kulturze rolnej (uprzednio użytkowane jako tereny rolnicze, a obecnie ze względów ekonomicznych, społecznych i innych nie wykorzystywane już rolniczo, ale w razie zmiany decyzji można je przywrócić do produkcji rolnej przy wykorzystaniu zasobów gospodarstwa).

Od 2010r. prezentowane są nowe lub zmienione kategorie użytków rolnych dostosowane definicyjnie do wymogów EUROSTAT-u i nie są pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi, szkółki drzew i krzewów owocowych o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha rosnące w zwartym nasadzeniu. Do sadów nie zalicza się uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej w pobliżu gospodarstwa a zbiory przeznaczone są przede wszystkim na bieżące potrzeby (samozaopatrzenie). Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Laws No. 46, item 306) with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures; data for 2010 are not comparable with data for previous years,

- **other agricultural land** (without division by type), i.e. agricultural land currently unused, and not being in good agricultural condition (previously used as agricultural area, and now because of economic, social and other issues not exploited agriculturally, but in case of change of decision, they could be restored to agricultural production using farm's stock).

Since 2010 the new or changed categories of agricultural land adapted to EUROSTAT requirements are presented. The categories are not fully comparable with data concerning previous years.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees and bushes, trees and bushes nurseries not smaller than 0,1 ha growing in dense planting. The cultivation of strawberries and wild strawberries is not included in orchards.

Kitchen gardens stand for the area which mainly serve, first of all, as self-supplies (subsistence). The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Łąki i pastwiska są to grunty trwale pokryte trawami, z zasady koszone (łąki) lub wypasane (pastwiska); nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

Do **powierzchni pozostałych gruntów** wchodzących w skład gospodarstwa wlicza się: grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami, ogrodami ozdobnymi, pod drogami, powierzchnię wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnię porośniętą wikliną w stanie naturalnym, powierzchnię innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków, powierzchnię przeznaczoną do rekreacji, a także powierzchnię gruntów rolnych nie użytkowanych rolniczo, gdy grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o **produkcji, planach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Meadows and pastures are understood as areas covered by grass which is mowed (meadows) or pastured (pastures); and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

The area of other land is the land under buildings, courtyards, ornamental squares and gardens, roads, inland water areas, melioration ditches, areas naturally covered by wicker, other land (peat bogs or gravel pits), wasteland, recreation areas, as well as the area of agricultural land not used for agricultural purposes and permanently excluded from such use.

7. Gross agricultural output includes of:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

8. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Strączkowe konsumpcyjne na ziarno obejmują: groch, fasolę, bób oraz pozostałe.

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len włóknisty i oleisty konopie i tytoń. Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne (na ziarno i zielonkę), motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemniaków, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

11. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2010/11 oznacza okres od 1 VII 2010 r. do 30 VI 2011 r.).

12. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,

Edible pulses for grain include: peas, beans, broad beans and other.

Industrial crops include: sugar beets, rape and agrimony, oil and fibrous plants flax, hemp and tobacco. **Feed plants** include: pulses for feed (for grain and fodder), legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, ratubaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for fodder.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.

11. Farming years cover to the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2010/11 farming year covers to the period since 1 VII 2010 until 30 VI 2011).

12. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census 2010.

13. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
- State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,

- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

- *nature protection units (national parks),*
- *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency of the State Treasury (since VII 2003 — the Agricultural Property Agency),*

b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

2) **private forests** owned by:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

- a) natural persons,*
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,*
- c) agricultural production co-operatives,*
- d) other legal persons.*

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category, with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie,

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age cate-

z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa.

Wskaźnik **zalesienia** (zalesienie) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni zalesionej do ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług 2008, wprowadzonej z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.

gory (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and off-shoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total geodesic area of the voivodship.

The **afforestation** indicator (afforestation) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total geodesic area of the voivodship.

4. Data on **removals** in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008 was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 265, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (213). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1682,3	1497,4	1416,6	1452,5	<i>Agricultural land area^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	1592,5	1432,6	1374,8	1404,9	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych	57,5	60,6	63,1	64,0	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	55,6	58,9	63,3	64,1	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	10,9	4,6	2,8	3,4	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	10,9	4,6	2,8	3,4	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	1,1	2,6	4,3	3,8	<i>rape and turnip rape</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	0,8	2,2	3,9	3,5	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	25,0	29,9	31,1	31,4	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	24,6	29,4	31,1	31,1	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	182	174	266	234	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	182	174	266	234	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	23,5	20,4	22,1	24,1	<i>of rape and turnip rape</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	24,5	19,8	22,2	24,2	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	38,8	38,9	34,8	30,4	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June)^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	41,0	40,0	35,1	30,9	<i>of which private farms</i>
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	56,5	59,5	48,1	48,1	<i>Share of cows in cattle stocks (as of June) in %</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	56,8	59,6	48,3	48,2	<i>of which private farms</i>
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	9,5	10,6	9,5	8,1	<i>Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	9,5	10,6	9,5	8,1	<i>of which private farms</i>
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg	97,9	142,2	166,5	178,0	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)^c per 1 ha of agricultural land in kg</i>

^a Według granic administracyjnych; od 2010 r. według siedziby użytkownika. ^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 297; trzoda chlewna — stan w końcu lipca. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

^a By administrative borders; since 2010 by the land user's. ^b See note to table 10 on page 297; pigs — as of the end of July. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

TABL. 1 (213). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Produkcja mleka w l:					<i>Production of milk in l:</i>
na 1 ha użytków rolnych	623,4	691,5	524,1	496,8	<i>per 1 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	666,5	712,8	529,1	501,6	<i>of which private farms</i>
na 1 krowę	3660	4224	4078	4150	<i>per cow</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	3660	4219	4059	4124	<i>of which private farms</i>
Zużycie nawozów mineralnych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^a w kg	76,8	99,8	104,3	115,3	<i>Consumption of mineral fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^a in kg</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ...	76,4	97,9	102,9	114,4	<i>of which private farms</i>

^a W 2000 r. stan w grudniu. ^b Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/05, 2009/10, 2010/11.

^a In 2000 as of December. ^b Concerns respectively the 1999/2000, 2004/05, 2009/10 and 2010/11 farming years.

TABL. 2 (214). **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH^a**

Stan w czerwcu
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		<i>Grand total</i>	<i>Of which private farms</i>	
		w ha in ha		
Powierzchnia ogólna	2010	1657252	1606008	Total area
	2011	1665754	1610189	
Użytki rolne		1452525	1404935	Agricultural land
w dobrej kulturze		1415753	1382546	<i>in good agricultural condition</i>
pod zasiewami		1062803	1036853	<i>sown area</i>
grunty ugorowane		36872	36403	<i>fallow land</i>
uprawy trwałe		72852	72014	<i>permanent crops</i>
w tym sady		69244	68424	<i>of which orchards</i>
ogrody przydomowe		9581	9552	<i>kitchen gardens</i>
łąki trwałe		210271	205905	<i>meadows</i>
pastwiska trwałe		23374	21820	<i>pastures</i>
pozostałe		36771	22389	<i>other</i>
Lasy i grunty leśne		143897	141277	Forest and forest land
Pozostałe grunty		69333	63977	Other land

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 281.

^a See general notes, item 6 on page 281.

TABL. 3 (215). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	89,4	101,5	92,6	101,0	89,7	101,3	92,9	100,9	<i>Gross output</i>
roślinna	92,5	90,7	90,8	101,4	93,2	90,8	90,9	101,2	<i>crop</i>
zwierzęca	84,2	119,6	96,5	100,3	83,9	118,7	97,0	100,2	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	87,8	101,1	89,2	103,8	88,0	100,9	89,3	103,7	<i>Final output</i>
roślinna	92,8	83,1	83,8	106,7	93,8	83,1	83,6	106,6	<i>crop</i>
zwierzęca	83,0	119,7	96,4	100,7	82,7	118,7	96,9	100,7	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	88,0	99,1	101,3	101,4	88,3	98,2	101,0	101,4	<i>Market output</i>
roślinna	90,0	91,2	103,7	102,9	91,1	90,4	102,7	103,0	<i>crop</i>
zwierzęca	86,0	106,6	98,4	99,7	85,7	105,4	98,9	99,7	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 28.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 4 (216). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	65,2	56,1	66,7	62,9	Crop output
Zboża	18,3	19,9	24,3	15,6	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	15,2	16,2	20,2	12,7	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	9,4	7,7	9,7	7,1	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,9	1,4	1,7	0,7	<i>rye</i>
jęczmień	2,3	3,6	4,5	2,2	<i>barley</i>
Ziemniaki	12,4	4,4	4,2	4,7	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	8,1	9,0	6,6	6,7	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	4,4	6,0	2,4	2,9	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	6,7	5,2	8,4	10,3	<i>Vegetables</i>
Owoce	8,9	7,9	13,6	14,5	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	2,8	2,6	2,1	2,4	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	8,0	7,1	7,5	8,7	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 28.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 4 (216). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	34,8	43,9	33,3	37,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	15,7	20,4	17,6	21,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,0	2,4	3,1	3,4	cattle (excluding calves)
cielęta	0,5	0,8	0,9	1,2	calves
trzoda chlewna	9,1	12,8	9,6	11,6	pigs
owce	0,1	0,1	0,0	0,0	sheep
drób	2,7	3,8	3,6	5,3	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-2,5	1,9	-1,3	-0,2	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	16,4	17,0	12,9	11,0	Cows' milk
Jaja kurze	2,6	2,5	2,6	3,0	Hen eggs
Obornik	1,9	1,5	1,1	1,1	Manure
Pozostałe	0,7	0,7	0,4	0,3	Other
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	50,3	44,8	56,2	54,0	Crop output
Zboża	11,4	10,4	12,4	6,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	11,1	9,4	11,5	6,1	of which basic cereals
w tym: pszenica	9,2	7,4	8,7	4,6	of which: wheat
żyto	0,8	0,6	0,7	0,4	rye
jęczmień	1,0	1,1	1,3	0,8	barley
Ziemniaki	4,1	1,2	2,6	2,6	Potatoes
Przemysłowe	14,1	14,5	8,2	9,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	7,5	10,1	3,9	4,4	of which sugar beets
Warzywa	7,2	6,3	10,5	12,5	Vegetables
Owoce	12,5	11,4	20,7	19,8	Fruit
Pozostałe	1,0	1,0	1,8	2,7	Other
Produkcja zwierzęca	49,7	55,2	43,8	46,0	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	24,2	30,3	24,9	29,3	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,8	3,8	4,7	4,8	cattle (excluding calves)
cielęta	0,6	1,1	1,1	0,6	calves
trzoda chlewna	13,6	18,6	13,3	15,2	pigs
owce	0,1	0,1	0,1	0,1	sheep
drób	4,3	5,8	5,1	7,3	poultry
Mleko krowie	22,0	20,9	15,1	12,8	Cows' milk
Jaja kurze	3,1	3,2	3,4	3,6	Hen eggs
Pozostałe	0,4	0,2	0,4	0,3	Other

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (217). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPLODY	2000	2005	2010	2011		CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	1257002	1117827	1016954	1062803	1036853	TOTAL
Zboża	914544	854036	800417	832469	814391	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	722528	677135	642134	680294	664837	<i>basic cereals</i>
pszenica	323167	264002	261865	299575	290932	<i>wheat</i>
żyto	164919	96224	63825	92811	90695	<i>rye</i>
jęczmień	112759	139967	125788	121285	118809	<i>baryle</i>
owies	76047	68740	72991	66103	65506	<i>oats</i>
pszenżyto	45636	108202	117665	100521	98895	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	166908	141395	120965	123340	123095	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i inne zbożowe	19198	16727	18788	12225	12187	<i>buckwheat, millet and cereal others</i>
kukurydza na ziarno	5910	18780	18532	16611	14272	<i>maize for grain</i>
Strączkowe konsumpcyjne ...	15292	12570	16432	14390	14337	<i>Edible pulses</i>
Ziemniaki ^a	137087	51665	28053	35786	35755	<i>Potatoes ^a</i>
Przemysłowe ^b	76905	89316	86262	80531	75018	<i>Industrial ^b</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	48656	45186	33704	31308	30100	<i>sugar beets</i>
rzepak i rzepik	14171	29267	44160	40122	35817	<i>rape and turnip rape</i>
Pastewne ^c	63488	57323	53287	61384	59790	<i>Feed ^c</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	5888	3012	1760	4145	4142	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	7637	20119	21663	27017	26248	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^d	49686	52917	32503	38245	37563	<i>Other crops ^d</i>
w tym warzywa gruntowe ^a	25378	20317	11176	18960	18545	<i>of which field vegetables ^a</i>

^{a, b} Od 2010 r. bez: ^a – powierzchni upraw w ogrodach przydomowych, ^b – pozostałych oleistych oraz chmielu i cykorii; ^c Od 2002 r. łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^d Od 2010 r. bez upraw na nawozy zielone.

^{a, b} Since 2010 excluding: ^a – crops area in kitchen gardens, ^b – other oil-bearing, hop and chicory. ^c Since 2002 excluding cereal and pulse mixed for grain. ^d Since 2002 excluding green fertilizers crops.

TABLE 6 (218). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2000	2005	2010	2011		CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

Zboża	2241735	2527773	2523885	2588294	2497835	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe.....	1806935	2023750	1996939	2135524	2065422	basic cereals
pszenica	967678	896135	974911	1085648	1037936	wheat
żyto	308743	229455	150503	222438	216761	rye
jęczmień	295337	421324	383454	378909	369126	barley
owies	134052	163744	175843	162576	161145	oats
pszenżyto	101126	313092	312229	285953	280454	triticale
mieszanki zbożowe	378740	380629	408023	336613	336106	cereal mixed
Ziemniaki ^a	2495512	898871	823722	897753	896869	Potatoes ¹
Buraki cukrowe.....	1883345	1738470	1614205	1705658	1637901	Sugar beets
Rzepak i rzepik.....	33261	59631	97566	96888	86837	Rape and turnip rape
Siano łąkowe.....	1028034	964042	936978	900414	894974	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	24,5	29,6	31,5	31,1	30,7	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe.....	25,0	29,9	31,1	31,4	31,1	basic cereals
pszenica	29,9	33,9	37,2	36,2	35,7	wheat
żyto	18,7	23,8	23,6	24,0	23,9	rye
jęczmień	26,2	30,1	30,5	31,2	31,1	barley
owies	17,6	23,8	24,1	24,6	24,6	oats
pszenżyto	22,2	28,9	26,5	28,4	28,4	triticale
mieszanki zbożowe	22,7	26,9	33,7	27,3	27,3	cereal mixed
Ziemniaki ^a	182	174	266	234	234	Potatoes ^a
Buraki cukrowe.....	387	385	479	545	544	Sugar beets
Rzepak i rzepik.....	23,5	20,4	22,1	24,1	24,2	Rape and turnip rape
Siano łąkowe.....	39,6	42,6	45,7	42,8	43,5	Meadow hay

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi.
^a Including kitchen gardens.

TABL. 7 (219). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2000	2005	2010	2011		VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	25378	20317	15876	23358	22931	TOTAL
Kapusta	4802	3040	1710	3056	3050	Cabbages
Kalafiory	1520	1776	2322	2875	2875	Cauliflowers
Cebula	3005	2208	1191	1679	1510	Onions
Marchew jadalna	3662	2877	2188	3070	3003	Carrots
Buraki ćwikłowe	2264	1518	843	1247	1230	Beetroots
Ogórki	2926	1808	1094	2015	2004	Cucumbers
Pomidory	3329	1725	1334	1901	1900	Tomatoes
Pozostałe ^b	3870	5366	5194	7515	7359	Others ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	524526	415882	460860	532500	518765	TOTAL
Kapusta	154668	106138	81862	116158	115900	Cabbages
Kalafiory	25919	19539	45497	49454	49450	Cauliflowers
Cebula	52958	43568	36347	40866	33220	Onions
Marchew jadalna	101555	96637	97108	104349	102110	Carrots
Buraki ćwikłowe	58756	44002	37423	37928	36900	Beetroots
Ogórki	33801	16272	28550	38204	38076	Cucumbers
Pomidory	49752	31049	50585	49407	49400	Tomatoes
Pozostałe ^b	47117	58678	83490	96134	93709	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	322	349	479	380	380	Cabbages
Kalafiory	171	110	196	172	172	Cauliflowers
Cebula	176	197	305	243	220	Onions
Marchew jadalna	277	336	444	340	340	Carrots
Buraki ćwikłowe	260	290	444	304	300	Beetroots
Ogórki	116	90	261	190	190	Cucumbers
Pomidory	149	180	379	260	260	Tomatoes
Pozostałe ^b	122	109	161	128	127	Others ^b

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rhabarbar itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 8 (220). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu <i>AREA in ha — as of June</i>						
OGÓŁEM	27117	27623	30267	30682	30322	TOTAL
Jablonie	18083	19339	20079	20809	20606	<i>Apples</i>
Grusze	1114	949	802	882	879	<i>Pears</i>
Śliwy	2285	1862	1883	1648	1618	<i>Plums</i>
Wiśnie	4209	4309	4248	4445	4436	<i>Cherries</i>
Czereśnie	677	645	600	623	623	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	749	520	2655	2275	2160	<i>Others^a</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
OGÓŁEM	227671	267308	317982	500007	497829	TOTAL
Jabłka	190425	237612	271385	431259	429234	<i>Apples</i>
Gruszki	4763	2744	5843	8264	8260	<i>Pears</i>
Śliwki	8570	7369	10350	15362	15280	<i>Plums</i>
Wiśnie	20115	15528	25193	38037	37970	<i>Cherries</i>
Czereśnie	2188	2473	2945	5051	5051	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	1610	1582	2265	2034	2034	<i>Others^a</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Jabłka	105	123	135	207	208	<i>Apples</i>
Gruszki	43	29	73	94	94	<i>Pears</i>
Śliwki	38	40	55	93	94	<i>Plums</i>
Wiśnie	48	36	59	86	86	<i>Cherries</i>
Czereśnie	32	38	49	81	81	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	21	30	9	9	9	<i>Others^a</i>

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a *Peaches, apricots, walnuts.*

TABL. 9 (221). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

OWOCE	2000	2005	2010	2011		FRUIT
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	24596	41754	46081	50248	49788	TOTAL
Truskawki ^a	10210	8975	5547	10103	10102	Strawberries ^a
Maliny ^b	5830	12060	18621	18726	18726	Raspberries ^b
Porzeczki	7208	17215	14453	14747	14645	Currants
Agrest	536	506	639	637	630	Gooseberries
Pozostałe ^c	812	2998	6821	6035	5685	Others ^c

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	92353	153809	230473	273602	272446	TOTAL
Truskawki ^a	25503	27825	46468	50367	50350	Strawberries ^a
Maliny ^b	22406	51450	72175	98672	98670	Raspberries ^b
Porzeczki	32301	56065	87259	96020	95789	Currants
Agrest	2744	2480	2960	4486	4470	Gooseberries
Pozostałe ^c	9400	15988	21611	24057	23167	Others ^c

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^a	25	31	84	50	50	Strawberries ^a
Maliny ^b	38	43	39	53	53	Raspberries ^b
Porzeczki	45	33	60	65	65	Currants
Agrest	51	49	46	70	71	Gooseberries
Pozostałe ^c	116	53	32	40	41	Others ^c

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^c Aronia, borówka wysoka i inne.
^a Including kitchen gardens. ^b Including thornless blackberry. ^c Aronia, highbush blueberry and others.

TABL. 10 (222). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS			
Bydło	2000 503121	496335	Cattle
	2005 434931	428331	
	2010 389106	381485	
	2011 366302	360046	
w tym krowy	2000 284124	282049	<i>of which cows</i>
	2005 258610	255352	
	2010 187340	184136	
	2011 176312	173530	
Trzoda chlewna ^a	2000 1197349	1157987	<i>Pigs^a</i>
	2005 1269299	1246022	
	2010 1000736	984891	
	2011 784130	772969	
w tym lochy	2000 113421	109456	<i>of which sows</i>
	2005 134162	131596	
	2010 95160	93802	
	2011 63581	62553	
Owce	2000 31945	31025	<i>Sheep</i>
	2005 23506	22027	
	2010 17095	15483	
	2011 12911	11991	
w tym maciorki	2000 20409	19856	<i>of which ewes</i>
	2005 16825	15681	
	2010 12350	11090	
	2011 9363	8523	
Konie ^b	2000 82214	81350	<i>Horses^b</i>
	2005 41494	40500	
	2010 30017	29070	
	2011 29531	28663	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000 666869	654598	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005 581714	571830	
	2010 492780	483230	
	2011 441225	433604	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

TABL. 10 (222). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads				
Bydło	2000	29,9	31,1	Cattle
	2005	29,1	30,0	
	2010	27,5	27,7	
	2011	25,2	25,6	
w tym krowy	2000	16,5	17,7	of which cows
	2005	17,3	17,9	
	2010	13,2	13,4	
	2011	12,1	12,4	
Trzoda chlewna ^a	2000	90,4	91,9	Pigs ^a
	2005	108,0	110,6	
	2010	95,3	96,6	
	2011	71,3	72,0	
w tym lochy	2000	8,6	8,7	of which sows
	2005	11,4	11,7	
	2010	9,1	9,2	
	2011	5,8	5,8	
Owce	2000	1,9	1,9	Sheep
	2005	1,6	1,5	
	2010	1,2	1,1	
	2011	0,9	0,9	
w tym maciorki	2000	1,2	1,2	of which ewes
	2005	1,1	1,1	
	2010	0,9	0,8	
	2011	0,6	0,6	
Konie ^b	2000	4,8	5,1	Horses ^b
	2005	2,8	2,8	
	2010	2,1	2,1	
	2011	2,0	2,0	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	2000	38,8	41,0	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	38,9	40,0	
	2010	34,8	35,1	
	2011	30,4	30,9	

^a Stan w końcu lipca; na 100 ha gruntów ornych. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a As of the end of July; per 100 ha of arable land. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (223). **DRÓB**^a
Stan w końcu roku
POULTRY^a
As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	3454,0	5341,9	7680,2	6086,4	5616,5	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski.....	3000,1	2488,8	2370,5	2199,5	1958,3	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	33,0	20,6	372,5	268,3	268,3	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	110,9	62,6	550,0	443,4	443,4	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	423,5	341,0	584,4	252,8	251,8	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	201,1	357,5	542,2	419,0	399,8	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski.....	174,7	166,6	167,3	151,4	139,4	<i>of which laying hens</i>

^a Dla roku 2000 w wieku 6 miesięcy i więcej; od roku 2003 — w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

^a For 2000 — aged 6 months and more; for 2003 — more than 2 weeks old. ^b Including other poultry.

TABL. 12 (224). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W TYSIĄCACH SZTUK
IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt).....	111,2	72,3	80,5	86,1	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	53,8	74,3	83,8	46,6	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna.....	1174,5	1476,4	1278,6	1393,8	<i>Pigs</i>
Owce	19,3	20,6	14,2	11,0	<i>Sheep</i>
Konie	7,4	8,5	6,0	5,5	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI
IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt).....	49,2	38,5	47,3	49,7	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	4,3	6,8	8,4	4,1	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna.....	129,8	167,6	161,6	194,6	<i>Pigs</i>
Owce	0,5	0,7	0,4	0,3	<i>Sheep</i>
Konie	3,4	4,2	3,2	2,8	<i>Horses</i>
Drób.....	37,7	61,8	92,5	90,4	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	1,0	1,2	0,6	0,5	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.

^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 13 (225). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	168,1	212,5	235,9	258,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze.....	158,9	201,9	223,4	245,6	meat and fats
wołowe	25,7	20,1	24,7	25,4	beef
cielęce	2,5	4,1	5,1	2,4	veal
wieprzowe	101,2	130,7	126,1	151,8	pork
baranie	0,3	0,3	0,2	0,2	mutton
końskie	1,8	2,3	1,7	1,5	horseflesh
drobiowe.....	26,4	43,2	64,7	63,3	poultry
kozie i królicze ^b	1,0	1,1	0,9	1,0	goat and rabbit ^b
podroby	9,2	10,6	12,5	13,0	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
OGÓŁEM	97,9	142,2	166,5	178,0	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 14 (226). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w mln l	1070,6	1033,3	742,4	721,6	704,7	in million l
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	62,3	69,1	52,7	49,7	50,2	per 100 ha agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3660	4224	4078	4150	4124	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt.	484,9	449,4	462,4	458,6	398,2	Hen eggs production in million units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt.	160	180	191	198	192	Average annual number of eggs per laying-hen in units

TABL. 15 (227). MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH
 Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tys. ha	323,6	323,3	318,0	318,0	<i>in thous. ha</i>
grunty orne	150,9	150,9	150,8	150,8	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	124,5	124,5	124,2	127,2	<i>of which: drained</i>
nawadniane.....	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	172,8	172,4	167,1	167,1	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	30,3	30,4	30,3	30,3	<i>of which: drained</i>
nawadniane.....	49,0	48,7	47,3	47,3	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	18,8	21,6	22,4	21,9	<i>in % of total agricultural land</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (228). ŻUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK
CONSUMPTION OF MINERAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2009/10	2010/11		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne ^a	129419	149114	147748	167556	160680	<i>Mineral fertilizers^a</i>
azotowe	66748	80539	80605	84894	81102	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	29282	30474	32304	38514	37039	<i>phosphatic</i>
potasowe	33389	38101	34839	44148	42539	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^b	115653	93970	38038	58545	55928	<i>Lime fertilizers^b</i>

^a Łącznie z wieloskładnikowymi. ^b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a Including mixed fertilizers. ^b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 16 (228). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK (dok.)**
CONSUMPTION OF MINERAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2009/10	2010/11		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^a w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^a in kg						
Nawozy mineralne ^b	76,8	99,8	104,3	115,3	114,4	Mineral fertilizers ^b
azotowe.....	39,6	53,9	56,9	58,4	57,7	nitrogenous
fosforowe.....	17,4	20,4	22,8	26,5	26,4	phosphatic
potasowe.....	19,8	25,5	24,6	30,4	30,3	potassic
Nawozy wapniowe ^c	68,6	62,9	26,9	40,3	39,8	Lime fertilizers ^c

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 17 (229). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidual- nych of which from private farms	
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
OGÓŁEM	1864,2	2325,1	3015,8	3886,6	3767,5	TOTAL
Produkty: roślinne	867,6	989,0	1497,8	2072,1	1994,4	Products: crop
zwierzęce	996,7	1336,1	1518,0	1814,5	1773,1	animal
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł						
OGÓŁEM	1085	1556	2129	2676	2682	TOTAL
Produkty: roślinne	505	662	1057	1427	1420	Products: crop
zwierzęce	580	894	1072	1249	1262	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 18 (230). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2010	2011		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t.....	494660	634946	527381	572154	514777	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	487666	576201	470249	485749	438091	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	428556	443929	332129	371032	331591	<i>wheat</i>
żyto	24567	46173	40666	24553	19644	<i>rye</i>
jęczmień	28503	66724	67738	71289	70565	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1414	3162	4037	3819	3564	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	4626	16213	25679	15056	12727	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	491852	631167	524420	568337	511110	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	484943	572498	467318	482028	434520	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	427154	442285	330453	369968	330553	<i>wheat</i>
żyto	24463	45347	40645	24433	19564	<i>rye</i>
jęczmień	27555	65869	67123	69870	69146	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1306	3040	3724	3566	3318	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	4465	15957	25373	14191	11939	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t.....	871	1720	1585	3295	3295	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	34228	24148	25369	37961	37938	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	1883346	1738470	1613298	1698957	1631200	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	33261	55288	99727	92897	84743	<i>Rape and turnip rape^a in t</i>
Warzywa w t.....	117860	153065	166031	227731	220821	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t.....	219857	225351	340625	439283	436154	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t.....	164160	211890	250038	257716	253483	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	33442	31689	38784	34269	33485	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1399	1534	2487	2200	2178	<i>calves</i>
trzoda chlewna	92346	123268	122306	136138	134403	<i>pigs</i>
owce	420	394	250	202	196	<i>sheep</i>
konie	2397	2540	1525	1365	1365	<i>horses</i>
drób	34156	52465	84686	83542	81856	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t ..	115837	152009	177442	184228	181283	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	541996	613783	507491	518440	502120	<i>Cow milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	3526	248	11919	5721	2593	<i>Consumer hen's eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poobojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 19 (231). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2010	2011		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
Zboża	247490,3	217514,9	298307,3	449346,2	407156,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	244191,9	194809,2	259175,1	384902,9	349773,2	of which basic cereals
pszenica	218167,2	153365,3	196033,1	298135,5	269254,1	wheat
żyto	8944,8	11942,8	16109,0	17320,1	13492,1	rye
jęczmień	14270,3	24006,6	34144,9	56545,8	55970,1	barley
owies i mieszanki zbożowe	641,0	811,4	1409,9	2295,3	2145,3	oats and cereal mixed
pszenżyto	2168,6	4683,1	11478,2	10606,2	8911,5	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	245887,1	215950,3	296374,1	445676,7	403767,6	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	242683,8	193309,2	257308,2	381394,6	346545,1	of which basic cereals
pszenica	217354,5	152709,9	194971,9	297138,1	268282,8	wheat
żyto	8908,0	11665,1	16096,6	17137,3	13430,2	rye
jęczmień	13757,9	23562,9	33724,9	55249,2	54673,5	barley
owies i mieszanki zbożowe	586,4	771,3	1256,7	2091,5	1946,5	oats and cereal mixed
pszenżyto	2077,0	4599,9	11258,1	9778,6	8211,9	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	1586,3	2450,2	4553,2	10145,3	10145,3	Edible pulses ^b
Ziemniaki	6294,6	4877,4	6317,9	9444,4	9419,7	Potatoes
Buraki cukrowe	191358,2	308202,5	174696,7	253778,1	243617,5	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	24713,4	39787,6	128393,2	168532,2	153114,2	Rape and turnip rape ^b
Warzywa	47985,7	70527,0	129429,4	162690,3	158094,6	Vegetables
Owoce	186626,2	236368,4	587852,0	875411,1	871559,8	Fruit
Żywiec rzeźny ^c	570090,9	788434,8	984112,2	1189020,4	1168803,9	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	99059,3	127260,1	184787,2	196278,8	191790,4	cattle (excluding calves)
cielęta	7911,2	15736,6	21681,2	21483,1	21286,7	calves
trzoda chlewna	336894,2	458201,3	469143,1	616415,9	608350,3	pigs
owce	2332,3	2600,8	1677,3	1477,3	1446,6	sheep
konie	13790,7	16790,7	8362,7	8972,9	8972,9	horses
drób	110103,2	167845,3	298460,6	344392,5	336957,1	poultry
Mleko krowie	410621,8	527532,6	515122,0	610243,8	592606,8	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne	882,7	48,9	2287,8	1191,2	700,9	Consumer hen's eggs

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

Leśnictwo*Forestry*TABL. 20 (232). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND*As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	559710	571956	585811	587888	T O T A L in ha
Lasy	551493	563572	577347	579419	Forests
Publiczne	343010	342893	344989	344987	Public
zalesione	339475	339060	340582	340348	wooded
niezalesione	3535	3833	4407	4639	non-wooded
własność Skarbu Państwa	342052	341965	343887	343797	owned by the State Treasury
zalesione	338518	338137	339484	339161	wooded
niezalesione	3534	3828	4403	4636	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych	321280	322390	323396	323333	managed by State Forests
zalesione	318204	319375	319977	319696	wooded
niezalesione	3076	3015	3419	3637	non-wooded
parki narodowe.....	11963	12008	12030	12030	national parks
zalesione	11808	11847	11870	11870	wooded
niezalesione	155	161	161	161	non-wooded
własność gmin	958	928	1101	1190	owned by gmina
zalesione	958	924	1098	1187	wooded
niezalesione	-	4	4	4	non-wooded
Prywatne	208483	220679	232359	234432	Private
zalesione	206381	218035	230016	232131	wooded
niezalesione	2102	2644	2343	2302	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	8217	8384	8464	8469	Land connected with silvicult- ture
LESISTOŚĆ w %	22,0	22,4	23,0	23,1	FOREST COVER in %
ZALESNIENIE w %	21,7	22,1	22,7	22,8	AFFORESTATION in %

TABL. 21 (233). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII).....	164	159	144	143	143	143	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	3341	2822	2158	2522	2032	2025	491	<i>Renewals and afforestations^b</i>
sztuczne ^b	3031	2641	1943	2214	1838	1833	376	<i>artificial^b</i>
zrębów ^{bc}	1398	1936	1481	1792	1775	1774	18	<i>fellings sites^{bc}</i>
halizn i płazowin....	197	61	67	74	44	44	30	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków.....	1436	643	396	348	20	15	328	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne.....	310	181	215	308	194	192	115	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia.....	336	305	245	306	274	272	32	<i>Corrections and supplements</i>
Pielęgnowanie ^e	17130	16505	13073	14673	13525	13485	1148	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw ^f	12496	13081	10814	11859	10711	10701	1148	<i>crops^f</i>
młodników.....	3719	3255	1872	2767	2767	2767	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podsztytów ^g	268	88	4	15	15	15	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje.....	1339	1985	2403	2750	2750	2750	–	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. ^c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^d Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^e Bez cięć trzebieżowych. ^f Pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne. ^g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. ^c Including renewals protected by tree stands. ^d Designated for afforestation in land development plan. ^e Without extirpation. ^f Tending soil and early tree cutting. ^g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 22 (234). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			lasy prywatne <i>private forests</i>
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam ³							TOTAL in dam ³	
Grubizna	1291,3	1443,6	1446,6	1652,1	1439,5	1438,8	212,6	Timber
Grubizna iglasta	997,5	947,0	957,1	1083,0	940,7	940,3	142,3	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	547,8	510,2	532,2	628,9	511,2	511,0	117,7	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	377,3	340,4	322,7	343,2	328,6	328,5	14,6	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	293,8	496,6	489,5	569,1	498,9	498,6	70,2	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	130,4	191,1	151,6	183,4	144,5	144,3	38,9	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	122,5	218,1	242,6	257,9	244,3	244,2	13,6	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe	31,7	38,0	39,9	54,5	54,5	54,5	-	Slash
Do przerobu przemysłowego	3,3	1,4	0,5	0,8	0,8	0,8	-	Slash for industrial uses
Opalowe	28,4	36,6	39,4	53,6	53,6	53,6	-	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	234,1	256,2	250,6	285,1	417,3	418,5	90,7	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 23.

^a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 23.

TABL. 23 (235). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENÍ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na grun- tach prywat- nych of which on private land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha.....	19	24	25	15	-	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt.:						Plantings in units of:
drzew.....	164425	38307	35232	35999	11091	trees
krzewów.....	25801	20801	24664	18582	1755	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	42230	57718	98210	112875	73757	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta.....	3671	3223	15953	18860	14604	coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia.....	2008	1471	7290	9854	8032	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta.....	38559	54495	82257	94015	59153	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia.....	13257	16185	25044	28521	20704	of which large-size general purpose wood

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczone do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 1 and 4 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and data in table 4 show industrial products manufactured by entities, irrespective of the kind of activity as classified according to NACE rev. 2

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 28.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto – w przypadku produkcji sprzedanej przemysłu – cenę stałą 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

5. Dane dotyczące zatrudnienia w przemyśle obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 28.*

*As **constant prices** since 2006 – in regard to sold production of industry – were adopted 2005 constant prices (2005 average current prices).*

5. Data concerning employment in industry include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. *Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.*

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 26.

3. **Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceniodawców.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach bazowych**. Definicję ceny bazowej podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 28.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytku** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy) oddanych do użytku w okresie od 1 I do 31 XII.

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2. Data according to NACE rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. **Sales of construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for out side clients.

4. Data concerning construction-assembly production are presented in **basic prices**. The definitions of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 28.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only) completed in the period from 1 I to 31 XII.

7. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) or service relation and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (236). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION
			ogółem total	2010 = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	17848,0	24536,8	28666,4	110,4 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	108761	103710	104392	100,7	<i>Employed persons ^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	90658	99454	99314	99,9	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	2067,01	3068,17	3221,43	105,0	<i>Average monthly gross wages and salaries ^c in zł</i>

^a Ceny stałe. ^b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Constant prices. ^b As of 31 XII; by actual workplace and kind of activity. ^c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 2 (237). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU ^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	
	w mln zł		in mln zł	
				2010=100 (ceny stałe) (constant prices)
OGÓŁEM	15999,4	22631,3	26145,4	109,2
TOTAL				
w tym: of which:				
Przetwórstwo przemysłowe	13433,4	16351,6	19296,5	109,4
<i>Manufacturing</i>				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	4013,2	5303,2	5920,1	99,2
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	630,1	1188,7	1212,3	121,9
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	58,5	40,1	42,1	107,5
<i>Manufacture of textiles</i>				
Produkcja odzieży.....	260,0	209,3	245,5	131,7
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ¹	82,2	107,1	119,2	132,2
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ¹	494,1	526,8	617,0	114,2
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker¹</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	311,9	418,0	646,2	144,4
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	116,6	246,3	93,3	38,4
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (237). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	
	w mln zł in mln zł		2010=100 (ceny stałe) (constant prices)	
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ¹ <i>Manufacture of pharmaceutical products¹</i>	86,4	120,4	144,6	128,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	314,6	480,7	612,3	123,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	874,0	610,9	649,4	119,7
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	185,6	183,2	290,9	141,8
Produkcja wyrobów z metali ¹ <i>Manufacture of metal products¹</i>	548,7	1062,0	1423,4	127,8
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	48,4	190,9	246,9	114,4
Produkcja maszyn i urządzeń ¹ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	997,3	983,6	1158,9	113,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ¹ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	265,2	464,2	450,8	89,2
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	1370,8	1059,6	1058,7	99,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (238). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE W 2011 R. (ceny bieżące)**
**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY IN 2011 (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with following number of paid employees		
		49 i mniej 49 and less	50-249	250 i więcej 250 and more
		w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM TOTAL	26145,4	3313,1	6025,1	16807,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	5921,8	98,3	466,4	5357,1
sektor prywatny <i>private sector</i>	20223,6	3214,8	5558,7	11450,1
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	19296,5	3049,9	5418,0	10828,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (239). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2010	2011		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						<i>Slaughter products^b included in slaughter capacity in thous. t:</i>
bydła i cieląt	16,1	34,3	28,0	20,9	8,9	<i>cattle and calves</i>
trzody chlewnej	58,3	67,4	70,0	66,4	7,3	<i>pigs</i>
Soki owocowe i warzywne w tys. t	28,7	41,4	24,7	43,1	5,7	<i>Fruit and vegetables juice in thous. t</i>
Masło oraz inne tłuszcze otrzymane z mleka w tys. t	10,0	12,3	17,9	20,2	11,8	<i>Butter and other fats from milk in thous. t</i>
Mleko płynne przetworzone w tys. hl	745,0	1005,5	864,0	946,8	3,4	<i>Processed liquid milk in thous. hl</i>
Sery podpuszczkowe dojrzewające w tys. t	20,2	26,0	26,2	29,5	10,4	<i>Rennet ripening cheese in thous. t</i>
Ser świeży niedojrzewający i twaróg w tys. t	21,3	21,5	20,3	21,1	5,5	<i>Non-ripening fresh cheese and cottage in thous. t</i>
Mąka pszenna w tys. t	208,6	231,0	286,0	257,6	11,7	<i>Wheat flour in thous. t</i>
Mąka żytnia w tys. t	16,7	14,2	17,8	17,1	8,0	<i>Rye flour in thous. t</i>
Sukienki, spódnice, spódnicospodnie w tys. szt.	894	704	1083	950	19,0	<i>Dresses, skirts and trousers in thous units</i>
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	1413	828	682	772	6,4	<i>Footwear with leather uppers in thous. pairs</i>
Tarcica iglasta w dam ³	103,6	74,1	83,2	92,7	2,3	<i>Coniferous sawnwood in dam³</i>
Tarcica liściasta w dam ³	28,5	27,7	20,4	23,7	5,0	<i>Leafy sawnwood in dam³</i>
Papier i tektura w tys. t	-	10,3	33,8	15,8	0,4	<i>Paper and paperboard in thous. t</i>
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	1004,2	963,1	532,1	810,5	5,7	<i>Wooden windows, doors, window-frames and thresholds in thous. m²</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal animal disposal unfit for human consumption.

TABL. 5 (240). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętne zatrudnienie Average paid employment		Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto Average monthly gross wages and salaries	
	2010	2011	2010	2011
OGÓŁEM	91051	90987	3170,30	3335,54
TOTAL				
sektor publiczny	15676	15728	4110,71	4468,12
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	75376	75259	2974,68	3098,81
<i>private sector</i>				
w tym: of which:				
Przetwórstwo przemysłowe	66951	66674	2551,29	2705,73
Manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	19173	19270	2312,53	2415,73
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	1103	1122	3572,61	3391,45
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	219	369	1721,58	1650,47
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja odzieży	3920	3839	1509,03	1645,94
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1045	1099	1779,15	1818,43
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3536	3326	2155,59	2242,22
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1513	1923	2688,97	2893,06
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	776	402	2798,51	2346,68
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	694	712	3826,04	3582,16
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2239	2481	2131,55	2283,18
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3080	3186	2586,53	2590,83
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	527	649	2691,10	2887,66
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	5150	5858	2468,60	2684,65
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	788	649	2312,52	2291,64
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	5935	5910	2642,55	2900,97
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	1235	1101	3257,54	3239,94
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				
Produkcja mebli	5487	5242	2390,12	2535,44
<i>Manufacture of furniture</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (241). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	1347,2	3044,6	3832,5	100,0	TOTAL
Budowa budynków ^Δ	430,4	1252,0	1579,2	41,2	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	598,3	1173,4	1372,0	35,8	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne.....	318,5	619,2	881,3	23,0	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (242). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character		
w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM	2005	1347,2	970,5	376,7	TOTAL
	2010	3044,6	1951,8	1092,8	
	2011	3832,5	2747,1	1085,4	
Budynki	1972,7	1412,6	560,1	Buildings	
Budynki mieszkalne	869,8	741,3	128,4	Residential buildings	
budynki mieszkalne jednorodzinne....	73,9	52,3	21,6	one-dwelling buildings	
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	697,1	634,9	62,2	two- and more dwelling buildings	
budynki zbiorowego zamieszkania	98,8	54,1	44,6	residences for communities	

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (242). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		in mln zł	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1102,9	671,3	431,7	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	32,3	27,1	5,2	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	85,5	63,1	22,4	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	178,4	143,8	34,5	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	6,6	5,7	0,9	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	260,1	149,2	110,9	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	435,0	242,2	192,8	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	105,1	40,2	64,9	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej ...	1859,8	1334,5	525,3	Civil engineering works
w tym:				<i>of which:</i>
Infrastruktura transportu	1085,8	749,4	336,4	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	910,1	602,7	307,4	<i>highways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	113,6	106,5	7,0	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	34,0	20,6	13,4	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	614,0	456,4	157,5	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	178,0	137,0	40,9	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	436,0	319,4	116,6	<i>local pipelines and cables</i>
w tym oczyszczalnie wód i ścieków	64,7	50,6	14,1	<i>of which waste water and water treatment plants</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	100,1	84,3	15,8	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne	42,4	37,5	4,9	<i>Sports and recreational buildings</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 8 (243). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Budynki^a	1803	3941	4428	5025	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1169	3160	3403	3817	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	1077	1631	1326	1511	<i>urban areas</i>
wieś	726	2310	3102	3514	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	1562	3715	4146	4629	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	871	1468	1146	1225	<i>urban areas</i>
wieś	691	2247	3000	3404	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1078	3084	3330	3676	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	484	630	815	952	<i>non-residential</i>
Kubatura^c w dam³	2954,2	5252,1	6004,9	6969,1	Cubic volume^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1412,1	2875,1	2980,2	3339,2	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	2104,0	2978,2	2818,7	3692,2	<i>urban areas</i>
wieś	850,2	2273,9	3186,2	3276,8	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	1270,0	3364,2	3614,6	3799,3	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	767,0	1450,2	1118,4	1103,9	<i>urban areas</i>
wieś	503,0	1914,0	2496,2	2695,5	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	834,6	2291,8	2365,4	2601,4	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	435,2	1061,7	1246,5	1195,7	<i>non-residential</i>

^a Nowo wybudowane. ^b Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe. ^c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Newly built. ^b Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations. ^c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABLE 9 (244). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	BUDYNKI^a				
	BUILDINGS^a				
Budynki mieszkalne	1169	3161	3404	3819	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1169	3160	3403	3817	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	1066	3064	3318	3686	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	-	1	1	2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	634	780	1024	1206	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	51	10	17	25	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	15	11	20	23	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	159	189	182	212	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	1	-	2	2	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	137	126	194	256	Garage buildings
Budynki przemysłowe	20	38	33	29	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	39	91	95	125	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	4	8	26	30	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	12	21	7	12	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	3	13	7	8	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	3	11	25	25	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	182	259	402	437	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	2	2	2	6	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Nowo wybudowane.

^a Newly built.

TABL. 9 (244). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDING COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	1412,1	2886,8	2993,8	3353,3	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1412,1	2875,1	2980,2	3339,2	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	795,0	2239,0	2230,5	2507,2	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	-	11,7	13,6	14,2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1542,1	2365,4	3011,1	3615,7	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	54,9	21,7	98,7	132,8	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	86,2	42,3	151,2	174,2	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	707,4	551,1	635,8	1064,7	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	1,9	-	15,2	9,8	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	50,6	50,1	46,1	81,9	Garage buildings
Budynki przemysłowe	142,3	487,1	459,8	450,5	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	56,7	340,5	680,9	671,2	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	84,7	32,5	91,8	85,3	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	191,8	246,7	163,5	213,0	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	4,6	147,0	38,0	13,7	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	9,5	84,3	144,3	128,1	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	134,9	325,3	472,1	549,2	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	6,8	29,7	2,9	25,8	Buildings used as places of worship and for religious activities

^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (245). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętne zatrudnienie <i>Average paid employment</i>		Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto <i>Average monthly gross wages and salaries</i>	
	2010	2011	2010	2011
OGÓŁEM TOTAL	18792	21567	2638,25	2693,60
sektor publiczny	170	120	2404,61	2412,78
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	18622	21447	2640,39	2695,30
<i>private sector</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a *Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.*

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using

jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje podmioty w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. — uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostępacach ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Hire or reward road transport includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 — telecommunication service offices.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (246). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	1094	1071	1039	1041	TOTAL
Normalnotorowe ^b	1043	1021	1039	1041	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	385	410	409	409	of which electrified
jednotorowe	675	644	662	664	single track
dwi i więcej torowe	368	377	377	377	double and more tracks
Wąskotorowe	51	50	–	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	4,4	4,3	4,1	4,1	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą Polskich Kolei Państwowych oraz od 2002 r. również innych zarządców infrastruktury kolejowej.
^b Łącznie z szerokotorowymi.

^a Data concerning of the state owned enterprise Polskie Koleje Państwowe and since 2002 also other entities, which obtained licences for management of the railway network. ^b Including wide gauge.

TABL. 2 (247). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
OGÓŁEM	18154	18158	20217	21325	20383	TOTAL
miejskie	2017	2103	2436	2411	2372	urban
zamiejskie	16137	16055	17781	18914	18011	out-of-town
Krajowe	1040	1059	1058	1058	1058	Domestic
miejskie	198	205	193	193	193	urban
zamiejskie	842	854	865	865	865	out-of-town
Wojewódzkie	2217	2214	2208	2209	2209	Voivodship
miejskie	216	224	231	232	232	urban
zamiejskie	2001	1990	1977	1978	1977	out-of-town
Powiatowe	9058	9187	9262	10163	10105	Powiat
miejskie	712	687	701	702	701	urban
zamiejskie	8346	8500	8561	9460	9404	out-of-town
Gminne	5839	5698	7689	7895	7011	Gmina
miejskie	891	987	1311	1284	1246	urban
zamiejskie	4948	4711	6378	6611	5765	out-of-town

Źródło: od 2002 r. dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: since 2002 data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (248). **OBIEKTY MOSTOWE NA DROGACH PUBLICZNYCH**
Stan w dniu 31 XII
BRIDGE BUILDINGS ON PUBLIC ROADS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mosty i wiadukty <i>Bridges and viaducts</i>		Przeprawy promowe <i>Ferry crossings</i>	Tunele i przej- ścia podziemne <i>Tunnels and underpasses</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym trwale <i>of which permanent</i>		
	w sztukach <i>in units</i>			
OGÓŁEM2000	1513	1327	1	11
TOTAL 2005	1604	1567	5	10
2010	1680	1639	1	16
2011	1638	1617	2	13
miejskie <i>urban</i>	281	278	–	13
zamiejskie <i>out-of-town</i>	1357	1339	2	–

Źródło: od 2002 r dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: since 2002 data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 4 (249). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	885239	976130	1322252	1385960^b	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe.....	534274	642550	905627	953255	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	5253	5188	6198	6379	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	97992	109740	145217	152372	<i>Lorries and road tractors^c</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze.....	170672	160626	191768	197098	<i>Ballast and agricultural tractors</i>
Motocykle	71685	52611	65870	68796	<i>Motorcycles</i>

^a Do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002-2008 przez burmistrzów i starostów, od 2009 r. według Centralnej Ewidencji Pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. ^b Łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a Until 2001 according to register maintained by voivodes, and 2002-2008 by mayors and starosts and since 2009 according to Central Vehicle Register kept by Ministry of Interior. ^b Including road vehicles having temporary permission given at the end of the year. ^c Including vans.

TABL. 5 (250). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Krajowe:					<i>National:</i>
liczba	3099	2734	1652	1482	number
długość w km	153135	154496	93689	84417	length in km
dalekobieżne:					<i>long distance:</i>
liczba	69	111	64	67	number
długość w km	17556	36979	20685	22992	length in km
regionalne:					<i>regional:</i>
liczba	764	648	356	282	number
długość w km	57221	50287	29440	25392	length in km
podmiejskie:					<i>suburban:</i>
liczba	2178	1972	1231	1133	number
długość w km	77711	67191	43558	36033	length in km
miejskie:					<i>urban:</i>
liczba	88	3	1	–	number
długość w km	647	39	6	–	length in km
Międzynarodowe:					<i>International:</i>
liczba	5	39	73	72	number
długość w km	10155	78076	171269	169061	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (251). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2589,7	2622,7	3503,0	4675,7	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	93	96	159	142	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	70223	53813	29118	23723	Transport of passengers in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	29	28	30	34	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	382,4	884,1	1572,4	1722,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1273	1403	992	974	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	71	168	138	236	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1971	1788	1664	1424	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABL. 7 (252). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Wypadki	3540	2447	1821	1797	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	40	25	14	13	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	4830	3483	2545	2502	Road traffic casualties
Śmiertelne.....	412	322	256	252	Fatalities
Ranni.....	4418	3161	2289	2250	Injured

^a Zarejestrowane przez policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; na podstawie ewidencji prowadzonej: do 2001 r. — przez wojewodę, od 2002 r. — przez burmistrzów i starostów.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a Registered by the police. ^b Vehicles as of 31 XII; according to registers maintained: until 2001 — by voivod, since 2002 — by mayors and starosts.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 8 (253). **WYPADKI DROGOWE ORAZ ICH SKUTKI**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR EFFECTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wypadki Accidents				Zabici Killed				Ranni Injured			
	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011
OGÓŁEM TOTAL	3540	2447	1821	1797	412	322	256	252	4418	3161	2289	2250

WEDŁUG RODZAJÓW

BY TYPES

Zderzenie pojazdów w ruchu..... Colliding of vehicles	1528	1102	913	809	146	115	97	86	2166	1592	1280	1157
Najeżanie na pieszego..... Running pedestrian over	1268	742	514	523	171	126	101	91	1197	674	467	484
na skrzyżowaniu..... on the crossroads	75	65	49	81	11	7	10	8	69	66	43	78
na przejściach dla pieszych..... on zebra crossing	317	215	160	159	14	15	13	13	344	219	165	160
na przystankach komunikacji..... on bus-stop	21	14	2	2	2	1	1	—	20	15	1	3
w innych miejscach..... in other places	855	448	303	281	144	103	77	70	764	374	258	243
Najeżanie na przeszkodę ^a Run obstacle over ^a	427	379	190	249	69	63	43	55	640	579	260	316
Wyrócenie się pojazdu..... Overturning of vehicle	213	153	137	164	16	13	11	19	292	236	199	218
Inne..... Other	104	71	67	52	10	5	4	1	123	80	83	75

WEDŁUG WINNYCH SPOWODOWANIA WYPADKÓW

BY DELINQUENTS OF CAUSING ACCIDENTS

Kierujący..... Drivers	2631	1998	1522	1475	260	234	183	182	3589	2766	2020	1940
samochodami osobowymi..... passenger cars	1839	1450	1121	1097	172	171	131	135	2675	2132	1567	1529
samochodami ciężarowymi..... lorries	191	160	112	106	26	24	16	12	246	216	143	130
autobusami..... buses	29	20	18	18	4	1	—	1	40	36	31	35
motocyklami..... motorcycles	105	49	62	59	10	3	14	12	141	59	67	57

^a Najeżanie na słup, drzewo, inny obiekt drogowy oraz stojący pojazd.

^a Running into a post, tree, other road object or parked vehicle.

TABL. 8 (253). **WYPADKI DROGOWE ORAZ ICH SKUTKI (dok.)**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR EFFECTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wypadki Accidents				Zabici Killed				Ranni Injured			
	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011
WEDŁUG WINNYCH SPOWODOWANIA WYPADKÓW (dok.) BY DELINQUENTS OF CAUSING ACCIDENTS (cont.)												
Kierujący (dok.) Drivers (cont.)												
ciągnikami tractors	42	30	13	17	2	5	1	4	61	36	17	17
rowerami i motorowerami bicycles and scooters	395	267	168	156	43	26	20	16	373	256	165	148
wozami konnymi carriages	11	8	–	–	2	1	–	–	16	14	–	–
innymi others	19	14	28	22	1	3	1	2	19	17	30	24
Piesi..... Pedestrians	742	402	205	204	114	81	51	43	655	343	157	172
Współwina użytkowników drogi Complicity of road users	26	5	27	26	2	–	7	5	31	7	42	34
Pasażerowie Passengers	11	3	–	–	4	1	–	–	8	2	–	–
Z innych przyczyn..... Other causes	130	39	67	92	2	6	15	22	31	43	70	104

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.
 Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 9 (254). **WYPADKI DROGOWE SPOWODOWANE POD WPŁYWEM ALKOHOLU
 ORAZ ICH SKUTKI**
**ROAD TRAFFIC ACCIDENTS CAUSED BY PERSONS UNDER THE INFLUENCE
 OF ALCOHOL, AND THEIR EFFECTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wypadki Accidents				Zabici Killed				Ranni Injured			
	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011	2000	2005	2010	2011
OGÓŁEM TOTAL	705	422	232	243	93	46	21	23	866	549	313	331
Wina kierującego Guilt of driver	456	283	168	181	61	29	16	16	639	422	249	274
samochodami osobowymi of passenger cars	300	217	116	130	46	25	13	15	464	349	187	215
samochodami ciężarowymi of lorries	18	7	7	5	4	1	–	–	24	8	8	7
motocyklami of motorcycles	38	12	12	19	–	–	1	1	52	15	16	23
ciągnikami of tractors	14	11	3	4	1	1	–	–	13	13	8	4
rowerami i motorowerami of bicycles and scooters	82	34	26	23	9	2	2	–	79	34	26	25
wozami konnymi of carriages	3	1	–	–	1	–	–	–	6	2	–	–
autobusami of buses	1	–	1	–	–	–	–	–	1	–	1	–
innymi others	–	1	3	–	–	–	–	–	–	1	3	–
Wina pieszego..... Pedestrian's guilt	245	139	56	59	31	17	3	6	223	127	54	54
Wina pasażera Passenger's guilt	4	–	–	–	1	–	–	–	4	–	–	–
Współwina użytkowników drogi Complicity of road users	–	–	8	3	–	–	2	1	–	–	10	3

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.
 Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

Łączność Communications

TABL. 10 (255). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE**^a
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII) ^b	672	597	591	569	Post offices (as of 31 XII) ^b
miasta	228	202	204	196	urban areas
wieś	444	395	387	373	rural areas
Przesyłki listowe polecone, nadane ^c w tys.	11825,8	12624,8	17673,5	18318,8	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	630,5	793,9	865,9	864,0	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^c w tys.	5687,0	4558,0	2477,4	858,3	Postal transfers paid ^c in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	9967,3	12515,1	11192,5	9910,9	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą operatora publicznego. ^b W 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę. Nie obejmują przesyłek EMS-POCZTEX.

^a Data refer to the public operator. ^b In 2000 including telecommunication service offices. ^c In overturn within Poland and from Poland abroad. EMS-POCZTEX letters not covered.

TABL. 11 (256). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE**^a
Stan w dniu 31 XII
FIXED SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	555,7	616,5	383,4	332,0	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	470,6	455,8	290,8	247,3	of which private subscribers ^b
miasta	347,4	407,6	251,9	216,7	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	281,8	266,5	177,7	147,1	of which private subscribers ^b
wieś	208,3	208,9	131,6	115,3	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	188,8	189,3	113,1	100,2	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)...	549,9	549,9	342,9	294,8	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	341,9	348,9	216,3	183,6	urban areas
wieś	208,0	201,0	126,6	111,2	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	4813	4089	2414	1584	Public pay telephones
miasta	3327	2855	1236	987	urban areas
wieś	1486	1234	1178	597	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concerns operators of public system. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the **retail sale** include:

1) the sale of consumer and non-consumer goods at:

- retail sales outlets,
- wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, is marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods has been done by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

Apteki są to stałe punkty sprzedaży detalicznej spełniające warunki sklepu, w których prowadzi się sprzedaż wyrobów farmaceutycznych lub zielarskich.

Stacje paliw są to punkty sprzedaży detalicznej paliw, benzyny, oleju napędowego, płynów chłodzących, środków czyszczących itp.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses own or used, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational forms** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

Shops include public pharmacies.

Pharmacies are retail sale outlets which conduct sale activity with in the scope of pharmaceutical and herbal-products

Petrol stations are units conducting sale of petrol, oil, gas as well as the products using for car maintenance.

6. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru REGON.

8. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** uznano te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

6. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the REGON register.

8. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (257). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

L A T A Y E A R S	Ogółem w mln zł <i>Grand total in mln zł</i>	W tym udział przedsię- biorstw handlowych ^a w % <i>Of which share of trade enterprises ^a in %</i>	Na 1 mieszkańca w zł <i>Per capita in zł</i>
2005	17620,8	16,3	8075
2010	19188,7	26,3	8796
2011	22592,6	22,8	10388

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (258). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH
HANDLOWYCH ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	7125,8	10120,1	11310,0	TOTAL
---------------------	---------------	----------------	----------------	--------------

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	69,0	76,8	79,0	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	29,4	33,9	35,8	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,5	4,7	6,1	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	35,1	38,2	37,1	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	31,0	23,2	21,0	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (259). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS				
OGÓŁEM	9177,3	18743,4	26593,5	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	20,9	33,9	25,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,5	6,4	6,5	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	73,6	59,7	68,3	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (260). **SKLEPY I STACJE PALIW^a WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS^a BY ORGANIZATIONAL FORM
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Sklepy	22090	16496	17420	Shops
Domy towarowe	5	3	3	Department stores
Domy handlowe	32	21	20	Trade stores
Supermarkety	147	213	235	Supermarkets
Hipermarkety	10	22	23	Hipermarkets
Sklepy powszechne	373	355	316	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	916	1393	1479	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	20607	14489	15344	Other shops ^b
Stacje paliw	704	785	708	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 331. ^b Ujęto również sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i apteki ogólnodostępne.

^a See general notes, item 7 on page 331. ^b Data concern also economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (261). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	584	509	511	<i>Number of catering establishments (as of 31 XII)</i>
w tym restauracje	98	123	137	<i>of which restaurants</i>
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	169743	254810	260166	<i>Sale from catering activity (current prices) in thous. zł</i>
w tym:				<i>of which:</i>
produkcja gastronomiczna	119140	203436	210301	<i>catering production</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	28003	28201	25746	<i>alcoholic beverages and tobacco</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (262). TARGOWISKA
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Targowiska stałe:				<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	187	191	191	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobno- detalicznej	166	166	170	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	1066,0	1101,0	1104,3	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	720,4	747,5	752,8	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5645	5401	5420	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych co- dziennie	4068	3774	3805	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	53	57	85	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	12479,5	11232,5	11728,1	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa, otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. **The financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, co-operative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and

pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wycenianych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 6 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 6 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,

- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa trwale składają się z wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych, należności długoterminowych, inwestycji długoterminowych oraz długoterminowych rozliczeń międzyokresowych.

13. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług, są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

— **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,

— **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Fixed assets consist of intangible fixed assets, material fixed assets, long-term dues, long-term investments and long-term deferred expenditures.

13. Current assets include: inventories, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of its due date).

14. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital* — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- *founders' capital* — in state owned enterprises,
- *participation fund* — in co-operatives,
- *owners' capital* — in limited partnership, unlimited partnership professional partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

15. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

16. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

15. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

16. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (263). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW¹ W 2011 R.**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES¹ IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Suma bilansowa <i>Balancing total</i>	Aktywa – w tym majątek <i>Assets – of which</i>		Pasywa – w tym <i>Liabilities – of which</i>				
		trwały <i>fixed</i>	obrotowy ² <i>turnover²</i>	kapitał (fundusz własny) <i>capital (own fund)</i>	zobowiązania <i>dues</i>		fundusze specjalne <i>special funds</i>	
					dlugotermini- nowe <i>long-term</i>	krótkoter- minowe <i>short-term</i>		
		w mln zł		in mln zł				
OGÓŁEM	a	51962,9	33339,4	18102,3	32476,4	3581,0	12511,6	218,3
TOTAL	b	61436,2	37403,6	23326,9	37270,5	4910,1	15200,7	196,0
w tym: of which:								
Przemysł	a	32715,5	23708,9	8685,8	23079,7	1453,8	5630,5	130,5
<i>Industry</i>	b	38582,6	27134,0	10998,9	26311,4	2388,2	6866,8	107,4
w tym przetwórstwo przemysło- we	a	11870,4	6173,7	5621,3	5634,1	1182,7	4232,0	111,6
<i>of which manufacturing</i>	b	17001,8	8695,1	8098,0	8363,3	1954,6	5487,4	85,6
Budownictwo	a	2290,8	668,8	1553,8	1012,7	144,8	1009,6	16,1
<i>Construction</i>	b	2875,8	831,2	1950,4	1092,9	222,8	1389,7	17,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	a	7380,9	2476,5	4857,0	2724,8	653,4	3813,9	21,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	b	8327,7	2694,7	5573,3	3054,3	691,7	4352,6	14,8
Transport i gospodarka magazy- nowa	a	1671,0	1089,3	563,9	718,7	495,2	376,6	9,3
<i>Transportation and storage</i>	b	1989,1	1330,9	635,4	922,9	560,0	382,6	10,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	a	99,5	78,6	20,3	45,6	33,9	15,9	0,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>	b	117,0	86,6	29,9	47,7	44,9	16,5	0,6
Informacja i komunikacja	a	496,4	296,4	191,6	386,4	27,3	57,6	0,6
<i>Information and communication</i>	b	506,0	302,1	195,6	396,8	28,4	58,3	0,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	a	4348,4	3858,4	452,8	2809,9	624,0	852,9	24,0
<i>Real estate activities</i>	b	4242,0	3746,0	453,2	2695,5	537,4	938,3	30,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	a	157,6	74,8	82,2	119,8	6,2	27,0	1,7
<i>Administrative and support service activities</i>	b	207,8	92,4	113,9	115,4	7,0	54,2	1,3
Edukacja	a	37,7	19,6	14,1	18,4	4,6	5,0	0,1
<i>Education</i>	b	45,5	25,7	15,6	22,8	5,1	7,0	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	a	185,0	117,0	65,8	72,8	20,9	70,9	0,8
<i>Human health and social work activities</i>	b	216,5	145,1	68,8	82,0	57,8	51,2	1,4
Pozostała działalność usługowa	a	10,5	7,6	2,1	6,0	1,6	1,9	0,0
<i>Other service activities</i>	b	10,6	7,6	2,9	6,6	1,6	1,5	0,0

¹ Prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, z wyłączeniem banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów (biur) maklerskich, szkół wyższych, samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie. ² Bez rozliczeń międzyokresowych.

¹ Keeping accounting ledgers, where the number of employed persons exceeds 9 persons, excluding banks, insurance institutions, brokerage institutions, tertiary education institutions, independent health care institutions and private farms in agriculture. ² Excluding inter-period settlements of accounts.

TABL. 2 (264). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2011
	w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	30228,9	37565,5	63507,8	72979,3
w tym: of which:				
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytrobów i usług)..... <i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>	16813,4	20453,9	33065,5	37114,4
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów.... <i>Net sales revenues of goods and materials</i>	12262,3	16207,3	28878,9	33177,5
Przychody finansowe	526,4	302,5	650,3	1618,5
<i>Financial revenues</i>				
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności..... Costs of obtaining revenues from total activity	29742,9	36086,9	60785,3	68732,8
w tym: of which:				
Koszt własny sprzedanych produktów (wytrobów i usług)..... <i>Cost of products sold (goods and services)</i>	17687,3	20734,6	33499,8	36815,9
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	10555,6	14470,0	25415,3	29494,9
<i>Value of goods and materials sold</i>				
Koszty finansowe	1022,9	388,8	561,3	1037,4
<i>Financial costs</i>				
Wynik finansowy na działalności gospodarczej Financial result on economic activity	486,0	1478,6	2722,5	4246,5
Zyski nadzwyczajne..... Extraordinary profits	26,7	5,7	6,6	15,5
Straty nadzwyczajne..... Extraordinary losses	26,1	4,7	5,8	5,3
Wynik finansowy brutto Gross financial result	486,6	1479,6	2723,3	4256,7
Zysk brutto	1012,2	1728,6	3085,5	4636,0
<i>Gross profit</i>				
Strata brutto	525,6	249,0	362,2	379,3
<i>Gross loss</i>				
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances of gross financial result	287,0	345,8	456,3	616,8
W tym podatek dochodowy ^a	261,7	311,8	456,3	616,8
<i>Of which income tax^a</i>				
Wynik finansowy netto Net financial result	199,6	1133,8	2267,0	3639,8
Zysk netto	727,8	1383,6	2594,6	4008,6
<i>Net profit</i>				
Strata netto	528,2	249,8	327,6	368,8
<i>Net loss</i>				

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 337.

^a See general notes, item 9 on page 337.

TABL. 3 (265). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		<i>Revenues from total activity</i>	<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	<i>Gross financial result</i>	<i>Obligatory encum- brances of gross finan- cial result</i>	<i>Net financial result</i>
		w mln zł		<i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	2000	30228,9	29742,9	486,6	287,0	199,6
TOTAL	2005	37565,5	36086,9	1479,6	345,8	1133,8
	2010	63507,8	60785,3	2723,3	456,3	2267,0
	2011	72979,3	68732,8	4256,7	616,8	3639,8
w tym: of which:						
Przemysł		31620,5	29308,8	2321,7	445,0	1876,7
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		23112,3	21885,0	1237,2	221,6	1015,6
of which manufacturing						
Budownictwo		4641,9	4449,7	192,2	32,3	159,9
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		28473,2	27963,7	510,3	66,7	443,6
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa....		2762,8	2600,8	162,0	31,5	130,5
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		238,2	233,7	4,5	0,9	3,6
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		373,2	311,7	61,5	12,1	49,4
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		972,2	920,0	52,3	11,1	41,1
<i>Real estate activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		287,0	268,0	18,9	4,2	14,7
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		107,4	102,6	4,8	1,0	3,8
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		357,1	348,7	8,4	2,2	6,2
<i>Human health and social work activities</i>						
Pozostała działalność usługowa		12,1	10,9	1,2	0,2	1,0
<i>Other service activities</i>						

TABL. 4 (266). **KOSZTY PRZEDSIĘBIORSTW W UKŁADZIE RODZAJOWYM WEDŁUG SEKCJI**
COSTS OF ENTERPRISES BY TYPES BY SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Koszty ogółem <i>Costs total</i>	W tym <i>Of which</i>				
		zużycie materiałów i energii <i>consump- tion of materials and elec- tricity</i>	usługi obce <i>other services</i>	wynagro- dzenia <i>wages and salaries</i>	ubezpie- czenia i świadcze- nia na rzecz pracowni- ków <i>insurance and benefits in aid of employees</i>	amortyza- cja <i>deprecia- tion</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM2000	18276,5	8704,1	2678,6	3458,8	847,9	1093,8
TOTAL2005	21319,9	10298,2	3793,2	3581,5	863,7	1253,8
.....2010	34475,7	13626,4	6594,1	6231,3	1414,7	2277,6
..... 2011	38077,0	16152,3	7338,1	6549,5	1489,4	2489,3
w odsetkach <i>in percent</i>	100,0	42,4	19,3	17,2	3,9	6,5
w tym: <i>of which:</i>						
Przemysł <i>Industry</i>	24939,8	12549,1	2833,0	3555,0	890,0	1915,2
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	19731,9	11691,7	2121,9	2064,3	448,7	664,8
Budownictwo <i>Construction</i>	4203,5	1491,4	1698,6	635,9	142,0	91,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3937,2	810,1	1333,3	1126,0	221,7	212,0
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2051,2	526,2	827,8	316,5	71,2	128,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	83,0	26,1	14,9	23,8	4,6	6,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	254,0	27,3	56,5	118,1	21,6	17,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	874,4	375,3	122,2	148,0	29,4	29,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	243,6	26,9	22,5	145,7	27,0	5,8
Edukacja <i>Education</i>	99,3	8,2	32,1	43,1	5,2	2,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	329,9	52,8	114,1	117,2	18,9	13,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	9,9	3,1	2,3	2,8	0,5	0,7

TABL. 6 (268). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2000	98,4	1,6	0,7	12,5	77,2	117,3
TOTAL	2005	96,1	3,9	3,0	26,8	91,2	134,1
	2010	95,7	4,3	3,6	43,9	107,7	151,3
	2011	94,2	5,8	5	41,9	112,5	158,1
w tym: of which:							
Przemysł		92,7	7,3	5,9	44,3	116,7	166,7
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		94,7	5,4	4,4	24,8	96,0	151,4
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		95,9	4,1	3,4	27,0	100,3	147,1
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		98,2	1,8	1,6	13,3	74,1	129,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		94,1	5,9	4,7	44,5	150,1	172,0
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		98,1	1,9	1,5	59,5	170,6	184,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		83,5	16,5	13,2	157,7	304,7	349,7
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		94,6	5,4	4,2	29,4	42,0	52,9
<i>Real estate activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		93,4	6,6	5,1	115,2	203,8	213,0
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		95,5	4,5	3,6	154,2	222,1	283,4
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		97,6	2,4	1,7	44,2	126,3	139,4
<i>Human health and social work activities</i>							
Pozostała działalność usługowa		90,1	9,8	7,9	68,3	171,8	197,4
<i>Other service activities</i>							

TABL. 7 (269). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and products in progress</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2000	8906,8	2802,5	745,8	407,7
2	TOTAL	2005	11062,4	3354,0	977,9	493,4
3		2010	19841,2	5368,9	1291,9	602,3
4		2011	24032,6	6225,6	1510,0	771,2
	w tym: of which:					
5	Przemysł..... <i>Industry</i>		11448,6	2984,0	1268,6	493,2
6	w tym przetwórstwo przemysłowe		8306,7	2830,5	1139,8	491,6
	<i>of which manufacturing</i>					
7	Budownictwo		2044,6	555,9	104,5	209,7
	<i>Construction</i>					
8	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5633,0	2349,4	57,1	16,0
	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
9	Transport i gospodarka magazynowa.....		658,2	61,0	29,6	0,3
	<i>Transportation and storage</i>					
10	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		30,4	1,8	0,8	0,0
	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
11	Informacja i komunikacja		203,9	17,9	1,1	1,4
	<i>Information and communication</i>					
12	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		496,0	58,8	7,9	5,6
	<i>Real estate activities</i>					
13	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		115,5	3,4	0,4	0,4
	<i>Administrative and support service activities</i>					
14	Edukacja		19,7	0,1	0,0	0,0
	<i>Education</i>					
15	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		71,4	4,2	2,4	-
	<i>Human health and social work activities</i>					
16	Pozostała działalność usługowa		3,0	0,3	0,1	-
	<i>Other service activities</i>					

a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. b Patrz uwagi ogólne,
a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. b See general notes, item 13 on page 338.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe ^a <i>Short-term investments^a</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^b <i>of which from deliveries and services^b</i>			
<i>in mln zł</i>						
724,3	909,7	4913,2	3768,3	950,7	–	1
665,9	1189,8	5310,4	3909,3	2211,0	187,0	2
879,0	2530,0	8377,0	7061,0	5754,4	340,8	3
1102,6	2773,3	10735,2	7735,7	6366,1	705,6	4
945,9	248,7	4975,1	3671,3	3039,8	449,7	5
930,5	242,1	3908,4	2879,0	1359,0	208,7	6
52,2	173,5	1019,3	916,9	375,1	94,3	7
12,0	2244,5	2643,4	2382,8	580,4	59,8	8
–	27,8	404,2	333,9	170,2	22,8	9
0,0	1,0	18,3	15,1	9,8	0,5	10
4,9	10,5	85,7	76,0	92,0	8,3	11
14,0	31,2	118,7	87,0	275,7	42,8	12
0,0	2,6	48,0	39,2	62,4	1,6	13
–	0,1	4,7	3,1	10,7	4,1	14
–	1,8	42,0	36,9	22,6	2,6	15
0,1	0,1	1,6	0,8	1,0	0,1	16

TABL. 8 (270). **AKTYWA TRWAŁE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

FIXED ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Rzeczowe aktywa trwałe <i>Material fixed assets</i>			
			razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
				środki trwałe <i>fixed assets</i>	środki trwałe w budowie <i>fixed assets under construction</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2000	15222,5	13220,9	11755,2	1327,9
2	TOTAL	2005	16791,6	14939,7	14021,6	889,8
3		2010	35624,1	31743,7	29457,2	2212,6
4		2011	37403,6	33288,3	31106,4	2105,0
	w tym: <i>of which:</i>					
5	Przemysł..... <i>Industry</i>		27134,0	24839,5	23342,0	1447,7
6	w tym przetwórstwo przemysłowe		8695,1	6730,7	6083,0	598,4
	<i>of which manufacturing</i>					
7	Budownictwo		831,2	579,8	544,2	31,1
	<i>Construction</i>					
8	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2694,7	2077,4	1879,0	194,4
	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
9	Transport i gospodarka magazynowa.....		1330,9	1243,2	1078,2	156,2
	<i>Transportation and storage</i>					
10	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		86,6	85,9	77,6	7,8
	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
11	Informacja i komunikacja		302,1	59,1	52,4	6,7
	<i>Information and communication</i>					
12	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3746,0	3405,7	3247,3	152,9
	<i>Real estate activities</i>					
13	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		92,4	80,4	60,9	19,5
	<i>Administrative and support service activities</i>					
14	Edukacja		25,7	24,3	20,5	3,8
	<i>Education</i>					
15	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		145,1	116,2	108,3	7,9
	<i>Human health and social work activities</i>					
16	Pozostała działalność usługowa		7,6	7,6	7,1	0,4
	<i>Other service activities</i>					

Wartości niematerialne i prawne <i>Intangible fixed assets</i>			Inwestycje długoterminowe <i>Long-term investments</i>			Należności długoterminowe <i>Long-term dues</i>	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Long-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
	koszty zakończonych prac rozwojowych <i>completed development works costs</i>	wartość firmy <i>value business</i>		nieruchomości <i>properties</i>	długoterminowe aktywa finansowe <i>long-term financial assets</i>			
<i>in mln zł</i>								
268,5	26,4	58,3	1163,5	.	.	569,6	.	1
257,6	16,7	40,3	878,7	42,7	831,9	465,8	249,8	2
677,7	38,3	329,2	2255,1	188,2	2026,2	374,9	572,8	3
702,1	32,0	343,9	2670,9	220,3	2428,2	313,7	428,7	4
339,5	30,6	54,6	1665,1	48,6	1594,4	19,8	270,1	5
230,6	30,6	54,6	1497,9	30,9	1444,9	19,0	216,9	6
21,1	0,0	19,4	182,7	86,3	96,4	2,6	45,0	7
117,4	0,6	95,6	434,2	19,8	414,2	7,7	57,9	8
1,1	–	0,1	66,3	10,6	55,7	0,3	19,9	9
0,1	–	–	0,4	–	0,4	–	0,1	10
201,4	0,0	171,0	33,3	–	33,3	1,2	7,1	11
2,1	–	0,7	45,1	29,7	15,4	280,5	12,7	12
0,1	–	0,0	9,4	6,1	3,2	0,3	2,2	13
0,8	0,0	0,6	0,4	–	0,4	–	0,3	14
2,9	–	1,8	25,0	3,3	21,7	–	1,0	15
0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	–	–	16

TABL. 9 (271). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
				w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2000	12622,8	7596,1	3129,8	-536,2	162,0
TOTAL	2005	15601,9	8154,3	4382,5	-923,2	1028,2
	2010	34542,1	18606,6	6852,1	2334,6	2261,4
	2011	37270,5	19218,3	6691,2	2771,1	3640,6
w tym: of which:						
Przemysł..... Industry		26311,4	14108,6	3929,0	2968,9	1878,2
w tym przetwórstwo przemysłowe		8363,3	2939,6	2455,3	-351,9	1019,7
of which manufacturing						
Budownictwo		1092,9	312,3	455,2	37,7	160,1
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3054,3	1078,0	901,3	133,2	443,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa.....		922,9	474,4	190,7	-84,7	130,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		47,7	32,2	17,2	-7,5	3,6
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		396,8	201,1	123,6	6,5	49,4
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2695,5	2431,8	479,8	-268,7	41,1
Real estate activities						
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		115,4	76,9	20,7	-2,1	14,7
Administrative and support service activities						
Edukacja		22,8	7,8	10,2	1,0	3,8
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		82,0	48,6	33,5	-14,1	6,2
Human health and social work activities						
Pozostała działalność usługowa		6,6	0,7	4,4	0,0	1,0
Other service activities						

TABL. 10 (272). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2000	3999,5	1096,4	429,7	504,6	787,5
TOTAL	2005	4273,1	558,2	423,6	1058,0	575,9
	2010	15260,5	487,7	163,5	1090,7	901,4
	2011	15817,7	258,2	103,6	1261,3	1113,8
w tym: of which:						
Przemysł		13663,9	178,6	36,8	714,2	953,6
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		2516,3	178,6	36,8	549,4	953,6
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		172,5	0,0	1,7	56,1	27,1
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		715,9	0,0	7,5	350,6	52,9
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		371,9	25,5	29,0	18,4	4,8
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		26,6	1,1	0,0	8,3	0,8
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		201,2	1,2	0,3	6,1	15,9
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		284,6	25,2	27,4	28,7	15,9
<i>Real estate activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		73,3	19,6	0,0	20,6	0,1
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		6,0	0,0	0,0	5,5	0,0
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		44,9	0,0	0,0	11,6	2,4
<i>Human health and social work activities</i>						
Pozostała działalność usługowa		0,5	0,0	0,0	0,5	0,0
<i>Other service activities</i>						

TABL. 11 (273). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe ^a Short-term ^a			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki ^b of which credits and loans ^b	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki ^b credits and loans ^b	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^c liabilities from deli- veries and services ^c	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM	2000	10097,9	2505,4	1855,3	7592,5	2135,0	3745,4
TOTAL	2005	10800,4	2551,0	1895,9	8249,4	2513,2	4132,5
	2010	17076,8	3959,6	2331,6	13117,3	2381,8	6646,9
	2011	20110,7	4910,1	3400,8	15200,7	3394,8	7367,1
w tym: of which:							
Przemysł..... Industry		9255,1	2388,2	1896,3	6866,8	1249,6	2785,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		7442,0	1954,6	1493,9	5487,4	1196,0	2358,9
Budownictwo		1612,5	222,8	151,7	1389,7	288,9	766,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5044,3	691,7	455,4	4352,6	759,8	3139,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage		942,6	560,0	154,3	382,6	46,6	185,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		61,3	44,9	40,3	16,5	2,6	7,0
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		86,7	28,4	27,6	58,3	9,1	24,2
Information and communication							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		1475,7	537,4	530,9	938,3	440,5	302,6
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		61,2	7,0	6,5	54,2	2,7	10,3
Administrative and support service activities							
Edukacja		12,1	5,1	4,9	7,0	2,5	2,7
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities		109,0	57,8	55,6	51,2	5,6	28,8
Pozostała działalność usługowa		3,1	1,6	1,6	1,5	0,3	0,8
Other service activities							

^a Bez funduszy specjalnych. ^b W 2000 r. wyłącznie kredyty bankowe. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 339.^a Excluding special funds. ^b In 2000 — bank credits only. ^c See general notes, item 15 on page 339.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (Journal of Laws No. 157, item 1240, with later amendments).

The legal basis for the financial management of local self-government entities is:

- the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1591, with later amendments),
- the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592, with later amendments),
- the Law on Voivodship Self-government, dated 5 June 1998 (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590, with later amendments),
- the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws of 2010 No. 80, item 526, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów: do 2002 r. – z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688, z późniejszymi zmianami), w 2005 r. – z dnia 20 IX 2004 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 2132, z późniejszymi zmianami), od 2010 r. – z dnia 2 III 2010 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 207, z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np.: dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np.: opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gro-

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiat's and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decrees of the Minister of Finance: until 2002 — dated 18 VII 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688, with later amendments), in 2005 – dated 20 IX 2004 (Journal of Laws No. 209, item 2132, with later amendments), since 2010 — dated 2 III 2010 (Journal of Laws No. 38, item 207, with later amendments).

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g., the Financial Statute, the Service Act and the Marketplace Act, tax on civil law transactions,
 - d) revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,
 - e) other income of local self-government entities e.g., administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank ac-

madzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;

counts, interest on late payments;

2) dotacje:

2) *allocations:*

a) celowe, w tym:

a) *appropriated allocations, of which:*

- z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

- from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,

- działania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,

- received for tasks realized on the basis of self-government agreements,

- dotacje otrzymane z funduszy celowych,

- allocations received from appropriated funds,

b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

b) transmitted through the financial programs of the European funds and other non-reimbursable foreign funds and payments from the budget of the European funds.

3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe.

3) *general subsidy from the state budget transferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks.*

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

7. *Expenditure of local self-government entities budgets include:*

1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne,

1) *property expenditure including investment expenditure,*

2) wydatki bieżące, w tym:

2) *current expenditure, of which:*

a) dotacje, w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, i funduszy celowych,

a) *allocations, of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units and appropriated funds,*

b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,

b) *benefits for natural persons,*

c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:

c) *current expenditure of budgetary entities, of which:*

- wynagrodzenia,

- wages and salaries,

- składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy

- contributions to compulsory social security and the Labour Fund,

- zakup materiałów i usług,

- purchase of materials and services,

d) obsługa długu publicznego,

d) *expenditure on debt servicing,*

e) z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.

e) *expenditures relate to granting endorsements and guaranties.*

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

8. *Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.*

TABL. 1 (274). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG RODZAJÓW**
*REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
 BY TYPE*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>	
	w tys. zł		in thous. zł			
OGÓŁEM	3798000,9	1785563,4	768821,3	1008582,8	235033,4	
TOTAL						
	2005	5110982,7	2722947,6	839573,7	1245813,2	302648,2
	2010	8485240,6	4341496,0	1441825,3	1949448,9	752470,4
	2011	9078197,3	4600757,0	1473282,5	2152852,9	851304,9
Dochody własne	3027955,1	1485002,1	318096,0	1032448,9	192408,1	
<i>Own revenue</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód bu- dżetu państwa — w podatku dochodowym: <i>share in income from taxes comprising state budget revenue — in income tax:</i>						
od osób prawnych	178679,0	27413,0	5719,6	30160,7	115385,8	
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych	1117720,1	494277,4	136485,5	450437,8	36519,3	
<i>personal income tax</i>						
podatek od nieruchomości	586929,7	378816,9	—	208112,9	—	
<i>tax on real estate</i>						
podatek rolny	114180,2	113133,8	—	1046,4	—	
<i>agricultural tax</i>						
podatek od środków transportowych	42601,0	27411,8	—	15189,2	—	
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych	59214,1	30167,9	—	29046,3	—	
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbowa	22102,6	11496,2	—	10606,4	—	
<i>treasury fee</i>						
dochody z majątku	163782,8	91715,8	14929,7	49442,1	7695,2	
<i>revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	54682,3	36014,7	6602,7	8430,6	3634,3	
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a *Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.*

TABL. 1 (274). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
 REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
 BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Dotacje <i>Allocations</i>	2702139,3	1354484,1	514255,0	433468,7	399931,5
dotacje celowe..... <i>appropriated allocations</i>	1640269,1	892542,1	323966,6	261413,5	162346,9
w tym: <i>of which:</i>					
z budżetu państwa na zadania: <i>from the state budget for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej..... <i>for government administration tasks</i>	1108305,0	631744,0	157566,4	197725,6	121269,0
własne <i>for own tasks</i>	388631,2	213946,2	99064,9	49324,3	26295,8
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej..... <i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>	2584,7	2112,9	317,9	153,8	–
na działania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samo- rządu terytorialnego..... <i>received for tasks realized on the basis of self-government agreements</i>	64164,3	24757,5	27480,8	10869,1	1056,9
otrzymane z funduszy celowych..... <i>received from appropriated funds</i>	28301,8	9179,7	7692,5	1397,7	10031,9
przekazane w ramach programów finansowa- nych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegają- cych zwrotowi oraz płatności z budżetu środ- ków europejskich..... <i>transmitted through the financial programs of the European funds and other non-reimbursable foreign funds and payments from the budget of the European funds</i>	1061870,2	461942,0	190288,4	172055,2	237584,6
Subwencja ogólna z budżetu państwa <i>General subsidies from the state budget</i>	3348102,9	1761270,8	640931,5	686935,3	258965,4
w tym część oświatowa <i>of which for educational tasks</i>	2219547,8	1111916,2	448897,6	615346,6	43387,4

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (275). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG DZIAŁÓW W 2011 R.**
**REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
 BY DIVISION IN 2011**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	9078197,3	4600757,0	1473282,5	2152852,9	851304,9
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	337787,0	223641,9	12097,9	44,9	102002,4
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	546190,6	141128,5	162723,0	183600,1	58738,9
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	228957,3	109367,6	26503,1	86363,2	6723,4
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	43078,8	1480,9	31589,1	7355,6	2653,2
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	127570,0	68171,5	30266,8	13338,9	15792,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	115526,4	5832,5	61694,4	47984,4	15,1
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych ..	2279240,4	1155020,6	175182,1	794117,0	154920,7
<i>Corporate income tax and personal income tax</i>					
Oświata i wychowanie	174560,2	103159,7	36249,9	34592,5	558,1
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	111567,7	1183,1	74181,7	18514,4	17688,6
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1012750,4	680994,9	147538,6	183170,2	1046,7
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	39825,9	29332,2	4914,2	5568,0	11,5
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	179358,9	149463,7	5853,4	20189,3	3852,4
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	48499,4	28037,0	1183,9	18464,7	813,8
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	66067,4	54679,4	4682,8	6459,5	245,7
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (276). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Województwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM 2000	3885225,9	1831273,3	774247,3	1044823,2	234882,1
TOTAL 2005	5165706,1	2676370,2	857819,2	1265934,5	365582,2
..... 2010	9338507,4	4918039,8	1522555,4	2130686,6	767225,6
..... 2011	9691382,6	4899786,9	1549702,7	2345054,4	896838,7
Wydatki majątkowe 2438168,3	2438168,3	1215592,4	362791,8	483261,7	376522,4
<i>Property expenditure</i>					
w tym inwestycyjne ^b 2370041,2	2370041,2	1210277,6	362791,8	442449,3	354522,4
<i>of which investment expenditure^b</i>					
Wydatki bieżące 7253214,3	7253214,3	3684194,5	1186910,9	1861792,6	520316,3
<i>Current expenditure</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
dotacje 656869,4	656869,4	191835,6	62651,5	214450,3	187932,0
<i>allocations</i>					
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, rachunków dochodów własnych i funduszy celowych 18335,7	18335,7	10466,7	154,3	7714,8	—
<i>of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units, accounts of own revenue and appropriated funds</i>					
świadczenia na rzecz osób fizycznych 1000175,2	1000175,2	755467,9	47651,3	191079,5	5976,5
<i>benefits for natural persons</i>					
wydatki bieżące jednostek budżetowych 5433642,4	5433642,4	2672991,5	1056795,9	1391612,4	312242,5
<i>budget revenues of local self-government entities</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
wynagrodzenia 3090300,9	3090300,9	1570463,4	605500,4	785984,1	128353,0
<i>wages and salaries</i>					
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy 509896,2	509896,2	269489,2	94145,3	125219,9	21041,8
<i>contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>					
zakup materiałów i usług 1421301,7	1421301,7	650264,3	238127,0	381113,2	151797,2
<i>purchase of materials and services</i>					
obsługa długu publicznego 133879,1	133879,1	53148,6	19002,6	48345,2	13382,7
<i>public debt servicing</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, rachunków dochodów własnych i funduszy celowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, accounts of own revenue and appropriated funds.

TABL. 4 (277). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2011 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Powiaty Powiats	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Województwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	9691382,6	4899786,9	1549702,7	2345054,4	896838,7
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	466257,9	341739,5	12320,2	65,6	112132,6
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	1628567,6	441891,1	346885,3	468154,6	371636,6
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	145126,2	90676,7	13538,5	34468,4	6442,6
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	43528,5	11655,1	17700,1	9463,1	4710,2
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	839235,3	483530,2	153774,8	128847,6	73082,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	187113,5	62833,4	62036,6	58829,9	3413,7
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego ^b	134566,5	53828,2	19010,3	48345,2	13382,7
<i>Public debt servicing^b</i>					
Oświata i wychowanie	3085401,9	1759406,7	424369,0	856086,5	45539,8
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	196200,6	21727,7	86678,9	29882,4	57911,6
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1319918,2	808958,8	216873,5	290229,1	3856,9
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	252251,8	69500,3	99095,1	81417,1	2239,3
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	423611,1	319513,7	2638,0	95249,1	6210,3
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	354819,8	170836,7	7596,9	117756,8	58629,5
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	215204,1	156980,1	3225,8	40272,9	14725,4
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działal-

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classi-

ności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa nieukończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz.

fication of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. The value of investment outlays incurred by:

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Jour-

529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji,

nal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223 with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value** of fixed assets at **current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. Exceptions are residential build-

ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa rynku nieruchomości”^Δ.

Od 2010 r. wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”; dane za lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2010 r.

5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

ings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

Since 2010 the value of public roads, streets and squares was included to section “Transport and storage”, data for previous years are comparable with data for 2010.

5. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.*

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
 - a) *buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,*
 - b) *land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (278). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	8288,1	10332,1	5163,5	5168,6
TOTAL				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	326,4	370,8	42,2	328,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	2645,3	3050,4	1579,5	1471,0
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	1115,7	1424,8	295,0	1129,8
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	302,1	279,1	5,7	273,4
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	663,5	700,7	1,6	699,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	1371,6	2100,5	1854,8	245,6
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	103,9	160,1	5,4	154,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	66,5	135,2	3,2	132,1
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	61,1	118,7	10,8	107,9
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1214,7	1540,3	134,0	1406,3
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	113,7	162,7	118,5	44,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	18,9	50,2	20,0	30,1
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	355,8	372,3	371,3	1,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	382,2	469,6	405,5	64,2
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	298,9	357,3	217,3	139,9
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	317,7	416,8	392,5	24,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	45,9	47,5	1,2	46,3
<i>Other service activities</i>				

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (279). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS
current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
			<i>total</i>	<i>public sector</i>	<i>private sector</i>
			w mln zł	<i>in mln zł</i>	
OGÓŁEM	2169,0	3783,6	4399,3	1743,1	2656,2
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	59,5	47,8	75,3	41,9	33,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....	1199,2	2184,5	2506,5	1165,1	1341,4
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	764,5	1049,8	1312,7	295,0	1017,7
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	110,4	160,0	184,8	0,1	184,7
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..	312,3	455,2	396,4	1,2	395,1
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa.....	116,6	249,9	334,9	165,4	169,5
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	16,7	42,1	58,8	0,7	58,1
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	69,8	52,6	103,8	1,2	102,6
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	57,8	60,7	62,7	10,8	51,9
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	81,8	124,9	227,6	19,7	207,9
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12,6	77,3	117,9	103,8	14,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2,4	7,0	36,6	20,0	16,6
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	28,2	73,5	60,3	0,7	59,6
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	88,9	238,9	211,3	193,8	17,5
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12,5	8,0	21,4	18,8	2,6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (280). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
WEDŁUG GRUP W 2011 R. (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS IN 2011
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym		Of which
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
OGÓŁEM	4730,9	2616,9	1723,7	366,8
TOTAL				
w tym: <i>of which:</i>				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	92,9	64,1	12,9	13,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	3153,7	1768,7	1275,6	91,9
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	1058,7	334,2	679,1	41,7
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	152,3	36,5	62,5	52,9
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	310,5	162,6	84,7	61,6
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	259,9	119,6	14,6	125,3
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	46,0	38,1	7,3	0,5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	18,3	3,0	13,2	2,1
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24,7	8,4	10,0	6,3
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	232,2	223,1	6,5	2,5
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	114,2	33,2	76,5	3,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	34,6	23,0	10,9	0,6
<i>Administrative and support service activities</i>				
Edukacja	61,7	39,5	20,7	1,6
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	209,9	82,4	123,6	3,9
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19,1	14,0	4,6	0,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by place of residence of investor.

TABL. 4 (281). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH W 2011 R. (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2011 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
		budynki i budowie <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM TOTAL	3407,7	3031,2	252,6	121,9
własność państwowa <i>state ownership</i>	1316,4	1148,7	154,4	13,1
własność jednostek samorządu terytorialnego <i>local self-government entities ownership</i>	2091,3	1882,5	98,2	108,8
w tym: <i>of which:</i>				
Przemysł..... <i>Industry</i>	8,4	6,9	1,2	0,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	0,6	0,5	0,1	0,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	79,8	77,7	1,7	0,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	87,6	86,6	0,7	0,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2890,7	2643,8	127,9	117,1
Edukacja <i>Education</i>	319,4	200,6	115,4	3,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	9,3	6,3	2,6	0,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	11,7	8,8	2,8	0,1

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 5 (282). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
		total	public sector	private sector
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	108425,0	116385,7	50885,4	65500,3
TOTAL				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11249,0	11492,4	400,5	11091,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	24676,3	25135,5	12295,5	12840,0
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	12595,2	13562,7	2798,4	10764,3
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	1621,2	3083,8	95,1	2988,7
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5658,5	6247,3	172,5	6074,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	22026,2	24087,1	22416,9	1670,2
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	492,2	662,7	53,0	609,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	1893,7	2315,4	99,9	2215,5
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	769,4	801,3	137,4	663,9
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	26002,1	27296,7	2431,9	24864,8
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	979,8	1051,8	583,4	468,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	275,5	447,9	89,9	358,0
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4147,0	4225,9	4204,6	21,3
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	4442,4	4927,8	4356,8	571,0
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2837,1	3096,5	2552,6	543,9
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1008,6	1110,8	970,5	140,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	346,0	403,0	24,7	378,3
<i>Other service activities</i>				

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (283). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011		
			ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
			total	public sector	private sector
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	32271,7	39299,0	42413,3	14795,9	27617,4
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	421,3	622,4	687,1	359,7	327,4
Przemysł..... <i>Industry</i>	16780,5	21422,2	21494,8	9533,1	11961,7
w tym przetwórstwo przemysłowe	9669,3	11924,0	12837,2	2798,3	10038,9
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	1033,4	1226,2	2608,5	94,9	2513,5
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ .. <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2009,7	3589,5	4056,1	166,9	3889,3
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	1263,1	1896,5	1934,1	1225,7	708,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	183,9	316,5	453,7	21,4	432,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	2054,0	1724,7	2145,1	95,5	2049,6
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	734,8	687,6	708,7	137,4	571,3
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5775,0	4352,0	4450,4	279,4	4171,0
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	391,4	596,3	623,3	531,0	92,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	31,2	92,1	235,5	23,0	212,5
Edukacja	203,7	379,4	451,3	22,3	429,0
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1269,4	2143,6	2314,8	2100,5	214,3
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	106,7	224,1	226,1	202,0	24,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (284). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH W 2011 R. (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2011 (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	23667,3	20767,4	2109,9	780,3
TOTAL				
własność państwowa	4860,9	3209,1	1311,0	339,7
state ownership				
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	18806,4	17558,4	798,9	440,6
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	33,5	27,7	1,4	1,1
Agriculture, forestry and fishing				
Transport i gospodarka magazynowa	8836,9	8773,3	7,5	55,7
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	31,7	26,6	4,1	1,0
Accommodation and catering ^Δ				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2151,0	2027,2	101,5	21,4
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	52,3	34,5	8,0	9,7
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	66,9	57,2	5,5	2,2
Administrative and support service activities				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4204,6	2671,6	941,2	591,4
Public administration and defence; compulsory social security				
Edukacja	4334,5	3464,8	828,3	39,1
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	450,9	367,0	62,1	21,7
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	710,9	677,3	29,1	4,4
Arts, entertainment and recreation				

TABL. 8 (285). **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH W 2011 R.**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2011

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w %	in %	
OGÓŁEM	32,8	28,1	69,8	59,0
TOTAL				
własność państwowa	49,9	39,6	69,7	70,5
<i>state ownership</i>				
własność jednostek samorządu terytorialnego	28,5	26,0	69,9	50,2
<i>local self-government entities ownership</i>				
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	44,6	41,4	91,7	90,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	19,7	19,7	64,0	14,9
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	48,2	42,7	75,7	83,5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	52,8	51,0	82,2	83,3
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	45,1	25,1	81,4	86,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	22,3	14,3	89,5	79,6
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	43,9	31,0	70,5	59,5
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	37,8	30,0	69,2	70,9
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	38,6	29,4	78,9	79,6
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	22,8	20,6	65,8	75,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

3. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płatnymi przez pracowników, składki na obo-

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

3. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employ-

wiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

9. Grupowanie danych dla województwa w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

ment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

9. *The grouping of data for voivodship according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the local kind-of-activity unit method, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which according to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane dotyczące PKB i WDB za lata 2008-2009 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zmiany zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora przedsiębiorstw oraz sektora instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, dokonanej w wyniku standardowej procedury zgodnej z wymogami notyfikacji fiskalnej.

Dane dotyczące PKB w ujęciu realnym za lata 2005-2007 zostały zmienione w wyniku przeliczenia danych według rodzajów działalności w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za lata 2008-2009 w wyniku wprowadzenia przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym nowej metodologii szacowania wynagrodzeń oraz transferów bieżących.

13. Pełne szeregi czasowe danych z rachunków regionalnych przeliczone w układzie PKD 2007 zamieszczono na stronie internetowej GUS (notatka informacyjna, Bank Danych Lokalnych).

14. Dane na 1 mieszkańca obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. W 2013 r. zostaną opublikowane dane przeliczone na 1 mieszkańca przy wykorzystaniu liczby ludności opracowanej na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2010 r.”.

5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning GDP and GVA for the years 2008-2009 were changed in relation to data previously published due to the change of the subject scope of the general government sector, the non-financial corporations sector as well as the financial institutions sector, accomplished as a result of standard procedure, in accordance with the fiscal notification requirements.*

Data concerning GDP in real terms for the years 2005-2007 were changed as a result of data recalculation by kind of activity in accordance with the Polish Classification of Activities – PKD 2007.

Moreover, data concerning income in the households sector for the years 2008-2009 were revised as a result of introducing by the National Bank of Poland a new methodology of wages and salaries and current transfers estimation in the Balance of Payments.

13. *Full time series of regional accounts data recalculated in accordance with the PKD 2007 were placed on the CSO website (the information note, Local Data Bank).*

14. *Data per capita were calculated on the basis of number of population, which considered the results of the Population and Housing Census 2002. In the 2013 data per capita calculated on the basis of population number considering the Population and Housing Census 2011 will be published.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2010”.*

TABL. 1 (286). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2010	2000	2005	2010
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	30303	38487	54042	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	26959	33908	47597	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	9738	12131	17916	36,1	35,8	37,6
instytucji rządowych i samorządowych general government	5403	7003	10148	20,0	20,7	21,3
gospodarstw domowych households	10390	13219	17586	38,5	39,0	36,9
Według rodzajów działalności ^a : By kind of activity ^a :						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	2192	2530	3504	8,1	7,5	7,4
Przemysł..... Industry	5195	6564	9052	19,3	19,4	19,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	4209	5206	6542	15,6	15,4	13,7
Budownictwo Construction	1841	2028	3648	6,8	6,0	7,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; Informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; Transportation and storage; Accommodation and catering ^Δ ; Information and communication	7988	10159	13996	29,6	30,0	29,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; Real estate activities	3058	3644	4364	11,3	10,7	9,2
Pozostałe usługi Other services	6685	8983	13034	24,8	26,5	27,4
NA 1 MIESZKAŃCA ^b PER CAPITA ^b	13728	17637	25079	x	x	x

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 374. ^b W zł.

^a See general notes, item 9 on page 374. ^b In zł.

TABL. 2 (287). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
*BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	56496	71291	99106	Gross output
Zużycie pośrednie.....	29537	37383	51508	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	26959	33908	47597	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem.....	12067	14074	20375	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	14561	19763	27112	Gross operating surplus

TABL. 3 (288). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH ^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w mln zł	23085	28354	38586	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	10458	12993	17906	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w mln zł	24383	29670	40494	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	11046	13597	18792	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych — z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej — prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. The process of privatizing of state owned enterprises — except former state farms — is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relatively to state owned enterprises:

- 1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
 - the transfer of shares or holdings to the national investment funds (NIF),
 - others,
 - b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);

3) **likwidację przedsiębiorstwa ze względów ekonomicznych.**

3. Odrębnym procesom — w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami) — podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons.**

3. Processes — based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments)

— consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Podmioty gospodarki narodowej

1. Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON** i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

2. Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

3. W 2011 r. do aktualizacji rejestru Regon po raz pierwszy wykorzystano informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Pow szechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL).

Entities of the national economy

1. Presented data concern **entities of the national economy recorded in the REGON register** and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, herein after referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Regulation of the Council of Ministers of 29 VII 1995 on public statistics (Journal of Laws No. 88, item 439, with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of co-operation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

2. The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

3. In 2011 the information on death of natural persons coming from General Electronic System of Population Register (PESEL) was first used to update the REGON register.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (289). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2011 R.**
 Stan w dniu 31 XII
 STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2011
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W upadłości In bankruptcy
OGÓŁEM TOTAL	4	4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2	2
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	1	1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1	1

TABL. 2 (290). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE ^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
 STATE OWNED ENTERPRISES INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
OGÓŁEM	297	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	70	23,6	Commercialized
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	131	44,1	Included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	119	40,1	of which privatized
Poddane likwidacji	96	32,3	Subject to liquidation
w tym zlikwidowane	50	16,8	of which liquidated

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 3 (291). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ ORAZ ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD OR LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane metodą bezpośrednią Privatized by the direct method					Zlikwidowane Liquidated
	ogółem total	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa transfer of assets to a company of the State Treasury	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastosowa- nia miesza- nych sposo- bów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM TOTAL	119	39	12	65	3	50
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	43	18	8	17	-	18
Budownictwo..... Construction	33	9	3	20	1	4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	25	3	1	19	2	9
Transport i gospodarka maga- zynowa..... Transport and storage	8	4	-	4	-	5

TABL. 4 (292). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2011 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	87	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych.....	8	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	79	Employee companies ^a

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABLE 5 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WPISANE DO REJESTRU REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON
REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	133892	149019	164076	162095	T O T A L
sektor publiczny	5593	6054	5727	5726	<i>public sector</i>
sektor prywatny	128299	142965	158349	156369	<i>private sector</i>
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
Przedsiębiorstwa państwowe.....	114	52	5	5	<i>State owned enterprises</i>
Spółki.....	16811	17661	18608	19103	<i>Companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe	4871	7087	8752	9194	<i>commercial</i>
cywilne.....	11835	10455	9719	9769	<i>civil</i>
Spółdzielnie.....	1328	1246	1156	1141	<i>Co-operatives</i>
Fundacje.....	188	323	498	555	<i>Foundations</i>
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	2663	4497	5603	5809	<i>Associations and social organizations</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	105149	115697	127467	124750	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.
^a Excluding persons tending private farms.

TABL. 6 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND NACE SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>
		w tym of which							
		razem total	przed- siębior- stwa pańs- twowe <i>state owned enter- prises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>			spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>	
				razem total	w tym of which	z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go <i>with foreign capital partici- pation</i>			
			jedno- osobowe Skarbu Państwa <i>sole- share- holder compa- nies of the State Treasury</i>						
OGÓŁEM 2000	133892	28743	114	4871	37	682	11835	1328	105149
TOTAL 2005	149019	33322	52	7087	21	832	10455	1246	115697
2010	164076	36609	5	8752	20	1075	9719	1156	127467
2011	162095	37345	5	9194	14	1118	9769	1141	124750
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4328	829	-	173	1	23	201	197	3499
Przemysł <i>Industry</i>	13863	3032	1	1677	6	246	1156	86	10831
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	12952	2633	1	1427	6	226	1109	84	10319
Budownictwo <i>Construction</i>	19053	1897	-	1024	-	73	710	116	17156
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	49045	8042	2	3388	1	501	4403	237	41003
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	11233	930	1	399	5	75	498	13	10303
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4385	924	-	228	-	38	645	3	3461
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2961	552	-	364	1	25	176	3	2409

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Excluding persons tending private farms.

TABL. 6 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER BY LEGAL FORMS AND NACE SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives		
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	5355	403	-	180	-	11	104	68	4952
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4654	3697	1	301	-	28	161	380	957
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	11840	1547	-	679	-	39	719	17	10293
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	3416	410	-	214	-	33	174	9	3006
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2461	2460	-	1	-	-	-	-	1
Edukacja Education	5835	3388	-	142	-	7	134	2	2447
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	9380	1210	-	301	-	9	419	4	8170
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3080	1927	-	74	-	7	120	1	1153
Pozostała działalność usługowa Other service activities	11201	6093	-	49	-	3	149	5	5108

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Excluding persons tending private farms.

TABL. 7 (295). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH I SEKCJI PKD**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY NUMBER OF EMPLOYED PERSONS AND NACE SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Do 9 pracujących To 9 employed persons	10 – 49	50 pracujących i więcej 50 employed persons and more
OGÓŁEM	2000	127547	4845	1500
TOTAL	2005	141780	5934	1305
	2010	156188	6576	1312
	2011	154257	6534	1304
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		4188	115	25
Przemysł <i>Industry</i>		12433	1089	341
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		11683	982	287
Budownictwo <i>Construction</i>		18451	504	98
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		47648	1254	143
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>		10978	213	42
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		4187	188	10
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		2923	34	4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		5267	64	24
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		4524	99	31
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		11690	133	17
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		3317	78	21
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		2034	250	177
Edukacja <i>Education</i>		3752	1856	227
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		8894	382	104
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją . <i>Arts, entertainment and recreation</i>		2946	111	23
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		11020	164	17

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.
^a Excluding persons tending private farms.

TABL. 8 (296) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND NACE SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partnerships	koman- dytowe limited partnerships	
OGÓŁEM	2000	4871	4838	274	4564	33	27	6
TOTAL	2005	7087	5856	259	5597	1231	1138	23
	2010	8752	7069	239	6830	1683	1482	93
	2011	9194	7438	245	7193	1756	1517	113
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	173	165	1	164	8	8	-	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł.....	1677	1430	77	1353	247	230	14	14
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	1427	1196	59	1137	231	218	12	12
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	1024	905	54	851	119	105	7	7
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3388	2591	52	2539	797	755	39	39
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa.....	399	301	11	290	98	96	2	2
<i>Transport and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	228	174	2	172	54	51	2	2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja	364	339	8	331	25	21	4	4
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	180	144	10	134	36	34	2	2
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	301	243	9	234	58	47	7	7
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	679	579	10	569	100	58	19	19
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	214	183	3	180	31	29	2	2
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	1	-	1	-	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja	142	114	1	113	28	25	3	3
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	301	161	2	159	140	47	8	8
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	74	70	5	65	4	4	-	-
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa	49	38	-	38	11	7	4	4
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie lubelskim w 2011 r. wśród spółek osobowych zarejestrowanych było 106 spółek partnerskich i 20 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a There were only in 2011 — 106 professional partnerships and 20 limited joint-stock partnerships registered in whole Lubelskie Voivodship.

DZIAŁ XXIV
INNE

CHAPTER XXIV
OTHER

TABL. 1 (297). POŻARY ZAREJESTROWANE PRZEZ STRAŻE POŻARNE
FIRES REGISTERED BY FIRE BRIGADES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
OGÓŁEM	6160	9446	6101	7093	TOTAL
w tym pożary lasów	524	603	163	298	of which forest fires
powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	207,7	1034,1	355,6	87,4	area of forest burned by fire in ha
Przyczyny pożarów:					Causes of fires
nieostrożność:					carelessness of:
dorosłych	2124	3633	2139	2808	adults
dzieci	420	448	111	143	juveniles
wady:					faults of:
urządzeń elektrycznych	372	521	409	405	electric devices
urządzeń mechanicznych	20	48	29	27	mechanical devices
urządzeń grzewczo- kominowych	144	203	283	209	heating and chimney devices
procesu technologicznego	4	4	2	3	technological process
wyładowania atmosferyczne	87	83	67	95	lightning
samozapalenia	38	24	26	20	spontaneous combustions
podpalenia	2017	2864	1726	2095	arsons
pozostałe i nieustalone	934	1618	1309	637	others and not identified
Straty powstałe wskutek pożarów w mln zł	28,3	29,1	50,4	41,5	Losses arisen as a result of fires in million zł

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie.
Source: data of the Voivodship State Fire Headquarters in Lublin.

TABL. 2. (298). **OSOBOWY RUCH GRANICZNY**
PERSONAL CROSS-BORDER MOVEMENT

Przejścia graniczne <i>Border crossing</i>	Rodzaj przejęcia granicznego <i>Kind of border crossing</i>	Przekraczający granicę państwa w województwie lubelskim <i>Crossing the state border in lubelskie voivodship</i>				
		ogółem <i>total</i>	obywatele polscy <i>Polish citizens</i>		cudzoziemcy <i>foreigners</i>	
			w kierunku <i>in the direction</i>			
			z Polski <i>from Poland</i>	do Polski <i>to Poland</i>	do Polski <i>to Poland</i>	z Polski <i>from Poland</i>
OGÓŁEM2000 TOTAL	x	15369612	283190	293380	7770027	7023015
2005	x	10953738	1686329	1631610	3783499	3852300
2010	x	9236023	1168123	1153801	3415694	3498405
2011	x	9684852	934657	925414	3860178	3964603
Granica polsko- -białoruska.....2000 <i>Border between Poland and Belarus</i>	x	8874464	161496	172628	4542001	3998339
2005	x	4221513	253786	201015	1844912	1921800
2010	x	3418772	278996	236354	1420182	1483240
2011	x	4006061	244087	218197	1748409	1795368
Kukuryki.....2000	drogowe	358035	10031	8079	152843	187082
2005	<i>road</i>	364183	49016	12036	144148	158983
2010		424807	66104	26228	119391	213084
2011		494386	74876	45450	133039	241021
Sławatycze.....2000	drogowe	1735599	21467	33194	937009	743929
2005	<i>road</i>	765517	50260	47990	289271	377996
2010		376757	31899	29241	166466	149151
2011		499832	26558	28250	220462	224562
Terespol.....2000	drogowe	4679683	60724	61086	2236266	2321607
2005	<i>road</i>	2210382	101646	98857	869638	1140241
2010		2120889	153177	153556	891364	922792
2011		2346319	115388	117580	1041578	1071773
Terespol.....2000	kolejowe	2101147	69274	70269	1215883	745721
2005	<i>rail</i>	881431	52864	42132	541855	244580
2010		496319	27816	27329	242961	198213
2011		665524	27265	26917	353330	258012

TABL. 2. (298). **OSOBOWY RUCH GRANICZNY (dok.)**
PERSONAL CROSS-BORDER MOVEMENT (cont)

Przejścia graniczne <i>Border crossing</i>	Rodzaj przejścia granicznego <i>Kind of border crossing</i>	Przekraczający granicę państwa w województwie lubelskim <i>Crossing the state border in lubelskie voivodship</i>				
		ogółem <i>total</i>	obywatele polscy <i>Polish citizens</i>		cudzoziemcy <i>foreigners</i>	
			w kierunku <i>in the direction</i>			
			z Polski <i>from Poland</i>	do Polski <i>to Poland</i>	do Polski <i>to Poland</i>	z Polski <i>from Poland</i>
Granica polsko-ukraińska 2000	x	6495148	121694	120752	3228026	3024676
<i>Border between Poland and Ukraine</i> 2005	x	6732225	1432543	1430595	1938587	1930500
2010	x	5817243	889127	917443	1995510	2015163
2011	x	5678791	690570	707217	2111769	2169235
Dorohusk 2000	drogowe	2651262	38122	38194	1299326	1275620
2005	<i>road</i>	2599017	492612	484408	788337	833660
2010		2049823	259595	257794	722314	810120
2011		1893803	177528	173790	699942	842543
Dorohusk 2000	kolejowe	250162	11150	10334	140626	88052
2005	<i>rail</i>	167368	13293	13053	79278	61744
2010		130100	9548	9407	61729	49416
2011		130520	9274	9497	65093	46656
Hrebenne 2000	drogowe	2791138	49922	49239	1397152	1294825
2005	<i>road</i>	2452565	450592	454884	786622	760467
2010		2312510	303315	310216	852942	846037
2011		2307328	258168	264778	889285	895097
Hrebenne 2000	kolejowe	47053	4657	4415	29549	8432
2005	<i>rail</i>	10275	2561	2655	4827	232
2010		–	–	–	–	–
2011		–	–	–	–	–
Hrubieszów 2000	kolejowe	11875	525	511	5418	5421
2005	<i>rail</i>	11025	14	14	5583	5414
2010		14992	6	6	7493	7487
2011		18324	–	–	9169	9155
Zosin 2000	drogowe	743658	17318	18059	355955	352326
2005	<i>road</i>	1491975	473471	475581	273940	268983
2010		1309818	316663	340020	351032	302103
2011		1328816	245600	259152	448280	375784
Świdnik 2010	lotnicze	8	–	4	2	2
2011	<i>air</i>	–	–	–	–	–

Ź r ó d ł o: dane Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie.
S o u r c e: data of the Nadbużański Border Guard Department in Chełm.